W. D. HOWELLS

Stăpînul de la Capul Leului

Editura Univers

CW

William Dean Howells

STĂPÎNUL DE LA CAPUL LEULUI

The Landlord at Lion's Head

În româneşte de ANCA GABRIELA SÎRBU
Coperta colecţiei: Vasile Socoliuc

Bucureşti, 1984
EDITURA UNIVERS

I
II
III
IV
V
VI
VII
VIII
IX
X
XI
XII
XIII
XIV
XV
XVI
XVII
XVIII
XIX
XX
XXI
XXII
XXIII
XXIV
XXV
XXVI
XXVII
XXVIII
XXIX
XXX

XXXI
XXXII
XXXIII
XXXIV
XXXV
XXXVI
XXXVII
XXXVIII
XXXIX
XL
XLI
XLII
XLIII
XLIV
XLV
XLVI
XLVII
XLVIII
XLIX
L
LI
LII
LIII
LIV
LV

I

Privite dinspre apus, înălțimile se profilau unduitor şi nesigur, asemenea tuturor culmilor de munte; dar dacă te uitai dinspre răsărit, observai că masa de granit ce se înălța deasupra pădurii dese de la poale alcătuia conturul unui leu care doarme. Corpul și coapsele se distingeau mai greu din mijlocul formelor înconjurătoare, dar capul puternic, cu coama răvăşită, sprijinit pe labele din față, se desena cu precizie pe întinderea cerului. Nici chiar dacă ar fi fost obiectul unei opere de artă, profilul acesta nu ar fi putut căpăta o asemănare atît de desăvîrşită. Şi, oricît de mult te depărtai spre nord sau spre sud, imaginea capului de leu nu dispărea. Iarna îl acoperea zăpada, iar uneori se adunau nori în jurul lui şi îi estompau sau îi deformau conturul. Dar de obicei, începînd cu primavara, cînd se topea ultima zăpadă, și pînă toamna tîrziu, cînd cădea prima ninsoare, Capul Leului făcea parte din peisajul regiunii, impunător și obsedant ca Marele Chip de Piatră.

Mult timp după ce zona de dealuri din apropiere devenea accesibilă excursiilor de vară, ținutul de la Capul Leului continua să rămînă sălbatic și pustiu. O şosea pietruită străbătea muntele, urmînd cursul torentului ce se rostogolea pe fundul văii; din ea se desprindea la un anumit punct un drum mai bolovănos ce urca pieptiş coasta opusă, îndreptîndu-se spre o fermă singuratică. Aflată în mijlocul unui platou îngust, ferma era înconjurată de o suprafață mică de teren arabil, smulsă parcă de sub stăpînirea pădurii care înveşmînta pantele înconjurătoare De la fermă, Capul Leului putea fi văzut în toată splendoarea lui, aşa încît vizitatorii urcau totdeauna pînă acolo, indiferent dacă soseau de la hotelurile învecinate pe jos, cu trăsura sau cu diligența Companiei Concord. Aici caii erau lăsați să se odihnească și să se adape la izvorul care susura într-un buştean verde aşezat lîngă grajd. Vizitatorii se împrăştiau prin curte să admire Capul Leului, să se minuneze sau chiar să rîdă de el, fiecare după firea şi dispoziția sa. O femeie frumoasă şi voinică vindea călătorilor lapte, dacă doreau, sau prăjiturele făcute din zahăr de arțar, dacă simțeau nevoia de ceva mai consistent. Însă nici unul nu se putea lăuda că s-a bucurat vreodată de cel mai mic

semn de bunăvoință din partea gazdei. Vizitatoarele nu prea reuşeau să afle mare lucru de la ea şi rareori se încumetau să o întrebe dacă locul nu i se pare cam singuratic. Atunci femeia le răspundea că, într-adevăr, i se pare cam pustiu noaptea cînd se aud rîşii țipînd și primăvara cînd mormăie urşii. Dacă vreuna din doamne adăuga că, dacă ar auzi țipătul unui rîs sau mormăitul unui urs, cu siguranță că ar muri de frică, femeia răspundea că, la urma urmei, toți trebuie să murim într-o zi. Dar nimeni nu putea fi sigur că asemenea vorbe nu ascundeau o urmă de ironie, căci le rostea cu acelaşi glas cu care le spunea că prețul laptelui este de cinci cenți paharul, iar al prăjiturelelor de trei cenți bucata. Expresia ei nu se schimba cu nimic nici cînd le înştiința, dacă era întrebată, că bărbatul uscățiv care se zărea cîteodată de după colțul casei și cei trei flăcăi deşirați care îl însoțeau erau soțul și fiii ei, că fețele care se iveau la ferestrele coşcovite erau ale fetițelor ei, că puştiul sfios care se pierdea cu totul printre fustele mamei era cel mai mic dintre copiii ei, un băiețel de trei ani cu părul auriu şi fața arsă de soare care îi privea pe toți cu ochii albaştri plini de ironie. Cu aceeaşi răceală în glas și în priviri femeia spunea — dacă o întreba cineva — că locul îngrădit de la capătul livezii era cimitirul familiei și adăuga, fără să trădeze mai multă emoție decît arătase pînă atunci, că mormintele care se zăreau acolo erau ale unor membri ai familiei soțului ei și ale copiilor pe care îi pierduse: avusese zece copii și îi muriseră patru. Manifestările de compasiune ce urmau inevitabil după întrebarea privind cauza morții lor nu păreau să o impresioneze în mod deosebit. În cele din urmă respectivele doamne plecau cu impresia că au întîlnit o persoană cu totul neobişnuită, iar femeia rămînea cu convingerea — împărtăşită laconic şi soțului ei — că doamnele erau cam prea guralive.

Oaspeții de vară veneau în număr tot mai mare de la an la an, fără să se ivească vreo schimbare reală în comportarea lor sau a locuitorilor fermei. Cînd cineva i-a sugerat femeii că prăjiturelele s-ar vinde mai bine dacă ar avea un cap de leu imprimat pe ele, ea a răspuns că e sătulă de Capul Leului și că nu-i trebuie să-l mai vadă şi pe prăjituri. Dar în anul următor, pe ele se putea desluşi conturat rudimentar Capul Leului, iar gazda le spunea vizitatorilor că modelul fusese cioplit în lemn

de unul din băieții ei. Deşi acum prețul unei prăjituri era de cinci cenți, atitudinea femeii rămăsese neschimbată. Chipul ei păstra aceiaşi expresie chiar și după ce vizitatorii plecau şi zvonul glasurilor lor se stingea în depărtare. Atunci locul îşi recăpăta liniştea firească ce se aşternea pretutindeni, iar cînd la fermă răsuna cîntatul cocoşilor, mugetul vacilor, nechezatul cailor sau strigătul vreunuia din băieți, temelia de granit a muntelui le trimitea înapoi ecoul. Nici un alt zgomot nu stingherea pacea acestui loc, iar femeia nici nu-şi dorea mai mult. Cînd şi cînd cîte o căruță trecea pe drumul bolovănos din vale și tropotul cailor răsuna pînă sus, la ferma de pe deal. În rest liniştea era atotstăpînitoare, tulburată doar de sosirea grupurilor de vizitatori. Murmurul necontenit al pîrîului se contopea cu tăcerea nesfîrşită, aşa cum ferma şi grajdul se contopeau cu verdele pajiştilor şi al pădurii din jur — verdele întunecat al pinilor şi al molizilor, verdele deschis al arțarilor şi al mestecenilor ce înveşmînta culmile dealurilor domoale şi se spărgea ca valurile mării îmbrățişînd Capul Leului.

Stăpînul locului robotea toată ziua purtîndu-şi trupul uscățiv puțin aplecat în față, vrînd parcă să ascundă o uşoară scobitură a pieptului; femeia însă îşi păstra ținuta semeață ce îi punea în lumină (pentru cei ce aveau ochi să vadă) statura masivă și trăsăturile modelate cu o regularitate aspră. La vremea cînd au început să vina vizitatorii, femeia avea vreo patruzeci de ani iar părul ei bogat, cu reflexe arămii, începuse să capete o uşoară nuanță cenuşie, aşa cum frunzele roşcate de stejar pălesc la apropierea toamnei. Spre deosebire de majoritatea oamenilor blonzi, îşi arătă vîrsta înainte de vreme, dar pierderea copiilor îi făcuse viața mai lungă din ziua cînd se măritase la vîrsta de optsprezece ani. Încă de la naştere toți copiii purtaseră pecetea slăbiciunii tatălui lor și se ofiliseră încă din leagăn. Numai cel mic, plămădit parcă doar din ființa mamei, părea să fi moştenit în întregime sănătatea și robustețea ei. Ceilalți, de cum se înălțaseră, începuseră să tuşească, întocmai ca frații și surorile tatălui lor. Iar mama aşteptase cu răbdare, lipsită de speranță, împlinirea sorocului fiecăruia. Cele două fetițe, ale căror chipuri le zăriseră la fereastră primele vizitatoare, muriseră departe de casă; doi dintre frați reuşiseră să supraviețuiască și îşi duceau viața

într-un exil neîntrerupt în California şi Colorado. Tatăl îşi tot făcea planuri de plecare, dar zece ani mai tîrziu încă îşi mai tîra trupul lipsit de vlagă prin preajma fermei; cel mai mare dintre feciori era măcinat de aceeaşi tuse chinuitoare, aşa încît, la cei douăzeci și nouă de ani ai săi, de abia dacă părea cu cîțiva ani mai tînăr decît tatăl său la şaizeci.

II

Într-o blîndă după amiază de august, stăpînul fermei veni din lanul de porumb care fusese atins de un ger timpuriu și îi spuse nevestei lui că vor trebui să renunțe la fermă; vorbind cu glasul său slab şi răguşit, cu rezonanță cavernoasă, îi arătă că nu mai avea rost să încerce să-şi cîştigte existența în felul acesta. Ovăzul nici nu merita să fie secerat, porumbul era pierdut, iar fînul n-o să ajungă pentru hrana animalelor pe timpul iernii; cît despre ei, vor trebui să-şi ducă zilele mîncînd numai cartofi. Se gîndise să scoată lucrurile la licitație, să vîndă tot înainte de căderea zăpezii, să lase ferma în seama statului și să ia în schimb cît or putea, ca că acopere plata taxelor şi a dobînzilor la bancă pentru ipotecă.

Apoi îl cuprinse un acces de tuse, căreia îi răspunse ca un ecou o altă tuse dinspre grajd, unde fiul său dădea de mîncare cailor.

Curînd apăru de după colț un tînăr cu chipul blînd şi privirea pierdută, care urcă în pridvor unde tatăl şi mama sa stăteau de vorbă. În aceeaşi clipă, din partea cealaltă se ivi un băiat ce se apropiase urcînd poteca din fața casei. Între cei doi frați era o diferență de şaisprezece ani — singurii care mai rămăseseră dintre toți copiii născuți aici și duşi de valurile vieții departe de casă. Tînărul aşteptă pînă cînd băiatul se apropie şi îi şopti cu glas răguşit:

— Unde ai fost?

— Nu te pliveşte, răspunse scurt copilul, și urcă scările trecînd prin fața fratelui său, urmat de un cîine roşcat cu urechile pleoştite. Îşi scoase pălăria de pai jerpelită, o aruncă pe podea şi întrebă: Gata masa?

Tatăl său nu răspunse iar mama, zărind dintr-o privire mîinile pline de noroi ale băiatului și fața murdară pînă la rădăcina părului, îi spuse:

— Du-te şi te spală!

Băiatul se îndreptă spre uşă urmat de cîine, trecu pe lîngă cei adunați în pridvor și, zărind o licărire neobişuită în

privirea mamei, se întoarse şi răspunse cu un gest sfidător. Fiul cel mare se aşează pe bancă lîngă talăl său şi toţi trei rămaseră tăcuţi, privind spre muntele ce se profila la orizont Din spatele casei auziră deodată fluieratul şi bălăceala fratelui mai mic ca şi cum băiatul se spăla şi fluiera în acelaşi timp; după aceea îl auziră cîn- tînd şi glasul lui ajungea pînă la ei cînd puternic, cînd înăbuşit, de parcă ar fi cîntat cu faţa în prosop: apoi se porni să strige la cîine, iar scrîşnetul pietrişului sub picioare te putea face să crezi că băiatul dansează.

— Iar s-o fi dus după marmote, spuse ursuz tatăl.

— Probabil, răspunse mama.

Fiul cel mare rămase tăcut, tuşi slab şi-şi plecă mai mult capul în piept.

Tatăl începu să le arate cum stau lucrurile, dar mama interveni imediat

— N-are nici un rost s-o mai luăm de la început. Am auzit lucrurile astea de o sută de ori E clar că a venit şfîrşitul, am ajuns la capăt. Nu faci decît să te convingi încă o dată.

Bărbatul nu răspunse imediat.

— Dac-am putea să vindem acum şi să plecăm în California unde e Jim şi să cumpărăm o bucată de pămînt...

Se opri, izbindu-se parcă de un obstacol de care se mai împiedicase şi altă dată, dar pe care sperase să nu-l mai întîlnească în cale şi de data asta. Soţia lui zîmbi cu amărăciune.

— Dacă e să spunem lucrurilor pe nume, adevărul e că sîntem prea săraci ca să plecăm.

— Sîntem săraci, adeveri bărbatul în şoaptă, şi apoi continuă făcînd o încercare încăpăţînată: Nu cred că sîntem chiar aşa de săraci. O să luăm ceva pe toate astea dacă le vindem...

— Exact cît ne trebuie ca să ajungem pînă acolo şi să cădem pe capul lui Jim, replică nevastă-sa.

— Numai pînă la primăvară! Tare n-aş vrea să mai prind încă o iarnă aici, şi cred că nici Jackson.

Cu glasul gîfîit dar plin de curaj, tînărul interveni

— Cred că sînt în stare s-o scot la capăt destul de bine.

— Jim a întinerit cu zece ani de cînd e acolo, sau cel puţin

asa se laudă, adăugă tatăl.

Cu un zîmbet la fel de amar femeia răspunse:

— Oricum, tu n-ai să ajungi eu zece ani mai bogat, şi de fapt asta îți doreşti.

— Vreau să spun doar, rosti fără vlagă bărbatul, că trebuia să facem ceva cu ferma asta încă din primăvară. Sau s-o lăsăm în seama statului.

Din spatele lor, din prag, se auzi deodată glasul băiatului

— Hai, mamă. Nu ne dai odată ceva să mîncăm?

Mîinile și fața îi străluceau de curățenie, avea părul încă umed şi pe tot pieptul hainele îi erau stropite de apă şi săpun.

Mama se ridică și porni spre el, tatăl şi fiul cel mare venind în urma ei ca nişte umbre cu trupurile frînte sub aceeaşi povară.

— Uite, mamă, un negustor ambulant! strigă băiatul arătînd în jos, spre şosea, unde se vedea silueta unui bărbat urcînd sprinten pe potecă spre casă, purtînd în spate o legătură de care atîrnau nişte obiecte ciudate.

Nici femeia, nici cei doi bărbați nu se întoarseră să privească, ci intrară în casă; trecînd pe lîngă băiat, mama îi spuse:

— N-am timp de pierdut cu negustorii ambulanți. Spune-i că nu ne trebuie nimic.

Băiatul aşteptă ca omul ce venea pe potecă să se apropie. Era un bărbat tînăr care se opri, puse piciorul pe prima treaptă a scării ce urca spre pridvor, îşi dădu jos cu uşurință povara de pe spate și rămase uitîndu-se la copil.

III

Vrînd parcă să sporească dezamăgirea noului venit, băiatul îl lăsase să ajungă pînă acolo, pentru ca apoi să-i poată spune pe un ton obraznic:

— N-avem nevoie de nimic.

— Nu mai spune? Dar eu am, răspunse celălalt. Du-te și spune-i mamei că vreau ceva de mîncare, iar apoi vino să-mi arăți unde să mă spăl pe mîini.

Derutat de îndrăzneala și siguranța străinului, băiatul rămase pe loc nedumerit. Încă de la primele cuvinte cîinele apăruse de după colțul casei, iar acum, în timp ce copilul stătea nehotărît, se apropie de necunoscut şi începu să-l miroasă.

— Nu putem să vă dăm nimic de mîncare, vorbi băiatul.

Cîinele se zbîrli și îşi arătă coiții cu un mîrîit. Străinul îl lovi scurt cu piciorul, iar animalul o luă la fugă scheunînd și lătrînd şi dispăru după colțul casei, deşi băiatul strigă după el chemîndu-l înapoi.

— Ascultă, tinere, rosti noul venit, ai de gînd să faci ce ți-am cerut? Poți să-i spui mamei că sînt gata să plătesc pentru ceea ce-mi dă.

Băiatul îl privi lung de jos în sus observînd cu atenție fiecare amănunt al îmbrăcămintei sale neobişnuite: ghetele mari, ciorapii cu elastic gros, pantalonii bufanți, scurta de stofă cu cute și centura, eşarfa roşie legată sub gulerul larg al cămăşii. Apoi privirea i se opri asupra chipului necunoscutului, cu ochii săi limpezi și barba rară, iar în cele din urmă asupra pălăriei moi de fetru lipsite de podoabe. Era prima oară cînd vedea pe cineva în această ținută în zona dealurilor și îl privea cu curiozitate. Cel care se înfățişa îmbrăcat astfel vorbi din nou:

— Haide, ce mai stai, fă ce ți-am spus!

Apoi se aşează pe trepte cu spatele la băiat, care primi aceste cuvinte poruncitoare cu o expresie de uşoară invidie întipărită pe chip.

Soarele de amiază arunca o strălucire argintie pe culmile muntelui din față și, în cascada de lumină, Capul Leului, cu formele sale uriaşe, se contura cu precizie pe cerul fără nori. Prin transparența lăptoasă, pantele bogat împădurite se înălțau înveşmîntate în frunzişul nesfîrşit ce începuse să capete o uşoară nuanță cenuşie. Doar ici și colo făclia roşiatică a vreunui arțar, îngălbenit de timpuriu, spărgea verdele monoton al pădurii. Înainte de a porni să ducă la îndeplinire porunca ce nu admitea împotrivire, băiatul mai şovăi o clipă, timp în care îl auzi pe călător trăgînd adînc aer în piept şi oftînd prelung. Intră în casă, iar cînd se întoarse îl găsi exact aşa cum îl lăsase.

— Poftiți înăuntru dacă vreți să luați masa!

Bărbatul se ridică, îl privi și îl întrebă:

— Cum te cheamă?

— Thomas Jefferson Durgin.

— Atunci, Thomas Jefferson Durgin, arată-mi te rog, unde e pompa de apă și adu-mi un prosop.

— Vreți să vă spălați?

— Încă nu m-am răzgîndit.

— Poftiți pe aici, spuse băiatul invitîndu-l în casă şi pornind înainte.

— Stai! Ia și asta și pune-o într-un colț să nu stea în drum!

Luă de jos legătura şi o aruncă băiatului, care coborî în grabă cîteva trepte ca s-o prindă în brațe, şi se îndreptă apoi spre un colț al pridvorului, pipăind cu degetele formele ciudate ale obiectelor aflate înăuntru.

Îşi invită din nou oaspetele să-l urmeze și porni înaintea lui de-a lungul coridorului întunecat ce străbatea locuința pînă spre uşa din spate. Ieşiră pe o fîşie îngustă pietruită, iar băiatul se repezi să umple un lighenaş de tinichea cu apă rece de la izvorul de lîngă grajd. Noul venit se spălă pe față și pe mîini, urmărit cu atenție de băiat, care în cele din urmă îi oferi prosopoul folosit în mod obişnuit de toată familia, iar celălalt căută un colț uscat pe care să se poată şterge.

Între timp tatăl și fiul cel mare ieşiră din casă şi, după o încercare nereuşită de a-l saluta pe oaspete, se îndreptară împreună spre grajd. Însoțit de băiat străinul intră în sufragerie, unde fu întîmpinat de stăpîna casei, şi acesteia el îi

acordă mai multă atenție. Masa era pregătită doar pentru el, ceea ce îi dădu sentimentul că toți membrii familiei se retrăseseră ca să-l lase singur. Totul era foarte simplu — furculițele cu doi dinți, cuțitele cu mîner de os, cana strîmbă de tinichea, farfuriile și cănile grosolane — dar toate străluceau de curățenie, iar fața de masă pe care erau aşezate era de un alb imaculat. Femeia îi oferi o cină gustoasă alcătuită din carne tocată și legume fierte și apoi aduse de la bucătărie un ceainic şi o farfurie plină cu biscuiți proaspeți, remarcînd totodată că le-a păstrat pe toate calde anume pentru el. Apoi, adresîndu-se băiatului, spuse

— Tu vino să mănînci cu mine, Jeff, şi plecă lăsîndu-l pe necunoscut să-şi ia masa nestingherit.

Încăperea pătrată avea două ferestre spre nord, dînd spre poteca pe care urcase venind către casă. O uşă deschisă ducea spre bucătăria alăturată, iar alta, închisă, dădea probabil într-un salon sau o cameră de zi. Ferestrele erau pe jumătate acoperite cu hîrtie verde, iar pereții erau îmbrăcați în tapet cu trandafiri cafenii. Deasupra căminului se afla un tablou de dimensiuni impresionante, un desen în creion înfățișînd două fetițe ce se țineau strîns de mînă. Amîndouă aveau ochii mari și rotunzi, buclele conturate cu precizie şi păreau a fi aproape de aceeaşi vîrstă şi statură.

Sprijinit de spătarul scaunului, oaspetele privea fascinat tabloul. Stăpîna casei intră aducînd o farfurie cu plăcintă.

— Mulțumesc, cred că n-am să mai iau desertul. Adevărul este că cina a fost aşa de gustoasă că nu mai pot să mănînc nimic. Sînt copiii dumneavoastră?

Femeia privi spre desen, ținînd farfuria în mînă.

— Da, sînt ultimii care mi-au murit.

— Vă rog să mă scuzați!

— Aşa apar în viața spirituală. Este o imagine spirituală.

— Da?! Mi s-a părut mie că are ceva neobişnuit.

— Seamănă foarte bine cu o fotografie pe care le-am făcut-o cu un an înainte de a muri. E foarte asemănător. Se spune că la început nu se schimbă prea mult.

Femeia părea că ar vrea să afle părerea lui în această privință, dar el răspunse fără nici o legătură cu întrebarea

— Ştiți, doamnă Durgin, am venit aici ca să pictez

muntele dumneavoastră, Capul Leului.

— Adevărat? Drept să vă spun, nu prea văd cum v-am putea împiedica nici dacă ați vrea să-l luați cu totul, replică femeia cu o licărire de veselie în ochi, căreia oaspetele îi răspunse pe acelaşi ton:

— Mă tem că cei din oraş n-ar fi întru totul de acord.

— S-ar putea să fie, dacă lăsați în loc o vale destul de largă. Nu ducem lipsă de munți pe-aici.

— Atunci ne-am înțeles. Mă puteți găzdui o săptămînă?

— Aş putea, dacă credeți c-o să fiți mulțumit.

— Sînt mulțumit dacă pot rămîne aici. Cît să vă plătesc?

Femeia îşi lăsă ochii în pămînt, oscilînd probabil între grija de a nu cere prea mult şi teama de a nu face o greşeală cerînd prea puțin. În cele din urmă se hotărî să facă o încercare:

— Unii dintre cei care vin de la hoteluri spun că plătesc douăzeci de dolari pe săptămînă.

— Doar n-o să cereți un preț de hotel!

— Nu ştiu cît să cer. N-am mai găzduit pe nimeni pînă acum

Expresia de nemulțumire care apăruse pe chipul străinului văzînd lăcomia femeii dispăru la gîndul că aceasta vorbise doar din neştiință.

— Altădată cînd am stat la o fermă am plătit cinci dolari pentru cîteva săptămini. Dacă v-aş da şapte dolari pentru o săptămînă, ar fi de ajuns?

— Cred că da, răspunse femeia şi părăsi camera cu farfuria pe care o ținuse tot timpul în mînă.

IV

Pictorul ieşi în fața casei și începu să se plimbe în sus şi în jos, studiind diferitele perspective ce i se ofereau. Coborî puțin panta din fața casei, se întoarse, urcă povîrnişul din spatele grajdului, de unde se putea uita la Capul Leului peste acoperişul casei. Se duse apoi în livadă și privi printre porni, înaintînd cu spatele pînă la spațiul îngrădit care cuprindea mormintele; îl ocoli cu privirea fără să-l vadă și în cele din urmă se întoarse pe platoul unde era aşezată casa şi îşi spuse:

— Asta e!

Băiatul care se ținuse tot timpul după el, urmat îndeaproape de cîine, consideră aceste cuvinte ca o invitație la discuție şi replică:

— Ştiam eu o o să vă dați seama.

— Serios? Atunci de ce nu mi-ai spus mai de mult? întrebă pictorul, zîmbind amuzat de nuanța de invidie ce se simțea în glasul băiatului.

Plecîndu-și ochii în pămînt, acesta şovăi o clipă dar se hotărî să nu se îndepărteze pînă ce nu va primi o replică mai dură, de aceea întrebă imediat:

— Să vă ajut să aduceți lucrurile?

— Desigur, mi-ai face un mare serviciu, răspunse celălalt surprins.

Pictorul se îndreptă spre pridvor unde se afla bagajul, iar băiatul se grăbi să i-o ia înainte.

Desprinseră împreună lucrurile agățate de rucsac, pictorul luă pînza și culorile, iar băiatul îl urmă cu şevaletul şi scaunul pliant care se desfăcură de la sine din balamale. Cînd şevaletul fu instalat pe locul ales, băiatul privi eticheta prinsă de el şi citi numele înscris pe ea: Jere Westover.

— Ce nume caraghios!

— Mă bucur că te distrează, replică purtătorul acestui nume.

Băiatul plecă din nou ochii, încurcat, şi se gîndi să aştepte un alt moment prielnic.

Cuprins de fiorul începutului, Westover uită curînd de el; căutînd cînd un efect cînd altul, îşi înclină capul spre dreapta sau spre stînga, ridică mîna în fața ochilor, ca să acopere partea de jos a muntelui pentru a vedea doar masa de granit ce alcătuia Capul Leului, acoperi cu palma cerul de deasupra lui, apoi ridică ambele mîini cu palmele paralele ca să încadreze imaginea, trase pe pînză cîteva linii în cărbune. Treptat însă lumina care cădea asupra muntelui începu să capete tonurile întunecate ale serii ce venea să ia locul amurgului. Soarele dispăru dincolo de culmea muntelui, iar Capul Leului se contură cu precizie pe întinderea fără pată a cerului care se îmbujorase în nuanțe de purpuriu şi violet.

— Doamne Dumnezeule! exclamă Westover.

Apucă în grabă paleta şi începu să picteze. În scurt timp pînza ajunse să capete o înfățişare în care doar el putea desluşi o imagine ceva mai limpede decît pe propria sa paletă. Deodată din spate se auzi glasul băiatului:

— Parcă nu prea seamănă!

Atunci pictorul îşi dădu seama că băiatul stătuse tot timpul pe marginea platoului acoperit cu iarbă, aruncînd cîinelui pietricele și bulgări de pămînt pe care acesta se repezea să le prindă. Westover îi răspunse absent în timp ce combina pe paletă o nuanță de care avea nevoie:

— Poate că nu vezi tu.

Era aşa de sigur de ceea ce făcea încît remarca băiatului, exprimînd punctul de vedere al majorității, îl făcu să se simtă mai fericit.

— Dar ştiu ce văd, răspunse băiatul

— Mă îndoiesc, replică Westover, și în clipa următoare uită iarăşi de el și se cufundă cu totul în plăcerea lucrului, preocupat doar de activitatea sa şi de întrebarea dacă şi mîine va mai fi o zi la fel ca asta, care să aducă aceeaşi lumină pe Capul Leului.

Cu oarecare întîrzîere îşi dădu seama de prezența unui zgomot pe care de cîtva timp îl percepea în chip nelămurit fără să-i dea atenție. Ceea ce se auzea era un amestec de țipete îngrozite și rugăminți disperate.

— Nu, Jeff, nu! Te rog, lasă-ne în pace, te rog, nu!

Westover privi uimit în jur, incapabil să-şi dea seama de

unde vin țipetele amplificate de ecou. Apoi văzu ce se petrece: mai la vale, acolo unde poteca întîlnea şoseaua ce se îndrepta spre sud pirzîndu-se printre copaci, băiatul și cîinele țopăiau încolo şi încoace blocînd drumul: băiatul răcnea cît îl țineau puterile, cîinele lătra cu furie, iar țipetele înspăimîntate veneau de undeva din întunecimea pădurii.

Westover se repezi într-acoto cu o viteză care sporea la fiecare pas, astfel încît era cît pe-aici să cadă în clipa cînd ajunse în locul unde se desfăşura scena. Atunci văzu printre copaci o fetiță ghemuită pe vine și alături un copil de cinci-şase ani care se agăța de ea cu chipul plin de spaimă. În timp ce fata rostea rugăminţile pe care le auzise, copilul scotea țipete răguşite, unul după altul, cu o regularitate mecanică. Copiii nu erau amenințați de nici o primejdie reală, căci băiatul ținea cîinele strîns de zgardă și se desfăta doar cu manifestările spaimei lor.

Pictorul se aruncă asupra lui. Îl prinse de guler, îi trase la nimereală cîteva lovituri zdravene şi-l azvîrli cît colo.

— Bestie mică ce eşti! strigă din răsputeri, iar în aceeaşi clipă cîinele amuți și o luă la fugă spre casă fără să mai zăbovească un moment.

Copiii tot mai stăteau chirciți pe vine, iar Westover nu reuşea să-i facă să priceapă că acum sînt în grija lui și că nu mai au de ce să se mai teamă. Cu un gest de mamă fata se apucă să şteargă cu colțul şorțului ochii băieţelului. Westover văzu că obrajii ei nu erau uzi de lacrimi și trase concluzia că era mai degrabă furioasă decît îngrozită. Părea că nici nu observă prezența lui și continuă să vorbească singură, în timp ce punea la punct înfățişarea copilului cu gesturile unei femei mintoase:

— Ce neruşinare! Ce obrăznicie! Lasă c-o să vadă el, am să-l spun învățătoarei cînd o să înceapă şcoala! Să vedem ce zice ea — e frumos să bage spaima în oameni cu cîinele ăla?! Dacă nu era Franky nici nu-mi păsa! Taci, Franky. Nu mai plînge, nu vezi că s-au dus? Crede că-i grozav! Mare ispravă, să sperii doi copii! Dacă eram băiat îi arătam eu lui!

Față de Westover nu schiță nici un gest de recunoştință: pentru ea intervenția acestuia era la fel de neutră ca un trăsnet căzut din cer.

— Unde locuieşti? o întrebă pictorul. Dacă-mi spui vă duc pînă acasă.

Fata îl privi uşor uimită, iar Westover auzi glasul lui Jeff răspunzînd în locul ei:

— Stă aici la marginea platoului, în căsuța aia de lemn vopsit. N-are nici un rost să mergeți cu ei. Nu pățesc nimic.

Westover se întoarse şi îl zări pe băiat ghemuit, frecîndu-şi o pată de noroi de pe genunchii pantalonilor.

Fata se repezi asupra lui cu furie:

— Bine că nu mai poți să ne faci nici un rău, Jeff Durgin!

La care băiatul nu mai răspunse nimic.

Îndreptînd și aranjînd hăinuțele fratelui cu gesturi hotărîte, fata îi spuse în cele din urmă:

— Gata, Franky. Hai să mergem!

— Da-mi cealaltă mînă! spuse Westover.

Cu copilul la mijloc, toți trei porniră spre locul unde poteca întîlnea şoseaua. Trecînd pe lîngă tufişurile în care Jeff Durgin stătea încă îngenuncheat, fata se întoarse şi se strîmbă la el.

— Vai, vai. Nu trebuia să faci aşa ceva! o dojeni Westover.

— Nu-mi pasă! răspunse fata. Şi continuă, încercînd parcă să găsească o explicație şi totodată o scuză: Aşa face cu toate fetele. Da' să nu creadă că mă sperie pe mine!

Amintindu-şi de pînza şi şevaletul rămase pe platou, Westover privi în sus spre locuința familiei Durgin. În uşa grajdului îl zări pe fermier și pe fiul cel mare, care se uitau în jos spre locul unde se petrecuse incidentul. Doamna Durgin stătea în pridvor, dar de îndată ce Westover îşi făcu apariția însoțit de copii, se întoarse şi intră în casă urmată de cîinele lui Jeff.

V

Westover luă ceaiul împreună cu întreaga familie, dar nici unul dintre cei de față nu-i dădu de înțeles că ar şti de pățania lui Jeff sau că ar fi supărat din cauza asta. Nici chiar băiatul nu părea să-i poarte pică. Dimpotrivă, după masă ieşi în pridvor cu Westover şi amîndoi se aşezară pe trepte. Pictorul remarca jocul luminii pe dealurile și văile înconjurătoare, fumîndu-și pipa în care un grăunti de foc ardea mocnit, licărind în ritmul respirației lui

Aşezat pe o treaptă mai jos, băiatul îl privea în tăcere jucîndu-se cu urechile pleoştite ale cîinelui.

În cele din urmă pictorul întrebă:

— Cu ce te ocupi de obicei, atunci cînd nu bagi spaima în copii?

Lăsînd capul în jos, băiatul răspunse pe un ton care trăda o profundă convingere a inutilității respectivei îndeletniciri:

— Mă duc la şcoală de îndată ce încep cursurile.

— Tare aş vrea să mă ocup eu de unele laturi ale educației tale, dacă mai văd că te porți aşa. Nu ți-e ruşine de ce-ai făcut?

— Puteau să-şi dea seama că n-o să dau drumul cînelui și că-l țin bine de zgardă, replică băiatul, trăgînd mai tare de urechile lui Fox, care protestă cu un mîrîit.

— Altă dată, cînd te mai prind, am să te țin şi eu la fel de bine și n-am să-ți dau drumul, spuse pictorul, dar îşi dădu imediat seama că amenințarea lui e fără rost şi lipsită de temei, aşa că se grăbi să întrebe: Cine erau?

— Se cheamă Whitwell. Locuiesc în căsuța aia unde le-ați condus. Tatăl lor are un petic de pădure la poalele muntelui și taie copacii ca să facă cherestea. Mama lor a murit şi Cynthy face toată gospodăria casei. Veşnic scorneşte tot felul de porecle… Tare se mai crede deşteaptă, şi prostul ăla de Franky e un plîngăcios…

— Ei, dar eşti o adevărată brută, am avut dreptate! exclamă Westover scuturîndu-şi pipa. Cînd o mai vezi pe fetița

aia necăjită, spune-i că pentru mine eşti cel mai mare ticălos din cîți cunosc şi că nădăjduiesc să sfîrşească învățătoarea ceea ce am început eu și să-ți scoată răutatea din tine ca să…

Se opri căutîndu-şi cuvîntul potrivit, iar băiatul replică:

— Cred că învățătoarea nici n-o să mă atingă.

Westover se ridică, iar băiatul împinse cîinele cu piciorul.

— Să vă arăt unde dormiți?

— Da

Băiatul o luă înainte, dispăru în casă şi se întoarse imediat cu o lampă aprinsă. Porni pe scări înaintea pictorului și îl duse într-o încăpere ce dădea spre fațada casei, chiar deasupra pridvorului. Ridicînd puțin hîrtia de la fereastră şi privind afară, Westover zări Capul Leului abia vizibil pe cerul întunecat al nopții.

Camera curată îi oferea mai mult confort decît se aşteptase; patul tare avea saltea de paie şi nu de puf, aşa cum se temuse. Băiatul se asigură că urciorul e plin cu apă și ieşi din cameră fără să-i ureze noapte bună.

Westover crezuse că se va spăla iarăşi în lighenaşul de tinichea din spatele casei și se va şterge cu prosopul familiei. Spre surprinderea lui însă găsi toate cele necesare toaletei sale, în măsura în care se găseau în casă. La fel de mirat fusese la cină cînd observase pregătirile făcute anume pentru el. Toate arătau grija gazdei de a-l face să se simtă cît mai bine: la picioarele patului îi pregătise încă o plapumă și lăsase în jos storul de hîrtie. Deşi fereastra era închisă şi aerul din încăpere cam stătut, totul în jur dovedea o curățenie fără cusur, în ciuda faptului că locul era foarte strîmt.

Cînd se urcă în pat îl desfătă prospețimea aşternuturilor curate. Prin fereastra pe care o lăsă întredeschisă pătrundea adierea rece a aerului de munte. Se înveli și cu cea de-a doua plapumă, bucurîndu-se din plin de căldura ei. Dintr-una din camerele de jos se auzea ticăitul ceasornicului și, din cînd în cînd, o tuse înfundată venind dintr-un alt colț al casei. În afara acestor zgomote, nimic nu tulbura liniştea desăvîrşită ce se aşternuse peste întreaga lume, şi pictorul se cufundă într-un somn adînc şi odihnitor

VI

Cînd Vestover coborî la masă, cei doi bărbați îşi luaseră micul dejun şi plecaseră să-şi vadă de treburile fermei. Băiatul însă lenevise ca și el pînă mai tîrziu, iar acum îşi făcea de lucru în spatele casei însoțit de cîinele său. Şi astăzi se înfățişă cu acelaşi aer de curățenie ostentativă, împrospătată de noi cantități de apă şi săpun. În clipa cînd Westover ajunse jos, dinspre bucătărie se auzi glasul mamei:

— Hai, Jeff, vino să mănînci!

La rîndul său, băiatul se adresă pictorului:

— Să-i spun mamei că ați coborît. Bănuiesc că a pregătit masa şi pentru dumneavoastră, și intră imediat în casă.

De abia se aşezase Westover la masă, că doamna Durgin şi apăru cu micul dejun şi se mai învîrti prin cameră aşteptînd parcă să-i audă părerea. Pesmeții și untul arătau minunat, ouăle erau proaspete, iar plăcinta cu carne avea un gust desăvîrşit.

Oaspetele le lăudă pe toate aşa cum se cuvenea, dar nu rosti nici un cuvînt în privința cafelei.

— Nu prea vă place cafeaua, sugeră femeia.

— Ştiți, sînt obişnuit să-mi fac singur cafeaua. Am trăit mult timp într-o țară în care cafeaua e aproape singurul lucru care se serveşte la micul dejun şi m-am obişnuit cu ea. În general îmi iau cu mine spirtiera dar n-o folosesc decît dacă...

— Decît dacă nu vă place ceea ce vi se oferă, continuă femeia cu o undă de ironie. Să ştiți că nu mă supăr, vreau să vă fac cafea bună şi, dacă o să-mi arătați cum s-o prepar, poate că am să reuşesc să învăț. Oamenii de prin părțile astea nu prea se prăpădesc după cafea. Le place mai mult ceaiul. Acum și eu m-am dezobişnuit, dar cînd eram acasă totdeauna aveam cafea. Apoi, răspunzînd întrebării din privirea lui, continuă. Tatăl meu ținea hanul de pe vechiul drum spre St. Albans, dincolo de Capul Leului. Acolo am trăit pînă m-am măritat.

— Aşa! exclamă Westover, dîndu-și seama că gazda dorise

să-i ofere o explicație pentru calitatea specială a mîncărurilor de care era deosebit de mîndră şi pe care spera că oaspetele ei o remarcase.

Rămase tăcut crezînd că femeia va continua să-i vorbească, dar ea spuse doar:

— Spuneți-mi cînd doriți să-mi arătați cum să vă fac cafeaua, şi ieşi din cameră.

Seara, după o zi la fel de minunată ca cealaltă, pictorul stătea în pridvor admirînd nuanțele luminii, cînd o zări pe doamna Durgin ieşind pe coridor cu o lampă în mînă; se opri la uşa camerei în care el nu intrase încă și îi spuse:

— Poftiți să stați în salon, dacă doriți!

Cînd pictorul intră, mama şi cei doi fii erau deja acolo. Cel mic închidea alene nişte manuale iar cel mare probabil îşi ajutase fratele la lecții.

— O să înceapă şcoala săptămîna viitoare, spuse doamna Durgin.

Pe masă se găsea o foaie de hîrtie şi o planşetă. Văzînd că fiul său cel mare se pregătea să o mînuiaseă, mama se adresă pictorului pe tonul ironic şi disprețuitor care părea că-i este caracteristic:

— Credeți în aşa ceva?

— N-am văzut niciodată cum funcționează, răspunse oaspetele.

— Cîteodată nu prea vrea să funcționeze, replică mama cu și mai multă ironie stînd pe canapea cu mîinile în poală.

Westover observă că mîinile acestea nu erau nici atît de mari și nici atît de aspre cum te-ai fi putut aştepta. Femeia îşi privea cu atenție fiul sub a cărui palmă planşeta pe rotițe se mişca încolo și-ncoace, în timp ce tînărul, care părea cufundat într-o adevărată transă, îşi oprise privirea pierdută asupra unui tablou de formă ovală prins în perete.

Băiatul cel mic privea somnoros mişcările imprevizibile ale planşetei și opririle ei neaşteptate. În cele din urmă tînărul ridică mîna, puse instrumentul deoparte și începu să studieze semnele ciudate trasate pe hîrtie.

— Ce zice? întrebă maică-sa.

— Nu prea înțeleg, răspunse tînărul încet. Ar trebui să stau mai mult s-o descifrez.

Se lăsă pe spate cu un gest obosit, oftă şi întrebă adresîndu-se lui Westover:

— Aţi văzut vreodată o demonstraţie de spiritism?

— Niciodată, răspunse pictorul, care nu avea pentru convingerile tînărului îngăduinţa pe care o simţea pentru neputinţa lui fizică.

Acesta făcu un efort să-şi dreagă glasul şi adăugă

— Trăieşte la Huddle o femeie care vorbeşte în transă. Cel care comunică prin ea mi-a spus că şi eu aş putea deveni medium, prin scris.

Se opri părînd să aştepte un răspuns din partea pictorului, care însă nu putu să spună decît că trebuie să fie foarte interesant să simţi că ai o asemenea putere în tine. Aici doamna Durgin interveni:

— Poate că încă nu ştie că o are, şi mi se pare că nici planşeta nu prea ştie.

— Nici n-am încercat cu adevărat, răspunse tînărul calm, aproape indiferent.

— Ce zici, Jeff, nu ţi-ar plăcea s-o vezi făcînd socoteli în locul tău? întrebă mama, făcînd cu ochiul fiului cel mic. Hai, du-te la culcare!

— Cred c-am să mă duc şi eu, spuse cel mare, ridicîndu-se.

La această adunare a membrilor familiei, care acum se destrăma de la sine, tatăl nu fusese de faţă. Doamna Durgin luă lampa, privi în jur vrînd parcă să-i atragă atenţia lui Westover asupra obiectelor din cameră: scaunele incomode, canapeaua lungă şi tare cu tapiţerie din păr de cal, biroul înalt cu furnir de mahon, tapetul ponosit.

— Puteţi veni aici oricînd. Să staţi sau să vă odihniţi Ştiţi, camera asta am deschis-o des pentru înmormîntări şi o folosim mai mult decît alte familii.

VII

Vremea continuă să fie frumoasă vreo trei-patru zile, timp în care Westover lucră intens la tablou în ceasurile tîrzii ale după-amiezii, cînd lumina căpăta nuanțele pe care le dorea el. Dimineața hoinărea prin pădure sau urca dealurile împreună cu Jeff Durgin. Băiatul se bucura de libertate absolută şi părea să nu aibă nici o responsabilitate printre treburile gospodăriei. Rareori mama îl chema să-i dea o mînă de ajutor: aduna vreascuri, făcea focul la bucătărie, culegea mazărea de toamnă și fasolea timpurie din grădină și le desfăcea din păstăi. În ziua cînd a început şcoala a ajutat la spălat, treabă care începuse în zori, căci Westover îl văzu întinzînd rufele pe frînghie înainte de a porni cu cărțile spre şcoală. Asemenea treburi nu-i afectau cu nimic respectul față de sine și îi lăsau restul timpului liber pentru a se pune la dispoziția pictorului cu un aer de egalitate neştirbită. Îşi închipuise că Westover va dori să meargă la pescuit sau la vînatoare sau că vor merge împreună să prindă marmote, îndeletnicire pe care băiatul încă o practica, dar cu ceva mai puțină plăcere cînd era lipsit de tovărăşia pictorului; uneori acesta prefera să-şi petreacă timpul schițînd anumite lucruri care îi atrăseseră atenția. Cînd îşi dădu seama că pe Westover nu-l pasiona sportul în înțelesul obişnuit al cuvîntului, nu-și arătă în mod deschis disprețul. Îl ajută să găsească florile care îl interesau, învăță de la el să deosebească ciupercile comestibile, dar cînd le aduseră acasă și doamna Durgin le găti pentru cină, nu se grăbi să le și mănînce.

Stînd atîta timp împreună, Westover începuse să țină la copil, ceea ce nu se putea spune și despre acesta din urmă; totuşi pictorul îi stîrnea interesul și uneori îl privea cu aceeaşi curiozitate critică ce licărea în ochii cîinelui cînd privirea i se oprea asupra străinului. În felul său special, Fox ajunsese la concluzia că Westover era nu numai o persoană ce nu putea fi atacată, ci și una care trebuia acceptată cu respect. Cu toate acestea cîinele nu părea să se bucure cînd îl zărea pe oaspete:

îl recunoştea pur şi simplu și rămînea indiferent, la încercările lui de a-l îmbuna. Cînd Jeff era de față cîinele părea să supună aceste amabilități judecății băiatului, iar cînd erau singuri Fox adopta o atitudine rezervată, vrînd parcă să spună că aşteaptă să afle, părerea stăpînului său.

Într-o dimineață, în ultima sîmbătă pe care urmau să o petreacă împreună, cei trei tovarăşi au hoinărit prin pădure, abătîndu-se de la drumul obişnuit şi urmînd o potecă necunoscută ce şerpuia pe o buză a muntelui. În cele din urmă ajunseră într-un hățiş din care băiatul pretindea că nu mai ştie să iasă. Westover se arătă neîncrezător, căci nu o dată Jeff se mîndrise cu priceperea sa de a descoperi o cale de a se strecura din văgăunile cele mai adînci și mai întunecoase.

— Cred că ştii unde ne aflam, sugeră Westover.

— Habar n-am, răspunse băiatul, cu un zîmbet care îl făcu pe pictor să se îndoiască de adevărul spuselor lui.

— Ia, taci! Ce-i asta? întrebă Westover oprindu-l cu un gest să mai vorbească: în liniştea pădurii se auzeau lovituri de topor.

— Ah, acum ştiu unde sîntem! E canadianul, taie lemne în poiana lui Whitwell. Să mergem!

Băiatul o porni înainte, coborînd iute panta abruptă a muntelui, oprindu-se din cînd în cînd să verifice direcția după zgomotul loviturilor, care se auzea cînd mai tare, cînd mai slab, iar uneori dispărea cu totul: atunei Jeff înainta încet, cu o nesiguranță adevărată sau prefăcută. În cele din urmă se opri.

— Hei, cine-i acolo? strigă o voce şi băiatul se întoarse şi o zbughi înapoi, trecînd în goană printre tufişuri, cu Fox la un pas în urma lui

Westover privi după ei, înainta şi zări un bărbat înalt lîngă trunchiul unui plop pe care începuse să-l taie. Omul îl aştepta cu o mînă sprijinită pe mînerul toporului și cu cealaltă la şold. Mirosul lemnului proaspăt tăiat și al sevei plutea în aer, iar pămîntul era acoperit cu aşchii albe şi curate.

— Bună dimineața, rosti Westover.

— Noroc! răspunse celălalt, fără să se mişte sau să facă vreun gest de bunăvoință.

O clipă mai tîrziu ridică toporul, îl înfipse în trunchiul

copacului și veni în întîmpinarea lui Westover cu mîna întinsă:

— Dumneavoastră trebuie să fiți cel care mi-ați scăpat copiii cînd a vrut să-i sperie obraznicul ăla. Ştiam eu c-o să vă întîlnese!

Dădu mîna cu Westover, arătîndu-şi astfel recunoştința neexprimată în cuvinte.

— Cum vă merge? Se poartă bine cu dumneavoastră cei de la fermă? Bănuiam eu. Bătrîna găteşte bine, ăsta-i lucru sigur. Jackson e cel mai de treabă din cei care au mai rămas în viață. Dar nici de bătrîn n-aş putea zice vreo vorbă rea. Cît despre băiatul ăsta, vă spun cinstit, cînd se apucă de pozne îmi vine uneori să-i sparg capul. Luați loc!

Westover înțelese că omul din fața lui este Whitwell; acesta se aşează pe un trunchi mai înalt, pe măsura picioarelor sale lungi şi îl pofti cu un gest să stea pe un buştean alăturat.

Barba rară, castanie, uşor încărunțită, îi acoperea obrajii pînă sub ochii luminați de un zîrnbet prietenos. Buza superioară, oarecum ascunsă de mustața pleoştită, era suptă și zbîrcită, trădînd lipsa dinților; numai jos se mai zăreau cîțiva dinți strîmbi care ieşeau la iveală cînd vorbea.

— Ei, Doamne! oftă omul, dîndu-i parcă de înțeles celuilalt că i-ar plăcea să stea de vorbă cu el, dar nu găseşte pe dată ceva de spus.

— Mulțumesc! rosti Westover aşezîndu-se pe buştean, iar Whitwell adăugă, vrînd parcă să se descarce: la drept vorbind, băiatul n-are nici o vină. Are pe dracul în el, ascultați-mă pe mine!

Se opri părînd să-i ceară părerea lui Westover printr-o privire plină de înțeles. Acesta răspunse.

— Există întotdeauna întrebarea dacă într-adevăr dracul e de vină sau păcatul originar aflat în fiecare din noi.

Încîntat de această disociere, dar fără să fie de acord cu ea, Whitwell continuă:

— Nu-i rău ce spuneți dumneavoastră, dar nu cred că la băiatul ăsta e vorba de păcatul originar. Tot răul i se trage de la bunică-său, şi poate că şi el îl primise la rîndul lui de la vreun alt neam. Dumnezeu ştie cum de s-a adunat în el atîta blestemăție!

— De la tatăl tatălui? întrebă Westover, vrînd să facă pe

plac dorinței lui Whitwell de a filozofa pe marginea istoriei familiei Durgin,

— Al mamei! Bătrînul ținea vechiul han de pe partea de apus a Capului Leului, pe drumul spre St. Albans. Pe vremea aia îi mergea destul de bine, că toate diligențele opreau acolo. Ați băgat de seamă că unul care face politică murdară totdeauna se pricepe să țină un han? E ciudat, zău aşa! De cîte ori se întîmpla o treabă murdară într-o problemă sau alta, bătrînul Mason era și el amestecat. Ai mei trăiau tot prin părțile alea şi îmi aduc aminte că eram copil şi dădeam tîrcoale noaptea pe la han. O dată l-am auzit spunînd că negrii n-au suflet. Cam pe vremea cînd a ieşit legea cu sclavii fugiți, oamenii aproape că l-au alungat din oraş pentru că i-a pus pe şeriful federal pe urmele unuia care încerca să treacă în Canada. Tot aşa şi cînd a venit războiul. Toată lumea ştia că era în cîrdăşie cu alde secesioniştii care plănuiseră să jefuiască Vermontul în ’63. Pe vremea aia nu prea-i mai mergea aşa grozav. De cînd apăruseră căile ferate îi cam scăzuse vadul şi hanul ajunsese un fel de cîrciumă. După cîte ştiu bătrînului îi cam plăcea să tragă la măsea. Trecuse o bucată bună de vreme de cînd fiică-sa se măritase cu Durgin. El s-a împotrivit din toate puterile, dar ea a făcut după capul ei și asta l-a cam amărît. Şi într-o noapte hanul a luat foc și a ars cu tot cu Mason și nici măcar nu erau asigurați

Încîntat de propria-i glumă, Whitwell zîmbi dezvelindu-și dinții de jos într-o strîmbătură oribilă. Apoi, simțind parcă o dojană în tăcerea lui Westover, adăugă:

— Cît despre doamna Durgin, n-am ce zice, ea și-a făcut datoria şi a avut parte din plin de belele. Chiar dacă la început a fost mai aspră, mai tîrziu au muiat-o necazurile. Dar aşa înțeleg eu ce-i cu băiatul ăsta. Poate că n-ar trebui să-i port pică. Dar e o adevărată pacoste pentru toți cei din ținut, aşa că dacă ar pieri... Eh, am vorbit destul... Vă sînt foarte recunoscător, domnule...?!

— Westover, răspunse pictorul. Numai că băiatul nu e chiar aşa de rău tot timpul!

— Nu tot timpul! exclamă Whitwell cu ironie. Are și zile cînd e foarte potolit şi nici nu-i prost. Dar cînd e în toane rele, parcă intră dracul în el, aşa cum v-am spus la început. Sînt

doi-trei ani de cînd mi-a murit nevasta, şi fetiţa pe care ai văzut-o e ca o mamă pentru cel mic. Cînd Jeff Durgin îi vede împreună, îi chinuieşte de parcă-i diavolul în persoană. Oricum, îmi pare bine că n-am pus mîna pe el în ziua aia. Ei, şi cum merge lucrul la Capul Leului? Stă destul de cuminte să-l pictaţi? V-a supărat cineva la lucru?

— Nimeni, răspunse Westover.

— Acum nici nu prea vin mulţi, explică Whitwell pregătindu-se să-şi ia din nou toporul. Mi-ar plăcea să mă uit într-o zi cum lucraţi! Cred că n-am văzut pînă acum un artist făcînd aşa ceva.

— Sînteţi bine venit oricînd.

— E-n regulă.

Whitwell desprinse toporul şi lovi trunchiul cu putere, făcînd să sară din el o aşchie mare, pătrată. Privi peste umăr în urma lui Westover şi strigă:

— Ascultaţi! Cînd aveţi drum pe-aici, poftiţi şi pe la noi. Stăm în casa aia de lemn vopsit de la poalele platoului.

VIII

Ceva mai încolo Westover îi găsi pe Jeff şi pe Fox ascunşi într-o scobitură a muntelui, amîndoi tăcuți și nemişcați.

— Ce-i cu tine?

— M-am întors să vă arăt drumul, m-am gîndit că poate n-o să reuşiți să-l găsiți singur, răspunse băiatul.

— Dar de ce nu mi-ai spus că ai de gînd să mă aştepți? Apoi, văzînd zîmbetul băiatului, continuă: N-aş zice că unui băiat ca tine i-ar plăcea să se teamă de cineva, nici chiar pentru distracția de a speria o biată fetiță.

Chipul lui Jeff deveni serios și preocupat, cîntărind parcă această părere la care nici nu se gîndise pînă atunci.

— Sau poate că-ți place să-ți fie frică?

— N-aş putea spune că-mi place.

Aproape tot timpul cît dură drumul pînă acasă, Westover îl lăsă să judece singur situația. Băiatul nu părea frămîntat de păreri de rău sau de dorința de a-și îndrepta greşeala. Peste cîteva zile, grupuri de copii începură să vină după amiaza să-l vadă pe Westover la lucru; plecînd de la şcoală, în drum spre casă, urcau pînă aici îndemnați de Jeff, care se mîndrea cu pictorul de parcă ar fi fost un fel de proprietate a familiei sale.

Într-una din zile îi aduse şi pe cei doi copii ai lui Whitwell cu care acum părea a fi în cele mai bune relații; mai mult chiar, cînd, din pricina unor băieți mai mari, micuțul Franky nu reuşea să vadă bine tabloul, Jeff, în calitate de gazdă, îl ridică în brațe ca să poată privi cît dorea de mult.

Fata însă păru stînjenită de aceste semne evidente de bună înțelegere în prezența pictorului. Cînd Jeff încercă să-i facă loc să vadă printre copiii care priviseră deja, fata îşi trase mai mult boneta pe frunte și spuse că nu vrea să vadă nimic; apoi îşi luă fratele de mînă și o rupse la fugă. Westover fu încîntat să descopere în ea o sfială nebănuită, ascunsă în cealaltă împrejurare de izbucnirea violentă de mînie.

Jeff juca rolul gazdei și față de vecinii care se perindau unul cîte unul, venind de pe o rază de cîteva mile: fiecare

privea tabloul şi îşi dădea cu părerea, unii mai pe larg, alții mai concis, fiecare după cum îi era firea. În general părerile lor erau favorabile, dar au fost cîțiva care au criticat tabloul fără reținere, vorbind de parcă pictorul nici n-ar fi fost de față. Singura problemă care se punea în discuție era aceea a asemănării, aspectele mai rafinate ale lucrării fiind mult peste puterea lor de înțelegere. Nu doreau decît să vadă cît de mult seamănă ceea ce aşternuse Westover pe pînză cu originalul. Unii chiar încercau să-l consoleze, asigurîndu-l că asemănarea se va vedea mai bine eînd se va usca vopseaua.

Într-una din zile sosi și Whitwell, care încercă să formuleze o părere mai generală despre munca artistului; punctul său de vedere izvora mai mult din amabilitate față de pictor, decît din admirație față de opera sa. El lăsă să se înțeleagă că un astfel de lucru nici nu poate să iasă foarte bine chiar de prima dată şi că trebuie să tot încerci, că pînă la urmă iese.

Jeff se apropiase pe furiş împreună cu Fox, atras de fascinația pe care o exercită asupra noastră cei pe care i-am jignit. Cînd Whitwell se întoarse brusc şi îl întrebă în glumă:

— Tu ce spui, Jeff? băiatul îi trase o lovitură cu piciorul lui Fox și îl goni nefiind în stare să-şi ascundă altfel sentimentul de vinovăție.

În ultima vineri înainte de plecarea pictorului, Jeff veni însoțit de învățătoarea lui. Era o fată destul dt drăguță, cu o înfățişare rece şi austeră, care nu îndrăzni să privească direct în ochii pictorului, deşi Jeff făcea toate eforturile ca să o facă să se simtă în largul ei. Fata pretextă că s-a oprit doar ca să stea de vorbă cu doamna Durgin și nu se încumetă să formuleze nici o părere în privința tabloului. Dar cînd Westover îi puse o întrebare legată de şcoală, îi răspunse cu promptitudine, dîndu-i amănunte asupra numărului copiilor, vîrstei și sexului lor. Westover încercă chiar să glumească cu ea, întrebînd-o dacă un elev aşa de buclucaş cum era Jeff îi dădea multă bătaie de cap. Învățătoarea îi răspunse că băiatul putea fi foarte bun şi continuă cu tonul cuiva care ține o prelegere că, dacă n-ar mai necăji atîta copiii, n-ar avea nici un motiv să se plîngă de el. Jeff ascultă cu o expresie de sfială, stîrnită nu atît de mustrare cît de cuvintele de laudă la adresa

lui. Şi trăi o clipă de adîncă umilire cînd învățătoarea spuse în încheiere:

— E un elev foarte bun.

Westover avea de gînd să plece marțea următoare. Stătuse trei săptămîni. Deşi venise septembrie, vremea fusese minunată pentru lucru. Acum, din pricina secetei prelungite, se făcuse foarte cald. Pe dealurile înconjurătoare frunzişul copacilor căpătase tonuri roşietice. Adierea vîntului stîrnea un foşnet de frunze uscate în lanurile de porumb, dar numai nuanțele şi sunetele vesteau apropiere iernii. La amiază căldura era sufocantă, iar noaptea frigul îşi mai pierduse din asprime; nici măcar nu cădea rouă.

În ajunul plecării, Westover îşi fuma ultima pipă înainte de a se duce la culcare. Doamna Durgin veni și se aşeză alături de el în pridvor. Era clar că venise cu un scop anumit. Îl trimise pe Jeff să se culce ca să rămînă singură cu pictorul. Bărbații erau în pat și din cînd în cînd se auzea din casă tusea lor.

Femeia se aşeză, îşi potrivi fustele și începu imediat să vorbească:

— Domnule Westover. Aş vrea să vă întreb dacă n-ați putea să-mi vindeți mie tabloul. Vă dau pe el o parte din banii ce mi i-ați plătit pentru găzduire. Vă dau oricît îmi cereți.

Pictorul se întoarse şi văzu că femeia ținea mîinile în poală, iar într-una din mîini strîngea bancnotele pe care i le dăduse după cină.

— Mă tem că n-aş putea face asta, doamnă Durgin.

— Poate o să vi se pară o prostie, continuă femeia, dar îmi doresc foarte mult acest tablou. Cred că niciodată nu mi-am dorit ceva atît de mult. Este Capul Leului, aşa cum l-am văzut eu zi de zi, în fiecare vară a acestor treizeci și cinci de ani de cînd trăiesc aici. E minunat!

— Doamnă Durgin, rosti Westover, rugămintea dumneavoastră mă mişcă mai mult decît credeți. Aş vrea… Aş vrea foarte mult… să vă pot oferi tabloul! Credeți-mă.. Nu ştiu cum să apun…

— Atunci, de ce nu mi-l dați? Dacă o să trebuiască vreodată să plecăm de aici sau dacă ni s-o întîmpla ceva, e singurul lucru pe care aş vrea să-l iau cu mine și să-l păstrez.

Nu ştiu cum să vă spun, dar aşa simt. Aş vrea grozav să mi-l lăsaţi mie.

Emoţia, care nu ieşise la iveală în vorbele prin care femeia îşi exprimase dorinţa, se trăda pe neaşteptate în tremurul glasului. Îi întinse banii şi bancnotele foşniră în mîna ei şovăitoare.

— Doamnă Durgin, mă tem că trebuie să vorbim foarte deschis şi n-aş vrea să vă simţiţi jignită de ceea ce am să vă spun. Eu trebuie să trăiesc din ceea ce lucrez şi deci să scot cît mai mult pe lucrările mele.

— Tocmai asta spun şi eu. Nu vă cer să mi-l lăsaţi mai ieftin. Vă dau cît credeţi că face. Banii sînt ai mei, iar bărbatul meu gîndeşte întocmai ca şi mine

— Cred că totuşi nu mă înţelegeţi prea bine, rosti Westover cu blîndeţe. În toamna asta am de gînd să deschid o expoziţie la Boston cu lucrările mele. Nădăjduiesc să iau vreo două-trei sute de dolari pentru Capul Leului.

— Mare proastă mai sînt! exclamă femeia şi oftă cu uimire.

— Vă rog să nu vă necăjiţi. Nu-i nimic. Niciodată n-am primit o ofertă care să-mi facă atît de multă plăcere. Cuvintele dumneavoastră m-au convins că lucrarea mea nu e chiar rea. Uitaţi cum o să facem: cînd ajung la Boston am să fotografiez tabloul şi am să vă trimit fotografia.

— Şi asta cît o să mă coste? întreba doamna Durgin, pe care cele întîmplate o făcuseră mai precaută.

— Nimic. Dacă veţi fi de acord s-o primiţi şi s-o puneţi undeva în casă, o să-mi faceţi o mare bucurie.

— Mulţumesc, rosti doamna Durgin iar pictorul fu impresionat de modestia şi umilinţa din glasul ei.

Westover nu ştia cum să rupă tăcerea care urmă acestor cuvinte. În cele din urmă rosti:

— Spuneaţi că v-ar place să luaţi tabloul cu dumneavoastră. Doar nu aveţi de gînd să plecaţi de aici?!

Doamna Durgin şovăi atît de mult înainte de a-i da un răspuns, încît pictorul crezu că n-a auzit întrebarea sau că nu i-a dat atenţie. Totuşi într-un tîrziu îi răspunse:

— Ne-am gîndit într-adevăr şi la asta. În ziua cînd aţi sosit dumneavoastră, aproape că ne hotărîserăm s-o facem. Dar de

atunci mă tot gîndesc întruna. Nu ştiu, poate o să credeți că spun o prostie la fel de mare ca atunci cînd am vrut să cumpăr un tablou de trei sute de dolari cu prețul cîtorva zile de găzduire.

Rosti aceste cuvinte cu un zîmbel plin de dispreț față de ea însăşi, dar reuşi astfel să risipească încordarea ce se ivise intre ei

— Poate că nici nu merită mai mult, răspunse pictorul, bucuros de momentul de destindere.

— Ba cred că merită, replică femeia şi se opri aşteptînd îndemnul lui.

— La ce v-ați gîndit?

— Oricum, tot vroiam să vă cer părerea. Ce credeți, dacă aş da un anunț la un ziar din Boston, s-ar găsi oare oameni dornici să vină să stea aici în timpul verii? Locul e cam pustiu şi nu prea e mare lucru de făcut. Dar mai vin cîte unii de pe la hotelurile apropiate şi tare-i mai încîntă împrejurimile. Şi mie mi se pare că e un loc minunat. Sînt cît se poate de sigură. Cît despre oaspeți, aş şti eu să-i primesc, poate mai bine decît alții. N-am nici o teamă în privința asta. Ce părere aveți?

— Cred că este o idee minunată, doamnă Durgin.

— Ori ne apucăm de treaba asta, ori va trebui să plecăm. Nu mai putem trăi din ce ne dă ferma. Dacă aş putea găsi vreo ieşire! Dar m-am gînait în fel și chip şi cred că nu mi-a mai rămas altă cale decît să găzduiesc vizitatori — numai să-i pot găsi.

— Cred că, într-o oarecare măsură, v-ar face chiar plăcere. Oaspeții v-ar ține de urît, adăugă Westover.

— Ne ținem noi de urît unul altuia, replică doamna Durgin. Niciodată nu m-am simțit singură aici, nici chiar la început. Cînd eram acasă am avut parte de prea multă lume, destul să-mi ajungă pînă... Ştiți cum sînt cei care trag la han. Bănuiesc că domnul Whitwell v-a povestit despre tata.

— Într-adevăr, mi-a povestit.

— Nu cred că v-a spus vreun neadevăr. Foarte bine. Dar nu pot să uit cum roboteam, mama și cu mine, din zori pînă-n seară. De multe ori am spus că aş face orice numai să nu mai trebuiască să servesc călători. Dar văd că tot aici am ajuns. Cînd văd asemenea oameni, mi se face rău. Poate că puteam

să mă apuc de treaba asta mai de mult dacă vroiam. Eh! Am vorbit destul!

Cu o mişcare neaşteptat de vioaie pentru o femeie de statura ei, se ridică, dar mai zăbovi o clipă, sperînd că Westover va spune ceva. Pictorul rosti:

— Cînd vă hotărîți, trimiteți-mi anunțul și am să am eu grijă de el.

— Şi n-o să uitați de fotografie?

— Nu, n-am să uit.

A doua zi se sculă de dimineață şi se pregăti să pornească la drum cît mai devreme. Jeff Durgin se învîrtea în jurul lui, ajutîndu-l la împachetat cu entuziasm şi chiar cu pasiune, vrînd parcă să-i lase oaspetelui la despărțire o impresie cît mai bună, sau cel puțin să-l facă să uite tot ce fusese urît ori neplăcut în comportarea lui. De la nefericita lor întîlnire din prima zi fuseseră tovarăşi buni, deveniseră chiar prieteni, şi Westover rămase impresionat de atențiile băiatului la despărțire: îl ajută să-şi strîngă lucrurile, îi puse rucsacul pe umeri și se strădui cu mare atenție şi deosebită mîndrie să potrivească curelele în aşa fel încît să fie bine prinse şi să nu-l supere. Cu riscul de a întîrzia la şcoală îşi făcu de lucru prin preajma pictorului pînă în clipa plecării, iar cînd acesta aruncă o ultimă privire spre casă de la jumătatea potecii, băiatul îşi flutură pălăria în semn de rămas bun. Apoi dispăru, iar Westover îşi continuă drumul încet pînă ajunse în colțul livezii unde, peste îngrăditura joasă, se zăreau pietrele funerare din cimitirul familiei. Acolo, cu totul pe neaşteptate, se abătu asupra lui o adevărată furtună. O ploaie de mere începu să-l lovească în cap, pe spate, în coaste, izbind cu aceeaşi violență rucsacul, pînzele, scăunelul și şevaletul. Parcă îl atacaseră deodată patru-cinci țintaşi pricepuți, ale căror lovituri îl nimereau fără greş.

Cînd, în cele din urmă, reuşi să ridice capul și să privească în jur, Westover auzi un glas subțire și plin de dojană strigînd:

— Vai, vai, Jeff Durgin!

Exclamația fu urmată imediat de o altă ploaie de mere, îndreptată de data aceasta spre micuța Whitwell, care se feri și o luă la fugă pe şosea și dispăru în direcția şcolii. Imediat,

chipul radiind de fericire al lui Jeff Durgin se ivi din spatele unei pietre funerare. Rămase pe loc privind în urma lui Westover ca și cum nu s-ar fi întîmplat nimic; apoi lasă să cadă cele cîteva mere pe care încă le mai avea în mînă şi porni încet spre casă împreună cu Fox.

Cînd Westover ajunse la şosea, în apropierea casei lui Whitwell, se opri la adăpostul pădurii, îşi desfăcu rucsacul ca să vadă dacă tabloul nu pățise nimic şi constată că rămăsese nevătămat. Înainte de a-și pune povara din nou pe umeri îl zări pe Jeff Durgin alergînd spre şcoală, învîrtind sacul cu cărți deasupra capului și strigînd voios spre fetița care dispăruse dincolo de tufişurile de la capătul potecii.

— Cynthy! Aşteaptă-mă! Ascultă! Vreau să-ți spun ceva!

IX

În primăvara următoare Westover primi de la doamna Durgin anunțul pe care urma să-l publice în ziar. Îl înştiința că fusese conceput de fiul ei Jackson, iar Westover constată cu surprindere că era aşa de bine formulat, încît aproape că nu avea nevoie de nici o schimbare. Anunțul cuprindea oferta unei găzduiri desăvîrşite la ferma de la Capul Leului și o masă bogată alcătuită din lapte, ouă și fructe la prețul de cinci dolari pe săptămînă; era menționat de asemenea faptul că aşezarea fermei oferea cea mai frumoasă perspectivă asupra renumitului munte cunoscut sub numele de Capul Leului. Atît anunțul cît și scrisoarea erau semnate „Doamna James Monroe Durgin"; alături se afla adresa oficiului poştal, indicîndu-se de asemenea numele lui Westover pentru relații suplimentare.

Scrisoarea fusese scrisă de aceeaşi mînă ca şi anunțul și pictorul trase concluzia că era scrisul lui Jackson Durgin. În plic se mai afla o bancnotă de un dolar, care urma să acopere cheltuielile pentru apariția anunțului în trei numere ale ziarului „Evening Transcript".

La sfîrşit, o frază adăugată aproape întîmplător suna astfel: „Nu ştiu dacă ați aflat că soțul meu, James Monroe Durgin, a trecut în lumea spiritului în primăvara aceasta. Fiul meu mă va ajuta să conduc gospodăria".

Vestea morții îl impresionă pe Westover la fel de puțin cum se pare, o impresionase pe văduvă. În cele trei săptămîni pe care le petrecuse sub acoperişul lui James Monroe Durgin, acesta îi lăsase doar imaginea a doi ochi mari, albaştri, rotunzi și lipsiți de viață, și a unui chip veşnic neras, acoperit de o barbă blondă şi țepoasă. Această imagine se suprapunea atît de mult peste cea a lui Andrew Jackson Durgin, cu silueta lui deşirată și frîntă, încît îi era greu să-şi dea prea bine seama care din ele aparținea acum prezentului și care trecutului. Fu nevoit să facă un efort ca să-şi aducă aminte că fiul avea barba de o nuanță ceva mai deschisă; în schimb îşi amintea cu multă uşurință silueta robustă a doamnei Durgin şi a fiului ei cel

mic. Se întrebă din nou, ca şi altă dată, dacă mama era la curent cu gestul de răzbunare violentă prin care băiatul îşi descărcase necazul adunat prin efortul îndelungat de stăpînire pe care şi-l impusese în perioada şederii pictorului la fermă. După ce se simţise îndemnat să se întoarcă şi să-i tragă o mamă de bătaie, să se ducă după el pînă la şcoală şi să-i spună învăţătoarei, să-i scrie doamnei Durgin şi să o înştiinţeze despre purtarea fiului ei, Westover se hotărîse să nu întreprindă nimic. Întrucît întîmplarea nu-l afectase cu nimic nici pe el, nici bunurile lui, îşi putea permite să se amuze cu mai multă generozitate decît dacă ar fi avut de suferit într-un fel sau altul. Cu cît se gîndea mai mult la incident, cu atît era tentat să fie îngăduitor faţă de băiatul pe care îl uimise şi îl dominase atît de categoric prin inteligenţa şi comportarea sa, încît bietului copil îi fusese peste puteri să îndure.

De fapt nu-şi dădea prea bine seama că gestul lui Jeff fusese o manifestare de neîncredere şi că nu are nici un motiv să-şi închipuie că faptele bune ale băiatului, dovezile sale repetate de amabilitate şi prietenie erau mai puţin sincere decît această izbucnite brutală.

Scrisoarea primită îi readuse în minte cele trei săptămîni petrecute la Capul Leului şi îi trezi dorinţa de a-şi petrece vara acolo. Dar îşi pusese în gînd să plece pentru o perioadă nedefinită în Franţa, căci intenţiona să lucreze în acea atmosferă unică în care omul modern poate face un lucru cu adevărat de valoare în modul cel mai reuşit. În timpul iernii vînduse o serie de lucrări şi strînsese destui bani ca să-şi poată permite această călătorie în străinătate. Tabloul „Capul Leului” nu-i adusese suma scontată; îl vînduse numai cu o sută şaizeci de dolari, iar acum se gîndea uneori că îl vînduse chiar prea bine. Scrisoarea doamnei Durgin îi aminti că încă nu-i trimisese fotografia promisă. Puse fotografia într-un plic şi o expedie imediat, împreună cu o scrisoare în care formulă nenumărate scuze pentru neglijenţa sa şi totodată părerea de rău că nu va avea posibilitatea să revadă prea curînd locul pictat. Îi exprimă apoi regretul pentru pierderea suferită, transmitea salutări tuturor şi în special prietenului său Jeff, pe care îl sfătuia să se ţină cît mai departe de livada de meri.

Cinci ani mai tîrziu Westover se reîntoarse acasă; era în

prima săptămînă a lui august, iar atmosfera înăbuşitoare se făcu simțită pe bordul vasului încă înainte de a intra în port. Întîrzie doar atît cît era necesar pentru a-şi vedea lucrările trecute prin vamă și plecă imediat la munte; pentru el muntele nu putea fi decît Capul Leului. După cîteva ceasuri cobora din tren pe şoseaua ce însoțea noua linie de cale fereată, care fusese adusă pînă la o depărtare de numai patru mile de fermă. Aceasta purta acum numele de pensiunea „Capul Leului", lucru pe care îl află citind cuvintele scrise pe trăsurica ce aştepta la marginea peronului. În clipa următoare îşi dădu seama că cel ce se apropia să-l întîmpine și să-i ia bagajele nu putea fi altul decît Jeff Durgin.

În absolut toate privințele bărbatul din fața lui era sub nivelul perspectivelor pe care le anunța băiatul de acum cîțiva ani. Westover îşi închipuise că va atinge statura tatălui și a fratelui său, dar trupul îndesat al lui Jeff Durgin se remarca mai degrabă prin forță decît prin înălțime. Nu depăşea probabil statura mamei sale, care era o femeie înaltă, dar silueta lui era masivă fără a fi totuşi greoaie. Avea pieptul larg, umerii drepți, picioarele solide, iar mersul uşor înclinat spre spate se datora cizmelor de piele care se zăreau de sub pantalonii bine croiți. Apucă geamantanele și le aruncă în căruța pentru bagaje cu o mişcare rapidă a brațelor scurte şi groase. Încordarea muşchilor făcu să se ridice mînecile hainei, dînd astfel la iveală încheieturile puternice și mîinile cu degete scurte.

Întinse mîna spre Westover, dar gestul său de salut era reținut, iar în privarea cu care îl întîmpină se simțea o îndoială sau mai degrabă o aşteptare. Părul blond, neîngrijit altădată, era acum tuns scurt și căpătase o culoare mai închisă. O dungă uşoară, marcată de cîteva picături de sudoare, indica locul unde pălăria îi apărase fruntea de arşiță. Puse pălăria pe banchetă, între el şi Wcslover, și rămase cu capul gol ca să se răcorească după efortul făcut cu bagajele. Acestea veneau în urmă, mai încet, în căruța destul de încărcată, căci erau cu totul vreo douăsprezece persoane, mai cu seamă femei, care călătoreau spre pensiunea „Capul Leului". Westover se aşeză pe banchetă în față, alături de Jeff, ca să fie singuri și să poată sta de vorbă în linişte. Numai că Jeff fu nevoit să răspundă mai întîi numeroaselor întrebări despre scrisorile și telegramele

trimise de vizitatoare în legătură cu camerele rezervate şi să le liniştească în privința bagajelor. Abia după aceea au reuşit cei doi să schimbe cîteva cuvinte şi Jeff Durgin a putut răspunde întrebărilor lui Westover.

— Poate că ar fi trebuit să vă trimit o telegramă şi să vă anunț că vin, spuse Westover, dar nu m-am gîndit că aveți atît de mulți oaspeți. Poate că nici n-o să aveți cameră pentru mine.

— Cred că o să reuşim să vă găzduim, răspunse Jeff.

— Îmi închipui că nu pot spera să capăt vechea mea cameră.

— Nu m-aş mira să fie ocupată, dar cred că mama ar putea face o schimbare în cazul acesta.

— Crezi că ar face-o? întrebă Westover şi glasul lui trăda bucuria de a simți că face parte dintre cei privilegiați. Ce mai face mama?

Jeff se gîndi o clipă înainte de a răspunde:

— Este exact aşa cum o ştiți.

— Puțin îmbătrînită?

— N-aş zice.

— Oare i se pare conducerea pensiunii o treabă chiar aşa de neplăcută cum se aştepta?

— Aşa susține, replică Jeff făcînd cu ochiul.

În timp ce vorbea cu Westover tînărul strunea caii, îndemnîndu-i să meargă cînd la trap, cînd la pas, pe urcuşurile și coborîşurile neaşteptate ale drumului de munte.

Cu o oarecare teamă Westover întrebă:

— Şi ce mai face Jackson?

— Minunat, din punctul lui de vedere. Am impresia că îi merge mai bine ca oricînd și că nu îmbătrîneşte deloc, în schimb dumneavoastră sînteți puțin schimbat, adăugă Jeff aruncîndu-i pictorului o privire peste umăr.

— Da, am împlinit douăzeci și nouă de ani și mi-a crescut şi mai mult barba.

Westover băgă de seamă că obrajii lui Jeff erau bărbieriți cu grijă și nu trădau cu nimic începutul apariției bărbii; ochiul său artistic privea cu plăcere frumusețea tinerească a prietenului său, trăsăturile bărbăteşti de o regularitate sculpturală.

— Trebuie să ai cam optsprezece ani!

— Aproape nouăsprezece.

— Spune-mi, Jackson e la fel de preocupat de lumea cealaltă?

— De spirite?

— Da.

— Cred că se ocupă împreună cu domnul Whitwell. Nu prea vorbeşte de treburile astea acasă. El ține socotelile și-i ajută mamei să ducă gospodăria. Fără ajutorul lui mama nici n-ar putea face față.

— Şi tu ce faci?

— Mă ocup de transport, răspunse Jeff, făcînd un gest cu capul către cai. Cînd sînt acasă, bineînțeles. În ultimii trei ani am fost la Academia din Lovewell și am lipsit de acasă toată iarna și o bună parte a verii. Dar mai bine să vă povestească mama despre asta.

— Foarte bine. Ceea ce n-am aflat încă în probleme de educație înseamnă că nu merită să fie aflat.

Jeff zîmbi și îndemnă calul din partea cealaltă, care păru să înțeleagă că i se adresează lui.

— Dii, hai mai repede!

— Şi Cynthy ce face? E acasă? întrebă Westover.

— Da. Stau tot acolo, în căsuța de lemn. Iarna predă la şcoală, iar vara îi dă o mînă de ajutor mamei. Sufrageria e în sarcina ei.

— Şi Franky? Tot aşa de plîngăcios?

— Franky e un băiat minunat. E și el cu noi, un fel de mesager.

— Dar domnului Whitwell nu i-ați dat nimic de făcut?

— Cum să nu! Domnul Whitwell le vorbeşte doamnelor despre religie şi le însoțeşte cînd vor să urce pe munte. Cred că nici nu ne-am putea descurca fără el. Le vorbeşte de religie, iar femeilor se pare că le place religia, indiferent dacă sînt credincioase sau nu, adăugă el aruncînd o privire plină de înțeles peste umăr către Westover.

Acesta zîmbi și întrebă:

— Dar Fox?

— A trebuit să renunțăm la Fox, Era veşnic în conflict cu copiii oaspeților. Fratele meu din Colorado a fost pe-acasă şi,

cînd a plecat, l-a luat pe Fox cu el.

— Nu bănuiam că o să-mi pară rău după Fox, dar mă tem că aşa va fi.

Jeff păru amuzat de implicația acestor cuvinte.

— Nu era cîine rău, dar era cam prost.

Cînd ajunseră la poalele platoului ce urca spre casă, Westover observă schimbările care se făcuseră între timp. Apăruseră o serie de adăugiri, cam lipsite de gust şi de stil, dar care cuprindeau suplimentul de camere necesar. Părțile construite recent purtau amprenta unui gust vulgar, dovedit mai ales de ferestrele în patru canaturi, care erau considerate ultima modă în materie de arhitectură domestică la țară. Jeff nu rosti nici un cuvînt în timp ce se apropiau, dar Westover remarcă:

— Ei, dar v-a mers minunat! Ați ajuns la o adevărată măreție!

Sosiră pe platforma din fața casei, care îi păru lui Westover mai lată decît şi-o amintea, mărită în chip artificial de un portdrapel alb înfipt chiar la margine. Privi de-a lungul fațadei și descoperi fereastra vechii sale odăi. Totodată constată că aici nu se făcuseră mari schimbări şi că doar partea din spate a clădirii fusese înălțată cu un etaj. Nerăbdător, trecu repede peste momentul întîlnirii ca doamna Durgin şi cu Jackson, care se arătară plăcut surprinşi de sosirea lui, ca să întrebe cu emoție:

— Doamnă Durgin, ați putea să mă găzduiți în vechea mea cameră?

— Cum să nu, dacă nu cumva doriți o cameră mai plăcută.

— Nu cred că aveți o cameră mai plăcută!

— Mă rog, dacă aşa credeți, replică doamna Durgin. Bineînțeles că vă pot oferi vechea dumneavoastră cameră.

X

Westover n-ar fi putut spune că în timpul primei sale şederi la fermă se simţise foarte bine sau că se ataşase de membrii familiei Durgin. Dar acum se simţea minunat, ca şi cum s-ar fi aflat printre prieteni.

Sosise pe la mijlocul după-amiezii şi se duse imediat la masă, unde fu servit cu toată promptitudinea. Constată astfel că ferma nu evoluase în aşa măsură în direcţia unui adevăral hotel încît să adopte obiceiul de a servi cina tîrziu. I se oferi ceai şi friptură rece, dar cînd ceru să i se aducă ceva cald, fata cu ochelari care îl servea îl întrebă acordîndu-i parcă importanţa cuvenită:

— Aţi sosit în cursul după-amiezii?

Westover mărturisi că era unul dintre cei veniţi în după-amiaza aceea

— În cazul acesta, vă putem oferi friptură sau cotlet cu cartofi copţi.

Friptura era minunată deşi nu foarte mare dar, privind în jur, îşi dădu seama că i se făcuse o favoare, căci celorlalţi oaspeţi li se servise şuncă, limbă rece şi tocătură Se aşteptase să fie întîmpinat de Cynthia Whitwell. Dar Jeff Durgin intră cu el în sala de mese şi îl pofti să ia loc cu aerul că însoţeşte o persoană deosebit de însemnată.

Gustînd fructele, smîntîna, ceaiul, pîinea prăjită şi friptura, Westover trase concluzia că, din punctul de vedere al artei culinare, cei din familia Durgin se pricepeau să ţină un hotel. Această părere i se confirmă cînd constată schimbările şi amenajările făcute în interiorul casei. Totul era foarte simplu dar cît se poate de satisfăcător. Nici unul din oaspeţi nu avea motiv să spună că duce lipsă de apă sau lumină, de prosoape sau umeraşe, că şifonierul sau scrinul nu era destul de încăpător, nici unul nu se putea plînge de calitatea sau cantitatea aşternuturilor, şi Westover o felicită din toată inima pe doamna Durgin pentru reuşita ei cînd se aşezară împreună în vechiul salon care rămăsese aproape neschimbat şi pe care

stăpîna casei îl păstrase aproape numai pentru ea. Doamna Durgin îi ascultă aprecierile cu o bucurie plină de modestie şi îi spuse:

— Nu cred că aş fi avut curajul să mă apuc de treaba asta dacă nu se întîmpla să veniți dumneavoastră tocmai atunci.

— Deci, eu sînt izvorul bogăției dumneavoastră.

— Dacă vreți să-i spuneți bogăție. Nu pot să mă plîng. A fost o adevărată luptă, dar cred că am învins. Casa e plină, ba chiar trebuie să refuzăm clienți. Îmi închipui că cei de la marile hoteluri, de unde altădată călătorii veneau pînă la fermă să admire Capul Leului, nu se pot mîndri cu aşa ceva.

Îşi drese glasul și îi relată cu voce joasă şi plină de încredere istoria reuşitei lor. Era o poveste interesantă și impresionantă, ca toate poveştile despre strădania omenească. Eforturile ambiției egoiste sînt totdeauna interesante. Iar cele ale familiei Durgin erau în plus binecuvîntate de dorința lor de a-și păstra casa.

După ce au discutat îndelung despre cele întîmplate, Westover întrebă:

— Spuneți-mi, Jeff este la fel de mulțumit ca și dumneavoastră de ceea ce ați realizat?

— Chiar prea mulțumit, răspunse doamna Durgin. Aş vrea să vorbesc cu dumneavoastră despre Jeff, domnule Westover. Ați fost prieteni atît de buni.

— Desigur, mi-ar face plăcere să vă pot fi de folos, spuse Westover.

— Iată despre ce este vorba: aş vrea ca Jeff să facă și altceva, să nu se limiteze doar la conducerea hotelului.

Westover îşi îndreptă privirea spre fotogratia tabloului său înfățişînd Capul Leului, atîrnată deasupra căminului, și îşi dădu seama ca fusese aşezată la locul de cea mai înaltă cinstire din toată casa. În clipa aceea îl cuprinse o teamă neaşteptată: nu cumva Jeff dăduse la iveală vreun talent artistic, aşa cum credeau ai lui? Fără să rostească nici un cuvînt, aşteptă ca doamna Durgin să vorbească:

— Anul trecut, în primăvară, înainte de a ne apuca să facem o serie de îmbunătățiri, crezusem că va trebui să ipotecăm ferma la bancă. Banii pe care-i aveam ne ajungeau doar ca să începem sezonul, dar ne-am gîndit să încercăm

totuşi s-o scoatem la capăt. Am avut o vară cît se poate de bună şi am cîştigat o mulțime de bani, iar anul acesta treburile merg aşa de bine că nu mai am nici o teamă pentru viitor. Aş vrea să-i ofer lui Jeff şansa de a reuşi în viață. Aş vrea să meargă la colegiu.

Westover îşi dădu seama cît de îndrăzneață este aspirația mamei, dar cel puțin nu se îndrepta spre domeniul artei.

— N-o să vă lipsească ajutorul lui la treburile gospodăriei?

— Într-o oarecare măsură o să-i simțim lipsa. Dar va fi aici aproape toată vara, în timpul vacanței, iar Jackson și cu mine facem față de minune și fără el.

— Jackson pare să se simtă bine, spuse Westover nesigur.

— Mult *mai bine.* Are doar treizeci și patru de ani. Tatăl lui a trăit pînă la şaizeci de ani și suferea de aceeaşi slăbiciune. V-a spus Jeff că a fost la Academia din Lovewell?

— Mi-a spus.

Doamna Durgin continuă, cu aceea mîndrie de mamă, care devine cu uşurință plictisitoare pentru cel care ascultă.

— S-a descurcat foarte bine acolo. Profesorii pe care i-a avut la şcoală spuneau, că învață bine cînd se ține de treabă, iar la Academie a studiat foarte serios. Cred că şi-a închipuit că a sfîrşit-o cu învățătura. În primul rînd trebuia să țină pasul cu Cynthy, nu putea rămîne în urmă din mîndrie. Ați văzut-o pe Cynthy?

— Nu. Jeff mi-a spus că sufrageria e în grija ei.

— După cîte ştiu, casa asta e în întregime în grija mea, replică doamna Durgin. Cynthy este, într-adevăr, menajera casei. E o fată bună şi isteață, adăugă doamna Durgin făcînd un efort vizibil de a-și înfrînge o nemulțumire ascunsă. Face treabă bună oriunde o pui. A mers și ea la Academie în primele două ierni cînd a mers Jeff. Acum aproape că am înghițit întreaga familie Whitwell. E și Franky aici, iar tatăl lui, cum să vă spun, e un fel de filozof al doamnelor care stau la noi.

Doamna Durgin începu să rîdă, iar Westover îi ținu companie.

— Cum vă spuneam, vreau ca Jeff să intre la un colegiu, vreau să se facă jurist.

Westover nu găsi nici un răspuns potrivit şi spuse doar:

— Fără îndoială, e mult mai bine decît să fie pictor.

— N-aş zice că aveţi dreptate. Trei sute de dolari pentru o lucrare aşa de mică.

Stăpîna casei arătă spre fotografia din perete cu atîta mîndrie, încît pictorul se hotărî să păstreze sub tăcere, deocamdată, adevăratul preţ la care vînduse tabloul.

— M-am mirat foarte tare cînd mi-aţi trimis o fotografie aşa de mare. În camera asta nu intră chiar toată lumea, dar o mare parte din doamnele care vin sînt şi ele pictoriţe, amatoare desigur, şi toate, de la prima pînă la ultima, vor să o vadă. Or să fie „înnebunite" — cum spun ele — cînd vor afla că sînteţi aici şi vor dori cu siguranţă să vă vadă şi pe dumneavoastră. Da, ţin foarte mult ca Jeff să studieze la colegiu.

— La Bowdoin… sau poate la Dortmouth, sugeră el.

— Poate că mă credeţi la fel de îndrăzneaţă ca atunci cînd am vrut să cumpăr un tablou de trei sute de dolari pe un preţ de nimic.

— De fapt, n-am luat pe el decît o sută şaizeci de dolari, doamnă Durgin, mărturisi Westover, stingherit.

— Mare păcat. În orice caz, pentru toţi oaspeţii mei preţul lui e de trei sute de dolari. Doamne, cred că am spus povestea asta de o sută de ori!

Doamna Durgin făcu haz de propria ei istorie, iar Westover observă cît de mult se schimbase datorită prosperităţii: era mai degajată în exprimare, mai spontană în replici, mai deschisă în comportare; se îngrăşase puţin, iar statura ei masivă era acum mult mai impunătoare decît în trecut.

— Ei, ce să mai lungim vorba, vreau ca Jeff să studieze la Harvard!

Westover îşi impuse să răspundă doar:

— Nu văd de ce n-ar face-o!

Doamna Durgin rosti

— Hai, intră Jackson!

Pictorul se întoarse şi îl văzu în prag pe fiul cel mare — o umbră deşirată.

— Tocmai îi spuneam domnului Westover unde vreau să meargă Jeff şi n-aş zice că dorinţa mea l-a uimit chiar foarte tare.

Jackson intră, se lăsă moale pe un balansoar căptuşit cu

perne de puf, pe care mama îl împinse spre el cu piciorul, şi spuse:

— Bănuiesc că taxele sînt mai mari la Harvard decît la alte colegii.

— Dacă vrei să capeți ce-i mai bun trebuie să plăteşti, replică doamna Durgin.

— Cred că, într-adevăr, costă mai mult, spuse Westover răspunzîndu-i lui Jackson. Nu prea mă pricep la asta. Circulă nişte zvonuri cumplite despre costul vieții printre studenții de elită de la Cambridge. Se spune că s-ar ridica la cinci mii de dolari pe an.

Doamnei Durgin i se opri o clipă respirația, dar nu rosti nici un cuvînt.

— Totuşi, îmi închipui că sînt doar zvonuri. Fiul unui prieten al meu a studiat la Harvard şi l-a costat doar o mie de dolari pe an și ştiu că unii o scot la capăt și cu mai puțin.

— Cred că am putea să-i dăm lui Jeff o mie de dolari pe an fără să ne rupem, de la gură, spuse doamna Durgin cu mîndrie, și privi apoi spre fiul ei.

— Şi eu cred că am reuşi, rosti acesta, dar pentru mine se pune mai mult problema influenței pe care o va suferi Jeff acolo. Mă tem că aici a fost cam răsfățat.

— Ei, şi tu acum, Jackson! exclamă mama.

— După cîte am auzit, interveni Westover, un lucru e sigur la Harvard: cine merge acolo se lecuieşte de toate fumurile. Nu-mi dau bine seama ce vrei să spui și nici nu e treaba mea. Dar în ceea ce priveşte problema influenței, totul depinde de cei printre care nimereşte Jeff, sau mai exact, de prietenii pe care și-i alege. Cel puțin aşa am înțeles din ceea ce povestea prietenul meu despre fiul lui. Unii se țin de treabă serios, alții îşi pierd timpul, iar alții sînt de-a dreptul dezmățați Nu cred că în privința asta e vreo diferență între Harvard şi alte universități.

Doamna Durgin rosti cu un aer grav:

— Vă dați seama că noi nu cunoaştem pe nimeni la Cambridge, în afară de cîteva doamne care au stat aici într-o vară și de la care nu vreau să cer nici o favoare. Singura noastră grijă ar fi ca Jeff să pornească aşa cum trebuie.

În mintea lui Westover se născură o serie de bănuieli dar

cum cei doi nu făceau nici un fel de mărturisiri, nu-şi putea da prea bine seama în ce măsură era întemeiată afirmaţia lui Jackson că Jeff fusese cam răsfăţat.

În primul moment, datorită protestului prompt al doamnei Durgin, îşi închipuise că Jackson sugerase că mama îi îngăduise cam prea multe băiatului. Negăsind altceva mai bun de spus, pictorul rosti:

— Am înţeles că cerinţele sînt foarte mari la Harvard.

— A şi trecut probele preliminare, replică Jackson cu oarecare mîndrie, şi cred că ar putea intra în toamna asta dacă ne hotărîm. Va avea probabil nişte greutăţi, dar cred că le va putea învinge dacă munceşte.

— Atunci, dacă chiar vreţi să meargă la colegiu, fără îndoială că trebuie să-l trimiteţi la Harvard. Este cea mai veche universitate a noastră şi, desigur, cea mai bună Eu n-am făcut studii universitare, dar dacă aş fi făcut mi-ar fi plăcut să studiez la Harvard. Dacă Jeff nu e încă destul de copt la minte, sînt sigur că acolo se va maturiza. Nu cred că Harvard, ca loc în sine, ar putea să-l influenţeze în rău.

— Aşa credem şi noi, spuse Jackson.

Westover se ridică şi continuă să vorbească stînd în picioare:

— Am auzit că Harvard este o adevărată lume în miniatură. Că acolo se stabilesc aceleaşi relaţii ca şi în viaţă; trcbuie să te porţi ca un bărbat şi să ştii să fii un adevărat om de lume.

Doamna Durgin îl asculta cu toată serioziatea.

— V-aţi reîntors la Boston definitiv? Aveţi de gînd să rămîneţi acolo mai mult?

— Da, cred că am să stau mai mult timp. Mi-am închiriat un atelier şi am de gînd să-mi iau cîţiva elevi şi să încerc, să trăiesc din asta. Dacă Jeff vine la Cambridge şi pot să-i fiu de folos cu ceva...

— V-aş fi deosebit de recunoscătoare, rosti mama lui cu o expresie de adîncă uşurare.

— N-aveţi pentru ce, o fac cu multă plăcere, Doamnă Durgin. Aerul ăsta de munte mă ameţeşte pur şi simplu. Dacă nu vă spun noapte bună chiar în clipa asta, risc să adorm în picioare înainte de a apuca să ajung în cameră. Cred că

reuşesc să-mi amintesc drumul, aripa asta a casei pare neschimbată.

Se despărți de ei, luă lampa pe care i-o dăduse Jackson și în cîteva clipe se afla în cameră. Puțin mai tîrziu se auzi o bătaie în uşă și se înfățişă un băiat cu o carafă:

— Doriți puțină apă rece, domnule Westover?

— Ei, tu eşti Franky? Mă bucur că te văd din nou. Ce mai faci?

— Bine, mulțumesc, răspunse băiatul sfios.

Avea o înfățişare plăcută și o ținută plină de demnitate, iar Westover îşi dădu seama imediat că era genul de copil care nu accepta să fie tutelat.

— Mai aveți nevoie de ceva, domnule Westover? Săpun? Chibrituri? Altceva?

Puse jos carafa şi aruncă o privire rapidă prin încăpere.

— Cred că am tot ce-mi trebuie, Frank.

— Noapte bună, spuse băiatul și ieşi închizînd încet uşa în urma lui.

Westover deschise fereastra şi privi Capul Leului, scăldat de lumina lunii. Măreț şi sever, muntele părea copleşit sub povara unui somn secular. Razele lunii se reflectau şi încununau conturul capului, făcînd ca masa întunecată de dedesubt să pară și mai masivă.

Din pridvor, de sub fereastra sa, Westover auzi glasuri şoptite:

— Astîmpără-te, Jeff Durgin! rosti un glas care nu putea fi decît al Cynthiei Whitwell, urmat de rîsul lui Jeff Durgin.

Pe Cynthia o întîlni a doua zi de dimineață. Fata îl întîmpină în uşa sufageriei: atitudinea ei mîndră şi totodată plină de sfială, frumusețea ei pură şi calmă îi aduseră în minte chipul şi temperamentul copilei de odinioară.

Înaltă și zveltă, avea o ținută semeață fără a fi totuşi rigidă; nasul drept, bărbia hotărîtă, gura frumos conturată alcătuiau un chip cu trăsături delicate, în deplină armonie cu privirea blîndă şi calmă a ochilor cenuşii; părul de un castaniu deschis avea o linie simplă care îți încînta ochiul. Îl conduse la masă mergînd înaintea lui; pictorul observă că fata păşea uşor, cu o eleganță firească, aproape inconştientă. Pnvind-o, gîndul i se duse la un trandafir sălbatic dar, dacă înfățişarea ei era

plină de poezie, faptele îi erau dictate de simț practic, căci alese pentru Westover locul cel mai plăcut şi îl încredința celei mai pricepute dintre fetele care serveau. Westover ar fi vrut să o mai rețină o clipă să stea de vorbă cu ea, dar Cynthia ascultă cu un aer preocupat toate aluziile sale privitoare la trecut şi plecă imediat. Reveni după un timp și rămase puțin, cu obrajii îmbujorați dîndu-i impresia că nu o face din toată inima.

Deşi părea bucuroasă că îl vede din nou, instinctul sau educația o împiedica să-şi manifeste fățiş bucuria. Răspunsurile ei laconice deveniră aproape tăioase cînd o întrebă despre activitatea ei la şcoală în timpul iernii; află astfel că preda la şcoala de la poalele dealului și că locuia în casa părintească împreună cu tatăl ei.

— Şi ai mulți băieți răi la şcoală care au obiceiul să sperie fetițele? întrebă pictorul în glumă.

— Cred că nu am, răspunse fata și valul amintirilor îi îmbujoră mai tare obrajii.

— Poate că s-au schimbat băieții, sugeră Westover

— Îmi închipui că fiecare din noi se poate îndrepta, replică Cynthia.

Apoi, speriată parcă de gîndul că Westover ar putea lua cuvintele ei ca o aluzie la adresa lui, se întristă și încercă să îndrepte discuția spre alt subiect. Îl întrebă dacă nu găsea că s-au schimbat o mulțime de lucruri, iar el îi răspunse cu un aer grav că i-ar fi plăcut să le revadă pe toate exact aşa cum le lăsase. Avînd impresia că a făcut din nou o gafă, fata se ridică și plecă arătînd o stînjeneală patetică, dar în acelaşi timp fermecătoare.

XI

A doua zi de dimineață, după micul dejun, Westover ieşi din casă şi îl văzu pe Whitwell lîngă portdrapel. Acesta aşteptă ca Westover să facă primul pas spre înnoirea cunoştinţei lor, dar cînd se convinse de purtarea prietenească a oaspetelui, adoptă o atitudine deschisă pe care pictorul nu o simţise în comportarea copiilor lui. Whitwell nu se prea schimbase. Singura schimbare cu adevărat remarcabilă era apariţia unui şir uniform de dinţi falşi ce ieşeau la iveală cînd zîmbea. O altă noutate era aranjamentul obiectelor prinse la panglica pălăriei. La început Westover crezuse că sînt cîrlige de pescuit şi momeli artificiale, cum poartă de obicei ghizii din munţii Adirondack pentru a-şi face cunoscută meseria în preajma hotelurilor şi a restaurantelor. Dar, privind mai atent, observă că de fapt erau rămurele şi flori de munte de toate felurile, muşchi şi ciuperci.

Whitwell fu deosebit de încîntat să constate că podoabele sale i-au atras atenţia pictorului şi spuse imediat:

— Vă uitaţi la almanahul meu? Astăzi avem zi de plimbare — o dată pe săptamînă. Îmi place să le arăt doamnelor dinainte ce vor vedea în pădure şi pe pajişti.

— E o idee minunată, spuse Westover, foarte originală şi decorativă. Am aflat că dumneavoastră sînteţi o adevărată comoară pentru doamnele de aici: staţi de vorbă cu ele, le însoţiţi la plimbare.

Whitwell zîmbi fericit şi spuse:

— Ei, încerc şi eu să le umplu timpul.

— Dar de ce vă oferiţi serviciile numai doamnelor?

— Nu o fac în mod special, dar aici vin aproape tot timpul numai femei. Chiar şi copiii sînt în cea mai mare parte fetiţe. Iar dacă apar şi soţii sîmbătă seara, nu prea le arde de mers la plimbare duminica. Vor să se odihnească. Cam aşa se întîmplă mereu. Ei, ce spuneţi de schimbările de pe aici? întrebă el trădînd o bucurie impersonală în privinţa îmbunătăţirilor.

— Mi-ar fi plăcut să regăsesc vechea fermă, însă trebuie

să recunosc că e minunat să stai într-un hotel aşa de bun.

— Jeff şi cu maică-sa s-au lăudat la dumneata? întrebă Whitwell cu un dispreţ plin de îngăduinţă. Vă spun eu că, dacă n-ar fi Cynthy, nici n-ar şti pe ce pămînt calcă aproape tot timpul. Jeff nu prea face multe parale. Acum că bătrînul s-a dus, Jackson e cel mai de treabă dintre toţi.

Nu se mai afla nimeni în preajmă cînd Whitwell rostea aceste păreri, cu o sinceritate care era probabil mai aproape de situaţie decît se putea crede. Westover nu încercă să le evite în mod formal, dar făcu cîteva consideraţii generale menite să atenueze părerea defavorabilă a lui Whitwell despre cei din familia Durgin, pe care acesta nu le respinse în totalitate.

— Bătrîna v-a spus desigur că-l trimite pe Jeff la colegiu? Bănuiam eu. Crede c-o să scoată din el un alt Daniel Webster. Dac-ar fi vorba doar să capete o diplomă, s-ar putea să reuşească.

Westover încercă să-şi aducă aminte cum stătuseră lucrurile cu respectivul om de stat, dar nu reuşi. Whitwell continuă cu şi mai multă ironie în glas şi în priviri:

— Daniel ăsta al nostru n-o să aibă nas să-şi rupă diploma în bucăţele. Dacă era după el, nu izbutea nici măcar să se pregătească pentru înscriere. Îmi închipui că la Harvard nu ţine nimeni socoteala cum se pregătesc tinerii pentru probele preliminare, nu-i aşa?

— Nu prea înţeleg ce vreţi să spuneţi, zise Westover.

— Nimic, dar dacă aveţi ocazia întrebaţi-l odată pe Jeff cine a învăţat pentru el la Academie.

Aluzia nu era chiar atît de misterioasă încît Westover să nu poată trage concluzia că Whitwell atribuia bursa obţinută de Jeff ajutorului Cynthiei, dar nu insistă să i se confirme aceasta. Lucrul i se păru dureros, căci ascundea tot acel tragism care există probabil în orice reuşită în viaţă şi pe care l-am descoperi dacă am putea pătrunde dincolo de aparenţe.

Cum Westover nu răspunse nimic, Whitwell abandonă subiectul şi întrebă:

— Ei, şi ce se mai petrece prin ţările bătrînei Europe?

— Nimic nou, replică Westover. De fapt nu cunosc cu adevărat decît Franţa.

— Cum e republica aia a lor? Seamănă cu a noastră? V-aţi

putut da seama?

— Ştiți, răspunse Westover, am fost aşa de ocupat cu lucrul tot timpul că…

— Am înțeles, zise Whitwell lovindu-se cu palma peste picior.

Westover observă că avea cizme de cauciuc înalte pînă la genunchi și se gîndi ce chin trebuie să fie să porți aşa ceva într-o zi de august. Dar Whitwell nu părea să sufere din pricina lor.

— Cînd omul îşi vede de treabă, orice guvern e bun, după părerea mea. Dar tare mi-ar plăcea să dau o raită prin locurile alea unde s-au desfăşurat clipele cele mai grele ale Revoluției. Ați fost vreodată în Place de la Concorde? întrebă Whitwell, rostind denumirea cu o pronunție tipic englezească.

— Treceam pe acolo aproape în fiecare zi.

— Dar ia spuneți-mi, coloana aia care-l avea pe micul Napoleon în vîrf și pe care au dat-o jos în zilele Comunei, ați văzut-o?

— În Place Vendôme?

— Da, în Place Vendôme.

— Sigur că da. Nici nu se cunoaşte că a fost cîndva răsturnată.

— Nici ceea ce reprezintă?

— Asta n-aş putea să vă spun.

— E ciudat, continuă filozoful, cum lumea se învîrte ce se învîrte pînă ajunge tot acolo de unde a plecat.

Tăcu o clipă și rămase cu gura căscată, vrînd parcă să-i dea timp lui Westover să pătrundă înțelesul deplin al vorbelor sale. Pictorul întrebă:

— Tot acolo locuiți, domnule Whitwell?

— Da, îmi place casa mea. M-au rugat de mai multe ori să mă mut, dar mă simt bine acolo. E linişte şi, cînd îmi termin treburile, pot să citesc. Şi mai e ceva, îmi place ca familia mea să fie unită. Cynthy și Frank totdeauna dorm acasă, iar Jombateeste totdeauna ia masa cu mine. Îl țineți minte pe Jombateeste, nu-i aşa?

Westover fu nevoit să admită că nu și-l aminteşte.

— De fapt, cred că nici nu prea l-ați văzut. Vorbesc de canadianul care mă ajuta să tai copacii de pe bucata de

pădure de la poalele muntelui. Fabrica de cherestea a fost lovită de trăsnet şi n-am primit nici o centimă. Uneori vine Jackson cu planşeta și ne distrăm de minune.

— Tot mai crede în spirite?

— Da, dar n-a mai înaintat cine ştie ce, iar fără planşetă nu prea face mare lucru. În ultima vreme am chemat cîțiva din vechii filozofi. L-am chemat şi pe Socrate.

— Serios? Cred că a fost interesant.

Whitwell nu răspunse şi Westover observă că privea în altă parte. Se întoarse şi văzu un grup de femei apropiindu-se; traversau pajiştea înrourată în vîrful picioarelor, ținîndu-şi cu grijă fustele.

— Bună dimineața, domnule Whitwell!

— Porniți astăzi spre Capul Leului?

— Oare n-o să plouă?

— Nu cred, răspunse Whitwell cu o politețe părintească, amuzat parcă de neliniştea doamnelor care era acum un lucru obişnuit pentru el.

Aşteptă calm ca grupul să se apropie, apoi întrebă arătînd spre Westover:

— L-ați cunoscut pe domnul Westover, artistul?

Rosti numele fiecăreia, iar pictorul se gîndi, fără a păcătui prin exces de vanitate, că ele se apropiaseră mai mult din speranța de a-i fi prezentate decît din dorința de a afla ce planuri are domnul Whitwell.

Westover deveni centrul atenției tuturor doamnelor aflate la pensiune. Pentru asta era destul, probabil, să fii bărbat iar dacă te mai bucurai și de avantajul de a fi tînăr și destul de plăcut la înfățişare, de a fi artist şi încă unul nu lipsit de faimă, toate astea îți adăugau o aureolă de desăvîrşire aproape inutilă.

Îi făcea plăcere faptul că se afla din nou în mijlocul vieții simple și pure din America și se bucura că se întîlneşte încă de la început cu unul din cele mai specifice aspecte ale sezonului de vară american

În transformările petrecute la pensiunea „Capul Leului” putea descifra toate etapele evoluției ei, din clipa cînd a luat ființă ca fermă capabilă să ofere găzduire în condiții satisfăcătoare primilor oaspeți și pînă în stadiul actual cînd

reuşea să mulţumească prin gradul de confort atins gusturile mai pretenţioase ale celor înstăriţi. Înainte de a ajunge la acest nivel, cei ce veneau aici erau probabil oameni simpli şi cinstiţi, care nu deţineau poziţii înalte în societate şi nu se puteau mîndri cu o cultură rafinată, chiar dacă erau înzestraţi cu inteligenţă. Asemenea oameni categoric nu aparţineau lumii mondene. Toate acestea se potriveau cu preţul de cinci dolari pe săptămînă. Uneori, vreun artist pornit în peregrinare sau vreun tînăr profesor cu familia putea constitui excepţie de la regulă. Dar cînd ferma a devenit pensiune, cu pretenţia de a se numi hotel, aşa cum era cazul acum cu pensiunea „Capul Leului" şi oaspeţii plăteau zece dolari pe săptămînă — sau doisprezece pentru cei aflaţi în trecere — însemna că a atins o etapă a evoluţiei cînd prosperitatea a crescut şi totodată au crescut şi pretenţiile celor ce locuiau acolo; această etapă nu putea fi depăşită cu uşurinţă. De fapt, cei care îşi pot permite să plătească zece dolari pe săptămînă la pensiune în perioada verii, dar nu mai mult de atît, sînt de obicei oamenii de cea mai bună calitate din America, sau cel puţin din Noua Anglie. Este un aspect pe care probabil ei înşişi nu îl ştiu, iar cei mai avuţi decît ei nici măcar nu îl bănuiesc. Marea lor majoritate este alcătuită dir domnişoare bătrîne din oraşe universitare care trăiesc din investiţii drămuite cu multă grijă, tinere neveste însoţite de copii anemici care au nevoie de odihnă şi de schimbare de aer, profesori universitari fără alte venituri în afara salariilor lor modeste, oameni de litere aflaţi la începutul carierei lipsite de strălucire, preoţi veniţi din parohii pierdute în oraşele de provincie mai răsărite sau la marginea marilor metropole, burlaci simpatici ajunşi la a doua tinereţe, iubitori de natură şi de literatură, grupuri de tinere cu înclinaţie spre artele frumoase şi pline de devotament faţă de tînărul profesor care le călăuzeşte spre izvoarele inspiraţiei din mijlocul pădurilor şi al pajiştilor. Astfel de oameni sînt buni, înţelegători, plini de rafinament şi capabili de apreciere.

Întors de curînd din străinătate, unde viaţa nu are acea libertate lipsită de josnicie pe care o are felul nostru de trai, Westover se bucura din plin de această destindere atît de plăcută şi de pură. Avusese de-a face destul de mult cu cei bogaţi ca să poată trage concluzia că rareori bogăţia este

atributul celor înzestrați cu cele mai alese calități, chiar și printre compatrioții săi care îşi închipuie că banul poate cumpăra orice. De aceea modul de viață pe care îl întîlnea acum la „Capul Leului” îi păru din prima clipă o adevărată Arcadie. În toată această adunare de păstorițe mai mult sau mai puțin tinere, existau într-adevăr și, vreo doi păstori. Era mijloc de săptămînă și deci aceştia nu fuseseră aduşi nici de valul celor ce sosesc sîmbăta, nici de valul celor ce pleacă lunea. Fără îndoială, Westover era cel mai tînăr dintre toți, cu excepția lui Jeff Durgin, care de fapt nici nu făcea parte dintre oaspeți.

Se afla acolo un pictor care dădea lecții doamnelor, un om de vreo patruzeci de ani, însoțit de o nevastă cam de aceeaşi vîrstă care făcuse mari eforturi să şi-l achiziționeze şi care îi dirija treburile legate de meserie într-o manieră mult mai avantajoasă decît ar fi făcut-o el însuşi. Ea era cea care îi obținea comenzile, îi vindea tablourile chiar și la Boston unde nimeni nu cumpără autori americani, îi făcea rost de eleve și reuşea să le descurajeze chiar și pe cele mai îndrăznețe în încercările lor de a-i face curte. Westover, care se întorsese de curînd de la Paris, se pricepea să-l consoleze vorbindu-i despre saloanele și atelierele de acolo, furnizîndu-i veşti directe cum nu mai auzise de zece ani. După ce trăi un moment inevitabil de gelozie, soția confratelui său îl acceptă cînd îşi dădu seama că tînărul pictor nu era în căutare de elevi; mai mult decît atît, la scurt timp după venirea lui se agită să organizeze un picnic şi îl invită să citească din versurile lui Browning.

XII

Picnicul urma să se desfăşoare în poiana lui Whitwell, pe unul din versanții muntelui Aici muşchiul alb se întindea ca nişte fişii de zăpadă, despicînd iarba înaltă şi moale ce acoperea suprafața defrişată și înainta pînă la linia pinilor pitici care creşteau la adăpostul copacilor mai înalți. Tocmai se încheiase una din „plimbările în sînul naturii", cum numea Whitwell ascensiunile sale în compania doamnelor. Colegul lui Westover se gîndise să adauge la explicațiile lui Whitwell despre secretele lemnului o aşa-zisă notă artistică și să dea elevelor sale posibilitatea de a studia îndeaproape diversele esențe și de a descoperi farmecul fiecăreia. Se consultase în prealabil cu Westover, care găsise ideea minunată și care se entuziasmă din toată inima cînd ajunse la fața locului. Pentru el poiana lui Whitwell purta pecetea unui farmec plin de tristețe și îi oferea imaginea unei distrugeri deprimante, ca în toate locurile unde omul a invadat natura şi ar fi abandonat lupta lăsîndu-i tot ei victoria finală. Efectul era aici cu atît mai puternic cu cît în apropiere se vedeau încă urmele unui drum forestier, deschis de căruțele ce veneau altădată să încarce copacii doborîți și să-i transporte la fabrica de cherestea. Pe alocuri drumul de-abia se mai zărea; în alte părți, acolo unde roțile lăsaseră urme mai adînci, o nouă generație de rămurele apăruse în jurul copacilor înlocuind-o pe cea distrusă, în aşa fel încît excursioniştii abia puteau înainta. După părerea doamnelor, Jeff nu va reuşi niciodată să pătrundă pînă aici cu căruța şi erau pe bună dreptate îngrijorate în privința prînzului pe care urma să-l aducă.

Dar Whitwell, care era conducătorul grupului, le linişti spunîndu-le:

— Cînd un Durgin şi-a pus în gînd să facă o treabă, lăsați-l s-o facă! Sînt sigur că n-o să rămîneți fără mîncare.

Într-adevăr, după ce toată lumea gustase din plin lectura versurilor lui Browning, se auzi zgomotul binevenit al roților, însoțit de scrîşnetul crenguțelor rupte şi foşnetul ierbii strivite;

iar cînd acestea încetau, răsuna vocea lui Jeff Durgin îndemnînd caii. Copiii se repeziseră să-l întîmpine și imediat apăru și el urmat de întreaga ceată, înfățișarea lui, îmbinînd forța și farmecul, în perfectă armonie cu peisajul, stîrni un val de şoapte, ca un imn de laudă exprimînd admirația doamnelor pentru acest gen de frumusețe bărbătească. În ochii lor tînărul devenise un fel de Hercule. Şi Westover fu nevoit să admită în sinea lui că Jeff reuşise pînă acum să se pună în valoare cît se poate de bine. Arăta ca o reclamă dintr-un album de vacanță: purta o jachetă din catifea reiată, pantaloni bufanți strînşi sub genunchi, ciorapi în dungi și cizme solide de box. Costumul era original şi de bun gust, iar tînărul îl purta cu multă îndrăzneală. Westover, aflat încă sub influența primelor impresii oferite de viața americană, se întreba în sinea lui ce rol va juca Jeff la acest picnic, căci nu se putea numi cu adevărat nici gazdă, nici oaspete. Fără îndoială că în jocul vioi al vieții, pe care Westover îl găsea de-a dreptul fascinant, problema se va rezolva de la sine în modul cel mai potrivit şi mai plăcut.

— Unde vreți să aşez mîncarea? întrebă tînărul, adresîndu-se tuturor.

Ieşind de sub bolta verde a pădurii, îşi scoase pălăria moale de lînă şi îşi şterse fruntea umedă cu o batistă albă cu dungă albastră.

— Chiar aici, Jeff!

Cea mai sprintenă dintre nimfele care făcuseră cerc în jurul lui Wesțover, aşezate sau întinse pe iarbă, sări imediat în picioare. Nu era o nimfă prea tînără dar, cum între ea şi fiica ei erau numai şaisprezece ani, diferența nu era foarte evidentă. Westover recunoscu genul de femeie activă și plină de încredere în propriile-i forțe și admiră iuțeala și eficiența cu care preluă conducerea treburilor şi îndrumă pe fiecare ce să facă sub directa ei supraveghere.

Pe muşchiul moale și plăcut se întinseră fețele de masă și se aşează mîncarea, iar cînd totul fu gata doamna Marven, fără să se întrerupă nici măcar o clipă din activitate, luă o farfurie, o încărcă din plin cu de toate şi i-o întinse lui Jeff, spunînd:

— Bănuiesc că trebuie sa te întorci imediat să vezi de cai, Jeff, aşa că tu vei fi servit primul.

Rosti aceste cuvinte cu un zîmbet fermecător şi plin de amabilitate, menit să atenueze jignirea ascunsă în vorbele ei.

Jeff nu schiță nici un gest să ia farfuria ce i se oferea; de la înălțimea lui, privi în jos spre doamna Marven, care stătea în genunchi pe iarbă, înțelegînd într-o clipă situația

— Cred că n-am să mănînc nimic, replică, se întoarse şi dispăru în pădure.

Zîmbetul îmbietor îngheță pe buzele femeii; înțelegînd gafa făcută, ceilalți membri ai grupului rămaseră la fel de încremeniți ca şi cea care fusese atît de neinspirată. Dar însăşi doamna Marven fu prima care îşi reveni.

— Ei, dragii mei, cred că tuturor vă e foame. Eu una mor de foame, spuse ea rîzînd şi încercînd să pară nepăsătoare și se apucă să mănînce.

După ea începură și ceilalți, care ar fi mîncat poate cu şi mai multă poftă dacă n-ar fi fost intervenția diplomatică a lui Whitwell, care se ridică cît era de lung de unde se aşezase, lîngă trunchiul unui copac, şi spuse că deocamdată nu poate să mănînce nimic.

— Nu prea-mi place să mănînc în mijlocul zilei. Cel mai bine mănînc dimineața, și cu aceste cuvinte porni pe urmele lui Jeff spre pădure.

— Ei, asta-i! exclamă doamna Marven. Dar ce-or fi crezut?

Întrebarea era aşa de grea încît nimeni nu se încumetă să formuleze răspunsul potrivit. Toată plăcerea excursiei fu întunecată de acest incident, care însă îşi mai pierdu din intensitate spre seară, cînd oaspeții se strînseră în jurul căminului din salonul cel nou, mare și urît al hotelului.

A doua zi de dimineață grupul se adună din nou în fața casei, încercînd să hotărască în ce fel să-şi petreacă acea zi minunată. Whitwell se afla lîngă portdrapel, sprijinindu-se de el cu o mînă și arătînd ca într-o fotografie făcută pentru a verifica proporția între două elemente.

Eroina nefericitului incident din ajun nu se putu abține să nu-i ceară părerea într-un anume moment al discuției şi îl chemă:

— Nu vreți să veniți puțin încoace, domnule Whitwell?

Whitwell traversă încet pajiştea: exact în clipa aceea, ca și cum ar fi aşteptat momentul ca el să fie de față, doamna

Durgin se ivi în uşa casei şi se apropie de grupul doamnelor.

— Doamnă Marven, rosti ea cu răceala pe care vizitatoarele i-o remarcaseră în glas încă pe vremea cînd veneau cu diligenţa la ferma de altădată, doamnă Marven, trăsura pleacă de aici la ora două ca să fie la gară la ora trei, cînd soseşte trenul. Să vă strîngeţi lucrurile şi să fiţi gata înainte de ora două.

— Să-mi strîng lucrurile şi să... Ce *înseamnă* asta, doamnă Durgin?!

— Am nevoie de camerele dumneavoastră.

— Aveţi nevoie de *camerele* mele?!

Doamna Durgin nu răspunse — privirea ei neclintită era cel mai bun răspuns. Doamna Marven continuă cu şi mai multă înflăcărare:

— Cum, dar nici nu mă gîndesc! Nu înţeleg ce vreţi să spuneţi. Am reţinut camerele pentru toată luna august şi deci sînt ale mele şi...

— Am nevoie de camerele dumneavoastră, repetă doamna Durgin.

— Îmi pare rău, dar nu pot să renunţ la ele. Dacă am făcut o înţelegere şi v-aţi dat consimţămîntul...

— Dacă nu eliberaţi camerele pînă la ora două, am să vă pun lucrurile la uşă. Şi după ce luaţi prînzul, nu veţi mai sta niciodată la masă în casa mea.

Doamna Durgin intră în casă, iar grupul doamnelor rămase să dezbată problema. Doamna Marven nu aşteptă sfîrşitul discuţiei. Deşi nu era o persoană cu prea multă demnitate, se ridică şi se îndreptă cu toată măreţia spre camerele care acum nu-i mai aparţineau. Astfel reuşi să lase impresia că părăseşte locul cu silă şi dispreţ.

Momentul alungării doamnei Marven fusese deosebit de dur şi era cît se poate de clar că aceasta fusese intenţia doamnei Durgin.

Westover rămase oarecum mîhnit. I-ar fi plăcut să o poată compătimi pe doamna Marven mai mult decît se simţea capabil să o facă. Doamnele îşi exprimară părerea că purtarea doamnei Durgin era o adevărată barbarie, că toate ar trebui să-şi manifeste dezaprobarea ducîndu-se imediat în camerele lor, strîngîndu-şi lucrurile şi plecînd odată cu doamna Marven.

Dar nici una nu trecu la fapte, iar discuția devie în sensul găsirii unoi argumente sau chiar a unor justificări în favoarea comportării doamnei Durgin.

— Adevărul este, spuse una dm ele, că a fost cît se poate de atentă cu doamna Marven și cu fiica ei și tocmai de asta s-a supărat aşa de tare. În prima săptămînă cînd au venit aici, au fost amîndouă foarte bolnave, mai întîi una, apoi cealaltă, iar doamna Durgin le-a îngrijit şi le-a ajutat ca o mamă.

— Şi totuși, ce era să facă doamna Marven? îşi dădu cu părerea alta. În fond ce-a făcut? Doar nu fusese invitat la picnic şi nu văd de ce trebuia tratat ca un oaspete? Venise numai ca să aducă şi să ia cele necesare, Şi apoi, dacă deosebirile între oameni mai au vreun rost şi dacă avem dreptul să ni-i alegem pe cei pe care-i dorim în preajma noastră şi a fiicelor noastre...

— Fără îndoială că aşa este, răspunseră foarte convingător într-o formă sau alta, toate celelalte doamne, Dar, de fapt, nu erau pe deplin convinse de propriile lor păreri și vroiau să audă și punctul de vedere al unui bărbat. De aceea îşi îndreptară privirile spre Westover, care însă nu răspunse întrebării lor nerostite. Atunci cea care pledase în favoarea doamnei Marven fu nevoită să-l întrebe de-a dreptul:

— Dumneavoastră ce credeți, domnule Westover?

— Problema este destul de complicată. Părerea mea este că, atîta timp cît cineva se simte superior din punct de vedere social altcuiva, trebuie să hotărască cum să acționeze în fiecare împrejurare în parte.

Doamnele spuseseră că asta e și părerea lor, dar se văzură obligate să tălmăcească fiecare în felul său aceste vorbe pline de înțelepciune dar cam lipsite de precizie.

Westover se îndepărtă, frămîntat de o nedumerire interioară complicată și mai mult de gustul neplăcut ce i-l lăsase întîmplarea în sine: un fel de dispreț pentru comportarea nedemnă a lui Jeff, care se dusese să-şi plîngă necazul pe umărul mamei ca un băiețel neajutorat şi astfel o determinase să ia atitudine în numele lui.

Sentimentul de compasiune pentru necazul doamnei Marven se intensifică din nou cînd toată lumea constată că n-a coborît la prînz și că nici fiicei ei nu i-a îngăduit să vină și cînd

s-a aflat, ceva mai tîrziu, că a refuzat să primească mîncarea ce i s-a trimis în cameră.

Cînd a venit vremea să plece la gară şi doamnele s-au adunat să o conducă, şi-a luat rămas bun de la ele cu un aer absent şi nu tocmai vesel. Momentul luă proporţiile unei demonstraţii în favoarea ei, dar toată întîmplarea îi lăsă lui Westover impresia a ceva meschin şi apăsător.

În aceeaşi seară auzi obişnuita bătaie în uşă şi deschise imediat, bănuind că este Frank Whitwell care vine să aducă apă. Numai că în odaie intră doamna Durgin şi se aşeză pe unul din cele două scaune.

— Dacă aţi şti, domnule Westover, cîte am făcut pentru femeia asta şi pentru fata ei, dacă aţi fi auzit-o cum ne mai lăuda pe toţi, cred că nu m-aţi mai judeca atît de aspru.

— Să vă judec! exclamă Westover. Doamne fereşte, doamnă Durgin! N-am spus nici un cuvînt care să poată fi luat drept o acuzaţie cît de mică.

— Dar sînteţi convins că am făcut rău.

— Nu prea am reuşit să-mi fac o părere mulţumitoare, însă în general cred că e nedemn să te răzbuni.

Ochii doamnei Durgin se umplură de lacrimi şi răspunse cu umilinţă:

— Aşa cred şi eu. Cu mîinile mele am pregătit tava pe care i-am trimis-o în cameră şi nici n-a vrut să se atingă de mîncare. Îmi închipui că nu i-a convenit că am pregătit totul anume pentru ea. Dar mi-a fost tare milă de ea. Încă nu şi-a revenit după boală şi cum e cam slăbită, mă tem să nu i se facă rău. Şi nici măcar nu e restaurant la gară.

Vazînd-o în această stare de spirit, Westover se gîndi că era un moment prielnic pentru a-i da cîteva sfaturi doamnei Durgin.

— Să nu vă supăraţi că vă spun, doamnă Durgin, dar aşa ceva nu se face atunci cînd vrei să conduci un hotel.

Din nou ochii doamnei Durgin se umplură de lacrimi dar de data aceasta erau lacrimi de mînie.

— Chiar dacă eram sigură că toate or să-şi facă bagajele şi or să plece în clipa următoare, tot o făceam. Nimeni nu are voie să spună vreo vorbă rea despre mine, în nici un fel. Dacă crede că băiatul meu nu-i destul de bun să mănînce la aceeaşi

masă cu ea, o priveşte! Nu mă interesează ce gîndeşte! Eu ştiu ce ştiu şi asta îmi ajunge. Nu fusese invitat la picnic şi nu e el omul care să se bage în sufletul altora. Dacă nu-l vroia acolo, trebuia să-şi vadă de treabă. Dar să-i pună în farfurie înaintea tuturor și să-l trimită la cai ca pe un cîine sau ca pe un cerşetor…

Doamna Durgin clocotea de mînie şi suferința ei îl impresionă profund pe Westover.

— A fost, într-adevăr, o întîmplare neplăcută, spuse Westover, și nu se putu abține să nu adauge: Păcat că Jeff a răspîndit toată povestea, dar probabil că n-a putut face altfel.

— Domnule Westover, spuse doamna Durgin cu asprime, credeți că Jeff ar fi în stare să vină la mine ca un copil şi să se plîngă de felul cum s-au purtat aceste doamne? Domnul Whitwell a fost acela care mi-a spus, altfel n-aş fi aflat nimic niciodată.

— Mă bucur că nu v-a spus Jeff, rosti Westover simțind că sentimentele sale față de băiat se schimbă într-o clipă.

— Mai bine murea decît să facă una ca asta. Dar domnul Whitwell a procedat cît se poate de bine și îi sînt foarte recunoscătoare. Jeff mi-a tras o săpuneală zdravănă pentru ceea ce am făcut, și Jackson la fel. Dar n-am avut încotro, şi aş face exact la fel dacă ar fi ca lucrurile să se repete. De fapt, de asta am venit, ca să vă spun, să ştiți pentru ce mă învinuiți.

— Nu vă învinuiesc de nimic. Îmi pare numai rău că ați procedat aşa — m-aş fi bucurat dacă ați fi putut găsi o altă rezolvare.

— Am încercat să trec totul cu vederea dar, după ce toată noaptea n-am închis ochii, cînd m-am sculat dimineață şi am văzut cît e de sigură şi de liniştită și cum face iarăşi pe grozava, n-am mai putut răbda. Am aşteptat pînă s-a apropiat și Whitwell, ca să fie de față cam toată lumea care a fost acolo şi a văzut cum s-a purtat cu Jeff. Şi atunci m-am repezit la ea.

Westover nu se putu abține să nu zîmbească.

— Oricum, răzbunarea dumneavoastră a fost deplină și dramatică.

— Nu prea înțeleg ce vreți să spuneți, zise doamna Durgin şi se ridică. Recăpătîndu-și stăpînirea de sine, adăugă apoi cu un zîmbet ironic: cred că ar trebui să recunoască și ea că i-am

plătit-o cu vîrf şi îndesat sau o să-şi dea seama de asta mai tîrziu, cînd s-o dezmetici puțin. Îmi pare rău de fată, că nu mi-a făcut nimic. De fapt nici cu maică-sa n-am avut nimic pînă la povestea asta, Franky vă serveşte cum trebuie? Îl trimit imediat cu apă rece. Mai aveți nevoie de ceva?

— Dacă aş vrea să mă plîng de ceva, ar trebui să născocesc o nemulțumire, spuse Westover.

— M-aş bucura s-o faceți. Pe dumneavoastră n-o să reuşim niciodată să vă răsplătim cum se cuvine. Noapte bună, domnule Westover!

— Noapte bună, doamnă Durgin!

XIII

În toamna aceea Jeff Durgin îşi începu studiile la Harvard avînd mai puține goluri de recuperat decît majoritatea studenților. Această reuşită era pusă pe seama reputației de care se bucura Academia din Lovewell, unde se pregătise pentru universitate; şi era interesant de observat cum o instituție de învățămînt cu tradiție dintr-un oraş îndepărtat reuşise să-l instruiască.

Noile sale cunoştințe nu aveau de unde să ştie că Jeff îşi făcuse pregătirea mai mult singur. La cîteva săptămîni după ce se instalase la Cambridge veni să-l vadă pe Westover, care observă că tînărul nu se simțea deloc în largul său și că o resimțea dureros. Îşi pierduse cu totul umorul plin de voie bună care îl caracterizase pînă atunci și care ieşea la iveală în replici ironice, totdeauna puțin înțepătoare dar niciodată cu adevărat tăioase. Pictorul observă că tînărul încearcă să evite chiar și întrebările sale, pornite dintr-o curiozitate cu adevărat prietenească; mai mult decît atît, înțelese încă din primele clipe că Jeff venise să-l vadă numai pentru că îi promisese mamei sale. Nu-i adresă pictorului nici măcar o invitație formală de a-i întoarce vizita, aşa încît acesta îşi dădu seama cu mîhnire că tînărul e măcinat de un fel de revoltă față de situația nouă în care se află. Nu după mult timp Westover porni în căutarea lui Jeff, pe care îl găsi locuind împreună cu un alt student din anul întîi, la fel de necioplit ca și el, undeva pe o stradă modestă din Cambridge ce ducea din centru spre rîul Charles. Era clar că Jeff închiriase camera numai pentru că era foarte ieftină și deci pe măsura posibilităților mamei sale şi că îl supăra faptul că fusese găsit acolo. Îi spuse pictorului că era convins că în anul următor va obține o cameră în incinta universității și că va lua masa la Memorial Hall. Părea scîrbit de pensiunea unde locuia împreună cu o serie de alți parveniți de seama lui. Acum Westover rămase cu impresia unei discrepanțe și mai acute între tînărul său prieten și lumea în care intrase. Cu toate acestea Jeff primi invitația pictorului

de a lua masa împreună și de a-l însoți apoi la teatru.

La restaurant Westover fu neplăcut surprins de iuțeala cu care Jeff dădu pe gît cele două pahare de vin roşu de California, servit împreună cu specialitățile de bucătărie italiană. La fel de puțin îi plăcu și faptul că Jeff văzuse piesa la care intenționase să-l ducă, şi doar cu mare greutate reuşi să găsească un spectacol pe care tînărul să nu-1 fi văzut. Constată astfel că în prima lună se dusese la teatru cam de două ori pe săptămînă, dovedind pentru această artă un interes cel puțin la fel de mare ca şi propria sa pasiune. Ajunsese să-şi formeze păreri critice asupra spectacolelor, păreri care, deşi întemeiate pe o intuiție primitivă și nu pe un bagaj solid de cunoştințe, avea o notă personală foarte pronunțată. Avea actorii săi preferați, şi mai cu seamă actrițele sale preferate. Westover se mai linişti oarecum cînd îşi dădu seama că în general Jeff îşi plătise biletele de intrare la teatru. Era perfect conştient de faptul că, deşi nu avea nici un motiv real de nemulțumire, în sinea lui îl supăra gîndul că Jeff nutrea aceeaşi pasiune ca și el și că descoperise această coincidență.

Dîndu-şi seama că Jeff nu petrecuse decît cîteva seri în Cambridge, Westover se gîndi că i-ar prinde bine să aibă cîteva cunoştințe în oraş. De aceea solicită unei familii prietene favoarea de a-i trimite o invitație la cină Gazdele acceptară din amabilitate față de Westover, făcînd de fapt un gest contrar părerii și concluziilor lor. Ştiau din proprie experiență că toți studenții în primul an se comportă la fel: după prima vizită — o dovadă de ospitalitate din partea gazdelor — relațiile nu se menținеau. Cînd Jeff sosi la familia respectivă, arătă atît de puțină considerație față de bunăvoința celor ce îl primiseră, de parcă ar fi fost invitat la cină în fiecare seară. Plecă devreme, scuzîndu-se că trebuie neapărat să ajungă la Boston în seara aceea, şi nu mai repetă vizita. Cu aceasta Westover consideră că şi-a făcut pe deplin datoria şi că nu mai are rost să-şi bată capul cu el. Îşi formase o părere și ştia la ce se poate aştepta din partea lui. Totuşi, din cînd în cînd, Jeff îl dezamăgea în convingerile sale, făcîndu-i surpriza de a veni să-l vadă și părînd chiar că apreciază cu adevărat favoarea ce i se face. Cu toate că atitudinea lui dovedea din ce în ce mai multă

încredere în propria-i experiență de viață, comportarea lui, după părerea pictorului, nu se schimbase cu nimic în veea ce priveşte manierele şi judecata.

Impresiile sale total greşite despre o lume la care nu avea acces îl amuzau pe Westover, care îl asculta cu un interes amestecat cu amărăciune. Jeff îşi închipuia tot felul de lucruri îngrozitoare despre înalta societate care îi era complet necunoscută. Reşedințele celor din Boston, despre care — în cel mai rău caz — se putea spune că reprezintă adevărate citadele ale unei rigidități reci și închistate, erau pentru el locuri de adevărat dezmăț. În naivitatea sa lipsită de discernămînt, îşi închipuia că acolo au loc petreceri de noapte asemănătoare celor la care se dedau femeile uşoare prin hotelurile din Back Bay sau în cafenelele din Kingston Street unde se refugiau pe ascuns fumătorii de opium.

Westover încercă să îl lămurească, arătîndu-i că părerile sale sînt total neîntemeiate, dar îşi dădu seama că Jeff îl socoate un naiv neajutorat sau unul care refuză să privească adevărul în față. Tînărul considera mult mai autorizată părerea unui bărbier care pătrundea în casele celor avuți, care corespundea și cu impresiile unui funcționar de hotel, cu privire la depravarea ce domneşte printre membrii înaltei societăți. În acelaşi timp, însă, Jeff refuza să dea numele vreunuia din cei ce îl informaseră. Westover se mulțumi să-i spună doar atît:

— Sînt convins că va veni ziua cînd o să-ți fie ruşine că ai dat crezare unor lucruri atît de murdare. Probabil că totuşi trebuie să treci prin etapa asta; dar aş vrea să mă crezi cînd îți spun că asemenea convingeri nu pot duce la nimic bun. E păcat să te laşi amăgit de astfel de gînduri care nu fac decît să-ți otrăvească sufletul. Nu vei avea de suferit decît tu şi nimeni altul.

În ciuda acestor păreri, un lucru era cît se poate de clar pentru Westover. Deşi convins de josnicia celor din lumea bună, Jeff ar fi dorit să trăiască printre ei. Această constatare îi inspiră pictorului un dispreț profund, cu atît mai mult cu cît bănuia că, dacă tînărul nutrea vreun fel de aspirație, era cu siguranță îndreptată spre afirmarea pe plan social și spre recunoaşterea ei de către societate. Văzînd că dă dovadă de

atît de puțin interes față de studiu, Westover îşi închipui că se va distinge în activitatea sportivă. Înfățişarea sa neobişnuită se remarca îndeosebi printr-o forță cu totul ieşită din comun, deşi din păcate nu era destul de înalt. Jeff nu putea fi inclus decît în categoria bărbaților de statură mijlocie, cu toate că trupul său era masiv iar umerii largi și puternici. Dacă îl atingeai, fără să vrei aveai sentimentul că te-ai lovit de o stîncă, iar Westover se alese cu o vînătaie din pricina unei ciocniri întîmplătoare de umărul lui. Deşi aflase că se duce adesea la sala de sport, unde era probabil bine cunoscut pentru forța sa, pictorul nu reuşi totuşi să-şi dea seama dacă s-a făcut remarcat printre cei ce practicau atletismul. Dacă s-ar fi ocupat de atletism, ar fi cîştigat fără îndoială stima celor din jurul său pe care pînă atunci nu reuşise să o dobîndească. Dar o pornise prost de la început, sau poate că exista ceva în comportarea lui care îi umbrea calitățile, aşa încît Jeff nu se afirmă printre colegii săi și rămase una dintre cele mai şterse figuri ale universității. Alți studenți de seama lui cîştigau cu timpul simpatia şi admirația colegilor lor şi nu se mai numărau printre cei nedoriți, pe cînd Jeff rămînea mai departe un intrus. Nu fusese cooptat în nici unul din grupurile mai selecte, iar cele în care intrase, închipuindu-şi că sînt rafinate, nu-l mai atrăse- seră în clipa cînd îşi dăduse seama că s-a înşelat.

Westover ajunse la aceste concluzii în urma unor mărturisiri pe care Jeff i le făcuse în mod întîmplălor, aproape împotriva voinței sale. Îi părea rău de situația în care se găsea tînărul, dar în acelaşi timp înțelegea că el însuşi este singurul vinovat şi că nu poate fi ajutat cu nimic.

Îşi dădu seama că Jeff o pornise greşit nu din răutate, ci din ignoranță, şi că refuzul său de a-şi schimba părerea pornea dintr-un soi de îndărătnicie spirituală şi nu dintr-o deformare reală a firii. Uneori pictorul se întreba dacă nu cumva ceea ce îl făcea să supraestimeze calitățile care îi lipseau era de fapt o dorință ascunsă de a-și găsi justificări care să nu-i ştirbească respectul față de sine. Ştia cît se poate de bine ce rană adîncă poate lăsa în sufletul unui adolescent o jignire de genul celei primite din partea doamnei Marven şi îşi dădea seama că ea nu se va putea stinge decît în clipa cînd o victorie de valoare egală va veni să o anuleze. Cum însă între

tînărul de optsprezece ani și bărbatul de treizeci exista o distanță bine stabilită, Westover nu-și putea permite să îl iscodească. Ceea ce Westover nu ştia era faptul că orice student poate greşi în primul an la colegiu şi că nu-i este uşor să dea socoteală pentru motivele slăbiciunilor sale; mai tîrziu, cînd personalitatea i se maturizează şi se conturează, îşi poate reveni și poate porni pe drumul drept. De asemenea nu ştia în ce măsură Jeff îşi petrecea timpul în compania unor studenți lipsiți de principii și de maniere. Uneori, trecînd pe la el, îl găsea cu o carte în mînă care — chiar dacă nu era totdeauna cartea care i se părea lui cea mai potrivită — era totuşi o carte. Dacă se întîmpla să-l întrebe în legătură cu activitatea sa la colegiu, răspunsurile lui Jeff îi dovedeau că tînărul nu-şi neglijează cu totul studiile.

Într-o seară, spre sfîrşitul primului an, Westover fu chemat la un post de poliție unde Jeff fusese reținut pentru că spărsese un felinar pe una din străzile Bostonului. După propria sa mărturisire, nu fusese decît martor la fapta unor colegi beți, fără a săvîrşi el însuşi fapta și fără a participa în vreun fel la împlinirea ei. Respirația lui trăda puternic mirosul băuturii, dar, judecînd după comportare, părea la fel de treaz ca Westover însuşi. Pictorul îşi aminti de o serie de împrejurări cînd constatase că Jeff e capabil să dea pe gît o sticlă de vin fără să-şi piardă capul. Se întrebă atunci dacă această însuşire era un semn bun sau dacă, dimpotrivă, era prevestitoare de rău .Jeff, care se pare că îl considerase pe Westover o persoană destul de influentă ca să-i obțină eliberarea pe loc, înțelese cu uimire că va fi nevoit să-şi petreacă toată noaptea **î**ntr-o celulă și că nu poate sta de vorbă cu pictorul decît printre gratii.

A doua zi de dimineață, la judecată, prietenii săi au fost amendați, iar Jeff a fost scos din culpă din lipsă de dovezi; conducerea universității a adoptat însă un punct de vedere diferit de cel al autorităților civile: Jeff a fost eliminat şi, ca urmare, a dispărut pentru un timp din sfera de interes a pictorului.

Westover se aştepta să îl găsească la „Capul Leului” unde se duse să îşi petreacă luna august şi să picteze muntele care devenise, aproape fără să vrea, specialitatea lui. Curînd după

sosirea sa doamna Durgin îşi găsi cîteva minute libere pentru a sta de vorbă cu el şi a-i aduce la cunoştinţă că Jeff avusese ocazia să plece la Londra, pe un vas care transporta vite, şi că se afla în străinătate încă de la începutul verii. Trimisese o serie de scrisori în care îi povestea că făcuse o călătorie minunată, în timpul căreia i se oferise hrană din belşug şi i se ceruse să muncească foarte puţin. Obţinuse de la căpitan favoarea de a se întoarce la bordul aceluiaşi vas, în septembrie. Alte scrisori relatau că stătuse aproape tot timpul în Anglia şi că reuşise totuşi să ajungă în Franţa pentru vreo două săptămîni, din care o săptămînă o petrecuse la Paris. Doamna Durgin îi citi cu glas tare cîteva fragmente din scrisori, vrînd astfel să-i arate pictorului cît de mult îl interesa pe Jeff tot ceea ce vedea. Relatarea impresiilor sale de călătorie era un amestec ciudat de emoţii primitive stîrnite de contactul cu o serie de monumente celebre şi diferite puncte de interes, aprecieri lipsite de finețe asupra diverselor fapte de viaţă întîlnite, interpretări înguste ale unor situaţii şi consideraţii cît se poate de corecte şi de pătrunzătoare privitoare la arta de a conduce un hotel fie într-un oraş mare fie în provincie.

Cu privire la acest ultim aspect doamna Durgin se simţi datoare să justifice într-un fel spaţiul destul de mare pe care asemenea preocupări îl ocupau în scrisorile lui:

— Ştia că asta mă interesează cel mai mult, iar Jeff nu e omul care s-o uite pe maică-sa.

Apoi, ca şi cum propriile sale cuvinte i-ar fi amintit, adăugă:

— Nu vom uita niciodată ce-aţi făcut pentru Jeff atunci…

— N-am făcut nimic pentru el, doamna Durgin. N-am avut nici o putere, protestă Westover.

— Aţi făcut tot ce aţi putut şi sînt sigură că aţi înţeles exact cum s-au petrecut lucrurile. Altminteri n-aţi fi încercat să faceţi nimic. Jeff mi-a povestit totul. Ştiu că se înhăitase cu o serie de pierde-vară, dar acum cred că i-a venit mintea la cap. Oricum nu aveam de gînd să-l aduc acasă imediat după povestea aia, ca să trăncănească toţi pe socoteala lui. De fapt nimeni n-ar fi fost în stare să priceapă ce s-a întîmplat cu adevărat, după tot ce s-a scris în ziare.

— A apărut ceva în ziar?

Doamna Durgin dădu afirmativ din cap.

— Apoi s-a găsit un ticălos de pe-aici care s-a apucat să trimită la ziar o scrisoare plină cu tot felul de murdării născocite pe seama lui Jeff şi a noastră. A apărut şi fotografia lui Jeff. Dumnezeu ştie cum au făcut rost de ea. Aşa că, dacă i s-a ivit prilejul acesta, i-am zis să plece imediat. O să vedeți, domnule Westover, că de-acum încolo o să se îndrepte.

Ceva mai tîrziu, cînd Whitwell găsi un moment prielnic să stea de vorbă singur cu Westover, îl întrebă

— V-a citit bătrîna din scrisorile lui Jeff? De fapt ce-a fost cu încurcătura aia în care s-a băgat?

Westover încercă să-i prezinte lucrurile într-o lumină cît mai favorabilă pentru Jeff, subliniind că partea cea mai neplăcută a întregii întîmplări a fost aceea că s-a aflat în compania unor indivizi de proastă calitate.

— Ei, nu iese fum fără foc, ştiți și dumneavoastră. L-au iertat la judecată, dar l-au dat afară de la colegiu. Cam aşa stau lucrurile, nu-i aşa? Nădăjduiesc că de acum o să-şi vadă de treabă. V-a citit ce scrie de revoluția din Paris?

— Da. După cîte înțeleg, s-a ocupat destul de serios de treaba asta.

— Pentru mine a făcut-o, fără îndoială. I-am vorbit de multe ori de asta... Oricum, un lucru e sigur: Jeff nu-și pierde vremea pe-acolo. Are cap băiatul ăsta, nu glumă, e mai isteț decît îmi închipuiam.

Westover îşi putu da seama că atitudinea de superioritate adoptată de doamna Durgin fața de doamna Marven în vara trecută nu avusese nici un fel de urmări neplăcute asupra prosperității celor de la „Capul Leului“. Deşi întîlni o serie de figuri noi, constată că majoritatea celor aflați acum la pensiune mai locuiseră aici și că o parte din ei chiar fuseseră martorii incidentului de atunci. Toată lumea spunea că nicăieri nu găseşti aer mai plăcut şi condiții de locuit atît de confortabile. Dacă oaspeții erau dispuşi să renunțe la mîndria lor de dragul unei farfurii de supă, Westover trebuia să admită că supa avea un gust minunat. În locul bucătăresei irlandeze, plătită cu zece dolari pe săptămînă și care lucrase sub directa ei supraveghere şi îndrumare, doamna Durgin angajase acum cu optzeci de dolari pe lună un bucătar pe care îl numea cu

mîndrie „chef”. Acesta purta totdeauna şorțul alb şi boneta meseriei sale. Într-o zi Westover îl auzi vorbind în gura mare de pe scara pivniței cu unul din grăjdari, aflat la uşa şopronului, adresîndu-i-se într-o americănească autentică

— Desigur că e american, recunoscu doamna Durgin, dar a învățat meserie într-unul din cele mai bune hoteluri din Portland. E cam încăpățînat, ce-i drept, dar pînă la urmă face ce i se cere. Meniurile le tipăreşte Franky Whitwell la o tiparniță primitivă în podul grajdului.

XIV

Într-o dimineață pe la sfîrşitul lui august Whitwell care îşi încheiase misiunea în compania doamnelor iar acum se îndrepta spre casă frămîntat de grija cum să le îndeplinească dorințele pentru ziua următoare, se întîlni pe drum cu Westover care urca dealul cu şevaletul sub braț.

— Ascultați, îl întîmpină el, nu vreți să veniți pe la noi diseară? Vine și Jackson cu planşeta. E interesant, să-l vedeți cum lucrează. O să vă placă. Să ştiți că izbuteşte să cheme pe oricine. Veniți, da?! Îmi pare bine.

Ceea ce îl impresionă pe Westover în clipa cînd intră în casă fu atmosfera pe care o găsi acolo și în care urma să se desfăşoare „şedința": un aer închis și stătut, în care mirosul de mucegai se amesteca cu mirosul greu de şobolan. În mijlocul mesei, pe care Jackson avea să-şi aşeze ceva mai tîrziu planşeta, se afla o lampă cu petrol care consuma şi ultimele rămăşițe de aer curat din atmosferă. Westover făcea eforturi disperate să respire, aruncînd priviri pline de înțeles spre ferestrele închise. Observîndu-l, Whitwell întrebă:

— E cald aici, nu-i aşa? Aveți dreptate, e cam cald. Numai că, vedeți dumneavoastră, Jackson trebuie să fie foarte atent, aerul nopții îi face rău. Stați că aranjez eu imediat, o să vedeți.

Ieşi din cameră și Westover îl auzi deschizînd o fereastră pe un coridor alăturat. Se întoarse şi întrebă:

— E mai bine acum? O să se aerisească imediat.

Westover mărturisi că se simte mult mai bine. Curînd sosi și Jackson însoțit de canadian, pe care Whitwell îl prezentă simplu:

— Îl cunoaşteți pe Jombateeste?

Cei doi intrară în casă vorbind despre o alunecare ele teren ce avusese loc pe cealaltă parte a muntelui. Tocmai aflaseră că printre dărîmături fusese găsit trupul unui țăran care dispăruse chiar în dimineața accidentului; a doua zi urma să aiba loc înmormîntarea.

Jackson puse planşeta pe masă şi se aşeză oftînd; deşi

rămas în picioare, canadianul de abia dacă îi depăşea cu un cap pe cei ce stăteau jos.

— Ei, bănuiesc că acum a aflat tot, rosti Jackson, referindu-se la cel dispărut.

— Fără îndoială, interveni Westover, dacă o fi ceva de aflat.

— Cum! exclamă Whitwell. Ce spuneți, domnule? Nu credeți că e la fel de viu ca și pînă acum?

— Să sperăm că aşa este, admise Westover împăciuitor.

— Nu sînteți sigur de asta?

— Nu tot aşa de sigur cum sînt de alte lucruri. De fapt, e un lucru pe care nu-l cunosc, spuse Westover, fiind tot timpul conştient că vorbele lui îi afectaseră dureros pe ceilalți.

Agnosticismul pe care îl exprima cît se poate de simplu și aproape fără să-şi dea seama era un fapt foarte răspîndit printre cei de la oraş, dar în regiunea dealurilor credința în suflet şi în viața veşnică era la fel de adînc înrădăcinată ca şi în trecut și putea lua forme dintre cele mai ciudate şi mai neaşteptate.

Jackson şedea cu capul dat pe spate și cu ochii închişi, Whitwell privea țintă la pictor cu gura căscată, iar canadianul cel mărunțel se plimba nervos de la un capăt la altul al camerei. Westover simțea în atitudinea tuturor un reproş, sau poate chiar un adevărat dezgust.

— Cum, întrebă Whitwell, chiar credeți că nu există nici o dovadă?

— Cum să nu, sînt convins că există o mulțime de mărturii capabile să convingă chiar și pe cel mai încăpățînat dintre oameni în orice altă problemă. Dar în privința asta totul este foarte neclar. Dovezile nu-l pot convinge decît pe martorul însuşi. Dacă cineva îmi spune că a văzut un spirit desprins de trup, nu pot să-i dau crezare. Trebuie să văd spiritul acela cu ochii mei.

— Asta cam aşa e, spuse Whitwell rîzînd ceva mai degajat.

— Dacă s-ar întoarce cineva de pe lumea cealaltă şi ne-ar povesti cum e viața pe acolo, am simți nevoia să fim absolut siguri că a fost cu adevărat mort și că nu ne povesteşte ce-a visat.

Whitwell gusta din plin fericirea pe care orice om înclinat

spre filozofie o simte urmărind un raționament care îl uimește; la rîndul său, canadianul trăia bucuria simplă a omului de rînd care reuşeşte să priceapă o idee ceva mai neobişnuită. Se opri în loc şi rosti:

— Va să zică, dacă dumneavoastră ați muri și v-ați duce pe lumea cealaltă şi ați sta acolo destul de mult ca să-ncepeți să vă-mpuțiți, ca Lazăr, şi ați veni înapoi și ne-ați spune cum a fost, nu v-ar crede nimeni.

— Păi, cam aşa stau lucrurile, Jombateeste, răspunse Whitwell încîntat de precizia canadianului.

Apoi i se adresă lui Westover:

— Îmi închipui că dacă aşa vedeți dumneavoastr lucrurile, nu prea vă interesează ce spune planşeta.

— Ba da, cum să nu, replică Westover. Nu se ştie niciodată cînd soseşte clipa revelației. N-aş vrea să pierd nici o ocazie.

Whitwell rămase o clipă tăcut, simțind parcă nuanța de ironie ascunsă în cuvintele pictorului, apoi rosti:

— Ce zici, Jackson, începem?

Jackson, care stătuse tot timpul sprijinit de spătarul scaunului înclinat spre spate, readuse scaunul în poziția normală şi, fără un cuvînt, puse palma pe planşetă. Pe foaia mare, întinsă pe masă, planşeta începu să se mişte, descriind curbe, unghiuri și înfloriturі ciudate.

— E plină de viață astă-seară, rosti Whitwell privind spre Westover.

Canadianul cel mărunțel se aşezase într-un colț și fuma liniştit, ca şi cum nu-l mai interesa deloc ceea ce se întîmplă.

După cîteva clipe Whitwell întrebă nerăbdător:

— Nu poți s-o pui la treabă, Jackson?

— Se apucă ea singură de treabă cînd îi vine vremea, şopti Jackson.

Treptat mişcările planşetei deveniră mai puțin ample şi imprevizibile, obiectul părînd că încearcă să-şi controleze drumul; liniile frînte începură să semene a litere. Chipul lui Jackson nu trăda nici cel mai mic semn de interes pentru ceea ce făcea. În schimb Whitwell îşi aplecase trupul deşirat deasupra mesei, străduindu-se să descifreze sensul urmelor trasate pe hîrtie. Canadianul continua să fumeze cu mîinile

încrucişate pe burtă, iar licărirea pipei i se reflecta în ochi.

Deodată planşeta se opri.

— Gata? şopti Whitwell.

— Cred că da, cel puțin deocamdată, răspunse Jackson istovit.

— Să încercăm să tălmăcim ce zice.

Whitwell trase foaia în fața lui și a lui Westover, care stătea alături

— Trebuie să căutăm literele cu atenție. Uneori scrie limpede şi curat, alteori însă le aruncă şi le risipeşte şi trebuie să le cauți peste tot. Uite, am găsit aici un C. O ia de la începutul alfabetului. Să vedem ce mai găsim.

Lui Westover i se păru că descifrează un M şi un A; Whitwell descoperi fericit un K și un I, iar ceva mai tîrziu dădu peste un alt I şi un F în privința căruia nu putea fi nici o îndoială. Westover avu impresia că zăreşte un N.

— Să zicem că e N, spuse Whitwell, iar ăsta aş zice că e un T. Hei, uite aici un A cît toate zilele, iar lîngă el încă un R. Măi, ce încurcătură!

— Nu sîntem cu nimic mai procopsiți ca la început, rosti Westover.

— Nu se ştie niciodată, replică Whitwell. Ia, aşezați-le una lîngă alta și încercați să găsiți un înțeles. Am avut eu altele mai încîlcite, fără nici o vocală, pe cînd aici sînt patru.

Transcrise toate literele pe o foaie, în timp ce Jackson se lăsă din nou pe spate și se sprijini de perete, aşteptînd răbdător.

Whitwell puse hîrtia în fața lui Westover şi îl întrebă.:

— Ce ziceți, reuşiți să înțelegeți ceva?

Westover privi o clipă şirul literelor, apoi spuse;

— Cred că pot forma un cuvînt: cîrma.

— Şi altceva? continuă Whitwell privind victorios spre Jackson.

După cîteva încercări Westover reuşi să combine și celelalte litere și rosti.

— Cred că am mai găsit un cuvînt: frîntă.

— Întocmai cum făcusem și eu! Dar am vrut să spuneți dumneavoastră mai întîi ce v-a ieşit. Asta e: cîrma frîntă. Vezi, Jackson. Exact ce vorbeam noi înainte. Viața asta, rosti

Whitwell cu glas solemn, întorcîndu-se spre Westover, nu este decît o cîrmă frîntă atunci cînd vine moartea. Se sprijină pe pămînt, dar direcția ei e dată totdeauna din cer. Cel puțin aşa văd eu lucrurile. Tu ce zici Jackson? Dar tu, Jombateeste?

— Eu zic că cine nu vede un lucru atît de limpede, ar trebui să-şi pună ochelari.

Westover rămase într-o minoritate umilitoare, ara că rosti pe un ton resemnat.

— Ce minunată speranță!

Jackson îşi reluă poziția firească și puse din nou mîna pe planşetă.

— Simți iarăşi fiorul? întrebă Whitwell, iar Jackson răspunse doar cu o mişcare fără glas a buzelor.

Whitwell se simți dator să-i dea explicații lui Westover:

— Planşeta spune cîteva cuvinte, face o pauză, iar apoi, dacă mai are ceva de spus, Jackson simte un fel de furnicătură în braț, parcă ar fi adormit, și atunci trebuie să se apuce de treabă din nou. Ei, dar acum se mişcă repede nu glumă, nu-i aşa, Jackson? strigă el cu bucurie în glas. Ia să vedem!

Se aplecă peste masă şi citi:

— Thomas Jefferson…

Planşeta se opri.

— Vai de mine, exclamă Whitwell necăjit, pe ăsta n-am ajuns să-l citesc. Dumneata cunoşti scrierile lui Jefferson? întrebă adresîndu-i-se lui Westover.

Pictorul fu nevoit să admită că era complet ignorant, cu excepția dictonului că cel mai bun guvern este acela care guvernează cel mai puțin. În orice caz se dovedi incapabil să conteste faptul că Jefferson făcuse cîndva vreo afirmație cu privire la o cîrmă frîntă.

— S-ar putea s-o fi făcut pe lumea cealaltă, sugeră Whitwell.

— Probabil, consimți Westover.

Planşeta începu să se mişte din nou.

— Iar începe, strigă Whitwell şi se aplecă peste masă ca să descifreze fiecare literă ce urma să apară.

— D… Despărțire, fără îndoială, cîrma frîntă înseamnă moarte și despărțire.

După o clipă de ezitare planşeta continuă cu altă literă: U. Următoarea literă care apăru pe hîrtie era un R, iar apoi literele se înşirară una după alta pînă ce alcătuiră în întregime numele Durgin.

— Ei, drăcie! exclamă Whitwell, Dacă s-o fi întîmplat ceva cu Jeff?

Jackson ridică mîna de pe planşetă.

— Ce faci, Jackson?! Doar n-ai de gînd să te opreşti tocmai acum?

— Simt că nu mai pot, şopti Jackson

Westover îşi dădu seama că îl cuprinde un val de spaimă, la fel ca şi pe ceilalți. Totuşi, el fu cel dintîi care îşi impuse să se stăpînească.

— Toate astea n-au nici un înțeles sau, chiar dacă ne spun ceva, înseamnă că vasul lui Jeff şi-a frînt cîrma și a trebuit să se întoarcă din drum.

Whitwell începu să rîdă, scăpat parcă de o povară.

— Asta e! Ați nimerit-o, domnule Westower!

Jackson interveni pe un ton liniştit:

— Abia mîine avea de gînd să pornească spre casă şi deci n-avea cum să ne transmită un mesaj… decît dacă…

— Ba e foarte posibil. Este un caz clar de telepatie, cum i se spune, de comunicare spirituală, replică Westover.

— Aşa e, domnule! exclamă Whitwell, profund convins și foarte fericit de ceea ce auzea.

Westover observă că Jackson era încă frămîntat de îndoieli.

— Dacă eşti convins că un suflet desprins de trup poate lua legătura cu tine, de ce n-ar putea face acelaşi lucru și un spirit legat încă de trup? Dacă într-adevăr s-a întîmplat ceva cu vaporul acela, gîndurile fratelui tău sînt cu siguranță îndreptate spre cei de acasă. De ce nu crezi că în acest caz ți-ar putea transmite gîndurile lui?

— Pentru că nici n-a plecat încă, replică Jackson.

Westover se pregătea să răspundă, dar în clipa aceea auziră toți glasuri care se apropiau și se opri să asculte împreună cu ceilalți. Se distingea clar vocea lui Frank Whitwell şi cea a surorii sale, iar apoi un alt glas mai tare şi mai puternic se înălță voios deasupra celorlalte. Whitwell se repezi

să deschidă uşa, dispăru în întunericul de afară şi reveni peste o clipă însoţit de Jeff Durgin însuşi.

— Ia te uită, Jackson, să vedem cum o să se înţeleagă tînărul acesta cu planşeta noastră!

— Ce-i cu planşeta? întrebă Jeff.

Apoi îl salută pe fratele său şi pe canadian.

— Bine te-am găsit, Jackson! Ce mai faci, Jombateeste?!

Dădu mîna absent cu fiecare dintre ei şi în cele din urmă cu pictorul, faţă de care arătă ceva mai mult interes:

— Mă bucur ca vă găsesc aici, domnule Westover! Aşa-i că v-am făcut o surpriză? întrebă adresîndu-se tuturor.

— Da' de unde! Cum o să ne faci o surpriză cînd apari cu două săptămîni mai devreme, replică Whitwell, făcînd cu ochiul celorlalţi.

— M-am gîndit că n-are rost să mai aştept întoarcerea vaporului cu vite şi am luat un vapor franţuzesc. Mi-am zis că merită să încerc. Ăştia ştiu să trăiască, nu glumă. Eram convins că o să vă dau gata, dar văd că mai bine mai aşteptam puţin.

Whitwell răspunse rîzînd:

— Tocmai primisem veşti de la tine. Planşeta era pe urmele tale.

— Serios? întrebă Jeff fără interes.

— Cît se poate de serios. Ai călătorit bine? întrebă Whitwell încercînd să adopte un ton cît mai firesc.

— Minunat, răspunse Jeff. Planşeta spunea că nu?

— Ba da, numai că zicea ceva de o cîrmă frîntă.

— Cîrmă frîntă? N-am avut aşa ceva. S-a cam încurcat planşeta voastră. O fi vorba despre alt vapor.

După o clipă de nedumerire Whitwell spuse:

— Se vede treaba că altcineva vorbeşte în numele tău. Parcă şi-a băgat dracul coada.

Îi explica apoi tot ce se întîmplase, iar Jeff rîse în hohote de toată povestea.

— Îşi cam bate joc de voi planşeta asta!

Whitwell rămase pe gînduri şi după cîteva clipe rosti:

— Nu, nu, cred că n-ai dreptate. Ştii cum văd eu lucrurile? Cred că s-au cam încurcat firele. Dacă, aşa cum spune domnul Westover, spiritul celor vii poate influenţa

planşeta, probabil că Jeff fiind aşa de aproape a pus stăpînire pe ea şi a făcut-o să scrie numele lui alături de vorbele altuia. E ceva în toată povestea asta!

— Ei, oricum, mă bucur din toată inima că m-am întors viu şi nevătămat, spuse Jeff cu o veselie pe care Westover nu i-o ştia. Să vă spun drept, nu există loc mai minunat decît acesta, în apropierea bătrînului nostru munte. N-am dreptate, domnule Westover? De-abia aştept să-l revăd în lumina soarelui, dar e la fel de frumos şi scăldat de razele lunii.

Se întoarse şi privi spre tînăra care-şi făcuse de lucru prin cameră urmărind discuţia despre planşetă. Jeff făcu un gest cu capul încercînd să o atragă în discuţie. Dar fata se încruntă, vrînd parcă să îl dojenească pentru aceste cuvinte trădătoare, şi ieşi fără zgomot din încăpere. Fratele ei plecase înainte şi se auzea umblînd prin odaia de deasupra.

Revenindu-şi după mustrarea tăcută pe care o primise, Jeff i se adresă lui Jackson:

— Avem o mulţime de lume după cîte spune mama. Fiecare cameră e reţinută pe toată luna.

— Aşa a fost şi în iulie, replică Jackson fără interes.

— Treaba asta ar putea fi o afacere nemaipomenită, numai că nu sîntem noi aşa de grozavi cum ne credem. Abia acolo am înţeles asta. Am avea de învăţat o mulţime de lucruri de la elveţieni. Ăştia ştiu cum se ţine un hotel.

— Ai fost şi în Elveţia? întrebă Whitwell.

— Doar am trecut puţin dincolo de graniţă.

— Nu mai spune! Şi cum sînt Alpii ăia ai lor! Chiar sînt mai mari decît ce-avem noi aici? Mai mari decît White Hills?

— Nu-mi dau seama dacă toţi sînt aşa, poate că unii sînt pe măsura dealurilor noastre. În orice caz, tot ce pot să spun este că dacă ai lua muntele Washington şi l-ai aşeza alături de oricare dintre cei de acolo, ar arăta ca un copilaş în poala mamei sale.

— Nu mai spune! exclamă Whitwell din nou pe un ton oarecum dezamăgit dar imparţial, ca unul care era gata să accepte superioritatea altora dacă o meritau pe drept. Dar cum e oceanul? E adevărat că sînt valuri mari cît munţii?

— Cît am călătorit eu oceanul n-a fost prea agitat şi cred că n-am văzut valuri mai înalte decît Capul Leului.

Văzînd că Whitwell îl ia în serios, Jeff izbucni în rîs.

— Parcă nu prea eşti mulţumit?

— Ba sînt cît se poate de mulţumit. Adevărul totdeauna mă mulţumeşte. Ia spune-mi ceva şi despre Londra, că despre asta n-ai povestit mai nimic în scrisori. E chiar aşa de mare cum se spune? Văzută cu ochiul liber, vreau să spun, cum ți s-a părut?

— De fapt nu o poți vedea în întregime de nicăieri, răspunse Jeff, şi chiar dacă ar exista un loc de unde să o poți privi astfel, tot n-ai vedea mare lucru, căci două treimi din ea ar fi ascunse în ceață. Ca să-ți dai seama de mărimea ei, ar trebui să-ți închipui un loc în care ar putea să încapă toată suflarea din Noua Anglie în afară de Massachusetts, şi totuşi nici măcar n-ai impresia că e înghesuială.

Whitwell rîse amuzat de îndrăzneala comparației.

— Să vă spun ceva. După ce am debarcat, am călătorit de la Liverpool la Londra, iar cînd am ajuns acolo mi s-a părut că mă aflu din nou pe mare. E un adevărat ocean, un întreg Atlantic de case.

— Asta e! exclamă Whitwell. Aşa mi-am închipuit-o întotdeauna! Şi tot se mai măreşte?

— Ştiu eu ce să vă spun? Se măreşte în timpul nopții. Ai auzit vreodată cum se măreşte Chicago?

— Da!

— Ei bine, Londra se măreşte cu un întreg Chicago în fiecare noapte.

— Ei, asta mi-a plăcut! Dar ia spune-mi acum şi despre Paris. Te-a impresionat?

— N-a fost nevoie să mă impresioneze, spuse Jeff. Este oraşul în care mi-ar plăcea să trăiesc. Acolo fiecare se simte în largul său. E ca o casă cu grădină: şi e o curățenie peste tot, de ți-e mai mare dragul! Parisul e spălat în fiecare dimineața, frecat, şters şi lustruit. Arată întocmai ca bucătăria mamei cînd îşi termină treaba şi-şi pune şorțul în cui. N-am dreptate, domnule Westover?

Westover recunoscu că, în linii mari, relatarea lui Jeff cu privire la curățenia Parisului era corectă.

— Şi ce oraş minunat! De fapt, nici nu ştii ce înseamnă un oraş cu adevărat frumos dacă n-ai văzut Parisul! Iar locuitorii

sînt foarte mîndri de el și-l îngrijesc ca pe propria lor casă. În Place de la Concorde, ştiți, domnule Whitwell, unde fusese instalată ghilotina, există statuia Alsaciei. De la războiul cu Germania, o țin mereu acoperită cu o pînză neagră și sînt hotărîți să recapete într-o zi provincia.

— Grozavă țară, Jombateeste! strigă Whitwell adresîndu-se canadianului.

Vorbele acestea îl deşteptară pe micuțul canadian din visarea în care se pierduse ascultînd şi fumînd.

— Cum? Eu îs franțuz! rosti el.

— Tocmai asta spunea şi Jeff. Vorbeşte de Franța, îl lămuri Whitwell.

— Aha! Credeam că vorbeşte de Statele Unite, replică Jombateeste enervat.

— De data asta nu, explică Whitwell spre marele amuzament al tuturor.

— Bravo, Jombateeste! interveni Jeff. Să aperi Canada ori de cîte ori va fi nevoie. E țara cu cel mai viu ritm de viață timp de trei luni pe an, iar în restul tunpului zăpada o transformă într-un adevărat tărîm de basm.

După discuția serioasă şi amănunțită de pînă atunci, Whitwell nu se îndura să schimbe subiectul, aşa încît continuă cu întrebările:

— Probabil că la întoarcere țara asta ți s-a părut cît se poate de ştearsă după tot ceea ce ai văzut. Cum e New Yorkul în comparație cu Parisul?

— Ca un coteț, răspunse Jeff.

Apoi se ridică în picioare și, ocolind masa, se îndreptă spre o uşă ce dădea în camera alăturată. Abia atunci observă Westover silueta albă ascunsă acolo, furată probabil cu totul de interesul față de discuția care se desfăşurase. Cînd Jeff se apropie, fără a ajunge însă chiar la uşă, umbra albă se înfioră, se ridică de pe scaun și dispăru în întunericul încăperii. Jeff se duse după ea, iar intrarea lui în camera alăturată fu urmată de foşnet de fuste, zgomot de paşi și în cele din urmă de pocnetul unei uşi trîntite; peste o clipă răsună de afară zvonul vesel al unor glasuri tinereşti.

După ce mai aşteptă puțin, Westover spuse:

— Acum ar trebui să vă spun Noapte bună, domnule

Whitwell. Mîine am de lucru. Am petrecut o seară deosebit de interesantă.

— Trebuie să mai veniți, îl pofti Whitwell ospitalier, încă n-am desluşit povestea aia despre cîrma frîntă. O să vedeți că planşeta o să mai aibă ceva de spus. Nu-i aşa, Jackson?

Se ridică să-şi ia rămas bun de la Westover, pe cînd ceilalți îl salutară doar cu o mişcare a capului.

Westover începuse să urce dealul spre pensiune, cînd zări în vale pe şosea două siluete: cea îmbrăcată în rochie albă era marcată la mijloc de o linie întunecată care îi înconjura talia. Westover îşi spuse că la țară o astfel de plimbare nocturnă putea fi începutul unei scene de dragoste, sau doar al unor mîngîieri tinereşti nevinovate care nu înseamnă nimic. În orice caz, ambele alternative îi dădură pictorului un sentiment nelămurit de jenă. Dîndu-și seama că, în timp, situația ar putea lua o întorsătură mai serioasă, stînjeneala sa se transformă într-o senzație aproape dureroasă. Nu era deloc imposibil ca lucrurile să evolueze astfel între cei doi tineri, se gîndi Westover, avînd totodată convingerea că un asemenea deznodămînt ar fi cît se poate de nepotrivit. Gîndindu-se la această perspectivă, se simți cuprins de un val de revoltă pentru care nu putea găsi nici un fel de explicație valabilă, aşa încît în cele din urmă îşi spuse că este un prost.

XV

Pe veranda din fața hotelului, două femei urmăreau cu privirea mişcarea unui norişor care încerca să se ridice de pe Capul Leului: în timp ce la un capăt se destrăma şi se pierdea în transparența cerului, la celălalt se deşira în fîşii delicate care dezvăluiau ochiului măreția muntelui, pentru ca în cele din urmă să se adune iarăşi ca un abur nemişcat și ireal.

Una dintre cele două doamne era mai în vîrstă, cealaltă mai tînără, aşa că se putea deduce cu uşurință că sînt mamă și fiică. Chipul şi silueta mamei păstrau atîta tinerețe, încît văzută într-o altă lumină aproape nu ți-ai fi dat seama de diferența de vîrstă. Dar lumina crudă a dimineții scotea la iveală ridurile fine ce-i brăzdau fața în jurul gurii, buzele ceva mai pălite decît ale fiicei sale, părul castaniu-roşcat uşor rărit și ochii albaştri mai puțin strălucitori. Amîndouă aveau aceeaşi distincție în ținută și aceeaşi voce mîngîietoare. Cînd îşi vorbeau se adresau una alteia cu deosebită politețe, ca două necunoscute sau ca şi cum ar fi fost cineva străin în apropiere. Vorbeau despre peisajul din fața lor și despre transformarea ciudată a norişorului, exprimîndu-şi nădejdea că vor reuşi totuşi să vadă Capul Leului în întregime cînd se va ridica norul; amîndouă erau ferm convinse că niciodată nu se mai aflaseră atît de aproape de nori și asta pentru că în Elveția munții sînt mult mai înalți și mai îndepărtați.

Apoi, fără să-şi schimbe direcția privirii sau tonul vocii, fiica rosti:

— Iată-l pe domnul care a venit cu noi de la gară ieri seară!

Atunci mama îl zări pe Jeff Durgin apropiindu-se de colțul verandei unde şedeau ele.

— Sper că v-ați odihnit bine, rosti el pe un ton vesel, în maniera directă care îi era caracteristică atunci cînd avea de-a face cu femeile.

Jeff se adresase mamei, deşi privirea îi fusese îndreptată mai mult spre fiică.

— Am dormit minunat, răspunse doamna mai în vîrstă. E atîta linişte aici şi un aer atît de plăcut! Acum aţi ieşit?

— Nu, m-am sculat în zori şi am colindat împrejurimile, răspunse Jeff. Îmi pare bine că vă place aerul de aici, continuă el după o scurtă pauză. Sîntem totdeauna bucuroşi cînd cei ce vin la „Capul Leului" spun asta. Cred că nicăieri nu există aer mai sănătos, deşi poate n-ar trebui s-o spun tocmai eu.

— De ce nu? întrebă doamna.

— Vedeţi, este proprietatea noastră, cel puţin o parte din el, răspunse Jeff zîmbind amuzat de expresia mirată a doamnei.

— Oh, deci dumneavoastră sînteţi... sînteţi fiul acestei case.

— Fiul hotelului, într-adevăr, replică Jeff şi mai degajat.

Cum privirea doamnei continua să rămînă întrebătoare, tînărul adaugă:

— Am umblat după unt şi ouă toata dimineaţa. Să sperăm că anul viitor vom reuşi să ne aprovizionăm de la Boston, dar deocamdată depindem încă de resursele locale.

— Ce interesant! exclamă doamna. Trebuie să vedeţi o mulţime de lucruri neobişnuite, sugeră ea pe un ton neutru.

— Pentru mine nimic nu e neobişnuit în ţinutul dealurilor Oricum, avem şi noi figurile noastre ciudate. Cel de colo este, într-adevăr, cu totul ieşit din comun, adăugă el, arătînd spre Whitwell, care stătea lîngă portdrapel aşteptînd sosirea doamnelor.

Doamna îşi puse lornionul şi îl studie cu atenţie pe Whitwell:

— Ce sînt obiectele acelea ciudate pe care le poartă la pălărie?

— Sînt flori şi ciuperci specifice anotimpului. Dînsul însoţeşte grupurile doamnelor în excursii, iar ceea ce vedeţi reprezintă un almanah, cum îi spune el.

— Serios? Ce nostim! exclamă fata.

— Încîntător! adăugă şi mama, îndemnată parcă de acelaşi gînd.

— Într-adevăr, spuse Jeff. Ar trebui să-l auziţi vorbind. Am să vi-l prezint după micul dejun, dacă doriţi.

— Ar fi minunat, spuse mama pe un ton care îi arătă fiicei

sale că ar prefera să fie scutită de această favoare.

Dar Jeff nu sesiză nuanța şi îi făcu semn lui Whitwell să se apropie: acesta traversă pajiştea acoperită cu iarbă și se opri la marginea verandei.

— Domnule Whitwell, aş vrea să vă prezint doamnei Vostrand… și domnişoarei Vostrand.

Whitwell luă în palma sa mare și grea pe rînd mîinile delicate ale celor două doamne, care îşi rostiră din nou numele.

— Veniți prima oară la „Capul Leului" bănuiesc, și cum doamna Vostrand răspunse afirmativ, Whitwell adaugă: Sînt sigur că nicăieri nu veți găsi un loc mai minunat deşi, după cum spune Jeff, dincolo de ocean sînt munți mai înalți. Ați fost vreodată în Europa?

Expresia doamnei Vostrand trăda o uşoară nuanță de dispreț cînd răspunse:

— Desigur. Adevărul este că am trăit acolo în ultimul timp și tocmai ne-am întors în țară.

— Adevărat? întrebă Whitwell pe un ton îngăduitor. Cred că vă bucurați că v-ați întors.

— Da, fără îndoială, spuse doamna Vostrand, vrînd parcă să-i facă o favoare personajului din fața ei care nu trebuia contrazis sau supărat.

— O să vă simțiți minunat aici, continuă Whitwell. Şi domnişoara de asemenea. Cîteva plimbări pe dealurile învecinate o să vă facă alt om.

Apoi bănuind că recomandarea lui s-a adresat prea direct fetei, adăugă:

— Ar fi foarte bine pentru amîndouă.

— Desigur, consimți mama. Contăm pe dumneavoastră să ne dezvăluiți toate tainele.

Chipul lui Whitwell radia de fericire.

— Voi face tot ce-mi va sta în putință, oricînd doriți. Ştiați că şi Jeff tocmai s-a întors acasă? Ia spune, Jeff, cum se numea vaporul franțuzesc cu care ai venit? Vreau să pricep totuşi ce-a vrut să spună planşeta despre cîrma frîntă. Poate, dacă aş şti numele vasului, aş înțelege ceva. Le-ai spus și doamnelor?

Jeff dădu din cap rîzînd, iar Whitwell le povesti doamnelor

toată istoria pe care ele o găsiră deosebit de interesantă.

După ce îşi exprimară în mod politicos uimirea, Whitwell întrebă din nou:

— Cum spuneai că se cheamă vasul?

— „Acquitaine” răspunse Jeff scurt.

— Ei, dar şi noi ani călătorit tot pe „Acquitaine“, exclamă doamna Vostrand privind zîmbitoare spre Jeff. Cum se face că nu ne-am întîlnit?

— Eu am călătorit înlr-o cabină de clasa a doua, răspunse Jeff. Ca să ajung la Londra m-am angajat pe un vas care transporta vite. La întoarcere n-am mai vrut să muncesc, ci să călătoresc ca simplu pasager, dar am constatat că nu am bani decît pentru un bilet de clasa a doua. A trebuit să recurg la această soluție, căci mă grăbeam să mă întorc în țară să-mi reiau studiile la Harvard. Nu pot spune că am călătorit în condiții proaste. V-am văzut adesea peste parapet.

— Ia te uită! exclamă Whitwell.

— Extraordinar! Ce mică e lumea! spuse doamna Vostrand, după care se cufundă cu totul în visare.

Ceva mai tîrziu fiica ei o aduse la realitate, făcîndu-i un semn discret.

— Cum, e vremea mesei? Vai, Genevieve, cît eşti de nerăbdătoare! Să mergem! și adresîndu-i lui Whitwell un zîmbet fermecător de rămas bun, porni alături de Jeff care le conducea.

— Deci sînteți student la Harvard? Foarte interesant! Şi fiul meu va merge acolo nu peste mult timp.

— Harvard e un loc minunat, fără pereche! Am să fiu în anul doi.

— În anul doi! Minunat! exclamă doamna Vostrand ca și cum nimic nu i-ar fi putut face mai multă plăcere. Fiul meu urmează să se pregătească la St. Mark. Tot acolo v-ați pregătit şi dumneavoastră?

— Nu, m-am pregătit la Academia Lovewell. Nu departe de aici, răspunse Jeff arătînd spre sud.

— Înțeleg! spuse doamna Vostrand ca și cum ştia precis unde se afla Lovewell şi recunoscuse cu uşurință numele vechii instituții de învățămînt.

Ajungînd la sala de mese Jeff deschise cu o mînă uşa

glisantă și intră în urma doamnelor. Gestul lui avea ceva din atitudinea unei gazde care îşi primeşte oaspeții aşteptați. Le conduse la o masă aşezată lîngă fereastră, asigurînd-o pe doamna Vostrand că acolo va fi ferită de curent și că se va putea bucura de cea mai bună perspectivă spre Capul Leului. După ce doamnele se aşezară, Jeff se aplecă puțin peste masă şi privi pe fereastră spre muntele din față:

— Ah, în sfîrşit! S-a ridicat şi norul acela! exclamă el, după care se depărtă ca un adevărat stăpîn modest, lăsînd doamnele să se delecteze în voie cu priveliştea încîntătoare ce li se oferea.

Făcu cîțiva paşi și se opri să discute o clipă cu Cynthia Whitwell, aflată lîngă uşa bucătăriei. Vorbea cu multă vioiciune, gesticulînd cu mîinile și cu capul, în timp ce fata îl asculta cu un zîmbet şters și inexpresiv.

— Drăguță fată! spuse domnişoara Vostrand către mama sa.

— Da. Genul obişnuit în Noua Anglie, şopti doamna Vostrand.

— În mare măsură cam toate arată la fel, consimți fiica, privind spre celălalt capăt al odăii unde fetele stăteau înşirate lîngă perete, una lîngă alta, cu brațele încrucişate la piept. Din păcate siluetele lor lasă mult de dorit. În schimb au toate chipuri plăcute. Fata aceasta însă e foarte reuşită în toate privințele. Oare toate sînt învățătoare, sau mi se pare aşa din cauza ochelarilor? Judecînd după înfățişare par a fi destul de instruite.

— Nu ştiu, draga mea, aşa era altădată, dar acum lucrurile se schimbă atît de repede că s-ar putea ca totul să fie complet diferit de ceea ce ştiam eu cîndva. Îți place aici?

— Mi se pare un loc minunat, răspunse tînăra fără prea multă convingere. Totul este uimitor de curat, iar mîncarea e deosebit de gustoasă. Asta e turta de mălai despre care mi-ai vorbit aşa de mult?

— Da. Asta este. Va trebui să te obişnuieşti cu ea.

— Cred că n-o să-mi fie prea greu. Nu ştiu de ce, dar îmi închipui că fata asta se pricepe la toate. Nu-ți place înfățişarea ei?

— Ba da, chiar foarte mult, răspunse mama, şi se întoarse

să o mai privească o dată pe Cynthia.

Fata care servea de obicei la masa lor, crezînd că i s-au adresat ei, se apropie zîmbind:

— Ați spus ceva?

— Spuneam… vorbeam despre tînăra de acolo căreia i s-a adresat domnul Durgin. Este cumva…?

— Este menajera casei, domnişoara Whitwell.

— Ce ciudat! Pare aşa de tînără…

— Îsi cunoaşte foarte bine îndatoririle, vorbi fata cu glas melodios. Toată lumea o consideră foarte pricepută, adăugă ea zîmbind cu îngăduință față de îndoielile doamnelor, dacă într-adevăr putea fi vorba despre aşa ceva; apoi, văzînd că mama și fiica îşi reiau discuția, se retrase discret.

În prezența lui Jeff amîndouă se întrecuseră să laude frumusețea muntelui descătuşat de nori; acum, deşi singure, mama se adresa fiicei pe acelaşi ton politicos (poate ceva mai apropiat) pe care l-ar fi folosit în discuția cu o cunoștință din lumea bună.

— Pare foarte manierat și sînt convinsă că e un om foarte drăguț. Nici nu prea ştiu cum să mă port cu el. Ce părere ai?

— Nu ştiu ce să-ți spun. Îți dai seama că pentru mine totul este complet neobişnuit.

— Asta cam aşa e. Dar o să te obişnuieşti dacă rămînem în țară. Crezi că o să-ți placă?

— De ce nu? Viața de aici e complet diferită de tot ceea ce am văzut pînă acum.

— Ai perfectă dreptate. În felul lui, tînărul e foarte prezentabil.

Fata nu răspunse nimic, iar mama continuă:

— Mă întreb dacă avea de gînd să nu ne spună că a călătorit pe acelaşi vapor cu noi, într-o cabină de clasa a doua.

— Crezi că era de datoria lui să ne comunice?

— Nu, dar mi se pare puțin ciudat faptul că n-a spus nimic de la-nceput. Şi apoi, să călătoreşti pe un vas care transportă vite! remarcă mama cu uimire.

— Vai, dar am auzit că tinerilor le place la nebunie. E foarte *chic.* O asemenea călătorie e considerată o şansă unică. Se distrează de minune. Este chiar mai amuzant decît să călătoreşti cu clasa a doua, explică fata.

— Of Doamne, voi, tinerii trăiți într-o lume cu totul aparte, spuse mama pe un ton mîngîietor.

XVI

Westover işise devreme, cu intenția de a studia Capul Leului aşa cum se înfățişa în lumina dimineții, scăpat de sub stăpînirea norilol. Avea impresia că nu mai poate picta nimic altceva în afara acestui munte, a cărui frumusețe îl fascina și pe care îl găsea mereu nou.

Sosi la micul dejun printre ultimii și se întîlni în uşa sufrageriei cu doamna și domnişoara Vostrand care tocmai ieşeau. Cum încă era obsedat de imaginea muntelui și pierdut în gînduri, nu acordă nici o atenție celor două doamne decît după ce se depărtaseră. Atunci îşi dădu seama că îi atrăseseră atenția prin înfățişarea lor remarcabilă și în minte i se trezi un gînd ca o amintire. După ce luă masa verifică în registrul hotelului și consistă că, într-adevăr, erau doamna James W. Vostrand şi fiica ei, pe care le cunoscuse în Italia în urmă cu zece ani. Doamna Vostrand sosise atunci în Europa și se oprise la Florența, incapabilă să hotărască dacă să sa îndrepte spre Germania sau spre Elveția pentru a desăvîrşi educația copiilor săi. Se pare că domnul Vostrand lăsase problema în întregime la latitudinea soției sale, fără a-i acorda nici măcar sprijinul prezenței sale în rezolvarea acestei dileme. Westover îşi amintea că, în nehotărîrea sa, doamna Vostrand tindea mai degrabă să adopte soluția unei şederi de lungă durată la Florența.

Pe vremea aceea Westover, un tînăr de numai douăzeci de ani, fusese profund impresionat de înfățişarea acestei doamne care i se păruse o distinsă persoană între două vîrste, deşi avea doar treizeci de ani.

De-a lungul unui întreg sezon de iarnă, salonul elegant și primitor al doamnei Vostrand fusese pentru el cel mai plăcut refugiu, cu atît mai mult cu cît atunci nu era decît un începător în ale picturii, cam neinițiat în tainele vieții sociale. Cei doi copii se aflau în salon aproape tot timpul: o fetiță de opt ani care semăna grozav cu mama ei și un băiețel de cinci ani, foarte neastîmpărat, care semăna probabil cu tatăl său.

Dacă într-adevăr aşa stăteau lucrurile şi dacă domnul Vostrand cel necunoscut era la fel de încăpăţînat şi avea acelaşi obicei de a lovi cu picioarele ca şi fiul său, Westover îşi dădu seama că doamna Vostrand, avusese motive serioase să vină tocmai în Europa pentru a-şi instrui copiii. Toate acestea şi le aminti cu deosebită precizie şi porni în căutarea doamnei Vostrand şi a fiicei sale pe terasă şi prin saloane, dar nu reuşi să dea de ele. Tocmai se pregătea să le trimită cartea sa de vizită cînd se întîlni cu Jeff Durgin în uşa biroului; tînărul purta un costum nou, ilustrînd cea mai modernă concepţie a croitorilor din Londra în privinţa ţinutei de exterior.

— Ce elegant eşti! exclamă Westover, oprindu-l în loc să-l admire.

— Vă place? Eram sigur de asta. Mama îl găseşte puţin cam prea ţipător. După concepţia ei, un adevărat domn trebuie neapărat să poarte haină neagră şi pantaloni din piele de căprioară, spuse el rîzînd. Apoi, schimbînd tonul, adăugă: Aş vrea să vă prezint unor doamne care locuiesc, acum la noi. Au sosit aseară şi am făcut drumul de la gară împreună. Sînt nişte persoane cu totul deosebite şi aş vrea să le fac să se simtă cît mai bine, să le ofer ceva mai aparte sau să le duc să vadă nişte locuri mai neobişnuite. Cînd o să le cunoaşteţi, o să vă daţi singur seama cam ce gusturi au şi o să-mi puteţi da o sugestie. E vorba de doamna Vostrand şi de fiica ei.

— Mulţumesc, spuse Westover, cred că le cunosc, sau cel puţin pe una din ele. Acum cîţiva ani mergeam destul de frecvent în casa doamnei Vostrand din Florenţa.

— Extraordinar! Să vă spun drept, am călătorit la bordul aceluiaşi vas, dar cum eu aveam o cabină de clasa a doua — căci îmi cheltuisem aproape toţi banii — nu ne-am cunoscut atunci. Ne-am întîlnit abia ieri seară în tren. Spuneau, că au auzit de locul acesta de la nişte prieteni veniţi pe continent. Ce coincidenţă ciudată, nu-i aşa? Mi-ar plăcea grozav să le pot arăta ţinutul în toată frumuseţea lui. Poate reuşiţi să aflaţi dacă le place să meargă pe jos sau preferă să se plimbe cu trăsura. În primul caz l-am putea pune pe Whitwell să organizeze o excursie. Dacă nu, am să le conduc chiar eu cu trăsura pe drumuri de munte.

Westover rămase puţin pe gînduri, apoi rosti:

— Ştii, Jeff, cred că cel mai bun lucru ar fi să las totul în seama ta. Mi-ar fi foarte greu să aflu toate acestea într-o primă discuție.

— Poate că aveți dreptate, ar însemna să ne pripim. Dar dacă organizez ceva, veniți cu noi, domnule Westover?

— Cu multă plăcere, răspunse Westover, după care porni să-şi ducă la îndeplinire intenția.

O jumătate de oră mai tîrziu, în drum spre camera lui, Westover trecu prin fața vechiului salon care rămăsese în continuare domeniul exclusiv al doamnei Durgin. Dinăuntru se auzea un schimb de replici rostite cu glas mînios, şi pictorul, care încercă să treacă grăbit prin dreptul uşii, recunoscu vocea doamnei Durgin:

— Doar nu-ți închipui acum că, de dragul tău, am să-mi dau afară iarăşi oaspeții din camere... Domnule Westover! Domnule Westover! Nu vreți să intrați o clipă? strigă doamna Durgin întrerupîndu-și tirada.

Cum Westover stătea în loc nehotărît, Jeff interveni:

— Da, da, poftiți, domnule Westover!

Pictorul îl găsi pe Jeff aşezat pe vechea canapea cu tapițerie din păr de cal, ținîndu-şi bastonul între genunchi, în fața mamei sale care se legăna în balansoarul la fel de vechi.

— Cine sînt persoanele acestea, domnule Westover? îl întrebă doamna Durgin. Jeff parcă şi-a pierdut mințile din pricina lor!

— Ei, asta-i! exclamă Jeff rîzînd şi încruntîndu-se totodată. Ce-i rău dacă organizez o excursie şi-mi aleg grupul alături de care mi-ar place să merg?

Doamna Burgin repetă întrebarea:

— Cine sînt? Le cunoaşteți?

— Vă referiți la familia Vostrand? Da, am cunoscut-o pe doamna Vostrand în Italia, cu mulți ani în urmă. Tocmai am trecut să le salut pe ea și pe fiica ei, care era doar un copil pe atunci.

— Ce soi de oameni sînt?

— Cum adică? Vă asigur că sînt nişte persoane cu totul deosebite..

— Aşa spune și Jeff. Şi de ce trebuie, mă rog, să le dăm mai multă atenție decît altora?

— Mă tem că nu înțeleg tocmai bine…

— Uitați cum stau lucrurile. Lui Jeff i-a intrat în cap să organizeze un picnic pentru ele, sau cam aşa ceva, iar mie mi se pare că n-are nici un rost. Ştiți foarte bine ce am pățit la celălalt picnic, cu doamna Marven (Jeff bătea nervos cu bastonul în podea, iar Westover îl compătimi în momentul acela pentru situația penibilă în care era pus). N-am de gînd să mai fac încă o dată ce am făcut, iar Jeff nu vrea să priceapă. Îşi închipuie că asta le-ar schimba impresia, dacă faptul că a călătorit cu clasa a doua l-a înjosit cumva în ochii lor

Cu buzele strînse şi dinții încleştați, Jeff se străduia să se stăpînească pentru a suporta vorbele trădătoare ale doamnei Durgin, care probabil nu înțelegea ce efect aveau asupra propriului său fiu.

— În orice caz, nu sînt genul de persoane care să se lase influențate în mod negativ de acest lucru. Trăind atîția ani în străinătate, au avut probabil ocazia să înîlnească tot felul de tineri aflați la strîmtoare. Vă mărturisesc că de multe ori ceaşca de ceai și biscuiții pe care mi-i oferea la Florența erau tot ce mîncam la cină și sînt convins că şi ea ştia acest lucru.

Jeff îi adresă lui Westover o privire insistentă și plină de recunoştință.

— Mă rog, foarte frumos din partea ei, dar asta nu înseamnă că Jeff are vreun motiv să facă ceva deosebit pentru ele. În orice caz, un lucru vreau să fie clar: tot ce se organizează aici se organizează pentru toți oaspeții hotelului. Sînt hotărîtă să nu fac nici un fel de deosebire între cei ce locuiesc la noi.

Westover se simțea cît se poate de prost în rolul de prieten al casei ce i se atribuise fără voia lui și s-ar fi retras cu mare plăcere dacă doamna Durgin nu l-ar fi reținut adresîndu-i-se direct:

— Dumneavoastră ce părere aveți?

Scutindu-l de efortul de a găsi răspunsul potrivit, Jeff interveni spunîndu-i mamei sale:

— Foarte bine, eu nu reprezint nimic în acest hotel şi, după cum văd, n-ai să mă laşi niciodată să fac ceva, aşa că am să organizez totul pe cont propriu.

— Nu cu trăsura mea şi cu caii mei, replică doamna

Durgin.

— Atunci poate că ar fi mai bine să mă întorc la Cambridge şi să mă ocup de restanțe spuse Jeff ridicîndu-se.

— N-ai decît să faci ce vrei, i-o întoarse mama cu aceeaşi expresie imperturbabilă care se citi și pe chipu] fiului ei, în ciuda îmbujorării care contrasta puternic cu părul său blond. Toată vare ne-am descurcat de minune şi fără tine și putem să o facem tot aşa de bine și de acum încolo. După părerea mea, cu cît o să-ți treci mai curînd restanțele, cu atît mai bine.

A doua zi de dimineață Jeff îl găsi pe pictor pe dealul din spatele hotelului, unde îşi instalase şevaletul și scăunelul; venise să-şi ia rămas bun.

— Cum aşa, chiar pleci? întrebă acesta surprins. Credeam că incidentul s-a încheiat.

— Nu, răspunse Jeff cu un zîmbet stînjenit dar fără patimă, nu e prea uşor s-o scoți la capăt cu mama. Cînd spune o vorbă, e vorbă.

— Să ştii, Jeff, cred că de data asta avea dreptate.

— Probabil că da, admise Jeff rupînd un fir lung de iarbă și începînd să-l mestece în dinți. Oricum pentru mine situația nu s-a schimbat cu nimic. În casa ei ea hotărăşte ce trebuie şi ce nu trebuie făcut, chiar dacă acum e hotel. Sînt sigur ca la fel aş face şi eu în casa mea. Asemenea incidente sînt obişnuite între noi, dar în general după o astfel de discuție ne împăcăm. Nici nu m-aş gîndi să plec dacă n-aş fi conştient că trebuie să-mi recuperez restanțele înainte de începerea cursurilor. Mi-ar fi plăcut să mai rămîn și să-i dau o mînă de ajutor, căci am petrecut o vacanță minunată și eram dator s-o răsplătesc. Dar o las pe mîini bune. Jackson e în formă, atît cît poate fi el, și o are şi pe Cynthia.

Jeff pronunță numele fetei cu atîta siguranță şi indiferență, încît Westover rămase neplăcut impresionat.

— Chiar dacă ai rămîne acasă, cred că mamei tale i-ar fi greu să se descurce fără ea, spuse pictorul cu răceală.

— E foarte adevărat, recunoscu Jeff, oarecum amuzat de precizia afirmației, iar pentru Jackson ea e un adevărat idol. Am impresia că, în ceea ce priveşte treburile hotelului, are mai multă încredere în părerile ei decît în ale mamei. Ei, acum trebuie să plec. Aveți idee unde are de gînd să-şi petreacă

iarna doamna Vostrand?

— Nu, răspunse Westover.

Îşi dădu seama că, sub influența ultimelor evenimente, îl cuprinde un fel de antipatie nejustificată față de Jeff. Pe de o parte era conştient că Jeff nu reprezenta cea mai bună partidă pentru Cynthia şi, prin urmare, nu avea nici un motiv să regrete că tînărul părea dispus să-şi îndrepte atenția spre altcineva. În acelaşi timp însă, în mod inexplicabil, simțea că atitudinea lui este o jignire la adresa fetei, deşi era cît se poate de sigur că mai multă fidelitate din partea lui nu i-ar aduce acesteia decît necazuri și suferință. Făcu un efort să adauge:

— Am impresia că doamna Vostrand nu s-a hotărît încă.

— Tare aş vrea și eu să nu ştiu nici eu unde o să fiu la iarnă, spuse Jeff. Ei, rămîneți cu bine, domnule Westover! Sper să ne revedem la Boston.

— La revedere! rosti Westover fără prea multă tragere de inimă, lăsînd pensula şi paleta pentru a da mîna cu Jeff.

Jeff coborî în fugă panta și, înainte de a dispărea după clădirea hotelului, îi făcu din nou un semn de rămas bun cu mîna.

Ceva mai tîrziu, cînd Westover sosi la micul dejun, după ce strălucirea primelor raze dispăruse, doamna şi domnişoara Vostrand erau încă la masă. Îl invitară insistent să ia loc alături de ele, iar doamna Vostrand spuse:

— Bănuiesc că v-ați sculat foarte devreme, aşa încît l-ați văzut pe domnul Durgin înainte de a pleca. Ce păcat că a trebuit să plece tocmai acum cînd e aşa de plăcut aici!

— Pentru el e foarte bine. E un tînăr în stare de mari eforturi, spuse Westover.

Fie că era oarecum sătul de Jeff, fie că în prezența doamnelor se simțea jenat, cunoscînd motivul real al plecării lui, Westover preferă să abată discuția spre zilele cînd se cunoscuseră în Italia.

Doamna Vostrand era dispusă să vorbească despre trecut, fără să se refere doar la amintiri comune, aşa încît îi povesti despre şederea în Europa împreună cu fiica ei, după ce aceasta îşi terminase şcoala. Vara stăteau în Italia iar iarna în Elveția, unde fiul ei îşi continua studiile la Lausanne. Intenția

mamei era ca băiatul să studieze la Harvard și în acest scop se gîndea că va trebui să-l trimită, într-o etapă finală, la una din şcolile americane. În privința asta domnul Vostrand era cel care urma să hotărască.

Punctul ei de vedere i se păru oarecum ciudat lui Westover, care ştia că scopul şederii lor de doisprezece ani în Europa fusese tocmai desăvîrşirea educației copiilor, dar îşi dădu seama că nu are nici un drept să facă vreun comentariu asupra acestei probleme. Îşi spuse însă că atît mama cît şi fiica erau nişte persoane deosebit de plăcute, întrebîndu-se totodată în ce măsură erau înzestrate cu înțelepciune. Din proprie experiență ştia că bărbații nu excelează în această privință şi se gîndea că probabil diferența principală între bărbați și femei constă în faptul că femeile vorbesc despre micile lor slăbiciuni, în timp ce bărbații le pun în practică pe cele ce le sînt caracteristice. Era foarte probabil ca, în ciuda neîntreruptei sale pălăvrăgeli, doamna Vostrand să fi făcut mai puține greşeli decît soțul ei; cum însă Westover nu îl întîlnise niciodată pe domnul Vostrand, îşi spuse că, poate, părerea sa era neîntemeiată. Îşi îndreptă apoi atenția asupra fetei care stătea în fața lui și despre care i-ar fi plăcut să ştie ceva mai mult. Încercă să facă în aşa fel încît s-o reducă la tăcere pe doamna Vostrand, sau cel puțin s-o determine pe Genevieve să participe mai mult la discuție. Dar se pare că tînăra nu intra în categoria celor făcuți să conducă şi rămase cu multă discreție în planul doi. Westover îşi spuse atunci că probabil fiica priveşte cu respect ideile și părerile mamei sale. Oricum, această comportare era în avantajul amîndurora și pictorul se întrebă dacă era rezultatul educației primite de domnişoara Vostrand sau meritul influenței doamnei Vostrand. Amîndouă păreau înzestrate cu aceeaşi delicatețe neobişnuită, cu aceeaşi blîndețe suavă, şi se exprimau cam prețios și formalist. Îşi vorbeau una alteia în maniera politicoasă în care i se adresau lui, iar frazele fetei parcă erau construite cu şi mai multă politețe decît ale mamei.

XVII

Cele două doamne nu mai rămaseră mult la „Capul Leului”. Înainte de sfîrşitul săptămînii doamna Vostrand primi de la soţul ei o scrisoare, prin care era chemată la Montreal unde urmau să se întîlnească; se pare că probleme de afaceri îl împiedicaseră pe acest domn misterios — pe care Westover nu reuşea deloc să şi-l închipuie — să îşi petreacă cîteva zile la munte împreună cu familia.

Pe la începutul lui octombrie pictorul primi pe adresa studioului său din Boston o carte de vizită, pe care doamna Vostrand aşternuse în grabă cîteva cuvinte, înştiinţîndu-l că se afla împreună cu fiica ei la hotelul Vandôme. Se deplasă în grabă la hotel şi, aproape înainte de a apuca să rostească formulele de salut cuvenite, fu rugat să-şi spună părerea într-o anumită problemă.

— Aveţi nevoie de o părere favorabila? întrebă pictorul.

— Desigur. Iată despre ce este vorba: cînd v-am tnmis cartea de vizită nu eram decît nişte păsări călătoare, pe cînd acum sîntem, cred… oare care e termenul opus?

Westover mărturisi că nu găseşte imediat cuvîntul potrivit.

— Oricum, n-are nici o importanţă Azi dimineaţă ne plimbam prin oraş şi am văzut într-o vitrină un anunţ pentru un apartament de închiriat. Ne-am gîndit că ar fi interesant să mergem să-l vedem.

— Şi l-aţi reţinut?

— Nu, nu ne-am putut hotărî pe loc. Era de-a dreptul încîntător! Un interior minunat şi mobilat cu un gust desăvîrşit! Adevărul este că nici nu-mi trecuse prin minte că am putea rămîne la Boston, ne hotărîserăm să ne stabilim la New York. Dar apartamentul acesta este o adevărată ispită!

— Atunci de ce nu cedaţi? spuse Westover. E cea mai simplă soluţie cînd îţi iese în cale ispita. Haideţi, doamnă Vostrand, mai bine recunoaşteţi că aţi şi luat apartamentul!

— Nu, nu l-am luat încă! spuse doamna Vostrand

— Şi dacă v-aş sfătui să nu-l luaţi, mi-aţi urma sfatul?

— Oh, atunci ar fi cu totul altceva!

— Deci cînd urmează să-l luaţi în primire?

— Îl iau imediat, dacă mă hotărăsc.

— Şi atunci o să-mi acordaţi permisiunea să vă vizitez cînd o să-mi fie foame şi o să mă primiţi iarăşi cu masa întinsă, ca dinioară la Florenţa?

— Vai, ştiţi foarte bine că nu vă ofeream decît ceai!

— Ea, dar era ceai cu rom.

— Ei, dacă o să vă purtaţi foarte frumos, s-ar putea să vă ofer şi aici ceai cu rom.

— Am să mă străduiesc din toate puterile dacă îmi promiteţi că o să profiitaţi cît mai mult de mine. Nici nu pot să vă spun, doamnă Vostrand, cît mă bucur că v-aţi hotărît să vă stabiliţi aici.

Căldura glasului său o făcu pe doamna Vostrand să-i cuprindă mîna şi să i-o strîngă uşor, în semn de recunoştinţă. Continuînd să ţină în palma sa mîna mică a doamnei Vostrand, Westover adăugă:

— Nu pot să uit, n-am să pot uita niciodată cît aţi fost de drăguţă cu mine pe vremea aceea. Sînt convins că nu duceţi lipsă de nimic şi că n-am să pot face decît foarte puţin pentru dumneavoastră. Dar dacă există totuşi un lucru cît de mic prin care să vă pot fi de folos, vă rog din suflet să apelaţi la mine. Parcă mi-ar plăcea să vă ştiu necăjită şi nedreptăţită, ca să vă pot veni în ajutor.

— Fiţi fără grijă, am să vă solicit, iar la rîndul nostru vom veni la atelier să vă cerem ocrotire, promise doamna Vostrand.

— Vă aştept cît mai curînd.

Westover îşi luă rămas bun de la doamna Vostrand, pătruns de un sentiment de caldă prietenie faţă de această femeie cam ciudată care trăise mai bine de zece ani departe de soţul ei, rămînînd, se pare, în cele mai bune relaţii cu el. În tot acest timp felul său de viaţă discret şi demn o ferise de orice fel de clevetire. Pînă atunci însă situaţia ei nu intrase în sfera de interes a pictorului şi poate nu l-ar fi preocupat nici acum, dacă în mintea lui nu s-ar fi născut un plan sugerat de intenţia doamnei Vostrand de a-şi petrece iarna la Boston. Era conştient de faptul că avea datoria să răspundă cu aceeaşi

amabilitate bunăvoinței pe care ea i-o arătase cu mult timp în urmă. Se hotărî deci să facă tot posibilul pentru a-i oferi o companie plăcută, atît din partea sa cît şi a prietenilor săi. Prietenii săi din Boston erau oameni de cea mai bună calitate, atît din punct de vedere social cît și ca persoane în sine. Ştia că toți ar fi fost dispuşi să facă un efort pentru el, de dragul unei cauze nobile. În această situație, singura sa grijă era să se convingă că țelul său era cu adevărat nobil.

De cînd se întorsese de la Paris fusese destul de capricios în activitatea sa de profesor. Nu dăduse lecții decît cîtorva doamne cărora le predase şi înainte şi celor pe care acestea le acceptau. Criteriul de selecție nu era totdeauna acela al averii sau al poziției sociale. Existau cîteva participante înzestrate cu real talent, a căror prezență contribuia la bunul renume al întregii clase şi care fuseseră primite cu multă bucurie. Era sigur că ele vor înțelege cum se cuvine prezența doamnei Vostrand, dar avea unele îndoieli în privința reacției elevelor din prima categorie. De aceea se hotărî s-o roage pe conducătoarea grupului ca, în ziua cînd le va invita la ceai pe doamna și pe domnişoara Vostrand, să îl ajute să-şi primească oaspeții, această dublă responsabilitate dîndu-i acesteia sentimentul unei importanțe sporite.

Începînd să urce şirul nesfîrşit de trepte ce duceau spre studioul său, trase adînc aer în piept şi îşi spuse că i-ar fi fost mult mai uşor dacă doamna Vostrand nu s-ar fi hotărît să-şi petreacă iarna la Boston, sau dacă el ar fi fost înzestrat cu o fire mai puțin sensibilă la simțul datoriei. Se consolă totuşi cu gîndul că cel puțin încă o lună nu va avea nimic de făcut.

Mai tîrziu, cînd se duse să le facă prima vizită în noul lor apartament, Westover le spuse celor două doamne că i-ar face plăcere să le prezinte pe cîțiva dintre prietenii săi, de îndată ce aceştia se vor reîntoarce în oraş. Invitația fu acceptată cu o bucurie spontană care îi dădu pictorului o mare mulțumire. Totuşi această bucurie îi fu oarecum umbrită auzind — în clipa cînd se pregătea să plece — că era anunțată vizita lui Jeff Durgin.

— Am considerat că sînt datoare să-i trimit o carte de vizită, explică doamna Vostrand, în timp ce Jeff se aflu încă în lift. A fost deosebit de amabil cu noi în ziua cînd am sosit la

„Capul Leului”. Şi, să vă spun drept, m-am gîndit că s-ar putea simți oarecum înjosit de faptul că a călătorit într-o cabină de clasa a doua, aşa că...

— Amabilă ca întotdeauna! exclamă Westover, bucurîndu-se în sinea lui că nu se eschivase de la efortul de a face ceva pentru ele. Sînt convins că amabilitatea dumneavoastră va fi la fel de bine investită în Jeff Durgin cum a fost în propria mea persoană. Pe vremea aceea şi eu îmi închipuiam că am pornit călătoria prin viață într-o cabină de clasa a doua. Jefff e un tînăr plin de călități, ceea ce nu înseamnă că a trecut prin primul an de studenție fără să aibă o serie de neplăceri cu autoritățile universitare, dar să sperăm că anul acesta va fi mai ponderat.

— Vai, cred că toți îşi pierd capul în primul an, spuse doamna Vostrand

După un timp cele două doamne veniră să-i facă o vizită la atelier însoțite de Jeff, iar pictorul băgă de seamă că relațiile dintre ei erau destul de apropiate, aşa încît trase concluzia că se văzuseră de mai multe ori din ziua primei lor întîlniri. Pictorul observă cu interes transformarea vizibilă prin care trecea Jeff, în sensul unei corectitudini sporite în privința ținutei. Legile nescrise dar foarte severe ale universității nu îi îngăduiseră să poarte în primul an cilindru şi baston, aşa încît îşi alesese haine simple și obişnuite, fără a arăta însă chiar ca un băiat de țară. Un lucru pe care Westover îl remarcase mai de mult era faptul că Jeff nu era lipsit de gust la îmbrăcăminte; cu toate acestea, în primul an nu-şi permisese alte extravaganțe vestimentare în afara gambetei și a sacoului, înlocuit spre sfîrşitul anului cu smoching. Felul său de a se îmbrăca atunci cînd era acasă îl avantaja totdeauna, dar statura lui nu se potrivea defel cu linia mai pretențioasă a modei. Dezbrăcat ar fi sugerat probabil frumusețea clasică a proporției herculeene; îmbrăcat în haine de lucru ar fi fost un model de forță şi vigoare țărănească; dar orice încercare de a armoniza această siluetă cu stilul modei de salon ar fi fost sortită eşecului. Privindu-l, aveai impresia că hainele stau să-i plesnească pe trup și asta nu din pricină că erau prea strîmte, ci pentru că, în ființa lui precumpănea bărbatul, în timp ce omul de lume era aproape complet eclipsat. Exista în el ceva

sălbatic şi primitiv, pentru care Westover nu reuşea să găsească cuvîntul potrivit, ceva care îl caracteriza atît din punct de vedere fizic cît şi spiritual.

Cînd sosi la studio în compania doamnelor, robusteţea lui Jeff contrasta puternic cu delicateţea lor. Era îmbrăcat în redingotă cu floare la butonieră, pantaloni de un cenuşiu întunecat şi pantofi de lac cu vîrful ascuţit. Pe braţul stîng îşi ducea pălăria, în felul în care observase probabil că o poartă bărbaţii pe care îi considera rafinaţi. Privindu-l, în mintea lui Westover răsări ideea ciudată, că aşa cum se înfăţişa, Jeff Durgin era parcă pregătit să o conducă pe Genevieve Vostrand la altar.

Westover înţelese imediat că, atunci cînd le va invita pe cele două doamne să ia ceaiul în studioul său, va trebui să îl invite şi pe Jeff. Îşi dădea seama că ar fi o adevărată cruzime din partea lui dacă nu ar face-o şi că, de fapt, nici nu putea alege o altă cale. La urma urmei, dacă se gîndea mai bine, nu avea nici un motiv serios să nu-l invite.

Doamna Vostrand îl trata potrivit poziţiei sale, privindu-l ca pe un student la Harvard, şi nimeni nu avea dreptul să-l trateze altfel.

Pictorul se gîndea că, după ce va participa la întîlnirea organizată de el la atelier, Jeff va mai primi probabil şi alte invitaţii la ceai, la diverse familii, dar acesta era un aspect care nu îl afecta cu nimic. Pentru societate este interesant viitorul unui bărbat şi nu trecutul său, în timp ce, în privinţa femeilor, important este trecutul şi nu viitorul.

Cînd îşi duse la îndeplinire planul, serata se dovedi un adevărat succes din toate punctele de vedere, avînd în plus calitatea de a fi unul din primele evenimente mondene ale acelei toamne. Oaspeţii săi erau plini de prospeţimea începutului de sezon, pe care iarna ce avea să vină o va toci treptat: oamenii îşi vor pierde bunăvoinţa de a fi amabili unul cu celălalt, glumele se vor învechi, întîmplările se vor banaliza, vorbele de duh vor fi repetate atît de des, încît propriii lor autori vor ezita înainte de a le mai rosti în faţa altora.

Aşa cum intenţionase, Westover apelă la cea mai de vază dintre elevele sale cu rugămintea de a-l ajuta să-şi primească oaspeţii, ceea ce dînsa acceptă cu bucurie şi se oferi să

găsească două tinere care, la rîndul lor, să-i dea o mînă de ajutor: o brunetă care să servească ceaiul şi o blondă care să servească ciocolata. Westover îi prezentă relațiile sale cu doamna Vostrand cu toată corectitudinea, vorbindu-i și despre anii petrecuți în Europa pentru instruirea copiilor. Colaboratoarea sa se amuză atît pe seama scrupulozității pictorului cît şi a povestirii sale, spunîndu-i pe un ton expert:

— Ah, cunosc genul! Înțeleg perfect! Este o etapă firească a oricărei căsnicii americane!

Westover încercă să-i explice că doamna Vostrand nu face parte din această categorie, la care dînsa răspunse tot rîzînd:

— Sigur, sigur, reprezentanții unui gen nu sînt niciodată reprezentativi!

Cu toate acestea, la serată se purtă cu multă amabilitate față de doamna Vostrand şi de Genevieve. Cînd Westover o întrebă după aceea ce părere îşi făcuse despre cele două invitate, ea refuză să admită că s-a înşelat în privința doamnei Vostrand, dar recunoscu că atît mama cît şi fiica erau absolut încîntătoare. Trecînd în grabă peste acest subiect, îi adresă pictorului cu mult interes întrebarea:

— Dar cine era tînărul dumneavoastră prieten care ar fi arătat minunat dacă ar fi apărut înfăşurat într-o blană de leu şi înarmat cu o măciucă?

De data aceasta Westover refuză să mai recurgă la ascunzişuri. Îi spuse că Jeff era fiul proprietăresei pensiunii de la Capul Leului, muntele pe care îl pictase atît de des; o lămuri că tînărul era acum student la Harvard în anul doi și că se pregătea pentru cariera juridică. Doamna îl ascultă cu mult interes, îl întrebă dacă avea înclinație spre această profesie, după care îi mai puse o mulțime de întrebări referitoare atît la Jeff cît și la mama lui. Westover răspunse întrebărilor sale prezentîndu-i relațiile sale cu doamna Durgin în termeni cît se poate de grăitori.

XVIII

În cele din urmă Westover constată că fusese o adevărată naivitate din partea lui să-şi fi făcut atîtea griji și atîtea speranțe în legătură cu situația doamnei Vostrand şi a fiicei sale.

Societatea, înalta societate, îşi are legile ei, aşa încît viața îşi urmează cursul firesc fără să fie nevoie de vreo intervenție din partea cuiva. Din amabilitate față de pictor, o serie de doamne din cercul său se purtaseră cu deosebită atenție față de noile cunoştințe, dînd mîna cu ele la sosire, invitîndu-le să ia ceaiul la ele acasă şi exprimîndu-şi regretul — la despărțire — că trebuie să plece atît de curînd. Cu timpul oamenii începură să le salute pe stradă, amintindu-şi fie că le-au cunoscut la Westover, fie că le-au întîlnit la Florența sau Lausanne. Unii dintre ei, cei care se țineau în pas cu moda, puseră capăt curînd relațiilor cu doamna şi domnişoara Vostrand care, după părerea celor cu vederi mai înguste, nu erau întru totul asemenea lor. Unele membre ale clasei conduse de Westover izbutiră să obțină promisiunea domnişoarei Vostrand de a le îngădui să-i facă portretul. Datorită frumuseții și distincției ei, Genevieve primi invitații la o serie de petreceri date în casele unor familii cu gusturi mai îndrăznețe. Acolo celelalte tinere işi asumară răspunderea de a-i găsi parteneri de dans și se achitară de această obligație cu multă atenție. Totuşi nici una din gazde nu făcu vreun pas spre stabilirea unor relații mai apropiate. Aşa se face că, spre sfîrşitul lui februarie, cînd lumea bună din Boston se retrage spre sud spre a petrece perioada tristă a postului Paştelui la Old Point Comfort, Genevieve avea aşa de mult timp liber după-amiaza şi seara, încît nu putea găsi nici o scuză întemeiată pentru a refuza invitațiile lui Jeff Durgin. În general el o invita la teatru, iar Westover îi vedea adesea pe cei doi tineri însoțiți de doamna Vostrand cînd la un spectacol, cînd la altul. Pictorul se întreba cum de îi dăduse prin gînd lui Jeff să o invite și pe doamna Vostrand. La serata organizată de

Westover, Jeff nu făcuse cunoştinţă cu prea multă lume, iar cei pe care îi cunoscuse nu îl invitaseră după aceea la ei acasă. În timp ce alţi studenţi se duceau la petreceri, viaţa lui era total lipsită de asemenea preocupări; cu excepţia vizitelor la familia Vostrand, trăia la fel de retras ca în perioada sesiunii de iarnă. Westover nu putea spune că îl bucura faptul că societatea nu-i acorda lui Jeff nici un fel de atenţie, dar nici că situaţia lui îl întrista. Pe de altă parte se afla în grija doamnei Vostrand, a cărei amabilitate deosebită se revărsa asupra tînărului lipsit de prieteni în măsura în care îi permitea poziţia socială. Pictorul era convins că mama va avea tactul de a dirija cum se cuvine situaţia, în aşa fel încît prezenţa lui Jeff să nu devină supărătoare nici pentru ea nici pentru tînăra domnişoară.

Într-o după-amiază de mai, cînd răsuflarea vîntului de apus încetase să mai aducă fiorul îngheţat al Labradorului asupra coastei răsăritene, cînd mugurii copacilor aflaţi de o parte şi de alta a bulevardului făceau prima încercare îndrăzneaţă de a se deschide, doamna Vostrand îl întrebă pe Westover dacă l-a înştiinţat că soţul ei va veni în cutînd la Boston. Pictorul primi cu bucurie vestea şi îşi exprimă dorinţa de a face cunoştinţă cu domnul Vostrand, dorinţă pe care — după spusele soţiei — acesta, la rîndul său, o nutrea de mult.

Două săptămîni mai tîrziu, cînd frunzele acum obişnuite cu anotimpul îşi făcuseră pe deplin apariţia, doamna Vostrand îl anunţă că primise o altă scrisoare în care domnul Vostrand scria că totuşi îi va fi imposibil să vină la Boston şi îşi exprima speranţa că va reuşi să ajungă la New York înainte de îmbarcarea lor.

— Cum adică înainte de îmbarcare? întrebă Westover surprins.

— Nu ştiaţi că plecăm? Eram sigură că v-am spus!

— Nu!

— Vai, da! Trebuie să ne ducem la bietul Cheeco, domnul Vostrand ţine foarte mult la asta. Ştiţi, domnule Westover, dacă vom ajunge vreodată să fim din nou o familie unită, dacă soţul meu va reuşi să-şi pun la punct treburile înainte ca Checco să intre la Harvard, atunci am să-mi iau o casă în Boston. Cred că nu mi-ar plăcea să trăiesc în nici un alt oraş

din America. Mă simt aşa de bine în acest oraş vechi, sobru şi elegant, încît aş vrea să rămîn aici toată viaţa, Dar de ce oare pleacă oamenii aşa de devreme din oraş? Casele acelea sînt închise de mai bine de o lună!

Stăteau lîngă una din ferestrele care dădeau spre şosea; în lumina tulbure a amurgului luminile electrice parcă pluteau în aer. Dincolo de şirul copacilor de pe partea cealaltă clădirile se înălţau pustii, ferecate din temelii pînă la acoperiş.

— Unii pleacă pentru că se simt foarte bine la mare, îi explică Westover, iar alţii pentru că vor să scape de taxe.

— Cum adică să scape de taxe?

Westover o lămuri că dacă oamenii sc retrag la ţară înainte de începutul lunii mai, nu mai sînt obligaţi să plătească taxa de locuitori ai oraşului, care este destul de mare. Doamna Vostrand promise că îi va scrie soţului ei în legătură cu acest aspect, care constituia încă un argument în favoarea Bostonului. Recunoscînd ignoranţa femeilor într-o serie de probleme care le privesc direct, mai ales în cele de legislaţie, doamna Vostrand spuse că o femeie nu s-ar fi putut gîndi niciodată la aşa ceva.

— Şi ce credeţi, întrebă apoi, domnul Durgin va ajunge un jurist de seamă? Credeţi că va reuşi să se facă remarcat?

Westover rămase puţin uimit de trecerea bruscă de la subiectul discutat pînă atunci, la Jeff Durgin, dar întrucît doamna Vostrand părea dispusă să vorbească despre el, pictorul nu avea nici un motiv să se opună.

— Lucrurile s-au schimbat mult în acest domeniu, după cîte ştiu. Unii avocaţi ajung să se remarce, alţii reuşesc să se descurce fără a face o carieră răsunătoare, iar în acest sens calea cea mai bună este aceea de a lucra ca jurisconsult al unei mari companii.

— Şi credeţi că are o înclinaţie reală spre aşa ceva? insistă doamna Vostrand.

— Nu ştiu ce să vă spun, răspunse Westover Are cap bun şi cred că poate realiza ceea ce îşi doreşte atunci cînd îl pasionează. Capacităţile lui sînt desigur limitate numai că, spre uimirea mea, constat că limitele lui nu sînt întru totul de genul celor pe care mi le-am imaginat. De fapt cred că în ultimul timp dumneavoastră l-aţi văzut mai des decît mine.

— Să ştiți că l-am îndemnat mereu să vină să vă vadă, dar convingerea lui este că nu vă este simpatic, răspunse doamna Vostrand, furată de un elan de sinceritate.

— N-are dreptate, răspunse Westover. Însă este foarte adevărat că m-ar putea face să îl detest din toată inima.

— Cred că înțeleg ce vreți să spuneți și vă mulțumesc pentru sinceritate, răspunse doamna Vostrand. Domnul Durgin este o persoană care mă interesează mult, chiar foarte mult. Nu-i aşa că e foarte tînăr?

La o întrebare pusă cam pe ocolite, Westover preferă să răspundă direct:

— Are douăzeci și doi de ani. Cred că e mai mare decît alți studenți în anul doi.

— Iar Genevieve are douăzeci de ani. Domnule Westover, pot să vă încredințez o taină?

— Cred că îmi puteți încredința orice taină.

— Aş vrea să vă spun ceva în legătură cu Genevieve. Tatăl ei este categoric împotriva unei căsătorii cu un bărbat de alt neam. O asemenea perspectivă pur și simplu îl îngrozeşte, iar din păcate fata este veşnic în primejdie să facă o astfel de căsătorie avînd în vedere faptul că trăim aşa de mult în străinătate. Tocmai de aceea mă simt obligată să respect cu toată strictețea părerile, sau mai exact ideile preconcepute, ale tatălui ei. Iarna trecută, cînd eram încă la Florența, am cunoscut un tînăr încîntător care a vrut să se căsătorească cu ea. Nu ştiu în ce măsură Genevieve se ataşase de el, dar era tot ce-şi poate dori o mamă: inteligent și talentat, cu o înfățișare plăcută, de familie foarte bună. Avea absolut toate calitățile, în afară de una singură: era lipsit de avere, iar domnul Vostrand s-a opus categoric. De fapt a refuzat să depună în fondul statului suma pe care ar fi trebuit s-o depună căpitanul Grassi pentru a primi aprobarea de căsătorie. Ştiți cum e legea acolo în privința ofițerilor. Nici eu nu înțeleg prea bine cum stau lucrurile, dar era vorba de vreo şaizeci de mii de franci, iar bietul Gigi nu avea aceşti bani. Îi spuneam Gigi, dar de fapt numele lui era contele Luigi del Popolani Grassi. E descendentul uneia din cele mai vechi familii de republicani din Florența. Un băiat foarte drăguț! Domnul Vostrand a fost împotrivă chiar de la început, iar cînd

a auzit de cele şaizeci de mii de dolari s-a opus categoric. Spunea că asta ar însemna să-şi cumpere un ginere, deşi, să vă spun drept, nu înțeleg de ce privea lucrurile în felul acesta. Oricum, totul a luat sfîrşit iar noi am plecat din Florența. Trebuie să vă spun că am făcut-o mai mult de dragul bietului Gigi decît pentru Genevieve. Sărmanul băiat era absolut distrus. Mi se rupea inima de mila lui.

Rosti aceste cuvinte cu un glas plin de tristețe, iar Westover îşi închipui cu uşurință cu cîtă duioşie trebuie să fi încercat ea să aline suferința tînărului.

Doamna Vostrand vru să mai spună ceva, dar nu reuşi să rostească decît propoziții trunchiate. În timp ce ochii ei priveau fără țintă aleea din fața casei, gîndurile păreau că o poartă departe de locul unde se afla.

Mai mult din dorința de a lega firul conversației decît spre a-i oferi o mîngîiere gazdei, Westover rosti:

— Căsătoriile cu oamenii de alt neam nu sînt totdeauna reuşite.

— Nu prea sînt, consimți deamna Vostrand, dar parcă tot mai buni sînt italienii decît nemții, nu credeți?

— Îmi închipui că italienii nu le cer soțiilor lor să le curețe pantofii, dar am auzit că uneori le mai trag cîte o mamă de bătaie.

— Poate că se întîmplă şi asta uneori, în cazuri cu totul speciale, dar de fapt sînt convinsă că singura garanție a unei vieți fericite este ca amîndoi soții să fie americani.

Westover se întrebă ce părere o fi avînd doamna Vostrand despre propria ei căsnicie, deşi niciodată nu lăsase să se înțeleagă că aceasta ar reprezenta cumva o excepție de la regulă.

XIX

Pe aleea din fața casei apăru o pereche pe care ochiul sensibil al lui Westover o remarcă pentru îmbinarea de eleganță şi forță; în afară de impresia estetică produsă asupra pictorului, perechea îi atrase atenția şi mai mult în clipa în care îşi dădu seama că cei doi erau Genevieve Vostrand şi Jeff Durgin.

Trecînd prin fața uneia din băncile aflate de-a lungul bulevardului, îşi încetiniră paşii o clipă, iar privitorul înțelese din gesturile lui Jeff că o ruga insistent să ia loc. Fata se uită în jur şovăind, pînă ce descoperi cu privirea fereastra mamei ei; apoi, ca și cum această prezență îi dădea un sentiment de siguranță, se aşează pe bancă și Jeff luă loc alături. Pentru o pereche de îndrăgostiți obişnită, momentul era cît se poate de nepotrivit să-şi facă cunoscute sentimentele în văzul tuturor, îmbrățişîndu-se şi ținîndu-se de mînă în parc sau în grădină; dacă ar fi fost doi tineri aparținînd lumii bune a Bostonului, îndrăzneala de a şedea pe bancă într-un loc public, la această oră, ar fi fost total exclusă. Dar fiind vorba de doi tineri atît de diferiți cum erau Jeff Durgin şi Genevieve Vostrand, gestul putea trece drept o extravaganță pe care Westover se simți îndemnat să o îngăduie.

Doamna Vostrand şi Westover îi priveau vorbind, dar nu prea preocupați de subiect, astfel încît discuția se destrămă treptat. Puțin aplecat în față, Jeff desena ceva pe pămînt cu vîrful bastonului, în timp ce Genevieve stătea nemişcată, cu capul uşor înclinat, pierdută în gînduri. De la fereastră Westover vedea numai spatele celor doi tineri, iar conversația lor era pentru el o tăcere desăvîrşită; cu toate acestea avea întrucîtva senzația că trage cu urechea sau că priveşte pe gaura cheii Dar cum doamna Vostrand nu părea deloc tulburată de sentimente asemănătoare, îşi spuse ca nu are rost să-și facă scrupule. Se ridică să plece, dar gazda îl opri spunîndu-i să aştepte şi sosirea fiicei sale, care se necăjea foarte tare ori de cîte ori pierdea prilejul de a-l întîlni atunci

cînd le vizita. Insistă asupra acestui lucru, adăugînd că nu vor mai avea prea multe ocazii să se întîlnească în perioada următoare: ceea ce îl făcu pe Westover să întrebe:

— De ce, aveți de gînd să plecați chiar aşa de curînd?

Doamna Vostrand aproape că nu auzi întrebarea lui, căci îi urmărea pe fereastră cu multă atenție pe cei doi tineri. Jeff se întorsese spre Geneviove şi, privind-o drept în față, îi spuse ceva care parcă o înspăimîntă. Tînăra dădu să se ridice, dar el o opri întinzînd brațul rugător sau poruncitor, iar Genevieve se aşează din nou pe bancă, întorcîndu-se spre el, astfel încît profilul i se contura cu precizie, fata îi răspunse cu o mişcare a capului care exprima un refuz categoric. Distanța destul de mare şi lumina difuză făceau imposibilă orice certitudine în privința subiectului conversației, dar ceva în atitudinea fetei, în felul în care vorbea, dădea impresia că spusele ei au o importanță hotărîtoare, sau cel puțin aceasta era părerea lui Westover care urmărea scena de departe.

După ce Genevieve termină ce avea de spus, Jeff rămase o vreme tăcut, drept, privind-o în față, astfel încît profilurile li se distingeau acum cu multă claritate. Jeff spuse ceva, iar tînăra răspunse clătinînd iarăşi din cap în semn de refuz; apoi el mai rosti cîteva cuvinte, iar fata păru să aprobe ceea ce auzise, căci făcu un gest de acceptare. Rămase apoi nemişcată şi tăcută ascultînd avalanşa cuvintelor lui Jeff ce urmă gestului ei, cuvinte care, pentru cei doi spectatori, erau doar mişcări ale buzelor. Tînărul întinse mîna vrînd să o cuprindă pe a ei, dar fata se feri și îşi duse mîna la spate — pe fondul întunecat al rochiei mîna mică se zărea ca o pată albă.

Jeff începuse sa vorbească din nou, cu şi mai multă ardoare, dar partenera lui rămase consecventă în atitudinea ei, negînd prin aceeaşi mişcare a capului. Apoi fu rîndul ei să vorbească, cu o energie asemănătoare cu a lui. După care se ridică, stătu o clipă pe loc şi apoi, cu un gest blînd, aproape rugător, îi întinse mîna. Jeff se ridicase odată cu ea, iar acum stătea nemişcat, cu amîndouă mîinile pe baston, privind spre mîna întinsă şi respingînd împăcarea implicată în oferta ei. Apoi luă brusc mîna fetei, o ținu o clipă într-a lui, îi dădu drumul și se îndepărtă cu paşi grăbiți fără a mai privi înapoi. Genevieve traversă în fugă pajiştea și şoseaua și se apropie de

casă.

— Cum, chiar vreți să plecați? întrebă doamna Vostrand, iar Westover observă că, mînat de un val de simpatie față de Jeff, se ridicase fără voie în picioare. Nici măcar nu se gîndise să plece, dar îşi spuse că-i mai bine să nu corecteze interpretarea greşită a doamnei Vostrand,

— Trebuie să plec, răspunse el.

— Vă rog să mai poftiți, îl invită ea, absent.

Pictorul se grăbi să iasă. Vrînd să evite întîlnirea cu Genevieve, trecu pe lîngă ea în timp ce cobora scările de la intrare şi îşi dădu seama că fata nici nu-l recunoscuse în lumina amurgului

Mult mai tîrziu în aceeaşi seară, acasă, Westover auzi zgomot de paşi pe scări; paşii se opriră în dreptul apartamentului său și imediat răsună o bătaie puternică în uşă. Deschise şi se trezi față în fața cu Jeft Durgin

— Îmi permiteți să intru, domnule Westover? întrebă Jeff cu o politețe neobişnuită.

— Pofteşte! răspunse Westover fără prea mult entuziasm

Deschise uşa şi mai întîrzie o clipă cu mîna pe clanță sperînd că, odată intrat, Jeff se va răzgîndi și va pleca imediat. Jeff nu sesiză lipsa de bunăvoință a pictorului și nu-și dădu nici măcar seama că nu-și scosese pălăria.

— Aş vrea să stau de vorbă cu dumneavoastră... aş vrea să vă spun ceva.

— Te ascult. Nu vrei să iei loc?

Jeff îşi scoase pălăria şi o puse pe podea lîngă scaunul pe care se aşează.

— Să ştiți că de data asta n-am făcut nici o prostie sau, mai bine zis, am făcut o prostie mai mare decît mine, dar nu de genul celor care se penalizează.

— Adică? întrebă Westover, îndemnîndu-l să continue.

— Nu ştiu dacă ați observat, și chiar dacă n-ați observat tot n-are nici o importanță, că în ultimul timp am... m-am ataşat foarte mult de domnişoara Vostrand.

Westover îşi spuse că n-are nici un motiv să fie nesincer cu Jeff și replică:

— Chiar prea mult, după părerea mea, pentru un student în anul doi.

— Aşa e, aveți dreptate. Prea mult sau prea puțin acum nu mai are nici o importanță. Totul s-a sfîrşit. Adevărul este că m-am făcut de rîs.

Rosti aceste cuvinte cu un zîmbet amar şi disprețuitor, îndreptînd spre Westover o privire plină de deznădejde.

— Mai bine să te faci de rîs pe tine decît pe alții replică Westover, enigmatic ca un Oracol.

— Aşa e, răspunse Jeff, incapabil să găsească vreun sens în aceste cuvinte, aşa cum se întîmplă de obicei cu formulările oracolelor. Apoi continuă cu glasul plin de amărăciune: Cred totuşi că mama ei ar fi trebuit să-mi spună că e logoditā — sau ca şi logoditā.

— Nu cred că avea motive să te ia în serios, sau să-şi închipuie că tu te iei în serios la vîrsta ta şi cu perspectivele tale. Dacă vrei să ştii adevărul... — Westover şovăi o clipă, apoi continuă — amabilitatea ei de la început s-a datorat dorinței de a te convinge că nu a influențat-o cu nimic faptul că ai călătorit pe vapor într-o cabină de clasa a doua. Apoi lucrurile au mers mai departe de la sine Ea nu e cu nimic vinovată de ceea ce s-a întîmplat.

Deşi în vorbe Westover îi lua apărarea doamnei Vostrand, în sufletul său nu era convins că Jeff greşise foarte tare, chiar dacă speranțele îi fuseseră absurde, şi nici de faptul că doamna Vostrand merita cu adevărat sprijinul lui.

Se aşează și, privind pe sub sprîncene spre oaspetele său îl întrebă:

— De fapt de ce ai venit la mine, Jeff? Sper că n-ai venit să mi te plîngi, de comportarea doamnei Vostrand?

— Nu, sigur că nu, răspunse Jeff rîzînd stînjenit. Ştiind că sînteți prieten vechi cu doamna Vostrand, m-am gîndit că vă va aduce la cunoştință tot ce s-a întîmplat. De fapt m-am gîndit... aş fi vrut să vă rog să nu-i spuneți nimic mamei.

— Doamne, ce copil poți să fii! Cum crezi că mi-ar trece prin minte să mă amestec în treburile tale? spuse Westover ridîcîndu-se, și imediat se ridică și Jeff.

A doua zi de dimineață primi printr-un comisionar o scrisoare, pe al cărei plic recunoscu cu uşurință scrisul prelung și ascuțit al doamnei Vostrand. În cîteva rînduri pline de ştersături, înghesuite pe un petic de hîrtie, doamna

Vostrand îi aducea la cunoştinţă că atît ea cît şi Genevieve urmau să plece cu primul tren spre New York. Exprimîndu-şi regretul profund pentru faptul că erau nevoite să-şi ia rămas bun de la el într-o manieră atît de neaşteptată, îi arăta că trebuia să plece aşa de curînd pentru a ajunge la New York unde le aştepta domnul Vostrand.

„În legătură cu problema discutată ieri seară, aş vrea să vă spun că soţul meu a revenit asupra hotărîrii sale (am primit o telegramă în timpul nopţii) şi întrucît nu mai are nici un fel de obiecţii, sper că lucrurile vor merge cît se poate de bine. Regretăm că nu vom reuşi să vă vedem din nou, căci ne-aţi fost un prieten deosebit de drag şi de apropiat. Dacă nu primiţi veşti de la noi din New York, vă vom scrie cu siguranţă de pe continent. Genevieve s-a întors aseară cu veşti foarte neaşteptate. Ne pare rău din tot sufletul de bietul tînăr şi sperăm că veţi reuşi să-i alinaţi durerea. Pînă acum nu mi-am dat seama cît de puternice sînt sentimentele fiicei mele faţă de Gigi, dar din fericire Genevieve a avut tăria de a-i spune domnului D. că se consideră legată de acest tînăr şi a încercat din toată inima să-i cruţe suferinţa.”

XX

Westover reveni la „Capul Leului” abia în vara ultimei vacanțe a lui Jeff. Între timp pensiunea crescuse — ca o ființă vie. Deşi pictorului îi fusese imposibil să creadă că s-ar mai putea adăuga corpuri noi pe lîngă clădirea principală, constată cu uimire că apăruseră încă două construcții: una care adăpostea o sufragerie nouă la parter și două rînduri de camere la etaj. Alta destinată unui salon și unei săli de bal deasupra cărora se aflau de asemenea camere pentru oaspeți. Pe dealul din spatele casei se înălța acum o aripă laterală, grajdul fusese mutat ceva mai spre sud, iar pe locul lui se afla acum o spălătorie nouă deasupra căreia locuiau cei ce lucrau aici. Totul fusese plănuit cu grijă și economie, dar nu cu zgîrcenie iar pictorul află fără prea multă surprindere că tot ceea ce se realizase era rezultatul efortului și inventivității lui Jackson.

Doamna Durgin mărturisi că nu avea nici o contribuție la toate acestea în afară de faptul că, ajutată de Cynthia Whitwell, izbutise să facă față treburilor sporite ale gospodăriei odată cu extinderea pensiunii. Pe măsură ce Jackson tatonase cu multă prudență necesitățile oaspeților, lărgind și reamenajînd hotelul, cele două femei studiaseră cu atenție dorințele exprimate și le intuiseră pe cele neexprimate, îndeplininau-le simplu și eficient, în acelaşi spirit în care Jackson transformase interiorul și exteriorul clădirilor. Noile încăperi nu mai aveau tapet, pe pereți și covoare pe jos; în locul lor apăruseră țesături fine care acopereau numai în parte podelele vopsite. Westover însuşi constată că nu mai e nevoie să ceară să i se servească mîncare caldă seara, ea servindu-se acum aproape în aceeaşi cantitate ca şi la prînz, deşi prînzul propriu-zis rămăsese fixat tot pentru ora unu.

Încă din prima zi doamna Durgin îl invită să viziteze încăperea unde se pregăteau tăvile pentru servit. La vremea prînzului activitatea era aici în toi: pe una din cele două uşi batante chelnerițele intrau cu tăvile goale, în timp ce pe

cealaltă ieşeau cu ele încărcate; în drum treceau pe la un ghişeu şi aruncau într-un coş resturile rămase pe farfurii, punînd deoparte porțiile neatinse, apoi se înşiruiau de-a lungul plitei încinse unde în bazine uriaşe se găseau supa şi legumele şi unde le aşteptau bucătarii care, cu mişcări sigure și rapide, împărțeau carnea sau păsările fripte; în cele din urmă fetele treceau prin dreptul unei mese unde aşteptau pregătite farfurioare cu fructe și deșert. În colț un coş de sîrmă se mişca necontenit în sus și în jos, cufundînd tacîmurlle murdare într-un abis aburind de unde le scotea apoi curate şi uscate, neatinse cu mîna sau cu şervetul. Totul se desfăşura într-un zumzet nesfîrşit de voci, amestecat cu zăngănit de vase şi de tacîmuri. Westover nu putea nega că imaginea din fața lui avea o frumusețe aparte, dar refuză să răspundă pe acelaşi ton sugestiei ironice a lui Jeff:

— Un tablou demn de un pictor, nu-i aşa, domnule Westover?

Mergînd la un pas în urma mamei sale, tînărul se amuza pe seama mîndriei cu care aceasta îşi conduse oaspetele în bucătărie; aici, în fața unei plite uriaşe, îi făcu cunoştință cu noul bucătar şef, care se şterse pe şorțul imaculat pentru a putea da mîna cu Westover. Sesizînd o clipă de neatenție în atitudinea mamei sale şi încercînd să schimbe o privire plină de înțeles cu pictorul Jeff rosti pe un ton batjocoritor:

— Ai grijă să nu uiți să-i arăți și spălătoria!

Doamna Durgin primi provocarea, replicînd:

— Jeff e supărat că nu i-am cerut şi lui părerea și că nu ne organizăm treburile ca în hotelurile pe care le-a văzut în Europa.

— De fapt, eu nu iau parte cu nimic la activitate, spuse tînărul. Sînt un oaspete la fel ca și dumneavoastră. Singura diferență e că mi se permite să muncesc pentru a-mi plăti şederea aici.

— Un lucru e cît se poate de clar, interveni mama lui, şi anume că anul acesta oaspeții noştri sînt de o calitate mult mai bună decît toți cei de pînă acum. O să constatați și singur dacă rămîneți pînă în august. Este vorba de acea categorie de oameni care stau tot anul la hotel şi ştiu ce înseamnă un hotel, cel puțin la fel de bine ca şi Jeff. Asemenea oameni

locuiesc în casele lor de la oraş numai la începutul iernii, apoi în februarie şi martie pleacă în Florida sau în Georgia, în aprilie îi găseşti la Fortress Monroe, iar pe la mijlocul lui mai o pornesc spre nord și trag la pensiunile din jurul Bostonului, unde rămîn pînă vine vremea să plece la mare. Toată luna iulie stau la mare, iar în august vin aici și rămîn pînă cînd începe toamna. Ăştia sînt oameni cu bani, după părerea mea, şi fac parte din cea mai aleasă societate. Tot anul se țin numai de distracții.

Avantajat de bogata sa experiență în lumea mare, Jeff încerca să comenteze printr-un schimb de priviri cu Westover părerile mamei sale asupra oaspeților pe care îi considera a fi din cea mai înaltă societate, fără a îndrăzni însă să-şi exprime cu glas tare vreo părere.

— Am aflat cum trăiesc, mi-au spus cîteva doamne, continuă stăpîna casei. Au bani și ştiu să se bucure de ei. Să ştiți, domnule Westover, că acum avem camere de două persoane pe care le închiriem cu treizeci şi cinci, şi chiar cu cincizeci de dolari pe săptămînă. Oaspeții despre care vă vorbeam închiriază aceste camere pe august şi septembrie fără şovăire și vor să stea fiecare separat. Aşa cum vă spuneam, lucrurile s-au schimbat mult de pe vremea cînd luam zece-doisprezece dolari pe cameră și unii spuneau că-i jefuim.

Înainte de a porni să facă rondul hotelului, Westover luase masa, aşa încît după ce văzu tot ieşi să se plimbe împreună cu Jeff.

— Vedeți, totul e făcut în stil tipic american, spuse tînărul după ce se depărtă de mama sa. Este conceput în întregime de către Jackson care nu-și poate închipui altceva. Nu spun că nu e o treabă bine făcută, în felul său, dar soluția aleasă este greoaie, lipsită de gust şi total greşită.

Se îndepărtaseră destul de mult, aşa încît corpul dizgrațios al hotelului, lăbărțat pe toată întinderea platoului se vedea în întregime. Atunci disprețul mocnit al lui Jeff izbucni:

— Uitați-vă la el! Ați mai văzut vreodată aşa ceva? Grozav mi-ar plăcea să văd toată şandramaua asta prăbuşindu-se în flăcări!

Westover avusese ocazia să constate în mai multe împrejurări că Jeff era complet exclus din viața hotelului, că

nu se bucura de nici un fel de autoritate, că nu era niciodată consultat şi nici nu i se îngăduia să-şi spună părerea, ca şi cum faptul că viitorul său era categoric dedicat unei alte îndeletniciri era un lucru definitiv. Pictorul se simți cuprins de un val de îngăduință față de răbufnirea de mînie a tînărului provocată de excluderea sa totală. Îl cunoştea acum destul de bine pentru a-şi da seama că în problemele esențiale era întru totul la nivelul majorității studenților de la Harvard. Viața îl maturizase, iar episodul iubirii sale neîmplinite îl schimbase mult în bine aşa cum se întîmplă de obicei. Se plimbau adesea împreună stînd de vorbă, iar într-una din discuții Jeff îi mărturisi pictorului gîndurile sale. Visa să ajungă *stăpînul* de la „Capul Leului", era sigur că îl putea transforma în cel mai bun hotel din zona de munte. Îşi dădea seama perfect că nu putea spera să facă vreo schimbare fără asentimentul mamei și al fratelui său, atîta timp cît ei vor conduce întreaga afacere. Nădăjduia însă că într-o bună zi îi vor acorda lui dreptul de control, dar asta numai după ce doamna Durgin va fi convinsă să renunțe la ideea de a-l împinge spre cariera juridică. După cîte înțelegea, doamna Durgin ținea morțiş să-l facă jurist numai pentru a-l împiedica să se dedice hotelului. Totul pornea de la ideea preconceputăcă tatăl ei ajunsese beţiv numai pentru că vînduse băuturi.

— Dumneavoastră mă cunoaşteți acum destul de bine ca să vă dați seama că nu sînt în primejdie să mă apuc de băut.

— Cred că te cunosc.

— E drept că în primul an mi-am cam pieidut capul şi am intrat în încurcătura aia, dar de atunci nu s-a mai întîrnplat aşa ceva. Adevărul este că acum nici nu pun măcar gura pe băutură. Faptul că am să dau altora de băut nu mă va pune în primejdia de a deveni beţiv mai mult decît îl pune pe Jackson. Dar întîmplarea aceea unică a făcut-o pe mama să ia această hotărîre şi n-o pot face să priceapă că nu se va mai repeta. Fără îndoială că n-aş permite nici un fel de abuz în hotel; nici nu se poate altfel în vremurile astea. Dacă mi s-ar da posibilitatea să aleg între munca unui proprietar de hotel şi orice altă ocupație, aş alege-o pe prima fără nici o ezitare... Este exact ceea ce îmi place, continuă Jeff după o scurtă pauză. Este genul de muncă în care simți că eşti propriul tău

stăpîn încă din prima clipă. Aici s-a făcut un început bun la care am avut şi eu o contribuție. Singura problemă este să simți viața unui hotel, şi atunci eşti sigur de reuşită. Am convingerea că nu-mi lipseşte această calitate și că am o serie de idei pe care le-aş putea pune în aplicare cu mult succes. Eşecul în afacerile hoteliere se datorează totdeauna risipei, iar proprietarul care risipeşte pentru oaspeții săi nu ştie să-i facă să se simtă bine. La ora actuală în marile hoteluri din oraş lucrurile se prezintă astfel: proprietarii nu se pricep să-şi hrănească bine oaspeții și încearcă să compenseze asta cheltuind peste măsură cu amenajarea camerelor. Eu aş proceda exact invers, aşa cum se procedează în Europa: le-aş oferi mîncare bună şi mi-aş face din asta principala sursă de venit. M-am gîndit la o mulțime de lucruri, mă gîndesc întruna, dar n-am să vă plictisesc acum cu planurile mele.

— Dimpotrivă, spuse Westover. Mi-ar plăcea să-ți cunosc ideile.

— O să mai discutăm altă dată. Dar acum aş vrea să vă rog ceva: dacă vorbiți cu mama despre mine, aş vrea s-o lămuriți cam cum stau lucrurile. Noi doi nu putem să stăm de vorbă fără să ne certăm, dar cred că dumneavoastră ați putea să o faceți să priceapă că nu mai sînt copil. După părerea ei, faptul că am văzut cum merg lucrurile pe continent m-a făcut să-mi pierd mințile și-mi tot spune că nu sînt patriot, că am luat-o razna și tot felul de minuni din astea.

Jeff izbucni în rîs, amuzat parcă de îngustimea de vederi a mamei sale, care într-o oarecare măsură îi și plăcea.

— Şi chiar ți-ar plăcea să rămîi aici la țară toată viața, să te ocupi de hotel şi să nu profiți cu nimic de pe urma studiilor universitare?

— Spuneți-mi, vă rog, în ce fel profită de pe urma studiilor universitare ceilalți absolvenți? Din zece absolvenți, nouă intră în lumea afacerilor, iar afacerile sînt afaceri, indiferent dacă e vorba de conducerea unui hotel, de importul de mărfuri, de prelucrarea bumbacului, de exploatarea unei linii ferate sau de găsirea căilor adecvate prin care o mare companie poate fura în chip legal. După ce ai terminat studiile, diploma obținută devine un lucru neînsemnat. Pe de altă parte, nu trebuie să vă închipuiți că a conduce un hotel în sezonul de vară înseamnă

a sta la țară tot timpul anului. Cam aşa vede mama lucrurile, dar eu sînt de altă părere. Nici măcar nu e în avantajul hotelului. Dacă locul acesta ar fi al meu, mi-aş găsi un om care să stea iarna aici împreună cu familia şi să vadă de hotel, iar eu aş pleca la oraş, la Boston sau la New York, sau chiar la Londra ori Paris. Nu e prea departe pînă acolo și e aşa de uşor de ajuns, încît parcă nici nu poți rezista ispitei.

Spunînd aceasta Jeff izbucni în rîs și privi spre Westover. Tînărul stătea pe un buştean cioplind o rămurică de pin, în timp ce pictorul se aşezase pe ciotul rămas după tăierea copacului cu opt sau zece ani în urmă.

— Te-ai modernizat, nu glumă, spuse Westover.

— Cam aşa aş proceda la început. Apoi cred că, la scurt timp după ce aş prelua „Capul Leului“, mi-aş mai lua un hotel pe undeva prin Florida, sau în Georgia ori în Carolina de Nord. Nu mi-ar fi greu să mă ocup de două hoteluri, poate că mi-ai fi chiar mai uşor. Aş trece de la unul la altul şi aş fi ocupat tot timpul. Dar, ca să vă spun tot adevărul, prefer să-mi petrec toată viața aici, la țară şi să mă ocup de „Capul Leului” decît să fiu un avocat prăpădit care-și pierde nouă sau zece ani aşteptînd să i se ivească un proces. Şi cine o să mă întrețină? Credeți că am de gînd să trăiesc pe spinarea mamei pînă la patruzeci de ani? Dar ea nu înțelege. Îşi închipuie că, imediat ce termin, mă duc direct la tribunal şi fac o carieră strălucită, şi asta numai dacă reuşesc să conving oamenii să nu mă aleagă imediat în Congres. Îmi convine mult mai mult să trăiesc la țară. Merită să locuieşti la oraş iarna, sau două-trei luni în anotimpul rece, dar după asta nu mai am ce căuta la oraş. Mamei însă i-a intrat în cap ideea demodată de a mă vedea stabilit la oraş. După părerea ei, dacă aş fi avocat în Boston aş ajunge în fruntea tuturor. Dar eu ştiu mai bine cum stau lucrurile, şi dumneavoastră la fel. M-ați ajuta toarte mult dacă ați face-o să vină cu picioarele pe pămînt. Ea nu poate înțelege că numai avînd bani și un nume de răsunet poți ajunge om de vază la oraş.

În clipa aceea Westover se gîndi — și nu pentru prima dată — că ceea ce îl caracteriza pe Jeff în modul cel mai evident era talentul său de a profita de pe urma prietenilor. Avea sentimentul că Jeff îi cerea mereu cîte ceva, ceea ce nu-l

împiedica să admită că — de data aceasta — era perfect îndreptățit să o facă. Îi promise că, dacă doamna Durgin va deschide discuția pe tema aceasta, va încerca să o lămurească.

Privind în jur, observă pentru prima oară că locul unde se opriseră îi era cunoscut.

— Ia te uită, asta e poiana lui Whitwell!

— Nu v-ați dat seama pînă acum? Se schimbă de la an la an și cred că n-ați mai fost aici de mult.

— De la picnicul doamnei Marven, răspunse Westover, după care — vrînd să alunge amintirile neplăcute pe care le treziseră probabil cuvintele sale imprudente — se grăbi să adauge: Pădurea a invadat iarăşi totul. Cred că e cam jumătate din ceea ce fusese înainte.

— Cam aşa ceva, admise Jeff

O aşchie din rămurica de pin pe care o cioplea Jeff căzu pe pămîntul moale de lîngă buştean; îndesînd-o cu călcîiul în pămînt, tînărul rosti fără să ridice ochii:

— Iarna trecută am întîlnit-o pe doamna Marven împreună cu fiica ei la o petrecere. Cu toate că petrecerea era dată de altcineva, se purta ca și cum ea ar fi organizat totul, întocmai cum a procedat la picnicul acela. Mi-a făcut impresia că e dispusă să treacă totul cu vederea. Am dansat cu fiica ei care e o fată destul de drăguță.

Continuă apoi, privind spre Westover:

— Sînt convins că mama a greşit în împrejurarea aceea. Ştiu că n-a putut proceda altfel, dar n-a găsit calea cea mai potrivită. Un hotel este un local public şi n-ai voie să te porți ca şi cum n-ai şti asta. Dacă mama n-ar fi fost atît de pricepută în celelalte aspecte, greşeala aceea ar fi putut compromite renumele hotelului. Din nefericire anul acesta avem o serie de oaspeți care veneau la noi încă de pe vremea fermei, de la început de tot. Un lucru pe care mama nu-l ştie este că oamenii ăştia sînt, din punct de vedere social, de o calitate mult mai bună decît cei care închiriază camerele de cincizeci de dolari.

Zîmbi şi continua apoi cu toată seriozitatea

— Dacă aş avea un fiu, cred că aş face în aşa fel încît mîndria părintească să nu-i dăuneze. În cazul că ați fi de acord să-i dați de înțeles că, după părerea dumneavoastră, sînt

hotărît să nu urmez o carieră juridică și să…

— Mă tem că nu pot promite să-ți fiu ambasador într-o problemă atît de serioasă. De ce nu-i spui tu?

— Pe mine n-o să mă creadă, răspunse Jeff rîzînd. Îşi închipuie că nu ştiu ce vreau. Nu-mi face plăcere să am discuții în contradictoriu cu ea. Ajungem totdeauna la ceartă. N-aş putea spune că totdeauna eu am dreptate. De exemplu, în legătură cu celălalt picnic, pe care am vrut să-l organizez pentru doamna Vostrand, mama avea dreptate. Bănuiesc că mai primiți veşti de la ele cîteodată adăugă el pe neaşteptate.

— Nu, nu prea. Nu mi-au scris de mai bine de un an de cînd… Ştii că Genevieve s-a căsătorit?

— Da, ştiam, răspunse Jeff sec.

— De fapt, nu înțeleg prea bine ce s-a întîmplat. După cîte mi-a spus doamna Vostrand, soțul ei era categoric împotriva acestei căsătorii. Dar probabil că în cele din urmă a acceptat să depună banii.

Răspunzînd privirii nedumerite a lui Jeff, Westover continuă:

— Ştii că ofițerii din armata italiană, și după cîte ştiu din toate armatele europene, trebuie să depună în contul guvernului o anumită sumă de bani pentru a primi aprobarea de căsătorie. În cazul contelui Grassi, banii trebuiau dați de domnul Vostrand.

— Oricum, Genevieve n-avea cum să schimbe lucrurile, spuse Jeff după o clipă de gîndire.

— Nu, fata n-are nici o vină. Probabil că, de fapt, nu e nimeni vinovat. Mi-e teamă însă că tinerele noastre nu prea ar avea şansa de a se căsători cu nobili, dacă tații lor n-ar fi dispuşi să dea bani.

— La urma urmei, e şi ăsta un mod de a-și cheltui banii, la fel de bun ca oricare altul, spuse Jeff cu o imparțialitate care îi dovedi pictorului pe de-o parte că tînărul este complet indiferent față de căsătoriile internaționale plătite, iar pe de alta că i-a trecut cu totul pasiunea pentru fata despre care vorbeau.

— În orice caz, continuă Jeff, n-am nici un fel de obiecție în această privință De mult timp vreau să vă spun ceva: cînd am venit la dumneavoastră în seara aceea, aveam de gînd să

mă plîng de comportarea doamnei Vostrand şi de faptul că nu m-a pus la curent cu logodna. Explicația pe care mi-ați dat-o m-a ajutat să înțeleg de ce m-au lăsat să mă fac de rîs. Numai că atunci n-am avut curajul să recunosc adevărul și aş vrea s-o fac acum.

— Mă bucur că acum vezi lucrurile astfel, spuse Westover. Şi pentru că tot am ajuns aici, aş vrea să-ți spun şi eu ceva: cred că, într-adevăr, doamna Vostrand putea să fie ceva mai sinceră cu tine, fără a fi în acelaşi timp mai puțin amabilă. A fost drăguță dar nu tocmai corectă,

— Oricum povestea s-a terminat şi poate că e mai bine aşa, încheie Jeff ridicîndu-se şi scuturîndu-şi aşchiile de pin de pe pantaloni.

XXI

În dupa-amiaza aceea Jeff o ajută pe Cynthia Whitwell să urce în trăsurică, se aşează şi el alături pe banchetă și îndemnă caii să pornească, dar îi opri după cîțiva paşi și se întoarse spre Westover, care era de față la plecarea lor.

— Aveți nevoie de ceva de la Lovewell, domnule Westover? întrebă el zîmbind.

Apoi dădu frîu liber iepei, care se încordă și porni în trap vioi în josul pantei ce lega hotelul de şosea, dispărînd în spatele pîlcului de copaci dinspre sud.

— Domnul Westover îți este un prieten foarte devotat, Cynthy, spuse Jeff întorcîndu-se spre fată, bucurîndu-se din toată inima de prezența ei îmbrăcată într-o rochie trandafirie şi avînd pe cap o pălărie de o nuanță mai deschisă. Fata dovedea un gust desăvîrşit în ținută, chiar dacă nu era gătită după ultima modă. Chipul ei proaspăt şi luminos și îmbujorarea care îi colora obrajii aminteau de frumusețea și puritatea unui trandafir şi chiar dacă în înfățişarea ei era ceva care sugera şi prezența spinilor, totuşi nu se putea nega că arăta întocmai ca o floare. Îi plăcea să facă cumpărături și îi plăcea să-şi aleaga „cai de rasă” — cum s-ar fi exprimat localnicii. Acum plecase la Lowell după o serie de lucruri, iar Jeff se oferise să o ducă cu trăsurica trasă de iapa cea iute de picior care era proprietatea lui exclusivă. Fata îl privi cu zîmbetul său obişnuit care ascundea întotdeauna ceva.

— Domnul Westover este omul la a cărui prietenie țin cel mai mult. De fapt s-a purtat ca un prieten încă de cînd l-am cunoscut.

— Jeff izbucni în rîs, înveselindu-se din toată inima de amintirile pe care i le trezeau vorbele ei.

— Doamne, făceam o mulțime de trăsnăi pe vremea aceea! De altfel şi pentru mine a fost un prieten minunat. Nu sînt foarte convins că ține la mine, dar e genul de om care îți poate fi prieten chiar dacă nu-i eşti prea simpatic.

— Ce-ai făcut ca să meriți prietenia lui? întrebă fata.

— Nimic, răspunse Jeff, rîzînd amuzat de propria sa sinceritate. De cînd ne-am cunoscut am făcut o mulțime de lucruri pentru care mă putea disprețui. Dar, de obicei, cînd îți place cineva, ai vrea ca și el să țină la tine, indiferent dacă o meriți sau nu.

— Nu sînt de aceeaşi părere.

— Nu eşti, pentru că meriți ca toata lumea să țină la tine, dar nu-ți poți da seama ce simte unul ca mine. Ştii, Cynthy, m-aş bucura să ții la mine indiferent ce părere ai despre mine.

Spunînd acestea se întoarse şi o privi pe fată drept în ochi, dar ea întoarse capul.

Ajunseseră în şoseaua de la poalele dealului, unde drumul era neobişnuit de drept pentru zona aceasta și iapa, care nu mai avea nici de urcat nici de coborît, trecuse de la trapul mărunt potrivit drumului accidentat la un pas susținut.

— Iapa asta aleargă ca un cal de Kentucky, spuse Jeff. Cred că aş putea s-o dresez... dacă m-aş pricepe, adăugă el rîzînd, iar Cynthia răspunse tot cu un zîmbet:

— Asta voiam să spun şi eu.

— După cum văd, nu prea pierzi ocazia să mă înțepi.

— Dar nici nu o caut. Poate că n-am de ce.

Pădurea deasă de pini îi învăluia din ambele părți, foşnind sub adierea uşoară a vîntului și răspîndindu-și parfumul sub razele soarelui de amiază. Umbrele copacilor acopereau şoseaua care şerpuia moale printre ei.

— Ce minunat! exclamă Jeff, lăsîndu-se pe spate şi sprijinindu-se de spătarul banchetei; apoi întinse brațul stîng și cuprinse mijlocul fetei.

— Ia mîna, Jeff, spuse Cynthy calm.

— De ce?

— Mai întîi pentru că n-are ce căuta acolo. Dacă te-ai plimba cu o fată de la oraş, n-ai ține-o pe după mijloc.

Se trase puțin într-o parte și îl privi în față.

— Cu fetele de la oraş nu m-aş plimba cu trăsurica. Nu se mai face aşa ceva la oraş, replică Jeff cu duritate.

— Înseamnă că ştiu ce am de făcut cînd ai să mă mai inviți.

— Oh, dar ele ar veni imediat dacă le-aş invita aici, la țară. Nimeni nu mai ține cont de principii cînd e în vacanță.

— Da, dar eu nu sînt în vacanță și deci țin cont de ele. Așa că, te rog, ia mîna!

— Bine, fie, dar să ştii că nu m-aş supăra dacă m-ai cuprinde cu brațul!

— Nici n-am să-ți dau prilejul.

— De ce eşti aşa de aspră cu mine, Cynthy? întrebă Jeff. Nu erai aşa înainte.

— Oamenii se mai schimbă.

— Şi eu m-am schimbat?

— Nu în bine.

Jeff rămase fără replică, iar Cynthy izbucni în rîs, încîntată de propria sa victorie. Dar veselia fetei nu-l îndemnă să încerce să o îmbrățişeze din nou. Lăsă iapa la pas și aşteptă ca Cynthy să reia discuția de unde va dori, dar tînăra rămase mult timp tăcută. Cînd începu din nou să vorbească, abordă un subiect în aparență foarte îndepărtat de cel pe care îl abandonaseră.

— Ştii, Jeff, aş vrea să-ți spun ceva… poate că nu e treaba mea, poate ai să te superi… dar cred că trebuie să-ți spun. Am impresia că Jackson nu prea se simte bine în vara asta.

— Ce te face să crezi asta? întrebă Jeff întorcîndu-se spre ea.

— E foarte slăbit. N-ai observat?

— Ba da, am observat. E obosit, asta-i tot.

— Nu, nu e numai asta, dar dacă crezi…

— Vreau să ştiu ce crezi tu, Cynthy, spuse Jeff cu un glas din care dispăruse orice nuanță de tandrețe sau de reproş. Uneori străinii observă mai bine o serie de lucruri… Nu vreau să spun că tu eşti pentru noi o străină…

Fără să răspundă acestei precizări, Cynthia continuă:

— A observat şi tata, și ştii că el stă mult timp cu Jackson.

— Am să mă ocup de asta. Dacă se simte rău, o să chemăm un doctor. Toată povestea asta cu spiritismul nu-i face bine deloc. Nu crezi că ar fi bine să aducem un doctor?

— Ba da…

— Dar nu crezi că doctorul poate să-i facă mare lucru?

— Oricum, ar trebui chemat doctorul, răspunse tînăra fără prea multă convingere.

— Să ştii, Cynthia, am observat şi eu că Jackson e foarte

slăbit şi e inutil să ne ascundem după deget pretinzînd că e vorba doar de o oboseală. După părerea mea, Jackson e sfîrşit. Crezi că mama a băgat de seamă?

— Nu cred.

— E o problemă pe care nu mă pot încumeta să o discut cu mama. Mă întreb ce s-ar face dacă…

Nu îndrăzni să rostească: „dacă l-ar pierde", dar Cynthia înțelese perfect ce a vrut să spună.

Rămaseră o vreme tăcuți, apoi Jeff continuă:

— Deşi ştiu bine că mama se bizuie foarte mult pe ajutorul tău, Jackson este cel pe care se sprijină cu adevărat. Este un băiat bun și un fiu minunat. Îmi pare rău că n-am fost nici măcar pe jumătate cît el.

Probabil că Jeff se aşteptase ca Cyntnia să protesteze față de acest reproş adresat sie însuşi, dar ea spuse:

— După părerea mea, Jackson are un cap foarte bun. Citeşte mult și gîndeşte mult şi are darul de a se exprima minunat. N-am auzit pe nimeni vorbind atît de frumos. Acum cîteva seri ne plimbam și priveam stelele… l-am condus puțin, nu m-am îndurat să-l las să plece singur, mi se părea aşa de slăbit… Mi-a arătat planeta Marte şi mi-a povestit despre ea: crede că e locuită, a citit tot ce au scris astronomii despre mările și canalele de acolo. După aceea mi-a vorbit despre viața de apoi și despre moarte.

Se opri cu glasul întretăiat de suspine. Îşi scoase batista din buzunar şi îşi acoperi ochii.

Văzînd-o Jeff se simți cuprins de un val de dragoste față de ea, cu totul diferit de sentimentul grosolan de mulțumire pe care îl trăise cu puțin timp în urmă — o afecțiune duioasă care îl îndemnă aproape inconştient să o cuprindă iarăşi în brațe şi să o strîngă la piept. Fata nu îl respinse şi îşi lăsă o clipă fruntea pe umărul lui, apoi se retrase, nu pentru a-l îndepărta, ci pentru a putea vorbi în voie

— Nu cred că va muri, spuse Jeff, încercînd să o liniştească, vorbind parcă de fratele ei și nu de al lui .E adevărat că e foarte bolnav. Cred că cel mai bun lucru ar fi să lase totul baltă şi să plece undeva. N-ar trebui să-l prindă iarna aici. Trebuie să se ducă în California sau în Colorado. Oricare din frații noştri ar fi bucuros să-l primească. Ar putea

merge în Florida sau chiar în Italia. Ar putea sta oricît de mult. N-ar avea nici o importanță..

— Nu-ți dai seama ce spui, Jeff? întrebă Cynthia cu severitate Dar maică-ta? Ce s-ar face aici singură toată iarna?

— Ajungem în felul ăsta la o problemă despre care vroiam oricum să vorbesc cu tine, răspunse Jeff, şi te rog să nu mă întrerupi pînă ce nu-ți spun tot ce am de spus. Cred că aş putea s-o ajut eu pe mama la treburile hotelului în locul lui Jaekson. Am de gînd să rămîn aici la iarnă.

— Tu?

— Lasă-mă, te rog, să vorbesc! N-am de gînd să studiez dreptul — în privința asta sînt foarte hotărît. Nu mă mai întorc la Harvard. Vreau să mă ocup de conducerea unui hotel și dacă n-am s-o pot face aici. La „Capul Leului", am s-o fac în altă parte.

— I-ai spus asta mamei tale?

— Nu încă. Vroiam mai întîi să aud ce-ai să spui tu.

— Eu?! Treaba asta nu mă priveşte absolut deloc.

— Ba da, chiar mai mult decît crezi. Dar mai întîi trebuie să-mi spui altceva. Îmi cunoşti sentimentele față de tine. Sînt aceleaşi încă de cînd eram copii. Aş vrea să-mi promiți că ai să te măriți cu mine. Eşti de acord?

În atitudinea fetei nu se putea vedea nici uimire, nici bucurie. Probabil că gustase din plin bucuria în clipele de aşteptare victorioasă cînd bănuise ceea ce avea să audă, sau poate că era preocupată să-şi limpezească în minte îndoielile spre a putea lua o hotărîre.

— Ce spui, Cynthia? întrebă Jeff, iar glasul îi trăda jignire, amestecată cu îndoială trezită de nehotărîrea fetei. Nu ții la mine?

— Ba da, cred că am ținut la tine întotdeauna, de cînd eram copii, aşa cum spui tu. Dar…

— Dar ce? întrebă Jeff răbdător dar fără teamă.

— Dar tu?

— Ce-i cu mine?

— Ai ținut totdeauna la *mine*?

Replica lui Jeff nu mai sosi cu aceeaşi promptitudine ca şi înainte. Îşi drese glasul și întrebă

— Ți-a spus domnul Westover ceva despre mine?

— Nu înțeleg prea bine ce vrei să spui dar bănuiesc că ştii tu ceva.

— De fapt am vrut de mult să-ți spun... într-adevăr, mi-am pierdut cîndva capul pentru, o fată, o ştii, domnişor Vostrand... I-am spus că țin la ea, dar m-a respins. Acum toată povestea parcă nici nu s-a înlîmplat. Asta-i tot.

— Şi crezi că am să accept ceea ce ea a refuzat?

— Poți s-o spui și sub forma asta dacă ții neapărat, dar eu aş spune că ar însemna să accepți un bărbat care şi-a pierdut cîndva mințile și şi-a venit în fire în cele din urmă.

— Mă tem că nu m-aş simți în siguranță alături de un bărbat care și-a pierdut cîndva mințile.

— Nu prea cred că ai să găseşti vreunul care să nu fi trecut prin asta măcar o dată, replică Jeff rîzînd oarecum disprețuitor față de neştiința ei.

— Probabil că nu, oftă Cynthia. Da. Era frumoasă şi bănuiesc că avea suflet bun. De fapt nu ştiu nici eu ce să cred. Era într-adevăr foarte frumoasă. Dacă n-ar fi fost aşa, poate nici nu mi-aş fi dorit atît de mult să o iubeşti!

— Mă tem că nu te înțeleg prea bine, spuse Jeff, dar ştiu că pentru mine a fost o lovitură dureroasă. Ce rost mai are să vorbim acum despre ea? E măritată, totul s-a terminat. Nu mai pot schimba nimic din ce a fost. Dar dacă vrei să te mai gîndeşti, mi se pare foarte firesc... Eu m-am gîndit destul.

Se pregătea să apuce hățurile pentru a îndemna iapa să iuțească pasul, dîndu-i astfel de înțeles fetei că discuția s-a încheiat; Cynthia însă îl opri punîndu-i mîna pe braț și rosti cu un glas plin de autoritate:

— N-aş vrea să-ți abandonezi studiile la Harvard.

— Cum vrei tu, Cynthy.

Ca dovadă a acordului său, Jeff o cuprinse pe după umeri și o sărută. Nu era primul lor sărut; Cynthy era o fată de la țară, iar acolo nimeni nu dă multă atenție săruturilor, căci nu au prea mare importanță. Dar amîndoi îşi dădeau seama că sărutul acesta pecetluia un legămînt solemn şi că de acum începea pentru ei o viață unită.

XXII

Cynthia se întoarse destul de devreme, ca să aibă timp să verifice înainte de sosirea primilor oaspeți dacă totul era pregătit pentru cină. Celelalte fete ştiau că fusese la plimbare cu Jeff cu trăsura; vestea se răspîndise ca fulgerul printre ele. Acum stăteau toate adunate într-un colț mai retras al hotelului și ascultau lectura unui roman, din care cititoarea alegea numai episoadele de dragoste cele mai pasionante. Deşi bănuiau că cei doi plecaseră la Lovewell, nu ştiau pentru ce; şi nici chiar cea mai pătrunzătoare dintre ele nu ar fi putut să tragă vreo concluzie urmărind comportarea Cynthyei la întoarcere. Fata intră în sală, trecu în revistă aspectul meselor, apoi ținuta fetelor care stăteau înşirate de-a lungul zidului. Chipul ei nu era nici mai palid nici mai aprins decît de obicei, starea ei de spirit şi tonul glasului dovedeau aceeaşi stăpînire de sine de care e capabilă orice fată care a fost la plimbare cu un tînăr. La urma urmei, nici nu era mare lucru să te plimbi cu Jeff Durgin; aproape toate tinerele care locuiau în hotel o făcuseră mergînd pînă la Lovewell după vreo treabă.

După cină fetele se retraseră în aripa destinată servitorilor, iar oaspeții se adunară în sufrageria scundă şi spațioasă, în jurul focului care lumina vesel încăperea alungînd răcoarea nopții. Înainte de a pleca acasă, Cynthia avea obiceiul să arunce o ultimă privire în sala de mese, să vadă dacă totul e pregătit pentru micul dejun. De data aceasta Jeff făcu rondul de seară împreună cu ea, nerăbdător ca totul să se termine cît mai curînd. Dar cînd ieşiră afară pe uşa lăturalnică și îşi începură plimbarea la lumina stelelor, prin iarba pe care încă nu căzuse rouă, nerăbdarea lui pieri ca prin farmec.

Pe măsură ce coborau panta și se apropiau de casa tatălui ei, tînărul încetinea pasul, furat cu totul de farmecul iubirii sale. Era dornic să i se abandoneze în întregime, să nu vorbească de nimic altceva, să nu se gîndească la altceva, aşa cum fac toți bărbații. Dar dragostea unei femei nu e alcătuită

numai din visare, ci și din multă profunzime și simț practic. Pentru ea dragostea este în mare măsură proiectată spre viitor şi ea nu se pierde cu totul în clipa prezentă cu uşurința bărbaților.

După ce îşi luară rămas bun de mai multe ori, Cynthia, mereu preocupată de sentimentul datoriei lui, spuse în cele din urmă:

— Şi acum, Jeff, cred că ar trebui să te duci acasă şi să-i spui mamei tale totul.

— Am destul timp să-i spun, răspunse Jeff.

— Te rog să-i spui imediat căci altminteri nu vei mai avea ce să-i spui.

— Ce vorbeşti?! replică el rîzînd. Ei, dacă trebuie am s-o fac, dar să-ți spun drept nu credeam că o să iei biciul în mînă aşa de curînd.

— Aş vrea să nu ajung niciodată să ridic biciul asupra ta, Jeff. Te rog, nu mă forța să o fac!

— Bine, am să mă străduiesc. Dar de ce te grăbeşti aşa de tare s-o pui la curent cu povestea noastră? N-o să aiba nimic împotrivă, şi chiar dacă ar avea…

— Nu-i vorba despre asta, interveni fata. Dacă mai petrec încă o zi alături de mama ta fără ca ea să ştie, cred că am să ajung să te urăsc Nu pot să sufăr ascunzişurile, în ceea ce mă priveşte, am de gînd să-i spun tatei cum stau lucrurile imediat ce intru în casă.

— Fără îndoială, în privința tatălui tău nu va fi nici o problemă.

— Sînt convinsă de asta, dar chiar dacă aş şti precis că nu va fi de acord, tot i-aş spune imediat. Ei, şi acum du-te, hai! Noapte bună! Lasă-mă!

Se opri o clipă în camera ei ca să-şi aranjeze părul răvăşit şi încercă să-şi recunoască chipul în oglindă. Apoi intră în sufragerie unde îl găsi pe tatăl ei cu pălăria pe cap, aplecat deasupra mesei, studiind o foaie acoperită cu hieroglife — rezultatul unei noi colaborări cu planşeta.

— L-ai ajutat pe Jackson să urce? întrebă fata.

— Na, am vrut să-l conduc, dar nu m-a lăsat. Astă-seară era într-o formă minunată și a insistat să meargă singur. Tocmai am ajuns și eu.

— Da, văd că nici pălăria nu ți-ai scos-o.

Whitwell îşi duse mîna la cap şi constată că fiica lui avea dreptate. Răspunse rîzînd:

— Probabil c-am uitat-o. Astă seară am avut o şedinţă extraordinară, cea mai interesantă de pînă acum. Să vezi ce zice…

— Bine, bine, lasă asta! Am să-ți spun eu ceva mai important decît ce spune planşeta, rosti Cynthia şi trase foaia din faţa tatălui ei.

— Ce e? Ce s-a întîmplat? întrebă Whitwell ridicînd ochii.

— Nimic. Jeff Durgin mi-a cerut să mă mărit cu el.

— Nu zău?!

Educaţia celor din Noua Anglie nu este chiar aşa de elevată încît să-i pregătească pe oameni pentru exprimarea emoţiilor puternice, aşa încît pentru bătrînul Whitvell singura formă de a reacţiona la cele auzite a fost aceea de a-şi ţuguia buzele încercînd să fluiere a mirare, fără a reuşi însă să scoată vreun sunet.

— Mi-a spus azi după-amiază, continuă Cynthia cu o voce stinsă.

Toată încordarea nervoasă dispăruse, lăsînd-o într-o stare de sfîrşeală pe care o observă chiar şi tatăl ei, în ciuda faptului că ochii lui continuau să se abată din cînd în cînd spre foaia de hîrtie pe care tînăra i-o luase din faţă.

— Nu prea pari tulburată? Ai… l-ai… Ce i-ai răspuns?

— Nici nu prea ştiu ce i-am răspuns. Tu ce crezi, tată?

— Să-ți spun drept, nu m-am gîndit serios la asta, recunoscu filozoful. Eram sigur că pînă la urmă am să-l fac eu să se poarte cum trebuie, dacă cumva avea de gînd să facă vreo prostie.

— Deci ai fi de acord să mă mărit cu el?

— Ce contează ce vreau eu? Aşadar, ai acceptat?

— Da, am acceptat, răspunse fata oftînd. De fapt tot timpul am fost convinsă că vom ajunge aici.

— La fel credeam şi eu. Un lucru ştiu sigur, Cynthia: băiatul ăsta are mare noroc.

Whitwell se lăsă pe spate şi-şi sprijini genunchii de marginea mesei, luîndu-şi astfel una din pozele sale filozofice favorite.

— Uneori mă gîndeam că Jeff Durgin va ajunge un ticălos Are răul în sînge. Seamănă cu tat-su mare ca două picături de apă, şi ăla era dracul gol. Numai că în toate cazurile astea ereditatea este oarecum modificată şi de alte influenţe Toţi cei din neamul Durgin au fost oameni cumsecade, toţi pînă la unul, şi bănuiesc că mama doamnei Durgin era o femeie minunată. Chiar şi doamna Durgin e femeie de treabă, măcar că e cam înţepată. Oare ce-o să zică de povestea asta? întrebă bătrînul Whitwell revenindu-şi din analiza filozofică.

— Nu ştiu, răspunse Cynthia absentă, fără a trăda vreo urmă de teamă. Asta e treaba lui Jeff.

— Aşa e. Bănuiesc că n-o să se bucure prea tare Femeilor nu prea le place să-şi vadă băieţii însuraţi. Numai că tu i-ai fost tot timpul ca o fiică. Cred că din punctul ăsta de vedere treaba o să meargă bine.

Apoi, ca şi cum ar fi abandonat un subiect banal pentru a aborda unul de mare însemnătate, spuse:

— Astă-seară a fost aici Jackson şi a încercat să cheme nişte spirite de pe Marte, nişte marţieni cum le spune el. În ultimul timp nu se mai gîndeşte decît la Marte. Probabil că e din cauza apropierii de care se vorbeşte atît. Marte s-a apropiat mult de Pămînt, cu un milion de mile sau cam aşa ceva, şi e normal să simtă influenţa celor care trăiesc acolo. Cred că e vorba de un soi de telepatie, cam ce spunea domnul Westover. Mă gîndesc că, dacă se ţine de treaba asta acum, pînă nu se depărtează Marte iarăşi prea mult, află el ceva pînă la urmă. Adevărul este că n-am înţeles mare lucru din ce ne-a spus planşeta astă-seară, nici el, nici eu. Dar aşa e treaba, cam cu toane, uneori nu pricepi o iotă din ce vrea să spună. Sau poate fi ceva mai încurcat, cum am păţit în seara cînd a venit Jeff. Nici pînă azi n-am aflat ce-a vrut să spună de fapt despre cîrma aia frîntă.

Şi Whitwell tăcu, iar Cynthia, auzind numele lui Jeff, încercă să profite de prilej:

— Vroia să renunţe la studii şi să nu se mai ducă la Harvard în ultimul an, dar nu l-am lăsat.

— Aşa vroia? întrebă Whitwell. Oricum, ai făcut foarte bine că nu l-ai lăsat. Maică-sa nu l-ar fi iertat niciodată.

— Mai e un lucru pe care va trebui să-l accepte şi nu prea

văd cum o să se împace cu gîndul ăsta. Jeff nu vrea să studieze dreptul.

— Nu mai spune!

— Lasă gluma, tată! După cîte spune Jeff, nu i-a plăcut niciodată. De fapt nu-şi doreşte decît să se ocupe de hotel. I-am arătat ce credem despre situaţia lui Jackson şi că ar trebui să plece undeva să se odihnească şi mi-a răspuns că e gata să preia totul imediat. Atunci i-am spus că, dacă renunţă la ultimul an de studii, nici nu mai stau de vorbă cu el.

Whitwell băgă mîna în buzunar cu un gest mecanic scoase cuţitul şi începu să caute un beţişor pe care să-l cioplească. Cum nu găsi nici unul, se scărpină în cap şi spuse:

— Sînt sigur că maică-sa o să-i tragă o săpuneală de toată frumuseţea. Şi-a pus în gînd de prea mult timp să-l facă avocat, ca să renunţe la planul ăsta într-o clipă. Din păcate nu-şi dă seama că Jackson nu mai e în stare s-o ajute la treburile hotelului, cel puţin deocamdată, pînă s-o mai întrema puţin. Îşi închipuie că ea şi Franky, împreună cu tine, o să puteţi face toată treaba. O să faca scandal, nu glumă! încheie Whitwell solemn. Sper că nu l-ai încurajat?

— Nu văd de ce nu l-aş încuraja, răspunse Cynthia. La urma urmei e dreptul lui să-şi aleagă drumul în viaţă şi nimeni n-are voie să se amestece. Iar dacă maică-sa o să-mi zică ceva, am să-i spun exact acelaşi lucru.

— Faci cum vrei şi sper să ştii bine ce faci.

— Cred că da, tată. Jeff ar fi un hotelier foarte priceput. Are tot felul de idei în legătură cu organizarea unui hotel şi cred că sînt bine gîndite. A umblat prin lume şi a învăţat o mulţime de lucruri. Ar putea face din „Capul Leului" cel mai bun hotel din zona de munte.

— E de pe acum cel mai bun.

— După părerea lui nu e nici pe jumătate din ceea ce ar putea fi.

— N-ar fi nici pe jumătate din ceea ce este dacă nu erai tu şi Frank.

— Cred că îşi dă seama şi el de asta, spuse Cynthia. Frank ar urma să ţină socotelile.

— Văd că le-aţi pus la cale pe toate! exclamă Whitwell cu mîndrie. Aveţi grijă numai să nu încurcaţi lucrurile. Asta e!

— Cred că n-o să le încurcăm.

XXIII

Jeff intră în salonul vechi și urît, pe care toate schimbările făcute în restul casei îl lăsaseră neatins, şi o găsi pe doamna Durgin cosînd la lumina lămpii; împinse puțin lucrurile de pe masă şi făcu loc să-şi sprijine brațul, apoi începu să vorbească:

— Mamă, aş vrea să-ți spun ceva și te rog să mă asculți pînă la capăt.

Ridicîndu-şi ochii de la ciorapul pe care îl cîrpea, prin a cărui țesătură rărită se zărea oul de porțelan, femeia îl privi peste ramele ochelarilor şi întrebă:

— Ce-ți mai trece prin minte, Jeff?

— E vorba de Jackson, mamă. Nu se simte bine deloc. Ar trebui să lase treaba și să plece undeva.

Mîna care ținea acul și care tocmai trăsese ața prin călcîiul ciorapului se lăsă deodată în jos. Doamna Durgin îşi privi fiul o clipă, apoi se apucă din nou de lucru cu aceeaşi hotărîre în gesturi și în vorbe:

— Tatăl vostru a trăit pînă la şaizeci de ani, iar Jackson n-are nici măcar patruzeci. Doctorul a spus că nu vede de ce n-ar trăi și el măcar cît taică-său.

— Nu vreau să spun că i se apropie sfîrşitul. Mamă, vreau să spun că n-ar trebui să mai petreacă încă o iarnă aici.

Doamna Durgin rămase puțin pe gînduri, apoi întrebă:

— Spune-mi, Jeff, asta e părerea ta despre Jackson sau a altcuiva?

— Acum este părerea mea.

După cîteva clipe de tăcere doamna Durgin începu din nou să vorbească, iar în glasul ei se simțea un sentiment total opus celui exprimat în cuvinte

— I-aş fi foarte recunoscătoare Cynthiei Whitwell dacă nu și-ar băga nasul unde nu e treaba ei.

După o clipă de tăcere continuă, dar acum vorbele exprimau mai exact sentimentele care îi frămîntau sufletul:

— Ştiu că ține foarte mult la Jackson iar el, la rîndul lui,

are o părere deosebită despre ea. Sînt convinsă că Cynthia îi vrea binele și poate că-și dă seama mai bine decît mine dacă Jackson e schimbat. Ce ți-a spus?

Jeff îi relată cît mai exact ce-i spusese Cynthia şi îi arătă la ce soluție se gîndiseră spre binele lui Jackson. Doamna Durgin îl ascultă încruntată, deşi expresia ei nu trăda o nemulțumire evidentă. În cele din urmă întrebă:

— Şi dacă Jackson pleacă, eu ce-am să fac?

Jeff îi răspunse rîzînd, fără s-o privească în ochi:

— Cred că ai putea să te descurci împreună cu Cynthia. Îl ai și pe Frank, şi pe domnul Whitwell...

— Domnul Whitwell! repetă doamna Durgin, iar tonul cu care îi rosti numele trăda disprețul pe care nu-l putea exprima față de ceilalți.

— Ar mai fi o posibilitate, continuă Jeff. Mă gîndeam că aş putea să preiau eu treburile, alături de tine, dacă m-ai lăsa să renunț la ultimul an de studii la Harvard.

— Jeff! exclamă doamna Durgin dojenitor. Doar n-ai de gînd să-ți întrerupi studiile tocmai în ultimul an?!

— Ba da, aşa aş face, dar mă îndoiesc că tu ai fi de acord şi nici nu pot să-ți cer asta. Am vorbit şi cu Cynthy, şi a fost şi ea de părere că n-are nici un rost să iau o asemenea holărîre

— Bine că măcar de data asta a procedat cum se cuvine.

— Să-ți spun drept, nu prea îmi amintesc cînd s-a întîmplat să nu procedeze cum se cuvine. Poate doar o singură dată, şi atunci a făcut-o din vina mea.

— Cum adică?

— Astăzi după-amiază i-am cerut să se mărite cu mine și a acceptat.

Privi spre doamna Durgin rîzînd. Dar în clipa următoare zîmbetul îi pieri de pe buze. Îşi închipuise că, dezvăluindu-i intenția de a se căsători cu Cynthia, îşi va pregăti terenul pentru următoarea mărturisire, de a renunța la cariera juridică, sperînd că vestea logodnei o va îmbuna, pregătind o pentru cealaltă veste, mai neplăcută. Dar în tăcerea mamei sale simți o amenințare nebănuita.

— Ai cerut-o pe Cynthia Whitwell de soție? izbucni ea în cele din urmă. Şi a acceptat? Ei bine, află de la mine că asta nu se va întîmpla niciodată!

— Iar tu află de la mine că aşa va fi! strigă Jeff, ridicîndu-se în picioare și privindu-şi mama de sus.

Ca și cum n-ar fi auzit ce-a spus, doamna Durgin rosti cu glas sigur:

— Dacă toată urzea1a asta...

— Ascultă, mamă! Să nu mai spui nici un cuvînt despre Cynthia! Nimeni nu te-a ajutat mai mult decît ea. Ți-a fost la fel de devotată ca şi Jackson. E lipsită de orice urmă de răutate, iar sufletul ei este atît de curat încît n-ar fi în stare să pună la cale vreo josnicie împotriva ta sau a altcuiva. Te rog să-ți retragi cuvintele imediat! Imediat! N-ar fi în stare să urzească ceva mai mult decît... mai mult decît ai fi tu însăți!

Doamna Durgin nu se lăsă impresionată de descărcarea furtunoasă a lui Jeff, dar îşi dădu seama că, de fapt, a făcut o greşeală.

— Cred că am greşit. Cynthy e o fată bună, plină de calități, aşa cum spui, poate chiar și mai înzestrată. Aşadar e vina ta şi n-ai să poți reproşa nimănui cînd o să-şi strîngă bagajele şi...

— Dacă Cynthy pleacă, plec și eu! replică Jeff. În clipa în care Cynthia va părăsi casa asta, plec odată cu ea, să fii convinsă de asta, şi pînă la urmă tot mă însor cu ea! O să rămîi și fără Frank și.. Ei, drăcie! Dar ție ce-ți pasă? Nu mai înțeleg nimic! Tot timpul am fost sigur că ții la ea și o consideri plină de calități. Mi-am închipuit că nimic nu-ți poate face mai multă plăcere decît să afli că e de acord să se mărite cu mine. Dar dacă nu-ți convine, ştiu ce-o să fac!

Mută de uimire, doamna Durgin îşi privea în tăcere fiul pe sub ochelarii ridicați pe frunte. Deşi tonul lui fusese la fel de sfidător tot timpul, simți în atitudinea lui o schimbare de care încercă să profite.

— Am recunoscut că-mi pare rău de ce-am spus despre Cynthy, și o repet. Numai că nu m-am gîndit niciodată că ai să te însori cu ea.

— Şi de ce nu te-ai gîndit? Din toată lumea care vine aici vara, nimeni nu se compară cu ea. Are mai mult minte decît, toți ceilalți la un loc. Ne ştim de cînd eram copii. De ce nu te-ai gîndit?

— Nu m-am gîndit, și pace!

— Lasă că ştiu eu ce-ai crezut! Te-ai aşteptat să mă îndrăgostesc de vreo fată din Boston, una de neam mare. Nu vrei să pricepi că nici nu se uită la mine! Şi chiar dacă s-ar uita la mine, nu s-ar uita la *tine!*

— Nu-mi pasă dacă nu se uită la mine!

— Înțelege o data pentru totdeauna că nici nu mă bagă în seamă! Astea sînt lucruri pe care tu nu le ştii, dar eu le ştiu. Fetele de acolo se mărită cu bărbați de seama lor. Iar eu nu sînt de-al lor și n-am să ajung nici dacă aş fi însuşi Daniel Webster! Cine mai ştie azi cine a fost Daniel Webster? Cui îi pasă ce-a făcut cîndva? Nu mă crezi? Îți închipui că dacă am învățat la Harvard... Of, Doamne, cum să te fac să pricepi odată?! Pentru toți cei de acolo eu sînt un mitocan, un bădăran, un intrus la Harvard, și diploma nu face două parale în cazul ăsta.

Doamna Durgin îl privea tăcută. Nu era în stare să recunoască deschis că nutrea ambițiile pe care i le atribuia fiul ei, sau poate că în mintea ei nici măcar nu-şi făcuse o idee foarte clară despre viitorul lui. Poate că mîndria părintească și nădejdea într-o ascensiune uimitoare o făceau să se împotrivească unei căsătorii prin care Jeff ar fi rămas la nivelul la care ea însăşi trăise toată viața, ba chiar coborînd puțin pe scara socială. În cele din urmă rosti:

— Nu prea înțeleg ce înseamnă să fii un intrus, cum spui tu, dar cred că cel mai bun lucru ar fi să nu mai vorbim de asta acum.

— Foarte bine, replică Jeff.

Membrii familiei Durgin nu obişnuiau să-şi spună noapte bună, aşa încît Jeff ieşi din cameră fără să mai rostească nici un cuvînt.

Doamna Durgin rămase nemişcată în acelaşi loc și de două sau trei ori trase acul fără ață prin călcîiul ciorapului pe care îl cîrpea.

Ceva mai tîrziu, Jackson trecu spre camera lui, după ce predase biroul în grija paznicului de noapte. Văzînd-o acolo se opri o clipă în uşă, iar doamna Durgin îi povesti ce-i spusese Jeff.

— Minunat! exclamă Jacksnn fără vlagă. Jeff are noroc, adăugă apoi dus pe gînduri.

— De ce nu spui că are ea noroc? întrebă mama, nemulțumită parcă de nedreptatea ce i se face lui Jeff.

— Nu spun că nu-i aşa, răspunse Jackson, dar Jeff este mai avantajat.

— Ar trebui să fie fericită că pune mîna pe el.

— Poate că da. Cred că totdeauna a ținut la el. O să ştie cum să se poarte cu el.

— Să-ți spun drept, nu prea-mi place să te aud vorbind aşa despre Jeff. Adineaori cînd a fost aici mi-a spus că are de gînd să renunțe la ultimul an la Harvard, ca să-ți dea ție posibilitatea să te odihneşti. Te-ai obosit prea mult, după părerea lui.

Jackson nu se arătă prea impresionat de intenția lui Jeff de a se sacrifica.

— N-am nevoie să mă odihnesc. Mă simt minunat. Niciodată n-am fost într-o formă mai bună. Cred că am să mă simt din ce în ce mai bine. Va să zică, Jeff crede că am nevoie de odihnă?

Pe chipul istovit al lui Jackson trecu umbra unui zîmbet plin de îngăduință față de greşeala fratelui său. Obrajii săi supți, pătați de pistrui mari, erau încadrați de o barbă rară și de un păr încărunțit, iar ochii săi mari priveau fără țintă.

XXIV

A doua zi dimineață, nici doamna Durgin nici Cynthia nu căutară să aibă o întrevedere oficială, Se întîlniră ca de obicei în vîrtejul treburilor zilnice şi numai după ce puseră la punct problemele de primă urgență, doamna Durgin întrebă:

— Ce-i cu povestea asta dintre tine şi Jeff ?

— V-a spus? întrebă Cynthia la rîndul ei, deşi ştia bine cum stăteau lucrurile.

— Da, răspunse doamna Durgin cu o undă de ironie ascunsă în glas. Dacă voi sînteți mulțumiți, n-am nimic împotrivă.

— Cred că sîntem mulțumiți, replică fata, încercînd să-şi stăpînească tremurul glasului pentru a nu-şi trăda emoția.

Nici una n-a simțit nevoia să mai adauge ceva sau să-şi manifeste prin vreun gest dragostea sau bucuria. Ştiau că va veni vremea cînd vor discuta lucrurile pe îndelete, dar deocamdată se mulțumeau să admită faptul ca atare şi să aştepte momentul prielnic.

— Ar fi bine, i se adresă apoi doamna Durgin, să treci pe la locuința slujnicelor şi să vezi cum se simte cea mai mică dintre surorile Miller. Dacă nu e în stare să facă față, ar trebui să renunțe şi să plece acasă.

— Mă duc imediat, spuse Cynthia. Mă tem că nu-i destul de robustă pentru munca asta şi va trebui să i-o spun.

După o clipă de gîndire, doamna Durgin vorbi cu un aer ursuz :

— Poate că totuşi ar trebui să nu te grăbeşti. Aşteaptă să se înzdrăvenească şi să mai facă o încercare.

— Cum doriți.

Jeff aşteptase momentul întîlnirii şi o întîmpină pe Cynthia pe poteca ce ducea spre locuințele servitorilor.

— Mă duc să văd ce-i cu tînăra Miller, îi explică Cynthia.

— Ştiu, ştiu, spuse Jeff. Ei, vezi, mama a primit cu bucurie vestea, nu-i aşa ? Niciodată nu ştii la ce te poți aştepta din partea ei, dar în privința asta nu eram prea neliniştit. Cred

că ține la tine, Cynthia.

— Aşa cred şi eu, răspunse fata gînditoare.

Întoarse capul în altă parte ca să-şi ascundă zîmbetul de mulțumire.

— Mă tem însă că ar fi fost mult mai nemulțumită dacă nu i-aş fi spus că eşti de aceeaşi părere cu ea în privința studiilor mele la Harvard. Cînd i-am spus că şi tu vrei să le termin, mi-am dat seama că asta a hotărît-o în favoarea ta.

— Dar de ce a trebuit să-i spui ce cred eu ?

— Ei, ştiam că o s-o convingă. O cunosc eu pe mama. Dacă vrei să obții ceva de la ea, trebuie s-o iei pe ocolite. Mai întîi îi spui un lucru neplăcut, apoi, ca s-o împaci, îi vorbeşti despre ceea ce te interesa de fapt.

— Să-ți spun drept, nu prea îmi face plăcere să ştiu că a trebuit să-i întinzi o capcană mamei tale ca să o faci să mă accepte.

— Dar n-a fost nici o capcană! exclamă Jeff cu chipul îmbujorat.

— Nu te supăra, Jeff, vorbi fata cu blîndețe, dar cred că ştii ce vreau să spun. Sper că i-ai spus absolut totul.

— Cum adică absolut totul ?

— Că nu vrei să te faci avocat şi toate celelalte.

— Ce rost are să vorbim de lucruri aşa de îndepărtate? ! replică Jeff. Despre asta nu i-am spus încă nimic.

— Nu i-ai spus ?

— Nu, ce legătură are cu faptul că ne-am logodit ?

— Dar ce legătură avea logodna cu întoarcerea ta la Harvard? Dacă mama ta e convinsă că sînt de părerea ei în problema studiilor va crede că sînt de aceeaşi părere şi în celelalte. Numai că în privința asta sînt alături de tine, nu de ea.

Şi cum mergeau unul lîngă altul, Cynthia îl prinse de mînă cu un gest afectuos.

— Sprijinul tău e pentru mine un lucru minunat, spuse Jeff fericit. Dar dacă crezi că ar fi bine să urmez dreptul, am s-o fac.

— N-am spus niciodată aşa ceva, pentru că sînt convinsă că ai dreptate. Şi chiar dacă aş crede că greşeşti, tot nu ți-aş spune-o. E dreptul tău să-ți alegi drumul în viață cum vrei.

Mama ta n-are dreptul să se amestece. Numai că trebuie să ştie ce planuri ai şi trebuie să-i spui chiar acum.

— Chiar acum?

— Da acum. Ce rost are să amîni? Doar nu ți-e *frică* să-i spui?!

— Nu-mi place să te aud spunînd asta.

— Nici mie nu-mi place. Dar, de fapt, ştiu la ce te gîndeşti: te temi că nemulțumirea ei se va întoarce asupra mea. O să spună că ai perfectă dreptate și că eu fac o mare greşeală fiind de acord cu tine.

— Cam aşa ceva.

— Mie nu mi-e teamă de ea, indiferent ce-ar spune. Ce poate să ne facă? Nu poate să ne despartă decît cu voia ta, iar atunci voi fi și eu de acord.

— Dar de ce să ne grăbim? La ce bun să-i spunem totul imediat?

— Pentru că, dacă n-am faee-o, ar fi o înşelătorie, o minciună!

— Nu sînt de acord cu tine. Poate totuşi mă răzgîndesc și mă apuc de avocatură.

— Ştii foarte bine că n-ai s-o faci niciodată. Ei, Doamne, Jeff, de ce te porți aşa?

Jeff nu răspunse imediat și continuă să meargă mai departe. Expresia de nelinişte de pe chipul lui dispăru treptat, fiind înlocuită de una de hotărîre.

— Cred că ai dreptate, Cynthy, rosti în cele din urmă printre buzele strînse. Trebuie să ştie şi partea mai neplăcută, şi cu cît va afla mai curînd cu atît mai bine.

— Desigur.

— Ascultă, spuse Jeff şovăind încă, n-ai vrea să vorbesc mai întîi cu domnul Westover?

— N-are nici o legătura cu asta.

— Poate că ai dreptate.

— Ca să-ți dai seama că am dreptate, trebuie să priveşti lucrurile astfel: să presupunem că aştepți să-ți termini studiile și abia după aceea îi spui; şi dacă atunci te întreabă cînd te-ai hotărît să renunți la avocatură, cum *o* să te simți? Şi dacă mă întreabă apoi pe mine de cînd îți cunosc intențiile și sînt nevoită să-i răspund că am ştiut tot timpul, că te-am încurajat

și te-am sprijinit în hotărîrea ta, cum o să mă simt atunci?

— Poate că n-o să întrebe chiar atîtea, zise Jeff mohorît.

— Of, Doamne! exclamă Cynthia cu nerăbdare în glas, ceea ce-l făcu pe Jeff să răspundă grăbit:

— Ai dreptate, trebuie să-i spun. Am să-i spun diseară.

— De ce diseară. Spune-i chiar acum.

— Acum?

— Sigur că da. Mă duc să văd cum se simte fata aia şi mă întorc imediat, să mergem împreună.

Ajunseră la locuința slujnicelor.

— Aşteaptă-mă aici, spuse Cynthia, că vin într-o clipă și ne întoarcem amîndoi. Cred că o amînare de cîteva clipe, pînă văd ce-i cu fata, nu înseamnă mare lucru.

Dispăru înăuntru, iar Jeff rămase afară, lîngă scări, rupînd cîte un fir de iarbă și mestecîndu-l în dinți. Curînd Cynthia ieşi și spuse:

— Cred că se face bine. Hai să mergem acum, să nu mai pierdem nici o clipă.

— Ți-e teamă că dacă întîrziem n-o mai fac?

— Mi-e teamă că nu mai sînt eu în stare s-o fac.

— Ştii ce cred, Cynthia? continuă Jeff după cîteva minute. Cred ca ai mai mult curaj…

— Nu te apuca să mă lauzi prea tare, că mă pierd de tot!

— Am eu grijă să nu te pierzi, spuse Jeff cu glas tandru. Faptul că o să ne ducem împreună e minunat.

— Nu înțelegi cum stau lucrurile? întreba fata puțin nelinişştită. Dacă te-ai duce singur și i-ai spune mamei tale că sînt de acord, atitudinea ta ar dovedi că ți-e teamă și că te ascunzi după mine, iar eu nu pot accepta aşa ceva.

Pe doamna Durgin o întîlniră pe coridorul întunecos de la intrarea vechii clădiri. Cynthia rosti cu o voce involuntar hotărîtă:

— Veniți înăuntru, doamnă Durgin, vreau să vă spun ceva, şi se îndreptă spre salonul vechi.

— Nu cumva tînăra Miller…?

— Nu-i vorba de ea, o întrerupse Cynthia, închizînd uşa camerei. E vorba despre mine… şi despre Jeff.

Atunci doamna Durgin observă că era de față şi Jeff.

— S-a mai întîmplat *ceva?*

— Da, răspunse Cynthia cu glasul strident Haide, Jeff, dă-i drumul!

— Uite ce este, mamă, Cynthy crede că trebuie să-ți spun... că ar fi trebuit de fapt să-ți spun de aseară... era convinsă dealtfel că am și făcut-o... să ştii că nu am de gînd să mă fac avocat.

— Şi eu sînt de acord cu el! replică Cynthia prompt, apropiindu-se şi oprindu-se lîngă el, în fața mamei care se aşezase în balansoar.

Doamna Durgin îi privi pe rînd pe cei doi tineri, apoi vorbi cu demnitate:

— Mă doare sufletul cînd văd că fiului meu trebuie să i se spună cum să se poarte cu mama lui. Dar dacă e nevoie de aşa ceva, ființa cea mai îndreptățită să o facă este fata cu care se va căsători. Am să-ți spun ceva, Cynthi Whitwell, un lucru pe care trebuie să-l recunosc în primul rînd: ai început-o bine. Îmi pare rău că nu pot spune acelaşi lucru despre Jeff.

După o clipă de stînjeneală, Cynthia replică:

— A avut de gînd să vă mărturisească.

— Oh, da, fără îndoială, vorbi mama cu tristețe. Poate că a avut de gînd să-mi spună și din ce-o să trăiască? întrebă apoi cu asprime.

— Într-adevăr, aveam de gînd să-ți spun şi asta, interveni Jef. Am să conduc un hotel.

— Care hotel? întrebă doamna Durgin cu o undă de ironie în glas.

— Acesta!

În inima doamnei Durgin se treziră sentimentele mamei de odinioară, iar în ochii ei apăru aceeaşi îngăduință care trecea cu vederea poznele copilului zburdalnic şi nesupus de altădată; dar vorbele pe care le rosti nu-i reflectau sentimentele:

— Cred că îți dai seama că o asemenea hotărîre nu depinde doar de un singur om.

— Desigur, e vorba de două persoane: de tine și de Jackson, sau de trei, dacă vrei să ții cont şi de Cynthia

Doamna Durgin privi spre fată:

— Crezi că Jeff are destulă minte ca să țină în mîna treburile unui hotel?

— Cred că da. Are o mulțime de idei minunate în ceea ce priveşte activitatea unui hotel.

— Şi ce-o să se aleagă din studiile lui?

— Crezi, mamă, interveni Jeff, că toți cei ce termină studiile ajung avocați sau doctori sau profesori? Mulți sînt bucuroşi să intre funcționari la o bancă, alții ocupă un post oarecare la vreo fabrică sau într-o întreprindere; unii pornesc spre vest şi se apucă să crească vite, iar alții, cu un dram de noroc, ajung reporteri pe la vreo gazetă cu zece dolari pe săptămînă.

Cynthia continuă, încercînd să generalizeze:

— Cred că nimeni nu ştie prea multe despre felul cum se conduce un hotel, dar oricum nu-i strică faptul că a fost la Harvard și în Europa.

— Văd că sînteți uniți, spuse doamna Durgin, cu o urmă de dispreț.

Rămase tăcută o vreme, iar tinerii aşteptară.

— În fine, asta este! exclamă mama în cele din urmă. O să am la ce să mă gîndesc o vreme. Acum, duceți-vă! Iar altă dată, cînd ai să-i spui ceva mamei tale, Jeff, nu te mai ascunde după fuste! Dar despre asta vorbim noi mai tîrziu.

Tinerii plecară copleşiți de ruşine și de bucurie, ca doi copii care au scăpat de o pedeapsă.

— Cred că toată povestea s-a terminat, Cynthy!

— Aşa cred și eu, răspunse fata cu tristețe în glas. Îmi pare foarte rău că nu i-ai spus de la început.

— Ei, ce mai contează acum! exclamă Jeff și în întunericul coridorului o luă în brațe şi o sărută.

Îi dădu apoi drumul, dar fata nu se desprinse de lîngă el.

— Promite-mi că dacă se va mai ivi vreodată ceva asemănător, n-ai să mai aştepți să te îndemn eu să duci lucrurile pînă la capăt!

— Nu-mi pare rău că a trebuit să mă îndemni, dar îți promit, răspunse Jeff.

Atunci Cynthia îl cuprinse strîns în brațe şi îl sărută şi ea.

XXV

Tăria cu care doamna Durgin îşi urmărise atîta timp ținta slăbi în intensitate, ca și cum însăşi încordarea îi slăbise și îi tocise voința. Cînd îşi dădu seama că visurile ce le nutrise pentru viitorul fiului ei nu coincideau cu propriile lui ambiții, şi că nu vor ajunge să coincidă niciodată, le abandonă cu totul. Probabil că nu i-a fost prea greu să renunțe la gîndul că va ajunge un om de seamă, întrucît abandonase mai înainte speranța realizării lui în alte privințe. În chip nelămurit, nădăjduise că datorită pregătirii sale la Harvard va face o carieră de succes și, prin aceasta, va încheia o căsătorie strălucită. Îi urmărise drumul în viața socială de la distanță, trăgînd o serie de concluzii nesigure din puținul pe care i-l relata Jeff, iar cînd acesta n-o lăsa să se entuziasmeze prea tare, îşi spunea că fiul încearcă să-i stăvilească mîndria față de o ascensiune care nu avea nimic neobişnuit în sine. Reținerea lui, înțeleasă ca izvorînd dintr-o demnitate firească, îi umplea inima de bucurie şi o considera o dovadă în plus a reuşitei lui.

În fundul sufletului, ea ascundea o teamă amestecată cu dispreț față de lumea de la oraş; cunoscîndu-i pe cei care îi erau oaspeți în timpul verii, îi categorisea pe toți ca fiind înzestrați, într-o măsură mai mică sau mai mare cu acelaşi soi de prostie. Nu o dată constatase că nu se poate înțelege cu ei, nici măcar cu aceia pe care îi depăşea cu mult în isteține. Îşi dădea seama că educația primită le dădea un ascendent pe care, în ciuda voinței nesupuse ce o caracteriza, nu avea cum să-l dobîndească trăind în mediul ei obişnuit. Cu toate acestea îşi spusese că, prin contactul cu astfel de oameni, fiul ei va reuşi să capete acele însuşiri care o nedumereau și o depăşeau. Dorința ei fusese ca Jeff să dobîndească aceste avantaje căsătorindu-se cu o fată din lumea lor şi trăind apoi în societatea lor. Desigur, nădejdile ei nu căpătaseră niciodată o formulare atît de desluşită, după cum nu văzuse niciodată limpede că Cynthia ar putea fi un obstacol în calea împlinirii lor. Existaseră chiar momente cînd perspectiva unei căsătorii

reuşite între cei doi tineri născuse în inima mamei o invidie ascunsă şi totodată speranța că întîmplarea sau providența va interveni pentru a îndepărta această primejdie. Totuşi doamna Durgin nu găsise în Genevieve Vostrard întruchiparea dorită a accidentului sau a providenței, şi ca urmare o privise din nou cu ochi buni pe Cynthia. Şi totuşi, cercetase cu multă atenție toate tinerele ce veneau vara la „Capul Leului", cîntărindu-le în minte meritele și atențiile față de Jeff pentru eventualitatea — adesea visată — că el s-ar putea îndrăgosti de vreuna din ele. Descoperi astfel că referirile ei nu tocmai întimplătoare la faptul că fiul ei studia la Harvard nu prea produceau asupra mamelor efectul pe care l-ar fi dorit. O asemenea informație le amintea acelor mame doar de nenumărații chelneri întîlniți în calea lor care îşi croiau drum în viață pătrunzînd în universitățile din Dartmouth sau Williams sau Yale; pentru a contrazice asemenea păreri geşite, era nevoie ca personalitatea lui Jeff să se impună cu toată tăria. Astfel tînărul reuşea să le răpească pe fiice de sub ochi grijulii ai mamelor și să facă plimbări nesfîrşite cu trasurica, încît atențiile sale ajungeau a fie privite ca nişte dovezi de devotament din partea unui vasal puternic.

Fie că Jeff nu era destul de insistent, fie că tinerele erau destul de abile, cert este că escapadele sale curtenitoare nu au dat nici un rezultat. Sentimentele sale păreau a fi aceleaşi pentru toate partenerele sale: glumea şi rîdea cu toate în egală măsură, arătînd totodată fiecăreia un respect politicos care îl făcea să pară mult mai în vîrstă, avînd totodatăa darul de a le determina să se simtă în largul lor alături da el. Recunoşteau toate că era un băiat bine făcut, iar unele îl considerau chiar foarte înzestrat, dar în sinea lor se întrebau dacă tînărul putea fi, de fapt, socotit un om de lume. Este foarte adevărat că asemenea îndoieli apăreau în mintea lor numai cînd se aflau în grup; separat nici una nu-şi bătea capul cu aceste îndoieli, arătînd o indiferență totală față de principii.

Doamna Durgin îşi urmărea cu curaj scopul, dar nu era deloc sigură în privința scopurilor lui Jeff. După prima clipă de dezamăgire născută din mărturisirea intenției lui de a se căsători cu Cynthia, durerea ei se pierdu în indiferență. O cunoştea bine pe Cynthia, o respecta, şi chiar o iubea.

Amintindu-şi de anii petrecuți împreună, mama îşi spuse că cei doi se cunoşteau de mult şi îşi dădu seama că, deşi îi făcuse o mulțime de răutăți în copilăria sa buclucaşă, Jeff nu reuşie niciodată să o sperie cu adevărat pe Cynthia. În ciuda slăbiciunii ce o avea pentru fiul său, mama recunoştea în sinea ei că era în avantajul lui Jeff să aibă o soție destul de curajoasă pentru a-i ține piept.

Nici aceste gînduri nu prinseseră în mintea mamei o formă mai clară decît celelalte, dar vorbind cu Westover — căci Jeff o rugase să-i anunțe logodna — doamna Durgin spuse:

— Nu este chiar ceea ce mi-aş fi dorit, dar îmi închipui că nici o mamă nu e întru totul mulțumită de felul cum se căsătoresc copiii ei. Poate că asta vine din faptul că o ştiu de cînd s-a născut şi că am avut-o tot timpul în preajmă. Pe de altă parte, ai ei sînt aşa de neputincioşi! Nu vorbesc de Frank care s-a făcut o mîndrețe de băiat, dar tatăl lor... Cynthy e o fată cu multe calități, isteață foc şi iute ca argintul viu. Are o fire hotărîtă şi, alături de Jeff, va avea nevoie să-şi pună în joc toată voința.

În vorbele ei se simțea acea mîndrie neobişnuită pe care o vădesc adesea mamele față de unele cusururi ale copiilor lor, cum ar fi firea nestăpînită, înclinația spre risipă sau spre răzbunare; atitudinea ei îl supără pe Westover.

— Nădăjduiesc că nu va fi cazul să o facă. Nu sînt de părere că o voință fermă e o însuşire care merită toată lauda, în general, și nu cred că este una din calitățile esențiale ale Cynthiei. Pentru ea o viață fericită ar fi aceea care nu ar pune-o în situația de a-și dovedi tăria.

— Mă tem că nu vă înțeleg tocmai bine, răspunse doamna Durgin cu răceală. Îl cunosc bine pe Jeff, ştiu că are o fire greu de stăpînit şi nu prea văd cum ar reuşi să se împace dacă fata nu l-ar înfrunta cu propriile lui arme.

— E o fată fără pereche, spuse Westover cam imprecis.

— Aşadar credeți că Jeff a făcut o alegere bună? insistă doamna Durgin, sperînd să audă totuşi de la Westover un cuvînt de laudă la adresa lui Jeff.

— E un băiat norocos, răspunse pictorul.

— Poate că aveți dreptate, spuse mama, atribuind consimțămîntului o notă favorabilă lui Jeff. Ştiți că totdeauna mi-

a fost teamă că o să se facă de ruşine, dar după cum văd a reuşit să se descurce destul de bine. Asta e! exclamă ea vrînd să arate că subiectul era încheiat; dar apoi adăugă pe neaşteptate: Şi el şi Cynthia mi-au atras atenția asupra lui Jackson. Au impresia că e cam bolnav, ca e istovit, sau aşa ceva.

După cum vorbea, părea să-i ceară părerea pictorului în privința asta.

— Nu arată prea bine în vara asta, într-adevîr, spuse Westover. Ar trebui să plece undeva.

— Aşa au spus și ei, încuviință doamna Durgin zîmbind, bucuroasă că părerea tinerilor e confirmată de vechiul prieten al familiei al cărui sfat avea atît de multă greutate. Unde credeți că ar fi bine să se ducă?

— Eu ştiu?! În Italia, în Egipt...

— Cred că dacă am reuşi să-l facem pe Jackson să plece, n-ar accepta să meargă decît într-una din țările pe care le ştie din Biblie. O să avem mult de furcă pînă o să-l convingem să plece, în cel mai bun caz. De cînd am vorbit cu copiii, mă tot gîndesc la asta și nu prea îl văd pe Jackson dornic să se ducă în California sau în Colorado la vreunul din frații lui. Dar cred că i-ar surîde să plece în Egipt. Clima de acolo e potrivită pentru... suferința lui?

Doamna Durgin discuta problema fără reținere, iar Westover îi promise că va scrie unui medic cunoscut din Boston, îi va relata cazul lui Jackson și îi va cere părerea în privința climei din Egipt.

— Spuneți-i cum stau lucrurile, îl rugă doamna Durgin, și încercați să-i explicați că ne va fi foarte greu să-l convingem că are nevoie de odihnă. Dacă o fi să se hotărască pentru o plecare, nu o va face decît spre Egipt, pentru că nu-și ia gîndul de la Biblie toată ziua și l-ar interesa să meargă în locurile alea. O să-l facem să creadă că e vorba doar de o plimbare pe perioada iernii. E foarte încrezător în forțele sale.

Odată abordată această problemă, doamna Durgin simți nevoia să-şi descarce sufletul de toată neliniştea îndelung înăbuşită. Îşi trase scaunul mai aproape și continuă să vorbească, încercînd să dea cuvintelor sale cît mai multă greutate.

— Tocmai aici e încurcătura: Jackson e ferm convins că e perfect sănătos. Uneori îmi face şi rău să-l aud cum vorbeşte parcă ar fi un tînăr plin de vigoare. Şi e atît de încredințat că şedințele alea de spiritism or să-l vindece.

— Toți cei ce suferă de o astfel de boală sînt foarte încrezători în viitor, spuse Westover.

— Ei, parcă eu nu ştiu?! Nu mi-am văzut copiii şi soțul... Vă rog din suflet, cereți-i doctorului să vă răspundă cît mai repede.

XXVI

Fără a-şi putea explica clar motivul, Westover se simţea incapabil să-l felicite pe Jeff pentru logodnă; sentimentul său era asemănător celui pe care îl avem în general faţă de persoanele pe care le socotim că se bucură de un noroc nemeritat. Pe de altă parte, propria sa invidie nejustificată îi părea înjositoare şi poate tocmai de aceea dădu expresie felicitărilor într-o formă exagerată. El însuşi îşi dădu seama că momentul era încărcat de o cordialitate falsă şi, străduindu-se să-şi stăpînească exprimarea nefirească, vorbi cu ceva mai multă căldură:

— Ţi-aş fi recunoscător dacă i-ai transmite Cynthiei cele cuvenite din partea mea. Ştii că o consider o fată minunată şi-i doresc din tot sufletul să fie fericită. Va trebui să fii foarte atent cu ea, Jeff!

— Am să-i spun; o să-i facă mare plăcere, căci ţine foarte mult la dumneavoastră.

— Adevărat?!

— O să se bucure din toată inima că v-aţi gîndit la ea. Chiar se întreba ce o să spuneţi. A simţit totdeauna un fel de teamă faţă de dumneavoastră.

— Ei, asta-i! Dar tu, Jeff? Nu prea cred că ţi-a fost vreodată teamă de mine. Asta poate din cauză că nu te preocupă la fel de mult părerea mea.

— Cred că în privinţa asta nu mă deosebesc cu nimic de Cynthia, spuse Jeff, fără a atenua stînjeneala pictorului.

Cam pe la sfîrşitul lui august vremea se răci timp de cîteva zile, după care se încălzi din nou şi se menţinu frumoasă pînă la începutul lui octombrie, cînd sosi momenul plecării lui Jackson. Aflînd sugestia doctorului, îşi dăduse consimţămîntul cu destulă uşurinţă, aşa încît adoptă cu plăcere ideea lui Westover de a merge în Egipt. Interesul său pentru acele locuri, pe care mai întîi încercase să-l ascundă sub masca unei indiferenţe dictate de aparenţe, deveni din ce în ce mai evident sub influenţa entuziasmului lui Whitwell;

țineau adesea sfat pînă noaptea tîrziu urmărind traseul pe hartă, în timp ce Jombateeste, aşezat pe scaunul său răsturnat pe spate, trăgea într-una din pipă; mirosul tutunului și al lămpii de petrol se contopea cu mirosul greu ce străbătea prin podeaua subțire dinspre pivnița deasupra căreia era aşezată cămăruța scundă în care cei trei îşi țineau obişnuitele întruniri.

Spre sfîrşitul lui septembrie, în ultima seară pe care avea să o petreacă la „Capul Leului", Westover se alătură grupului. După o vreme, stăpînul casei îşi propti genunchii de marginea mesei, cu scaunul sprijinit numai pe două picioare, şi îşi împinse pălăria pe spate, dînd de înțeles celorlalți că e pe punctul de a începe să filozofeze.

— Să-ți spun ceva, Jackson, rosti el. Cînd ajungi acolo, ar trebui să pui mîna pe vreo doi-trei vraci de-ai lor și să smulgi tot ce poți de la ei. Sînt budişti în Egipt, domnule Westover?

— Nu cred că sînt, răspunse Westover dacă nu cumva Jackson o avea norocul să dea de vreun indian pornit în peregrinare... Poate la întoarcere face un ocol și trece prin India.

— Aşa să faci, Jackson, îl rugă prietenul lui. Poate o să te coste ceva mai mult, dar face banii. Tare mi-ar plăcea să încerci. Oare nu i-ar prii India la fel de bine ca Egiptul? întrebă el adresîndu-se pictorului.

— Cred că e prea multă umezeală şi i-ar fi foarte greu să suporte căldura.

— Serios?

— Şi și-a cumpărat bilet pentru Alexandria, continuă Westover.

— Ei, asta cam aşa e, spuse Whitwell, trăgîndu-şi pălăria pe o ureche şi scărpinîndu-şi gînditor vîrful capului

— Dar dacă îl interesează problema nemuririi în general, Jackson va găsi destul material interesant studiind monumentele egiptene.

— Ce-are a face una cu alta?

— Are chiar foarte mult. Egiptul este însăşi vatra credinței în viața de apoi. Din Egipt credința a trecut în Grecia. La întoarcere Jackson s-ar putea opri la Atena.

— Cum adică! exclamă Whitwell. Vrei să spui că vechii

evrei, frații lui Iosif care au pornit spre Egipt în căutare de grîu, nu credeau în viața veşnică, iar afurisiții de egipteni credeau?

— În Vechiul Testament sînt prea puține dovezi care să arate aşa ceva.

Whitwell privi spre Jackson

— Aşa crezi și tu?

— S-ar putea să aibă dreptate, răspunse Jackson. Sînt cîteva referiri în „Cartea lui Iov“ și cîteva în Psalmi, dar nu mare lucru.

— Deci noi am primit credința tocmai de la egiptenii ăia…

— N-am spus asta, îl întrerupse Westover, dar credința asta exista la ei înainte de a ajunge la noi. În forma ei actuală am preluat-o prin intermediul creştinismului.

Jombateeste, care tocmai îşi scosese pipa din gură și se pregătea să intervină, o puse la loc.

— În orice caz, adăugă Westover, cu mii de ani înaintea erei noastre, egiptenii credeau în viața de apoi, în răsplata şi pedeapsa pentru faptele săvîrşite în timpul vieții pămînteşti. În privința asta nu încape nici o îndoială.

— Cu asta m-ai dat gata! exclamă Whitwell.

Jombateeste îşi scoase din nou pipa din gură.

— Ăştia oameni cu cap… cum se vede… o ştiau, o aveau în sînge… ce va să fie după moarte. După mine, eu zic că le-o fi spus-o vreun profet… putem să-i credem.

— Aşa trebuie să fie, Jombateeste, spuse Whitwell. Altfel nu se înțelege cum nişte oameni care nici măcar alfabet n-aveau, putem spune, numai nişte desene în loc de cuvinte, s-au putut gîndi la nemurirea sufletului. Trebuie să le fi venit ca un fel de inspirație. Sigur, asta e, vă spun eu: faraonii ăia au tot încercat să pună mîna pe evrei înainte de a-l prinde pe Iosif şi, cînd au aflat adevărata credință, n-au mai spus la nimeni de unde au furat-o, iar preoții au predicat-o ca și cum era credința lor.

— Ce v-am spus eu… au furat-o de la evrei.

— La urma urmei nici nu contează de unde au luat-o, important e că aşa credeau, spuse Jackson ridicîndu-se.

— Cred că am să merg și eu, spuse Westover.

Jackson făcu un efort pentru a-şi îndrepta trupul cocîrjat,

fără a reuşi însă, şi rosti cu glas solemn:

— Pînă la urmă toată povestea se poate spune în cîteva cuvinte: nimeni nu-şi poate închipui cum stau lucrurile cînd e vorba de el însuşi. Îi vedem pe alţii murind, vedem că nu se mai întorc şi ni se pare că înţelegem. Dar de fapt simţim că n-au murit cu totul, iar sentimentul acesta ne vine de undeva din afară, ca o inspiraţie...

— Ce v-am spus eu, interveni Jombateeste. Au luat-o de la evrei, o aveau în sînge.

Westover şi Jackson ieşiră în noapte sub licărirea stelelor şi începură să urce dealul. Ajungînd la unul din popasuri, tînărul se opri ca un cal ostenit să-şi tragă sufletul, îşi scoase pălăria şi îşi şterse sudoarea ce-i brobonea fruntea, căci efortul fusese prea mare pentru trupul său stors de vlagă. Privind în sus spre cerul spuzit de stele şopti:

— Ce minune!

— E minunat, într-adevăr, încuviinţă Westover, dar nopţile noastre nordice nici nu se compară cu cele pe care le vei vedea în Egipt.

— Egipt! repetă Jackson în şoaptă. Singurul loc unde aş vrea cu adevărat să merg este Marte.

Îşi fixă privirea asupra planetei strălucitoare şi continuă:

— Îmi închipui însă că au şi ei necazurile lor, întocmai ca şi noi. Probabil că se îmbolnăvesc şi mor la fel ca toţi ceilalţi, şi totuşi tare mi-ar plăcea să ştiu mai multe despre cei de acolo. Sînteţi convins că e locuită, nu-i aşa?

Agnosticismul lui Westover nu mergea atît de departe încît să cuprindă planeta Marte.

— Da, n-am nici o îndoială.

— Am citit tot ce am putut găsi în privinţa asta, spuse Jackson vădit satisfăcut. Mă gmdeam că dacă mi s-ar da posibilitatea să aleg — cînd voi pleca de pe Pămînt — mi-ar plăcea să mă opresc pe Marte atîta timp cît mă va încerca încă dorul de casă şi voi simţi nevoia să rămîn cît mai aproape de Pămînt, continuă el pe un ton visător.

— Ai putea studia acolo problema irigaţiilor, spuse Westover rîzînd. Se spune că asta ar fi explicaţia liniilor verzi ce se văd pe suprafaţa planetei. Iar cînd marţienii îşi vor pune la punct sistemul de comunicare, ai putea transmite cîteva

sugestii fratelui tău din Colorado.

Tînărul îşi reveni din visare, oftă adînc şi sacdat şi spuse:

— Nu mă bucură deloc gîndul plecării. Dacă n-ar fi pentru mine un fel de datorie, nici n-aş face-o.

Apoi, îndemnat parcă de o nevoie imperioasă, întrebă brusc:

— Credeţi că Jefferson şi mama se vor împăca?

— Sînt sigur că se vor descurc minunat.

— Seamănă aşa de mult unul cu altul, remarcă Jackson.

Westover preferă să nu răspundă.

— Ai să te întorci la începutul verii, spuse el, imediat după începerea sezonului.

— Desigur, iar acum Cynthy va rămîne precis aici, declară Jackson vesel.

— Da, va rămîne aici, spuse Wesover, mai puţin vesel.

Tonul pictorului păru să-i dea curaj lui Jackson, care întrebă:

— Ce credeţi despre căsătorie în general, domnule Westover?

— Nici unul din noi nu s-a gîndit la asta destul de serios ca să încerce, nu-i aşa? replică, pictorul rîzînd

— Credeţi că e un fel de noroc?

— Este un noroc,

Jackson tăcu cîteva clipe şi apoi vorbi brusc:

— Eu unul nu cred că un bărbat se poate schimba prin căsătoria cu o anumită femeie. Dacă nu e de felul lui un om cum trebuie, nu înseamnă că nu şi-a găsit femeia potrivită. Uneori mă gîndesc că soţia este persoană care are cel mai puţin posibilitatea de a schimba firea unui bărbat. Îl poate influenţa într-o serie de lucruri mărunte, dar nu-l poate schimba. Chiar dacă la început bărbatul ar încerca să se lase condus, în cele din urma nici nu s-ar mai strădui.

— E foarte adevărat, consimţi Westover, căci sîntem grozav de încăpăţînaţi. Numai o transformare a sufletului, cum i se spune, ne-ar putea schimba, dar chiar şi atunci ne-am putea întoarce la vechea noastră fire. Dacă iei lucrurile astfel, căsătoria pare aproape imposibilă. Şi totuşi se întîmplă în fiecare zi.

— E un mare risc pentru o femeie, rosti Jackson punîndu-

şi pălăria şi pregătindu-se să plece. Probabil că darul cel mai de preţ le care se poate bucura o femeie este ca omul de lîngă ea să fie pe deplin cinstit, numai că este lucrul cel mai greu pentru un bărbat să fie cinstit cu ea.

— Nu e deloc uşor să fii cinstit, spuse Westover.

Pictorul îl convinse pe Jackson să-şi petreacă o zi la Boston înainte de a porni spre New York, unde urma să se îmbarce spre Mediterana. Mai mult decît atît, cedînd unui imbold iscat din compătimire pentru starea jalnică a tînărului, se oferi să-l însoţească pînă în clipa plecării. Ideea se dovedi a fi bine venită, căci Jackson rămase profund impresionat de amabilitatea pictorului şi nu păru copleşit de tristeţe în clipa despărţirii.

Încercînd să-şi ascundă sentimentele, spuse:

— Cred că cei de acasă sînt destul de bine aranjaţi pentru iarnă. L-am rugat pe Whitwell să vină să locuiască la noi. Cynthia va fi şi ea alături de mama, iar Frank şi Jombateeste se vor îngriji de cai.

Deşi mai spusese aceleaşi lucruri, Westover îl încuraja să le repete, dîndu-şi seama că era pentru el un fel de a-şi linişti temerile. Îl îndemnă să vorbească despre reîntoarcerea sa la primăvară, cînd pămîntul va fi scăpat de sub stăpînirea gerului. Ascultîndu-l, se întreba însă involunar dacă la vremea aceea tînărul măcinat de boală nu-şi va fi găsit odihna veşnică sub nisipurile care n-au mai cunoscut gerul din era glaciară.

Cînd se dădu ultimul semnal, invitîndu-i pe cei ce i-au condus pe călători să coboare de pe vas, Jackson îi întinse pictorului mîna şi îi declară cu un zîmbet:

— N-am să uit niciodată gestul dumneavoastră.

— Aştept să-mi scrii, spuse Westover.

XXVII

Jackson îşi ţinu promisiunea făcută pictorului, iar mamei sale îi scrise chiar săptămînal, pe toată durata iernii.

— Parcă-mi duc zilele de la o scrisoare la alta, mai mare ruşinea, spuse într-o zi doamna Durgin cînd Cynthia aduse corespondența.

Bărbații se duceau tocmai la Lovewell după scrisori iar la întoarcere se opreau direct la grajd pentru a îngriji caii. În timpul iernii nu mai circulau trenuri pe linia secundară spre „Capul Leului", iar oficiul poştal al hotelului îşi înceta activitatea. Aşa că trebuiau să călătorească pînă la Lovewell cu sania, pe o şosea aproape astupată de troiene, cu toate că drumul era deschis în fiecare dimineață de care trase de boi.

Doamna Durgin studiase orarul sosirii vapoarelor la New York şi calculase timpul necesar pentru ca scrisorile să ajungă la Lovewell; în ziua sorocită, unul dintre bărbați trebuia să se ducă să ridice corespondența, şi numai o vreme prea duşmănoasă îl putea ține în loc. De obice cel care se ducea era Jombateeste, care îşi reluase pe perioada iernii situația sa inițială. Pe cap purta o căciulă albastră de lînă, ca un ciorap uriaş tras bine pe urechi şi pe frunte pînă deasupra sprîncenelor, lăsînd să i se vadă doar fața măslinie complet rasă. Avea mănuşi albastre din lînă, cizme fără toc din piele gălbuie care-i veneau pînă la genunchi; în fiecare an cînd se ducea acasă de Sfîntul Ion îşi cumpăra cîte o pereche. Trupul său mic şi îndesat era încotoşmănat în cîteva scurteici, iar într-unul din cele mai ascunse buzunare adăpostea scrisorile. Cînd Cynthia venea la grajd după scrisori, i-o dădea imediat pe cea de la Jackson, iar apoi începea să joace o întreagă comedie prefăcîndu-se că se chinuieşte să scoată calul dintre hulubele săniei și adresîndu-i tot felul de vorbe într-un limbaj internațional; în cele din urmă fata era nevoită să-l întrebe:

— N-ai ceva şi pentru mine, Jombateeste?

— Aştepți vreo scrisoare? întreba acesta trăgînd de vreo curea și strigînd cît îl ținea gura.

— Tu ştii mai bine. Dă-mi-o!

— Nu ştiu, mă tem că am pierdut ceva pe drum, am văzut ceva alb, poate era zăpadă… foarte multă zăpadă…

— Nu mă mai necăji! Dă-o încoace!

— Ai răbdare să scot calul! Nu găsesc nimic pînă nu caut pe îndelete.

— Hai, Jombateeste! Dă-mi odată scrisoarea!

— La ce-ți trebuie scrisoarea?! Mereu acelaşi lucru! Bine, bine! Ține calul! Să caut!

În timp ce Cynthia ținea calul de căpăstru, Jombateeste se apuca să scotocească în toate buzunarele, părînd nesigur pînă în ultima clipă dacă are sau nu vreo scrisoare pentru ea. Cînd în sfîrsit o scotea la iveală din ultimul buzunar, fata i-o smulgea din mînă, punînd astfel capăt jocului care avea să se repete întocmai săptămîna viitoare.

Într-un fel sau altul, fata reuşea să ia cunoştință de conținutul scrisorii încă înainte de a ajunge în încăperea unde doamna Durgin aştepta scrisoarea ce-i era destinată. Cynthia îi citea cu glas tare scrisoarea de la Jackson, iar seara o mai citea o dată pentru a fi ascultată de doamna Durgin, de Whitwell, de Jombateeste și de Frank, după ce aceştia îşi terminau treburile și se adunau în salonul vechi, în jurul sobei de tuci, într-o căldură de douăzeci și şapte de grade: Whitwell asculta cu atenție, avînd planşeta alături pe masă, iar la sfîrşit se consulta și cu planşeta, să afle starea de spirit reală a lui Jackson.

Din păcate perfida planşetă nu prea îi dădea satisfacție.

— Nu prea merge. Dacă era Jackson aici…

— Nu mai era cazul să întrebăm planşeta, replică o dată Cynthia cu o licărire de ironie ce se făcea uneori simțită în vorbele ei.

— Asta cam aşa e, recunoscu Whitwell simplu, dar nu renunța la încercare şi data viitoare, fără a obține un rezultat mai mulțumitor.

— Nu se ştie niciodată, spuse el plin de speranță.

— După cîte văd, nu prea ştie nici planşeta, replică doamna Durgin ironic spre hazul tuturor.

Nici unul din cei de față nu făcea parte din categoria oamenilor care se amuză din nimic, căci gîndurile fiecăruia se

îndreptau spre un moment aflat în viitor, iar această preocupare îi împiedica să guste din plin clipa prezentă. Doar canadianul cel mărunțel îşi putea permite să găsească în prezent o adevărată consolare. Vechea se credință îl părăsise în aşa măsură, încît putea găzdui în mintea sa cu multă ospitalitate presupunerile năstruşnice ale lui Whitwell fără să fie chinuit de teama de a comite o erezie. Pe de altă parte, constată că iernile din această parte a țării sînt mult mai blînde decît cele din sudul Canadei, ceea ce îi oferea o bucurie dincolo de care nu-şi mai dorea nimic. Îi ajungea că era bine hrănit, bine îmbrăcat și bine găzduit, că putea fuma la nesfîrşit în timp ce alții vorbeau şi că, printre spiralele de fum, reuşea uneori să prindă cîte o frază pe înțelesul sşu. îŞi dădea seama că, încredințîndu-i-se îngrijirea cailor în absența lui Jackson, fusese înălțat în rang, căpătînd un plus de demnitate și responsabilitate și în acelaşi timp stabilind o relație foarte intimă cu cel plecat, ceea ce îi dădea dreptul să-i transmită mesaje speciale şi să dea o semnificație deosebită salutărilor trimise de Jackson.

În scrisori Jackson nu prea vorbea deepre starea sănătății sale, iar această lipsă de noutăți era interpretată de mama sa ca fiind un semn bun; în schimb erau pline de referiri la monumentele şi la aspectele etnografice ale vieții de acolo. În cea mai mare parte erau relatări ample și minuțioase ale întîmplărilor şi impresiilor sale de zi cu zi, prezentate aşa cum îi făcea plăcere mamei sale şi comentate din punct de vedele filozofic şi religios spre bucuria lui Whitwell. Problema orientului deveni astfel preocuparea principală pentru filozoful pierdut în mijlocul dealurilor copleşite de zăpezi din Noua Anglie. Se lansa în speculații pe această temă la masă sau în clipele de odihnă, în prezența doamnei Durgin sau a Cynthiei, şi încerca să o dezbată cu Jombateeste care vedea în asta o formă de cercetare spirituală. Astfel, din podul grajdului unde se urcase ca să arunce nişte nutreț pentru vite, îi spunea lui Whitwell, aflat jos în grajd, că, după părerea lui, toți oamenii erau înzestrați cu un trup astral, englezi și mormoni în egală măsură.

— Poate vrei să spui musulmani, sugeră Whitwell, la care Jombateeste întrebă sfidător ce diferență era între unii și alții.

Scrisorile adresate Cynthiei nu deveniră obiectul interesului general ca cele sosite de la Jackson, şi de fapt nimeni nu se prea sinchisea de ele, nici măcar mama celui ce le scria. După primirea unei astfel de scrisori, doamna Durgin întrebă într-o doară ce scrie Jeff, la care Cynthia răspunse că nu-i scrie nimic nou, iar mama nu insistă să primească un răspuns mai exact.

Într-una din discuțiile lor doamna Durgin spuse:

— Dacă Jackson nu se întoarce la timp, cred că va trebui să vă las pe voi doi să conduceți treburile hotelului în vara viitoare.

— Cred că totuşi vom avea nevoie să ne dați o mînă de ajutor, răspunse Cynthia cu modestie, fără a anula implicația cuvintelor doamnei Durgin, dar în acelaşi timp fără a le atribui mai multă semnificație.

Cînd Jeff sosi acasă în noiembrie, într-o vacanță, de trei zile, îşi exprimă din nou dorința de a renunța la ultimul an de studii, iar Cynthia fu nevoită să-şi pună în joc toată puterea de convingere pentru a-l determina să-şi țină promisiunea făcută în vară. Îndemnat de o dorință nu prea puternică de a învăța și de a-și recupera restanțele, Jeff îşi adusese cărțile necesare studiului, iar Cynthia se aşternu la lucru alături de el, pentru a descifra împreună noțiunile pe care trebuia să şi le însuşească. De data aceasta mama lui părea în sfîrşit dispusă să-i îngăduie să renunțe la ultimul an.

— Ce rost mai are, spunea dînsa, de vreme ce nu vrea să intre în avocatură? Mai bine ar veni acasă şi s-ar apuca de treabă, dacă tot are de gînd s-o facă.

Cynthia însă nu-l putea îndemna să facă asta; singura ei dorință era ca Jeff să se întoarcă la studii și să-şi ia diploma odată cu colegii lui. Pentru a-l convinge, îi spuse ceea ce nu-i putea spune în prezența mamei sale.

— Dacă, aşa cum pretinzi, ai de gînd să preiei conducerea hotelului, cred că ți-ar face plăcere sa păstrezi legătura cu prietenii tăi de la Harvard și să ştii că nu te-au uitat. Du-te, Jeff, du-te și nu te mai întoarce decît după ce îți iei diploma. Nu veni nici pentru vacanța de iarnă, nici pentru cea de primăvară. Rămîi la Cambridge pînă îți recuperezi toate restanțele. Sînt sigură că ai să reuşeşti dacă ai să te

străduieşti. Of, Doamne, nu-ți dai seama că şi eu aş vrea să rămîi aici? întrebă fata cu reproş în glas.

Jeff se întoarse la Cambridge cu sufletul măcinat de un soi de nemulțumire, pe care i-o mărturisi în prima scrisoare, recunoscînd că ea a avut dreptate, nu el. Datorită imboldului primit prin munca lor în comun, era acum, convins că va reuşi să-şi recupereze restanțele. Îi mai scria că ar vrea ca atît ea cît şi mama lui să se pregătească sufleteşte pentru a veni la Ziua Absolvenților. Le sfătuia cum să facă pentru a izbuti să lipsească de la hotel în ziua aceea. Hotelul urma să se deschidă pe douăzeci iunie, dar era puțin probabil că vor fi mulți oaspeți la început, aşa încît nu le va fi prea greu să meargă la Cambridge pe douăzeci și unu pentru aniversare. Hotelul putea rămîne în grija lui Frank și a domnului Whitwell, iar dacă nu aveau încredere în ei, puteau amîna deschiderea pentru ziua de douăzeci și patru. În nici un caz nu trebuiau să piardă o asemenea sărbătoare. Cynthia îi arătă toată scrisoarea doamnei Durgin, care refuză și să se gîndească la aşa ceva şi întrebă, ca şi cum nu i se spusese totul:

— Cînd zici că e asta?

— Pe douăzeci și unu iunie.

— Oricum, s-a cam grăbit cu invitația, bombăni doamna Durgin.

— E adevărat, recunoscu Cynthia, deşi aş spune mai degrabă că a cam întîrziat, adăugă rîzînd, copleşită de bucurie şi sfială.

Îşi plecă fruntea și privi în altă parte, dar doamna Durgin pricepu sensul vorbelor ei.

— Deci o aştepți de mult.

— Da.

— Probabil că ți-a mai vorbit despre treaba asta. Ei, mie nu-mi spune mare lucru. Zău că nu înțeleg de ce ți-ar face plăcere să mergi! Cum o să fie?

— Ei, nu prea ştiu clar, dar în ziua aceea absolvenții au un fel de sărbătoare comună și sînt invitați toți prietenii lor.

— Tot nu pricep de ce unora le place, spuse doamna Durgin. Oricum, n-am de gînd să merg. Scrie-i că nici n-o să vrea să mă recunoască atunci cînd m-o vedea. Poți să-mi spui cu ce să mă îmbrac? Iar tu, Cynthia, cu ce-ai să te îmbraci?

XXVIII

Jeff fusese de prea mult timp socotit printre bădărani la Harvard, pentru a spera să-şi mai schimbe cu ceva situaţia. Acum nu mai putea fi ales printre membrii vreunui club select, sau ai vreunei societăţi de elită, dar era şi el încercat de acel sentiment sporit de camaraderie care se naşte firesc între studenţii din ultimul an şi care se făcea simţit şi în rîndurile colegilor lui. Unul dintre colegi, cu o bine cunoscută slăbiciune pentru acte de binefacere, profită de această stare de spirit şi convinse pe un alt coleg — care urma să dea o petrecere la locuinţa sa — să invite şi pe cîţiva dintre aceia care făceau parte în mod clar şi categoric din categoria mitocanilor. Petrecerea era dată în cinstea mătuşii celui care o organiza. Întrucît în onoarea distinsei doamne sosite de la New York fuseseră invitaţi o mulţime de tineri din cea mai aleasă societate a Bostonului, prezenţa cîtorva oaspeţi mai puţin rafinaţi nu putea dăuna cu nimic petrecerii, ba chiar i-ar fi adăugat un farmec aparte.

În mod întîmplător, starea de spirit existentă la universitate coincidea cu o înclinaţie generală spre acte de binefacere, care cuprinsese întreaga societate şi care devenise un fel de modă. Astfel, o serie de bogătaşi cuprinşi de mustrări de conştiinţă porniseră spre cartierele săracilor, pentru a săvîrşi fapte caritabile, îndemnaţi de dorinţa de a îmblînzi sentinţa judecăţii de apoi. Doamna Bevidge, care urma să prezideze petrecerea şi căreia i se dusese vestea că făcuse mult bine printre cei năpăstuiţi, rămase entuziasmată de ideea de a-şi revărsa milostenia creştinească asupra studenţilor consideraţi nişte intruşi în lumea universitară. Cînd studentul ce găzduia petrecerea îi mărturisi mătuşii sale dorinţa colegului său, ea îl lăudă în cuvinte atît de înălţătoare, încît tînărul rămase convins că e un adevărat erou al cauzei sfinte. Mătuşa sa îi promise chiar că va reuşi să-i asigure participarea şi sprijiul moral al cîtorva tinere curajoase, care nu se vor teme să dea ochii cu studenţii mai puţin rafinaţi ai universităţii.

Deşi numai puțini reprezentanți ai acelei categorii fuseseră invitați la petrecere, în cele din urmă nu-şi facu apariția decît unul dintre ei, aşa încît în momentul sosirii sale toată lumea înțelese că Jeff Durgin este primul şi singurul participant. Văzîndu-l, doamna Bevidge recunoscu în el, cu o uşoară strîngere de inimă, pe tînărul pe care îl întîlnise cu doi ani în urmă la serata organizată de Westover în cinstea prietenelor lui din Florența. În clipa aceea îşi dădu seama că uitase de el cu desăvîrşire, deşi atunci îşi spusese că va încerca să facă ceva pentru el, ba chiar îi dăduse de înțeles că îl va accepta printre oaspeții ei. Într-o confesiune rapidă dar convingătoare, prezentă uneia dintre curajoasele tinere aflate în apropierea ei situația, mărturisindu-i că se face vinovată de păcatul uitării.

Jeff tocmai se oprise în cadrul uşii, în timp ce gazda se apropia să îl întîmpine strecurîndu-se printre oaspeții în mijlocul cărora noul sosit făcea o notă discordantă.

Mai demult, în perioada cînd se simțise îndepărtat și exclus din societatea celorlalți, Jeff n-ar fi acceptat o asemenea invitație, deşi nu şi-ar fi putut explica prea clar motivele refuzului. Dar cum nu avea nimic de pierdut acceptînd invitația, îi promisese colegului binevoitor că va veni atît din prietenie pentru el cît şi pentru cel ce găzduia petrecerea. Față de gazdă — care nu se prea bucura de aprecierea altora — nu nutrea o antipatie foarte puternică, aşa încît în cele din urmă se hotărî să vină la serată.

Tînăra curajoasă ce urma să-i țină companie stătea alături de doamna Bevidge, copleşită de un tremur pe care nu reuşea să şi-l stăpînească și care o cuprinsese fără voie în clipa în care zărise silueta masivă a lui Jeff, chipul lui colțuros, coama de păr arămiu şi des căzînd pe frunte pînă deasupra sprîncenelor blonde și stufoase, ochii albaştri plini de ironie şi buzele cărnoase crispate într-un zîmbet batjocoritor.

Doamna Bevidge îşi dădu seama imediat că biata sacrificată nu va face față situației dar tocmai în clipa aceea o voce din spate rosti, parcă împotriva voinței ei.

— Cine-o mai fi și ăsta?

Doamna Bevidge se întoarse într-o clipă și relată din nou, în cîteva propoziții scurte şi rapide, istoria pe care tocmai i-o

înfățișase eroinei trădătoare.

— Trebuie să fac ceva pentru el. Te implor, domnișoară Lynde, îngăduie-mi să ți-l prezint dacă se va apropia cumva de noi.

— Cum să nu, răspunse tînăra, căreia încurcătura doamnei Bevidge îi dădea posibilitatea să cedeze tentație de a se amuza pe socoteala înfățișării lui Jeff, căci forța primitivă emanată de chipul şi trupul lui era în totală discordanță cu atmosfera momentului.

Preocupată să schimbe saluturi și amabilități banale cu oaspeții, doamna Bevidge nu prinse răspunsul fetei, dar observă că nu se îndepărtase speriată. Cînd Jeff ajunse în fața ei, își exprimă bucuria de a-l revedea și, întorcîndu-se spre tînăra de lîngă ea, spuse:

— Permiteți-mi, domnule Durgin, să vă prezint domnişoarei Lynde, şi rostind aceste cuvinte plecă lăsîndu-i pe cei doi să se descurce cum or şti.

Cum Jeff nu mai era măcinat de dorința afirmării sociale pe care o simțise mai demult, lăsă în seama domnișoarei Lynde să hotărască dacă este sau nu dispusă să înceapă o conversație cu el. Atitudinea lui era atît de indiferentă, încît tînăra se simți uşor jignită și, observînd că privirea lui trece de la unul la altul fără a se opri o clipă și pe chipul ei, întrebă:

— Vedeți multe figuri cunoscute, domnule Durgin

— Nici măcar una.

— Mi-am închipuit eu, judecînd după cum priveați.

— Şi cum priveam?

— Ca și cum erați tentat să-i mîncați pe toți, iar în general oamenii nu prea doresc să-şi mănînce prietenii.

— De ce?

— Ştiu eu?! Probabil pentru că nici ei nu ar fi de acord.

Jeff izbucni în rîs și se uită în sfîrşit cu atenție la fata din fața lui, al cărei trup zvelt, uşor înclinat spre spate avea o ținută deosebit de elegantă. Observă astfel că are ochii oblici și depărtați, de un albastru spălăcit, tenul întunecat și lipsit de prospețime și nasul uşor coroiat; dar gura cu buze pline și roşii ca o floare purpurie era deosebit de frumos conturată.

— N-am putea găsi un colțişor unde să ne aşezăm? întrebă tînăra.

Jeff era gata să răspundă: „Numai dacă sînteți dispusă să vă aşezaţi pe unul din duşmani”, dar nu îndrăzni să-şi rostească replica; în astfel de împrejurări nici cel mai curajos bărbat nu reuşeşte să egaleze în îndrăzneală o femeie timidă.

Mai mulți colegi puseseră la dispoziția celui ce organiza serata propriile lor camere, astfel încît una fusese transformată în garderobă, iar alta urma să servească drept salon în cazul că locuința gazdei devenea neîncăpătoare. Numai că, aşa cum se întîmplă de obicei, oaspeții rămăseseră înghesuiți în prima cameră. Domnişoara Lynde, privind printre umerii și capetele celor ce o înconjurau, observă că odaia învecinată era complet goală. Exact în aceeaşi clipă gazda se apropie făcîndu-şi loc printre invitați, pentru a vedea dacă Jeff făcuse cunoştință cu persoanele de față. Îi prezentă imediat domnişoarei Lynde, la care aceasta replică într-o manieră care îl amuză pe Jeff:

— Faptul e consumat. Mai aveți vreo altă idee? N-am nimic împotrivă să repetați prezentarea, dar mă tem că domnul Durgin va găsi ceremonia cam plicticoasă.

— Atunci luați dumneavoastră o inițiativă cu totul originală, domnişoară Lynde, răspunse gazda, și porniți spre camera aflată pe partea cealaltă a coridorului, care este pentru împrejurarea de față tot a mea. Astfel veți reuşi să salvați viața unora din cei de față. E înăbuşitor de cald aici!

— Aş fi întru totul de acord să-i salvez viața domnului Durgin, spuse tînăra, dacă aş fi sigură că doreşte să fie salvat.

— Sînt ferm convins că arde de nerăbdare să-i faceți acest serviciu, răspunse gazda şi se îndepărtă, sperînd că oaspeții săi vor urma exemplul celor doi.

Dar cei care întîmplător priveau spre camera de dincolo de coridor păreau înclinați să o considere proprietatea exclusivă a celor care dăduseră tonul deplasării într-acolo; în orice caz, nu se grăbiră să li se alăture. După ce domnişoara Lynde și Jeff făcură ocolul încăperii, privind tablourile de pe pereți și fotografiile de pe poliță, se aşezara pe fotoliile din mijloc, cu fața spre uşa deschisă a încăperii care dădea în camera din care tocmai plecaseră. Jeff ar fi preferat locurile de lîngă fereastră şi chiar îi sugerase fetei să se aşeze acolo, dar ea, prefăcîndu-se că nu aude, se aşează pe un balansoar comod din care vedea perfect lumea adunată în cealaltă încăpere; Jeff

nu avu altceva de făcut decît să-şi tragă un fotoliu şi să ia loc lîngă ea.

În clipa cînd se aşează, tînăra răsuflă uşurată, şi silueta ei mîndră se modelă uşor, cedînd confortului oferit de balansoar.

— Îmi place să privesc tablourile din camera unui bărbat, spuse ea, pentru că în felul acesta aflu ce fel de om este. Cel ce locuieşte aici — nici măcar nu ştiu cine e — se pare că şi-a petrecut mult timp mergînd la spectacole.

— Oare nu fac acelaşi lucru cei mai mulți bărbați? întrebă Jeff.

— Zău că nu ştiu. Dumneavoastră aşa faceți?

— Aşa făceam odată. Acum nu mai merg nicăieri.

Apoi, răspunzînd întrebării din privirea ei, continuă:

— Nu mai am timp de irosit.

— Serios? Şi ăsta e un motiv? De ce nu irosiți timpul altuia?

— Nu cunosc pe nimeni care ar fi dispus s-o facă.

— Cu alte cuvinte, învățați cu toții ca să vă recuperați restanțele, nu-i aşa?

— În orice caz eu asta fac, sau măcar încerc să fac.

— După cum văd, nu poți fi niciodată sigur că reuşeşti să duci lucrurile la bun sfîrşit.

— Niciodată atît de sigur încît să fiu cruțat de emoții, răspunse Jeff zîmbind.

— Şi nu sînteți chinuit de tristețea ce pare să-i macine pe toți absolvenții la gîndul că vor trebui să părăsească Harvard-ul şi să-şi înceapă drumul lung și anevoios în viață?

— Arăt ca un om frămîntat de asemenea nelinişti? întrebă Jeff.

— Absolut deloc. Şi nici nu simțiți această nelinişte? Nu căutați vreo portiță de scăpare, sau aşa ceva?

— Nu. Dacă era după mine, plecam de la Harvard de mult. De abia aştept să pornesc pe drumul lung și anevoios al vieții, spuse Jeff, dîndu-și seama că atitudinea sa îndrăzneață de indiferență o impresionase.

— Ce curaj! Cei mai mulți nici nu prea ştiu ce vor face în viață.

— Eu ştiu.

— Şi ce aveți de gînd să faceți? Sau poate vă întreb prea

multe?

— Deloc. Am să conduc un hotel.

Sperase că răspunsul său o va uimi, dar tînăra întrebă încet:

— Ce înseamnă asta?

Aooi vrînd parcă să-l pedepsească pentru că încercase să o înşele, adăugă:

— Am auzit că e o ocupație care cere anumite calități. Parcă era şi o zicală nu?

— Da, numai ca eu am o oarecare experiență în domeniul ăsta, răspunse Jeff rîzînd, fără a fi afectat de încercarea ei de a-l ironiza, dîndu-şi seama că a reuşit să o facă curioasă.

— Vreți să spuneți că v-ați mai ocupat de aşa ceva?

— Timp de trei generații, răspunse Jeff cu o seriozitate pe care privirea sa ironică o dezmințea.

— Nu mai înțeleg nimic, spuse tînăra cu indiferență. Unde este hotelul dumneavoastră? La Boston, la New York, la Chicago?

— E la țară, e un hotel de vară, răspunse Jeff pe acelaşi ton.

Domnişoara Lynde îşi îndreptă privirea spre camera cealaltă.

— Uite-l pe fratele meu! Nu ştiam că vine și el!

— Să mă duc să-i spun unde sînteți? se oferi Jeff privind în aceeaşi direcție.

— Nu, o să mă găsească el, spuse fata lăsîndu-se din nou în balansoar.

Jeff aşteptă ca tînăra să reia discuția.

— Dacă este într-adevăr o ocupație strămoşească, fără îndoială…

— Nu chiar aşa. Bunicul meu a avut un han la țară, aşa că avem îndeletnicirea asta în sînge, dar hotelul de care vă vorbeam e o fostă fermă, devenită ulterior pensiune.

— După cum vorbiți, nu păreți a fi de la țară, interveni tînăra brusc.

— La țară vorbesc ca la țară, dar nu și la Cambridge

— Aşadar, cînd terminați studiile aveți de gînd să transformați ferma în hotel, spuse domnişoara Lynde îndemnîndu-l astfel să continue.

— Este și acum hotel, și încă unul destul de mare, da; cînd am să preiau conducerea, am să-l transform într-un hotel aşa cum cred eu că trebuie să fie.

— Şi cum credeți că trebuie să fie?

— Ar fi prea multe de spus, mă tem că v-aş plictisi

— S-ar putea, dar oricum trebuie să ne umplem timpul într-un fel. Începeți și, dacă n-am să rezist, am să vă opresc.

— Mi-ar fi mai uşor să mă opresc acum și să încep altă dată. Între timp, vă las să vă închipuiți hotelul meu.

— Ah, cred că am înțeles! exclamă fata. Masa va fi punctul dumneavoastră cel mai tare. Aveți de gînd să vă îndopați oaspeții.

— Vreți să spuneți că încerc să vă îndop și pe dumneavoastră?

— De unde să ştiu? Niciodată nu poți fi sigură ce e în mintea unui bărbat.

Jeff izbucni în rîs, cuprins de tot mai multă încîntare; atitudinea partenerei sale era o combinație de îndrăzneală şi îngăduință, pe care rareori o întîlnise în comportarea tinerelor din Boston, din care nu cunoscuse dealtfel decît foarte puține. Îi făcea plăcere să constate că fata se îndoia de ceea ce îi spusese într-o clipă de indiferență nebunească, îndoiala ei însemnînd, de fapt, că îl considera capabil de lucruri mai de seamă

— Niciodată nu poți fi sigur cît de mult te crede o femeie, replică Jeff.

— Şi tot mai încercați să aflați?

— Nu, dar cred că cel mai bun lucru ar fi să creadă că i se spune adevărul.

— De ce nu faceți o încercare?

— Am să fac. Chiar vreți să ştiți cu ce am să mă ocup cînd termin studiile?

— Să mă gîndesc!

Aplecată puțin în față, cu cotul sprijinit pe genunchi şi cu bărbia în palmă, legănîndu-şi piciorul care se zărea de sub marginea rochiei, domnişoara Lynde părea cufundată în gînduri. Jeff o lăsă să-şi joace pînă la capăt comedia. În cele din urmă fata spuse:

— Da, cîndva am vrut într-adevăr să aflu cu ce o să vă

ocupați.

— Iar acum nu mai vreți?

— Acum? Ştiu şi eu? Asta s-a întîmplat cu foarte mult timp în urmă.

— Aşadar nu vă interesează.

Domnişoara Lynde nu răspunse. După puțin timp întrebă:

— O cunoaşteți pe mătuşa mea, domnule Durgin?

— Nici nu ştiam că aveți o mătuşă.

— Cum să nu?! Toată lumea are o mătuşă, chiar și dacă nu are mamă, dacă e să luăm de bun ce spun operele lui Gilbert. Vă întreb pentru că, întîmplător, locuiesc la mătuşa mea şi, dacă ați cunoaşte-o, s-ar putea… să vă invite să ne faceți o vizită, spuse fata privindu-l atent pentru a vedea ce efect au vorbele ei.

— Dacă m-ați prezenta mătuşii dumneavoastră, i-aş cere permisiunea să vin, răspunse Jeff grav.

— Serios?! exclamă fata. Mă bate gîndul să încerc. Mă întreb dacă într-adevăr ați îndrăzni să o faceți.

— Doar nu vă închipuiți că mă sperii chiar aşa de uşor.

— Vreți să spuneți că vă sperii?

— Nu…

— Nici nu încerc. Mătuşa mea este exact aşa cum v-am spus.

— Nu mi-ați spus cum este. E cumva aici?

— Nu, tocmai asta e partea cea mai proastă. Dacă ar fi, v-aş prezenta numai din dorința de a vedea dacă chiar ați îndrăzni să-i spuneți. În orice caz, am s-o fac cînd va sosi ceasul potrivit.

— Credeți că va sosi vreodată?

— Nu ştiu. În viață avem de-a face cu tot felul de ceasuri. Fiindcă veni vorba, cît e ceasul?

— Şase şi un sfert.

— Atunci trebuie să plec.

Se ridică brusc, se învîrti o clipă în loc încercînd să-şi zărească propria imagine în oglinda de deasupra căminului, apoi îşi aranjă în grabă buchetul de trandafiri care îi împodobea rochia. Un boboc mare se rupse din mănunchi, căzu pe podea şi se rostogoli, împins de tivul rochiei.

Domnişoara Lynde se depărtă puțin pentru a privi o fotografie, iar Jeff se aplecă, ridică bobocul și i-l oferi făcînd o uşoară plecăciune:

— V-a căzut asta.

— Serios?! exclamă fata, privind floarea cu un aer de uimire şi îndoială.

— Aşa mi s-a părut, dar dacă credeți că mă înşel, am s-o păstrez.

Privirea indiferentă a fetei se îndreptă în altă pane.

— Cînd se rup aşa de aproape de floare, nu se mai pot prinde la loc.

— Dacă aş fi trandafir, mi-aş dori să mă întorc la loc, spuse Jeff.

Fata se opri în mijlocul uneia din numeroasele ei piruete şi îi spuse, privindu-l peste umăr:

— Nu va fi nevoie să angajați un poet, domnule Durgin.

— Vă mulțumesc. Dealtfel, totdeauna am fost convins că îmi voi redacta singur reclamele. Am să vă trimit un exemplar.

— Chiar vă rog.

— Şi am să pun între paginile lui acest trandafir presat ca să ştiți că e de la mine.

— Ar fi foarte drăguț, din partea dumneavoastră. Acum însă am să vă rog să mă conduceți pînă la doamna Bevidge. Dacă puteți.

— Cred că pot, răspunse Jeff.

În scurt timp reuşiră să ajungă în fața gazdei, după ce înaintaseră anevoie printre grupurile atît de înghesuite ale celor ce vorbeau şi rîdeau încît părea aproape imposibil să te strecori. Doamna Bevidge îi strînse mîna fetei cu mai multă căldură decît cerea simplul gest de rămas bun şi reuşi să-i spună pe şoptite.

— Îți mulțumesc din suflet, Bessie, ai făcut o adevărată muncă de misionar.

— Nu tocmai, replică fata.

— Numai tu poți fi atît de drăguță. După cîte înțeleg, n-a fost chiar o corvoadă, nu-i aşa? Îți mulțumesc încă o dată, draga mea.

Jeff aşteptase să-i vină rîndul, iar apoi, cînd fata se îndepărtă ca și cum ar fi uitat cu desevîrşire de el, rămase

privind în urma ei, fără să bage de seamă că doamna Bevidge i se adresează. Silueta zveltă a domnişoarei Lynde se pierduse în mulțime pînă ce nu se mai zărea decît pălăria purtată cu multă grație. Deodată se întoarse şi se uită înapoi cu un aer distrat; cînd ochii ei întîlniră privirea lui Jeff, chipul i se lumină deodată căpătînd expresia specifică celor care s-au chinuit mult timp să-şi aducă aminte de ceva şi în sfîrşit au reuşit. Îi adresă un zîmbet fermecător, care îl înfioră din creştet pînă în tălpi și a cărui strălucire avu pentru Jeff tot farmecul unui sărut trimis de la distanță din vîrful buzelor ei pline.

Atunci băgă de seamă că doamna Bevidge îl întreba ceva în legătură cu adresa, în timp ce fixase asupra lui o privire plină de îngăduință şi curaj, principalele ei calități care o susținuseră de-a lungul glorioasei sale opere de binefacere desfăşurate în mahalalele New York-ului.

— Nu, nu locuiesc în incinta universității, răspunse Jeff, înțelegînd cu întîrziere ce i se cerea.

— Doar Cambridge e de ajuns? O s-o primiți?

Jeff îi dădu adresa exactă, iar doamna Bevidge îi mulțumi cu acea bunăvoință exagerată care îi impresionează atît de mult pe cei din clasele sociale mai modeste. Jeff plecă teribil de emoționat de noua sa cunoştință, purtînd în gînd tonul glasului ei, amintirea gesturilor ei, imaginea chipului ei care îi răsărea în fața ochilor pretutindeni, aşa cum ni se întîmplă de obicei după ce privim o lumină puternică.

XXIX

Ajuns acasă Jeff simți nevoia să-i scrie Cynthiei, îndemnat parcă de o dorință nelămurită de împăcare. Îi povesti despre serata de la care tocmai venise, ironizînd în egală măsură atît împrejurarea în sine cît și oamenii pe care îi întîlnise, mai ales pe tînăra fandosită care încercase să-l zăpăcească, şi încheie exprimîndu-și nădejdea că Cynthia nu-şi va închipui că a reuşit cu adevărat să-l pună în încurcătură.

În timp ce scria, se gîndea că această domnişoară Lynde era, mai mult decît orice fată întîlnită pînă acum, întruchiparea idealului său din anii anteriori în privința eleganței și rafinamentului, ideal de care Westover reuşise să-l lecuiască aproape în întregime. Vedea în ea o tînără hotărîtă să facă numai ce vrea şi să nu se lase influențată dacă ceea ce-i place nu e pe gustul altora. Încercarea ei de a-l intimida îi făcea plăcere și, amintindu-şi de acele momente, zîmbi mulțumit de eşecul ei. Întreaga împrejurare îi apărea ca și cum fata încercase să-l zgîlțîie cu mîinile ei delicate şi, în cele din urmă, se alesese ea însăşi cu o zgîlțîială zdravănă. Cu această imagine în gînd, izbucni în rîs singur în întunericul odăii, încîntat de intimitatea scenei. Îşi spuse apoi că doamna Bevidge îi ceruse probabil adresa în urma sugestiei domnişoarei Lynde. Probabil că avea de gînd să îl invite să-i facă o vizită, îşi spunea Jeff judecînd prin prisma experienței sale sociale restrînse — aşa procedează în general cei din lumea bună; uneori nu primeşti decît o singură invitație, dar trimisă cu multă promptitudine.

Invitația pe care o primi de la doamna Bevidge a doua zi după-amiază era pentru o întrunire menită să trezească interesul tinerilor spre munca desfăşurată în cartierul săracilor; citind invitația, Jeff bombăni indignat, văzîndu-se pus într-o situație care îl dezamăgea şi îl înjosea totodată. Îşi închipuise că va fi vorba cel puțin de o invitație la ceai, sau, furat de propria sa imaginație, se gîndise (deşi refuza s recunoască) chiar la o petrecere dată după sesiunea de iarnă

sau la vreo altă întrunire organizată mai curînd. Se îmbujora de ruşine amintindu-şi că îndrăznise chiar să viseze o invitație la teatru — distracția sa preferată unde să se bucure de favoarea de a şedea alături de domnişoara Lynde.

Rupse în bucățele scrisoarea doamnei Bevidge şi se hotărî să nu-i răspundă, dîndu-i astfel de înțeles cum a apreciat invitația ei. Dar bunăvoința doamnei Bevidge nu era lipsită de curaj; era convinsă că ascensiunea socială a lui Jeff trebuia plătită și că, prin urmare, prima sa datorie era să accepte să fie util. Cînd văzu că nu primeşte nici un răspuns, îi scrise iarăşi invitîndu-l la o nouă întrunire, un fel de continuare a celei dintîi, care fusese deosebit de reuşită din toate punctele de vedere deşi nu se bucurase de o participare prea mare. De data aceasta îi aruncă şi o momeală, exprimîndu-şi speranța că tinerii vor ajunge să împărtăşească entuziasmul domnişoarelor în această privință. Exprimîndu-şi teama că domnul Durgin poate nu primise cea dintîi scrisoare a sa, doamna Bevidge o trimise pe cea de a doua pe adresa nepotului ei.

Cînd primi scrisoarea, Jeff depăşise faza inițială de furie şi era dispus să refuze în mod civilizat invitația, deşi specificarea privitoare la „entuziasmul domnişoarelor" făcu să renască în sufletul său speranța de a o întîlni pe „fata aia" cum o numea pe domnişoara Lynde ori de cîte ori se gîndea la ea. Aşadar acceptă invitația, dar pe drum îşi spunea tot timpul că nu o va întîlni şi, pînă în clipa cînd dădu mîna cu ea, refuză să creadă că se înşelase.

Nu se întîmplă nimic deosebit înainte de întrunire căci totul fusese aranjat: singura problemă a fost asigurarea unui număr suficient de tineri, căci nu veniseră decît în proporție de unul la cinci domnişoare. Doamna Bevidge explică celor de față că se convinsese de ineficacitate muncii benevole în rîndurile celor săraci și că se hotărîse să se alăture societăților de binefacere organizate. Acestea duceau mare lipsă de voluntari — în special bărbați care să meargă printre cei ce solicitau ajutor, să constate care le sînt adevăratele necazuri, să-i ajute să găsească locuri de muncă. Ea însăşi avea să fie secretara întrunirilor ce urmau să aibă loc luna viitoare. Era clar că doamna Bevidge avea de gînd să-şi facă intrarea în

armata sufletelor caritabile, aducînd cu sine un număr cît mai mare de recruți.

Numai că Jeff nu era dispus să se lase exploatat şi nici nu venise ca unul care încerca să-şi croiască astfel drumul spre înalta societate. Venise doar din dorința de a o întîlni pe domnişoara Lynde, iar în clipa cînd îşi văzu dorința realizată nu simți nici un pic de recunoştință față de doamna Bevidge care îi facilitase întîlnirea şi nici un pic de regret pentru eşecul bunelor ei intenții prin mijlocirea lui. Refuză însărcinarea scuzîndu-se cu atîta răceală și stăpînire de sine, inventînd motive pe care nici măcar nu le ascunse sub masca unui alturism aparent, încît colegul care pledase pentru invitarea lui la cealaltă serată se simți dator să-şi ceară scuze pentru lipsa de tact a doamnei Bevidge.

— Are cele mai bune intenții şi îşi ia misiunea foarte în serios, dar din păcate atitudinea ei e uneori foarte jignitoare, cînd nu se controlează. E perfect îndreptățită să solicite ajutorul nostru, dar asta nu-i dă dreptul să ne prezinte tuturor ca sclavi ai ei.

Jeff înțelese că cel ce-i vorbea atribuia tuturor participanților sentimente care de fapt erau numai ale lui.

— Ei, nu-i nimic. Adevărul este că nu mă pot angaja la o asemenea muncă dacă vreau să-mi recuperez restanțele.

— Şi dumneata te lupți cu valurile? întrebă colegul, dîndu-i de înțeles că şi el are aceleaşi probleme.

Cu un gest plin de compasiune, puse mîna pe umărul de fier al lui Jeff şi se depărtă, lăsîndu-l în grija domnişoarei Lynde de lîngă care acesta nu se clintise din clipa cînd o întîlnise.

— După cum văd, spuse fata, cam toți vă luptați cu aceeaşi furtună, aşa că pînă la urmă s-ar putea să ajungeți cu bine la țărm.

— Sau să ne înecăm cu toții, replică Jeff rîzînd și înfruptîndu-se din pîinea cu unt și ceaiul oferite de doamna Bevidge cu o plăcere nediminuată de refuzul de a răspunde la ceea ce i se ceruse.

Probabil că avea dreptate și că gazda nici nu merita mai multă atenție din partea lui, dar privindu-l de la celalalt capăt al încăperii, colegul cel altruist se întreba dacă nu cumva

făcuse un efort zadarnic cînd încercase să o scuze pe respectiva doamnă în fața unui om atît de egoist.

La plecare, Jeff se trezi înconjurat de un grup de tinere care se pregăteau să facă drumul împreună. Întîmplător, îşi luă rămas bun de la stăpîna casei odată cu domnişoara Lynde. Doamna Bevidge rosti formula obişnuită de depărțire cu un glas cald şi mîngîietor, care arăt că se adresează unei persoane de nivelul ei.

— La revedere, draga mea!

Apoi, întorcîndu-se spre Jeff, rosti cu răceala specifică celor conştienți de obligațiile ce le revin în virtutea rangului lor:

— Sînt acasă totdeauna joia, domnule Durgin.

— Vă mulțumesc, răspunse Jeff, care înțelese perfect atît semnificația cuvintelor cît şi a tonului, dar în clipa următoare uită de toate căci, ieşind în stradă, constată că domnişoara Lynde pleca spre casă pe jos.

După cîțiva paşi, tînăra îi dădu de înțeles lui Jeff prin ceva, care nu era nici zîmbet, nici privire, nici cuvînt, doar un gest imperceptibil al capului și al umărului, că ar fi cazul să o conducă pînă acasă, dacă îi trecuse cumva prin gînd să nu o facă.

Era o seară senină, uscată și trandafirie, una din acele seri cum sînt adesea în Boston în luna decembrie. Mergeau pe strada uşor înclinată, trecînd pe sub rețeaua delicată a ramurilor de ulm în lumina aurie a amurgului. Printre case, la capătul străzii, se zărea suprafața uşor încrețită a rîului, poleită parcă de aceeaşi lumină intensă. Jeff, a cărui constituție robustă gusta din plin bucuria plimbării în aerul rece, se întorcea din cînd în cînd spre tînăra ce păşea iute alături, astfel încît vălul uşor ce-i acoperea fața i se lipea de obraji și de buzele rumene. Cînd se priveau, ochii lor erau aproape la aceeaşi înălțime, iar Jeff urmărea fascinat jocul voalului pe buzele ei în timp ce vorbea.

— De ce n-aveți de gînd să mergeți joia la doamna Bevidge? întrebă tînăra. E foarte plăcut.

— De unde ştiți că n-am să merg? replică el.

— După felul cum i-ați mulțumit.

— Mă sfătuiți să merg?

— Nu e treaba mea. De ce mă întrebați?

— Nu ştiu, din curiozitate, probabil.

— Drept să vă spun, v-aş sfătui sa mergeți, spuse fata.

— O să fiți acolo joia viitoare?

— Eu? Niciodată nu merg la doamna Bevidge joia,

— *Touché!* exclamă Jeff izbucnind în rîs. Totdeauna vă învingeți adversarii în felul acesta?

— Adversarii?

— Sau prietenii — e cam acelaşi lucru.

— Ah! După cum văd, faceți parte din categoria pesimiştilor.

— De ce nu încercați să faceți din mine un optimist?

— Mă întreb dacă merită efortul.

— Asta nu pot s-o hotărăsc eu.

— Nu vă subapreciați! E o atitudine și mai învechită.

— Voi fi exact aşa cum veți dori.

— Nu sînt sigură că ați reuşi.

În prima clipă Jeff nu prinse în întregime sensul vorbelor ei, iar atunci cînd îl înțelese, nu mai avu generozitatea de a se recunoaşte din nou învins. Era clar că, chiar dacă fata de lîngă el nu îl putea intimida, era totuşi capabilă să îl înfrîngă în duelul replicilor, iar aceasta îi stîrni dorința de a o domina. Dacă în clipa aceea ar fi găsit replica potrivită, oricît ar fi fost de tăioasă, ar fi rostit-o. Dar nu-i veni nimic în minte, aşa că se văzu nevoit să-şi continue drumul în tăcere, furios că nu poate exploata momentul.

Ajunseră în dreptul casei ei şi văzură în fața uşii un tînăr care se chinuia să descuie cu cheia; după cîteva încercări zadarnice, înjură pe şoptite, se întoarse şi trase clopoțelul cu un gest nerăbdător.

Domnişoara Lynde începu să rîdă batjocoritor; tînărul privi peste umăr şi îi văzu pe cei doi. Sentimentul înjositor pe care Jeff îl trăise cu puțin timp în urmă se intensifică în clipa în care îşi dădu seama că alături de celălalt bărbat, este pus într-o inferioritate umilitoare. Ca şi el, Jeff era îmbrăcat cu o corectitudine desăvîrşită: purta joben, redingotă de cea mai modernă croială, mănuşi și pantofi asortați; hainele îi veneau perfect şi erau lucrate la cel mai bun croitor. Dar privindu-l pe tînărul din fața lui, a cărui ținută era întru totul

asemănătoare, Jeff avu impresia că e îmbrăcat sărăcăcios. În acelaşi timp, simți că statura lui masivă are ceva grosolan, că nuanța părului său, culoarea ochilor şi a obrajilor săi sînt lipsite de orice rafinament. Pînă și expresia morbidă ce răvăşea trăsăturile plăcute ale celuilalt — semnul clar al unei vieți de dezmăț — avea ceva elegant și distins care trezi în Jeff dorința aprigă de a-l depăşi.

Întorcîndu-se spre Jeff, domnişoara Lynde rosti:

— Fratele meu, domnule Durgin.

Apoi, privind spre cel pe care îl prezentase astfel, continuă:

— Ar fi bine să suni mai întîi, Alan, şi după aceea să încerci cheia.

— Cheia e foarte bună, replică tînărul, oprindu-şi o clipă privirea asupra lui Jeff, după care se întoarse şi aşteptă să se deschidă uşa.

Sora lui răspunse cu o candoare care, după cîte înțelese Jeff, era menită să reprezinte o compensație adresată lui:

— Poate că cheile de noapte nu pot fi folosite înainte de a se însera, sau nu funcționează cum trebuie mai devreme de miezul nopții.

Uşa fu deschisă, şi fata rosti cu o drăgălăşenie de-a dreptul cuceritoare:

— Nu vreți să poftiți înăuntru, domnule Durgin?

Jeff refuză politicos, dîndu-şi seama că gestul ei nu pornise de fapt din amabilitate fată de el, cît din dorința de a-i face în ciudă fratelui ei. Îl luă ca atare, ceea ce nu-i micşoră dorința de a se răfui cu ea la momentul potrivit.

XXX

În timpul cinei, în clipele cînd majordomul nu era de față, Alan Lynde îşi certă sora pentru imprudența de a apărea pe stradă în compania unui ticălos lipsit de orice maniere, a unui mitocan care se purtase atît de grosolan cu colegii săi încît nu fusese acceptat în nici unul din cercurile mai selecte, care fusese eliminat în primul an și care nici n-ar mai fi îndrăznit să se reîntoarcă la colegiu dacă n-ar fi avut un obraz neobişnuit de gros. Şi încheie spunînd că tare ar vrea să afle de unde a reuşit să-l culeagă.

Bessie îi arătă că l-a cules — dacă acesta era termenul care-i place — de la serata doamnei Bevidge, iar Alan răspunse cu o înjurătură şoptită rămasă nesesizată de mătuşa lor care, protejată de o uşoară surzenie, nu înțelegea ce se petrece între cei doi. Aşezată în capul mesei mătuşa privea cînd la unul cînd la celălalt: după părerea ei, Alan nu arăta mai aprins decît altă dată, iar Bessie nu trăda mai multă mulțumire de sine ca de obicei

Alan presupuse că trebuia să fie vorba de vreo operă de binefacere a lui Lancaster şi se întrebă cum un om de calitatea lui Morland se lăsase dus de nas în aşa hal încît îl acceptase în casa sa pe acest mitocan; o văzuse chiar el în compania individului la serata lui Morland. În concluzie, îi porunci surorii sale să pună capăt acestor relații, subliniind că nu-i vrea decît binele.

Bessie răspunse că îşi dă seama perfect că fratele ei e chinuit de remuşcări din pricină că se purtase nepoliticos cînd îl întîînise pe domnul Durgin, adăugînd că-l bănuieşte de a fi trecut puțin pe la club, avînd astfel nervii cam încordați. Poate tocmai de asta nu reuşise să descuie uşa? Fără îndoială, domnul Durgin era un intrus în lumea universitară, poate chiar și un ticslos, dar deocamdată n-o înjurase încă. Într-adevăr fusese eliminat şi revenise la colegiu. Mai existau și alții care nu fuseseră eliminați și nici nu se întorseseră, dar aceasta se explica probabil prin faptul că erau complet lipsiți de obraz.

În încheiere îi aminti fratelui ei că era obişnuită să iasă în lume fără compania şi protecţia lui şi că se va strădui să trăiască şi de acum încolo fără să-i urmeze sfaturile. Sau poate considera ca e necesar să urmeze exemplul lui?

Tocmai se servise peştele, iar Alan, care mîncase fără nici o poftă dar băuse cu multă înverşunare, îşi aruncă şervetul şi ieşi din sufragerie.

— Ce s-a întîmplat? întrebă mătuşa lor privind în urma lui.

Bessie ridică din umeri şi răspunse mai mult cu buzele decît cu glasul:

— Cred că nu se simte prea bine.

— Crezi că...?

Fata se încruntă în loc de răspuns şi cele două femei îşi continuară cina, apoi trecură în biblioteca mare şi mohorîtă unde îşi petreceau de obicei serile cînd Bessie nu era plecată de acasă. Asemenea seri erau tot mai frecvente cu trecerea timpului, căci împlinise douăzeci şi cinci de ani, iar tinerii de o vîrstă cu ea îşi terminaseră de mult studiile. Bessie nu era genul de fată care încerca să întoarcă tinereţea înapoi făcîndu-şi prieteni printre stu- denţii din anii mici, care intraseră în urma celor ce-i fuseseră colegi şi totodată parteneri de dans la colegiu. Rămăsese consecventă vechilor prieteni dintre care unii intraseră ulterior la facultatea de drept, numai că pe aceştia îi vedea din ce în ce mai rar fără a reuşi să-i înlocuiască făcîndu-şi prieteni noi; poate că, în ultimă instanţă, nici nu făcea parte dintre fetele ce se bucurau de prea multă căutare căci, deşi se spunea că e fermecătoare, nu prea ştia să facă complimente, iar în general oamenii preferă pe cei dispuşi să-i măgulească celor capabili să-i fascineze. În realitate bărbaţii se temeau de ea. De fapt, s-a dovedit că bărbaţii care nu se tem de astfel de fete sînt tocmai aceia de care ele ar trebui să se ferească. Indiferent dacă acest adevăr era sau nu valabil în legătură cu Bessie Lynde, era clar că ea, care strălucea, totdeauna prin inteligenţă, dar nu şi prin frumuseţe, nu reuşea să adune în jurul ei bărbaţi de cea mai bună calitate. Erau în general bărbaţi pe care alte fete îi considerau proşti sau insuportabili şi cărora era foarte greu să le găseşti alte atribuie, deşi calificîndu-i astfel li se făcea o

nedreptate. Celelalte fete se întrebau adesea ce-o fi găsind Bessie la ei; de fapt, poate că nici nu era nevoie să găsească ceva la el, ci doar ca ei să remarce la ea ceea ce trebuia remarcat, şi nimic mai mult.

Ceaiul fu servit în bibliotecă, ai carei pereți erau acoperiți în întregime de colecțiile rămase de la bunicul ei, astfel încît singurele suprafețe libere erau cele cu portretele bunicului și înaintaşilor lui, mergînd pînă în vremea cînd Copley crea adevărate capodopere înfățişîndu-și contemporanii. Chiar și mătuşa ei arăta ca un portret, nu chiar atît de vechi ca al străbunicului, dar ceva mai îndepărtat în timp decît al tatălui ei. Chipul ei plăcut, cu ochi mari şi obraji tinereşti, era încadrat de bucle castanii pieptănate strîns pe lîngă frunte, acoperite de o bometă bine croită care masca — fără ascunde complet — prezența perucii. Avea expresia senină dar cam absentă a celor ce suferă de o uşoară surzenie, seninătate datorată probabil anilor de prosperitate și buna-cuviinăş care îi alcătuiseră întreaga viață. Rămăsese domnişoară bătrînă în chip firesc şi nu întru totul împotriva voinței sale, aşa încît era complet lipsita de tristețea și amărăciunea ce însoțesc de obicei această dezamăgire. Deşi trăise toată viața printre oameni, nu ştia mare lucru despre ei: ştia doar că se împart în două categorii: cei ce erau ca ea, şi cei ce erau altfel; și trăise tot timpul numai printre cei de seama ei, ocrotită de părerile şi năzuințele lor. Pe reprezentanții celeilalte categorii nu-i disprețuia şi nici nu-i excludea; erau însă la fel de inexistenți pentru ea ca frigul de afară în clipa de față cînd se aşezase cu toată demnitatea staturii sale impunătoare pe fotoliul comod din biblioteca elegantei locuința moştenite de la tatăl ei. Faptul că în tăcerea monahală a casei îşi făcuseră apariția copiii fratelui ei nu tulburase cu nimic ordinea ei imperturbabilă. Era cît se poate de firesc ca, după moartea tatălui lor, copiii să se afle aici și nu era de mirare că, în timp tinerii manifestaseră şi o serie de înclinații spie dezordie; întrucît asemenea înclinații nu aparțineau neamului Lynde, era foarte probabil că le moşteniseră de la mama lor — o femeie din sud cu care fratele ei se căsătorise în vremea aventurilor sale financiare şi sociale care îl purtaseră spre ținuturi complet necunoscute ei. Cum nici mama copiilor nu mai trăia, viața mătuşii se

concentrase asupra lor cu un sentiment de totală aprobare — chiar dacă nu era însoțit în egală măsură de satisfacție — acceptîndu-i ca parte integrantă a existenței sale. Cei doi nepoți ajunseseră la vîrsta tinereții fără a reuşi să tulbure cu ceva credința ei în acea divinitate unitariană la a cărei slujbă se ducea cu regularitate.

Cînd Alan îşi abandonă studiile la colegiu în primul an fără a le relua ulterior, preferînd sa călătorească în Europa, Egipt și Japonia, mătuşa considerase în optimismul ei îngust că timpul și distanța vor reuşi să aştearnă uitarea asupra aventurilor sale. Întors acasă, băiatul îşi consacrase toată energia activității de la club, cu toate că mătuşa lui ar fi dorit să-l vadă dedicîndu-se unei profesii sau intrînd în afaceri. Dar întrucît nu duceau lipsă de bani, aşteptă cu nerăbdare ca tînărul să manifeste interes spre ceva cu aceeaşi consecvență de care dădea dovadă deocamdată în pasiunea sa pentru cai. Între timp, urmînd sfatul doctorului, tînărul fusese trimis din cînd în cînd într-un loc de odihnă. După prima încercare de acest fel, starea lui fusese atît de mult îmbunătățită și se menținuse un interval atît de lung, încît internările sale ulterioare — repetate ori de cîte ori lucrurile se înrăutățeau — îi dădeau mătuşii un sentiment de siguranță, cu atît mai mult cu cît erau totdeauna urmate de o ameliorare a situației.

Luînd din mîna nepoatei sale ceaşca de ceai, domnişoara Louisa Lynde repetă întrebarea pe care o formulase parțial la cină:

— Crezi ca Alan se simte iarăşi rău?

— Nu prea, răspunse fata cu seninătate. A fost la club. De fapt cred că a plecat de la masă pentru că l-am ofensat.

— Ce-ai făcut?

— L-am ofensat. Îmi făcea morală, iar eu n-am fost dispusă să-l ascult.

Gustînd ceaiul, mătuşa constată că e întocmai pe gustul ei, aşa încît îşi exprimă satisfacția printr-o afirmație generală la adresa nepoatei sale:

— Nu prea văd ce motiv avea să te certe.

Potrivindu-şi intensitatea glasului pe măsura posibilităților auditive ale mătuşii și făcînd un oarecare efort pentru a-l menține astfel, Bessie declară:

— Ştii, cînd e în toane proaste, simte nevoia să certe pe cineva, iar eu l-am cam necăjit, bănuiesc.

— Ce-ai făcut? întrebă mătuşa descifrînd sensul vorbelor mai mult după mişcarea buzelor decît din sunete.

— M-am întors acasă în compania unui bădăran, iar cînd am ajuns în faţa uşii, l-am găsit pe Alan chinuindu-se să descuie uşa şi le-am făcut cunoştinţă.

Domnişoara Louisa Lynde auzise cuvîntul „bădăran" atît de des de la nepoţii ei, încît îşi închipuia cu îi cunoaşte pe deplin sensul, aşa că întrebă:

— Dar unde l-ai cunoscut?

— Prima oară, răspunse Bessie, l-am întîlnit la serata dată de Willie Morland săptămîna trecută, iar astăzi l-am găsit din nou la întrunirea de binefacere a doamnei Bevidge.

— Nu ştiam, spuse mătuşa după ce mai luă o înghiţitură de ceai, că bădăranii au asemenea preocupări.

— Nu cred că au, răspunse tînăra rîzînd. Încă n-au ajuns să fie frămîntaţi de astfel de griji, iar cel de care îţi vorbeam nici nu cred că va ajunge vreodată. Doamna Bevidge a încercat să-l includă printre adepţii săi, dar el s-a eschivat cu atîta promptitudine, abilitate şi aş zice chiar brutalitate, încît bietul Freddy Lancaster s-a simţit dator să-i ceară scuze pentru lipsa ei de tact.

Prezentînd împrejurarea cu mici înfloriturі, Bessie se amuză copios pe seama ei fără a reuşi însă să-şi convingă mătuşa de hazul întregii situaţii. Expresia domnişoarei Lynde rămase serioasă şi atentă, aşa încît nepoata d continuă:

— Faptul că a refuzat-o nu l-a tulburat deloc, aşa că a rămas pînă la sfîrşitul întrunirii, iar la plecare am ieşit întîmplător împreună şi, cum aveam acelaşi drum, i-am permis să mă conducă acasă. E drept că e un mitocan, dar nu e chiar ca ceilalţi, rosti Bessie aplecîndu-se puţin înainte şi încercînd prin aceste cuvinte să-şi lămurească mătuşa, măcar în parte, asupra firii şi personalităţii lui Jeff.

Domnişoara Lynde ascultase cu destul de multă atenţie, iar cînd nepoata ei se opri, întrebă:

— Şi de ce era Alan aşa de supărat pe tine?

Tînăra se sprijini din nou de spătarul fotoliului.

— Ştiu eu, în general pentru că individul e un mitocan şi

în special pentru că e unul cu destul de multe cusururi. Am aflat că a fost eliminat în primul an pentru un motiv sau altul, şi ştii că bietul Alan este foarte pretenţios! Dar, după cîte spune Molly Enderby, în momentul de faţă Freddy Lancaster are numai cuvinte de laudă la adresa lui.

Bessie îşi luă o expresie care ar fi putut sugera căinţa şi dorinţa de împăcare, dar în clipa următoare rosti pe neaşteptate:

— Poate că era beat cînd a avut necazul acela. Alan nu l-ar ierta niciodată pentru aşa ceva!

— Cred, spuse mătuşa, că grija fratelui tău pentru relaţiile pe care ţi le faci este o notă bună pentru el.

— Desigur, încuviinţă fata rîzînd, şi cum de obicei nu prea-i pasă, ar fi trebuit să ascult cu mai multă răbdare teoriile lui. Dar cînd a început să mă dăscălească, mi-am ieşit din fire şi i-am dat cîteva sfaturi binefăcătoare sub *o* formă cam tăioasă. Probabil că de asta s-a ridicat şi a a plecat.

— Tot nu înţeleg, insistă mătuşa, ce motiv avea să se supere pe tine chiar aşa de tare.

— Ba eu înţeleg, replică Bessie. Înfăţişarea domnului Durgin nu sugerează celui care îl vede întîmplător nici un fel de rafinament spiritual: chipul lui e aşa de dur şi de colţuros, hainele îi stau aşa de nefiresc, încît ai senzaţia că mergi pe stradă lîngă un om primitiv căruia croitorii şi frizerii i-au dat o spoială de *fin de siècle*.

Văzînd expresia de uimire de pe chipul mătuşii ei, Bessie izbucni în rîs şi adaugă:

— Şi eu aş fi fost la fel de neliniştită în locul lui Alan şi am să am grijă să i-o spun. Dacă situaţia nu m-ar fi interesat aşa de mult, poate că m-aş fi înspăimîntat. Ori d cîte ori priveam în jur şi îl găseam pe acest om primitiv alături, mă treceau fiorii. Aveam parcă senzaţia că mă ia pe sus şi mă duce în peştera lui. Am să încerc să-i explic asta lui Alan.

XXXI

Cînd îşi terminară ceaiul, majordomul veni să ridice tava cu ceşti. Stăpîna casei rămase în fotoliul ei de la capătul mesei, iar Bessie luă o carte şi începu să citească. Mătuşa ei se trezi la nouă şi jumătate şi întrebă;

— S-a întors Alan?

— Cred că nici n-a fost plecat, răspunse fata. E prea devreme ca să se întoarcă sau nu e destul de tîrziu.

— Cred că am să mă duc să mă culc, mi-e cam somn, spuse mătuşa.

Bessie nici nu zîmbi auzind cuvintele ei, căci această comedie se repeta în fiecare seară cînd erau amîndouă acasă. Se despărțiră cu tot ceremonialul cerut de afecțiunea între membrii unei familii, după care nepoata îşi dădu mătuşa în grija cameristei. Apoi fata se aşeză din nou în fața focului și rămase pe gînduri cu cartea închisă pe genunchi. În asemenea clipe de visare dispărea complet aerul de vioiciune sclipitoare care, în afara ochilor neobişnuiți și a gurii frumos conturate, dădea farmec chipului ei. Chiar și ochii păreau inexpresivi, buzele ofilite şi fața toată arăta obosită și îmbătrînită.

Aştepta ca fratele ei să coboare, aşa cum făcea de obicei cînd era acasă, ca să fumeze o țigară în bibliotecă după ce mătuşa lor se ducea la culcare.

Alan intră cu paşi uşori, încălțat în papuci, şi prezența lui în încăpere fu semnalată printr-un sughiț sugestiv. Fata nu ridică ochii spre el, ci îl lăsă să facă mai multe încercări nereuşite de a-şi aprinde țigara blestemînd în surdină chibriturile, apoi îi întinse sfeşnicul oferindu-i astfel pe tăcute o soluție. În timp ce el se apleca peste spătarul scaunului ei cu țigara în gură pentru a ajunge la flacără, Bessie spuse:

— Eşti un băiat de treabă, Alan.

— Şi tu, Bess, eşti o fată bună, răspunse tînărul după ce se aşeză în fotoliul comod al mătuşii.

— Nu sînt foarte sigură, replică sora lui. Aş fi mai sigură dacă ai continua să mă certi. Ştiam cît se poate de bine că e

un bădăran, iar la întrunirea doamnei Bevidge s-a purtat într-adevăr ca un ticălos.

— Atunci, chiar nu mai înțeleg cum se face că erai cu el.

— Ba da, Alan, înțelegi foarte bine. E ca și cum ai spune că nu înțelegi cum de ai ajuns tu să fii mai mult serios decît treaz. M-a tentat.

Fratele ei zîmbi neputincios.

— Dar n-ai voie să cedezi unei astfel de tentații, Bess, spuse el cu seriozitatea omului care resimte urmările propriilor sale greşeli.

— Ştiu că n-am voie, dar o fac. Îmi dau seama că n-am decît de pierdut chiar dacă pe alții nu-i afectează cu nimic. Ştii ce, jur că nu mai fac — dacă juri și tu!

— Sînt gata oricînd să jur, răspunse tînărul abătut. Eşti o fată aşa de inteligentă, Bess, şi mă doare sufletul cînd văd că te faci de rîs.

— Chiar crezi că sînt inteligentă, Alan? întrebă fata, bucuroasă în egală măsură de învinuire și de landă.

— Eşti singura fată inteligentă pe care o cunosc.

— Ei, Doamne, nu e cazul să mă lauzi chiar aşa! Şi atunci, cum îți explici că nu profit cu nimic de pe urma inteligenței mele? Alte fete sînt în stare să picteze, să cînte sau să scrie, iar eu nu reuşesc să mă distrez decît cu lucruri care îmi fac rău. Poate poți tu să-mi explici de ce.

Alan Lynde nu căută să-i dea o explicație. Vorbele ei îl făcură să se gîndească cu amărăciune la propria sa situație.

— Cred că şi eu sînt inteligent… începu el.

— Şi încă cum! sări sora lui cu generozitate. Nimeni nu se compară cu tine. Dacă ai fi mereu lîngă mine și am vorbi mai mult, n-aş mai simți nevoia să am pe altcineva în preajmă. Discuția cu tine e o adevărată delectare spirituală. Prostiile sentimentale nu mă interesează. Cînd eşti tu cel adevărat, ai un fel cu totul deosebit de a vedea lucrurile — și chiar și altfel nu eşti prost. Ai putea realiza orice ai vrea.

— Din păcate, nu prea ştiu ce dracu vreau, replică Alan.

— Asta cam aşa e, nu prea ştii ce dracu vrei, adeveri fata.

— N-ar trebui să te exprimi aşa, Bess, o dojeni fratele ei cu severitate.

— Nici nu o fac în prezența oricui, în nici un caz în

prezența doamnelor.

Alan o privi cu coada ochiului, zîmbind ironic şi trist totodată.

— Cu asta m-ai dat gata, recunoscu el.

— *Touchè!* cum spune domnul Durgin. Cred că face scrimă și că vorbeşte franțuzeşte. Parcă aş auzi un animal vorbind franțuzeşte, deşi ni se pare firesc ca toate animalele să vorbească englezeşte. Să-ți spun drept, nu mă supără cînd te aud înjurînd în prezența mea. Ajută la descărcarea energiei electrice.

Izbucni în rîs, şi veselia ei se transmise şi tînărului.

— E ceva de capul lui? mormăi Alan cînd se opri din rîs.

— Chiar foarte mult, răspunse Bessie gînditoare.

Apoi îi relată tot ce îi spusese Jeff despre el însuşi, descriindu-i cum ştiuse s-o pună la punct pe binevoitoarea Bevidge — aşa îi spunea ea — și făcu portretul sumar al caracterului lui, atît cît îl putuse intui. Portretul era alcătuit în mare măsură din presupuneri subtile, prezentat într-o formă hazlie din care fratele ei, cunoscîndu-şi propriile sale defecte trase o serie de concluzii foarte corecte.

— Oricum, ar fi bine ca de acum înainte să nu mai ai de-a face cu el, spuse Alan în cele din urmă.

— Desigur, consimți Bessie gînditoare. Asta ar fi ca şi cum ai ajunge tu să te obişnuieşti cu băuturi proaste, nu-i aşa? Cred că înțeleg perfect. Dacă tot trebuie să bei, atunci măcar să bei şampanie.

Îl învălui într-o privire pătrunzătoare prin care intuiția feminină arată că înțelege viciul dar pe care bărbații o consideră amuzantă şi atît de patetică.

— Mai bine să nu mai vorbim de şampanie, replică fratele ei, morocănos.

— Ai dreptate, recunoscu Bessie şi se sprijini din nou de spătarul fotoliului, privind visătoare focul.

— Dacă eu renunț, renunți și tu?

— Mă tem că nu pot.

— Ai putea măcar să încerci.

— Am tot încercat.

— Aşadar facem tîrgul, spuse fata ridicîndu-se brusc de pe fotoliu. Se apropie de fratele ei, îi netezi părul și îl sărută pe

fruntea acoperită de o umezeală neplăcută. Bietul meu băiat! Aşadar facem tîrgul: te laşi de beții, mă las de bădărănii! Noapte bună!

Alan izbucni într-un hohot de rîs auzindu-i exprimarea grosolană care contrasta atît de puternic cu înfățişarea ei delicată.

XXXII

Jeff nu reuşise să-şi dea seama dacă domnişoara Lynde avea de gînd să facă parte dintre invitaţii de joi ai doamnei Bevidge. Se gîndi că poate a vrut doar să-l necăjească, aşa că se hotărî să meargă cu prima ocazie, sperînd să o întîlnească. Nu o găsi acolo, iar doamna Bevidge nu se strădui să-i facă alte cunoştinţe, aşa încît, după ce bău o ceaşcă cu ceai, plecă cu sufletul plin de revoltă, cu gîndul să se răzbune pe societate cu prima ocazie, refuzînd favorurile pe care aceasta i le va oferi ulterior. Numai că ocazia aşteptată nu se ivi. Deşi aparent lumea îşi deschisese porţile în faţa lui, le închise destul de repede iar Jeff fu nevoit să se împace cu gîndul de a renunţa la ea. Se apucă serios de învăţat şi îşi reînnoi legămîntul faţă de Cynthia, deşi gîndurile i se îndreptau destul de des spre cealaltă fată. Renunţase aproape cu totul la speranţa de a o mai întîlni, cînd se anunţă o mare petrecere înaintea sesiunii de iarnă care avea sa pună capăt — cel puţin pentru două săptămîni — veseliei celor tineri. Petrecerea includea atît de mulţi invitaţi, încît în anumite privinţe trecea dincolo de limitele obişnuite impuse de societate. În cazul lui Jeff Durgin, excepţia se explica printr-o intenţie binevoitoare ce depăşea îngăduinţa generală pe care gazda era dispusă să o acorde cîtorva „străini“.

Doamna Enderby era o persoană a cărei generozitate întrecea cu mult bunăvoinţa altor reprezentante de seamă ale înaltei societăţi. Era genul de femeie care nu se teme să facă ce-i place; de exemplu, nu se sfiise să facă cunoştinţă cu doamna şi domnişoara Vostrand la serata organizată de Vestover în urmă cu cîţiva ani; mai mult chiar, le dăduse ocazia să profite de ospitalitatea ei în cîteva împrejurări, ceea ce nu avusese nici un fel de urmări neplăcute pentru poziţia sa. Jeff îi fusese atunci prezentat, dar părerea pe care şi-o făcuse despre el fusese atît de proastă, încît nu-l invitase niciodată, nici chiar la conferinţe sau şezători literare ţinute cu intenţii caritabile, cu toate că în asemenea împrejurări

participaseră şi studenți de genul lui Jeff. Nu-şi făcuse nici un fel de mustrări de conştiință din pricina lui pînă în ziua cînd una din fiicele ei îl întîlni pe Jeff la serata dată de Willie Morland şi apoi la întrunirea doamnei Bevidge. Cu prima ocazie fata nu stătuse de vorbă eu el — nici n-ar fi reuşit chiar dacă at fi vrut, căci nu se desprinsese o clipă de lîngă Bessie Lynde; în cealaltă împrejurare îi adresase de la distanță un zîmbet și un gest de salut, la care Jeff răspunsese cu cordialitatea cuvenită. Fata însă interpretă răceala lui ca pe un reproş, care o impresionă cu atît mai mult cu cît se lăsase influențată de atmosfera generală de îngăduință de la întrunirea doamnei Bevidge.

— Cred că a suferit foarte mult, mamă, îi explică fata că nu l-ai invitat niciodată. Probabil că și ei resimt o asemenea atitudine.

— Bine, fie, trimite-i o invitație, răspuns mama.

Cînd Jeff primi invitația — cam în ultimul ceas — se grăbi să trimită o scrisoare de mulțumire, nu atît pentru că îl tenta să meargă în casa doamnei Enderby, cît îndemnat de speranța de a o întîlni pe domnişoara Lynde.

Dealtfel ea a fost prima persoană pe care o zări după ce îşi făcu datoria față de gazdă. După ce îl prezentă pe Jeff mătuşii ei, Bessie îi promise că îi va acorda un dar și îi îngădui să-l noteze în carnețel. Pe parcursul altui dans rămase pe margine stînd de vorbă cu el, iar apoi Jeff o însoți să ia o gustare.

Westover venise la petrecere apăsat de tristețea cu care participă la asemenea evenimente cei trecuți de treizeci şi cinci de ani. Urmărindu-i pe cei doi tineri, rămse cu impresia că nu s-au despărțit toată seara; impresia era aşa de puternică, încît în clipa cînd dansul se sfirşi și Jeff o conduse pe Bessie la mătuşa ei pentru a-şi aştepta următorul partener şi el însuşi reveni în sufragerie, Westover simți nevoia să stea de vorbă cu el pentru a-şi calma o oarecare nelinişte care pusese stăpînire pe el. Dar Jeff uu era dispus să discute; îşi umpluse o farfurie cu crochete, mazăre, ruladă de carne și salată, luase o sticlă cu şampanie şi se retrăsese într-un colț. Doamnele plecaseră din sulragerie şi nu mai rămăseseră decît cîțiva tineri și o mulțime de bătrîni, singuratici sau în grupuri. Capetele lor pleşuve se

aplecau cu lăcomie asupra farfuriilor pline, iar mustățile albe erau umede de băutură. Un zumzet neîntrerupt umplea încăperea, contopind hohotele de rîs și murmurul conversației, zăngănitul tacîmurilor şi clinchetul paharelor. Privind peste spinările lor aduse şi pîntecele rotunjite, Westover îl zări pe Alan Lynde intrînd în sufragerie, privind nesigur în jur în căutarea unei sticle cu vin. Observă astfel cum privirea insistentă a lui Jeff îi atrage atenția şi cum îl îmbie să se înfrupte din vinul lui. După o clipă de şovăire, Alan trecu peste propria sa mîndrie şi acceptă. Fața lui delicată era îmbujorată, părul îi cădea în dezordine pe frunte, dar aparent Jeff nu băgă de seamă aceste amănunte. Părea să se amuze copios de ceea ce îi spunea Lynde şi în acelaşi timp îi umplea pahar după pahar. Obrajii săi continuau să-şi păstreze culoarea obişnuită, de parcă trupul masiv reuşea să absoarbă băutura înainte de a apuca să i se urce la cap.

Westover ar fi vrut să intervină și, dacă ar fi fost vorba numai de Jeff, n-ar fi stat pe gînduri nici o clipă. Dar trebuia să țină seama în primul rînd de Lynde, iar pe un astfel de om nu-l poți salva din primejdia în care se pune singur fără riscul de a-l jigni. Se apropie de cei doi tineri, sperînd că în cele din urmă va avea curajul să facă ceea ce intenționa.

Jeff ridică sticla şi, asumîndu-și misiunea de gazdă, îl invită pe Westover:

— Faceți-vă rost de un pahar, domnule Westover! îl cunoaşteți pe domnul Westover, domnule Lynde? Tocmai vorbeam de dumneavoastră, adăugă el adresîndu-se din nou pictorului.

Alan trebui să se uite de două ori la Westover înainte de a-l recunoaşte.

— Ah, sigur că da. Domnul Durgin tocmai... tocmai îmi povestea de proprietatea sa de la munte. Spunea că ați fost acolo. Mă duc... o să mă duc şi eu la vară. Vreau să-i vad... caii.

Vorbea rar, cu pauze între cuvinte, cum fac cei ce se străduiesc să nu se bîlbîie.

Westover se gîndi că Lynde îşi închipuia că are de-a face cu un nobil de țară iubitor de sport și nu putu îngădui o asemenea mistificare.

— E un hotel mic dar foarte plăcut în zona de munte.

— Abstinență... totală, bănuiesc? întrebă Alan încercînd să zîmbească, dar nu reuşi decît să schițeze un rînjet crispat.

Era clar că nu-i păsa cîtuşi de puțin cine și ce era Jeff, căci şampania ştersese orice diferență dintre ei. Adăugă apoi că auzise că Jeff intenționează să conducă un hotel pe cont propriu după absolvirea colegiului și îşi exprimă părerea că trebuie să fie o treabă al naibii de plăcută

— Sora dumneavoastră aproape că nici nu m-a crezut cînd i-am spus, zise Jeff rîzînd.

— Cred că n-am pronunțat numele domnişoarei Lynde, replică Alan arogant.

Jeff îi umplu paharul, Alan îl privi o clipă şovăind, apoi îl goli pînă la fund. Discuția între cei doi tineri reîncepu fără ca Westover să participe în vreun fel la ea, aşa că în cele din urmă se retrase, profund îndurerat de ceea ce văzuse; totodată se întreba dacă Jeff încerca să-l scoată din minți pe Lynde din simpla dorință de a face rău (cum se întîmpla cu ani în urmă cînd necăjea copiii), din dorința de a se face plăcut profitînd de slăbiciunea celuilalt, sau era pur și simplu inconştient de răul pe care îl făcea. Impresia dureroasă pe care i-o lăsase scena îl făcu să caute o cale de a-și arăta devotamentul față de întreaga familie Lynde, aşa că se aşează lîngă domnişoara Louisa Lynde și încercă să lege o conversație cu ea. Intenția n-ar fi fost prea greu de realizat dacă bătrîna ar fi suferit doar de surzenie — căci reuşise să capete însuşirea specifică celor surzi de a purta o discuție doar prin da sau nu. Dar era şi o ființă total lipsită de duh, aşa încît în clipa în care Bessie se apropie, Westover era epuizat de parcă vorbise la un telefon defect. Tînăra zîmbi în semn că aprecia bunăvoința lui și, scăpînd de compania celui cu care dansase, îi acordă pictorului toată atenția.

— Ce amabil sînteți! spuse ea, cruțîndu-l de efortul de a găsi o explicație stîngace a gestului său.

— Ce frumoasă sînteti! replică Westover, răspunzînd în egală măsură sincerității şi echivocului replicii ei.

— Într-adevăr, astă, seară arăt destul de bine. Totuşi nu credeți că termenul „fascinantă" ar fi mai potrivit? întrebă fata cu un zîmbet radios.

Vălurile trandafirii a rochiei îi puneau în evidență umerii

delicați şi gîtul zvelt; brațele în mănuşi lungi se odihneau în poală; într-una din mîini ținea cu atîta grație un evantai, încît parcă făcea parte din ea și transmitea întreaga nelinişte a făpturii ei.

— Aş putea spune fascinantă, dacă doriți, spuse Westover, dar sînteti fără îndoială cea mai frumoasă de aici.

— Sînteți foarte amabil să mi-o spuneți chiar dacă nu gîndiți aşa, replică fata oftînd. Dacă fetelor li s-ar spune mai des asemenea lucruri, ar arăta mai bine, sau cel puțin s-ar simți mai bine, nu credeți?

— Cum astăzi s-au inventat o mulțime de societăți pentru tot felul de scopuri, am putea organiza una menită să ridice moralul tinerelor prin arta complimentelor.

— Ar trebui să luați inițiativa.

— Numai că lucrurile trebuie făcute cu multă conştiinciozitate şi din păcate nu se poate spune fiecărei fete în parte că e cea mai frumoasă.

— De ce nu ? Fiecare din ele ar fi dispusă să creadă.

— Fără îndoială, dar ce efect ar mai avea asupra membrelor societății?

— S-ar putea să aveți dreptate. De fapt, ați putea găsi diverse variante și nu ați mai avea mustrări de conştiință. Uneia i-ați putea spune: „Suneți divină!“, alteia: „Arătați ca un înger!”, alteia: „Sînteți grațioasă ca o muză!“ sau: „Sînteți însăşi întruchiparea eleganței”, sau: „Aveți o rochie ca-n basme!“ sau orice altă banalitate, iar fiecare ar considera că i se prețuişte înfățişarea și ar simți că este perfecțiunea întruchipată, aşa cum simt eu în clipa asta, deşi ştiu bine că nu mai sînt deloc în formă, ci doar arăt destul de bine.

— Domnişoară Bessie, n-aş îngădui nimănui să facă o asemenea afirmație, dar dumneavoastră vă este permis pentru că o spuneți în chip atît de desăvîrşit.

— Da, sînteți un om foarte bun şi nu vreți să mă contraziceți. Aşa ați făcut și cînd m-ați dat afară de la cursurile dumneavoastră.

— Am făcut eu una ca asta?

— Nu chiar aşa de brutal, dar cînd v-am spus că nu mă simt în stare să realizez nimic în domeniul artei, n-ați insistat să încerc — aşa că a trebuit să mă retrag. N-am să vă iert

niciodată pentru asta, domnule Westover, niciodată! *Iar acum vă rog să-mi vorbiți cu foarte mare interes căci se apropie de noi un tînăr şi dacă îşi dă seama că l-am văzut o să se oprească.* Aşa! A luat-o în altă direcție! Despre ce vorbeam, domnule Westover?

— Ah, domnişoară Bessie, spuse Westover rîzînd de mica ei înscenare, sînt convins că sînteți capabilă sa realizați absolut tot ce vă puneți în gînd

— Vă referiți la arta de a face impresie, de a întreține o conversație? Da, m-am gîndit şi eu la lucrurile astea, dar mi se pare prea uşor. Vreau să încerc să fac un lucru greu.

— Cum ar fi...?

— Să fiu foarte, foarte bună. Aş vrea să fac ceva care să-mi solicite toate puterile. Aş vrea să fiu un adevărat exemplu. Am făcut o încercare aseară, înainte de a mă culca, şi m-am simțit minunat. Am fost un exemplu pentru ceilalți, dar cînd m-am trezit.., am apucat-o iar pe vechiul drum. Aş vrea ceva cu adevărat *greu*, dar care să-mi fie foarte *uşor.*

Tînăra începu să rîda, iar Westover răspunse:

— Mă bucur că nu vorbți serios. Nimeni nu trebuie să fie exemplu pentru ceilalți. A fi perfect e la fel de periculos ca şi a căuta să-i flatezi pe alții.

— Pentru cel căruia i te adresezi nu e la fel de plăcut, spuse tînăra. Dar pentru cel în cauză e minunat, atîta timp cît rezistă. Vai, am ajuns să facem filozofie! Colectiv şi subiectiv! Exact subiectul pe care mi-ar plăcea să-l abordez dacă aş fi o persoană din New York invitată la o serată în Boston. L-ați văzut cumva pe fratele meu în ultima jumătate de oră?

— Da, era în sufragerie. Să vi-l aduc?

Spunînd aceasta cu speranța că va reuşi să-l scape din mîimle lui Jeff, Westover regretă imediat, căci îşi dădu scama că probabil Alan nu mai era într-o stare care să-i permită să apară în salon. Aşa că se bucură cînd Bessie răspunse:

— Nu, nu, o să mă caute el, acum sau mai spre dimineață!

Un tînăr se apropie şi o invită la dans, iar Westover nu se îndură să plece, cu atît mai mult cu cît domnişoara Lynde îi spusese că nu e cazul să-i țină companie. Rămase pe loc pînă ce dansul se termină și Bessie se întoarse.

— Cît e ceasul, domnule Westover? Văd că mătuşa mea a început să moţăie.

— Două şi zece, răspunse Westover privind la ceas.

— Ce devreme! oftă fata. Nu v-aţi plictisit?

— Foarte tare! Aş fi vrut să plec încă de acum o oră.

Bessie se aşează cu un gest ce trăda oboseală şi nervozitate, fără să rostească un cuvînt. Westover observă că privirea ei se opreşte asupra perechilor de tineri ce intrau sau ieşeau din sala de bal, asupra celor ce se aşezau pe canapele sau îşi găseau un colţişor retras la adăpostul uşilor, în umbra ferestrelor sau în spatele căminului; peste tot era cîte o fată îmbujorată de efortul dansului, şi alături de ea un tînăr care-i făcea vînt cu evantaiul să o răcorească. Bessie privea totul cu un aer de oboseală vădită, iar cînd un tînăr se apropie şi o invită la dans, îi spuse că a promis dansul altcuiva.

— Întoarce-te să mă inviţi mai tîrziu, dacă nu găseşti altceva mai bun de făcut.

Tînărul răspunse că e inutil să încerce să găsească ceva mai bun de făcut şi că ar prefera să aştepte să vadă dacă ceălălalt partener va veni sau nu. Cum Bessie îi acordă permisiunea să ia loc, tînărul se aşează alături de ea şi începură să discute.

Peste cîteva momente îşi făcu apariţia Jeff, care se apropie privind spre Westover cu un aer deosebit de stînjenit.

Zărindu-l, Bessie se ridică în picioare cu vioiciune şi rosti:

— Fără scuze, domnule Durgin. Numai că dacă mai întîrziaţi o clipă, pierdeaţi dansul promis.

Westover observă cum expresia lui Jeff se schimbă de la stînjeneală la surpriză şi apoi la încîntare în clipa în care înţelese implicaţia cuvintelor ei. Cu chipul radiind de fericire, se îndreptă spre sala de bal alături de Bessie, iar pictorul rămase pe loc frămîntat de bănuiala neîntemeiată că, de fapt, nu existase nici un fel de înţelegere între ei în privinţa dansului. Se întrebă nedumerit ce-o fi fost în mintea fetei, dar ştia de mult că este capabilă să-şi poarte singură de grijă: apoi încercă să-şi analizeze propriile bănuieli, iar în cele din urmă ajunse la concluzia că, în definitiv, nu era nimic rău în faptul că dansau împreună.

Îşi luă rămas bun de la domnişoara Lynde şi se îndreptă

spre garderobă pentru a-și lua haina și pălăria şi a porni către casă; la cotul scării unul din servitori, pe care îl cunoştea, îl opri cu un aer conspirativ. Gestul unui servitor de a i adresa unui oaspete era atît de neobişnuit (fiind justificat doar în împrejurarea în care îi oferea ceva de mîncare) încît Westover îşi dădu seama că trebuie să se aştepte la ceva cu totul ieşit din comun.

— Ştiți, domnule, e vorba de tînărul domn Lynde. L-am cărat într-o cameră de sus, dar nu e-n stare nici măcar să se țină pe picioare. M-am tot uitat să găsesc pe cineva care-i cunoaşte pe ai lui, să-mi ajute să-l pun în trăsură, că numai cu noi nu vrea.

— Unde e? întrebă Westover neliniştit, incapabil să refuze ceea ce i se cerea şi totodată scîrbit de serviciul pe care trebuia să îl facă.

— Veniți cu mine, răspunse servitorul şi o porni în sus pe scări cu paşi vioi, urmat de Westover.

XXXIII

Într-o încăpere alăturată celei în care fuseseră lăsate paltoanele și pălăriile bărbaților, Alan Lynde stătea pe un fotoliu, cu trupul încovoiat și capul prăbuşit în piept. Lumina lămpii aduse de servitor îl trezi din toropeală.

— Ce este? întrebă el cu demnitate. Unde mi-e trăsura? Ce s-a întîmplat?

— Vino, Lynde, trăsura te aşteaptă, spuse Westover. Te conduc eu. E vreo ieşire mai dosnică? întrebă apoi adresîndu-se servitorului.

— E scărița pe care l-am urcat.

— Foarte bine, spuse Westover simplu.

— Ce ieşire dosnică? strigă Lynde sfidător Nu merg pe acolo! E jignitor! Vreau să-mi iau rămas bun... doamna Enderby. Da' tu cine eşti? Al naibii servitor!

— Sînt Westover, Lynde! rosti pictorul, dar tînărul nu-l lăsă să continue, ci îi strînse mîna fericit şi îl luă de braț.

— Ah, Westover! Minunat! Cu dumneata... merg și pe ieşirea dosnică. Credeam că e servitorul ăla neruşinat. N-am vrut să te... jignesc.

— Nu-i nimic. Haide!

Apucîndu-l de braț, Westover porni condus de servitorul care păşea cu grijă în fața lor, gata oricînd să intervină în caz că tînărul s-ar împiedica. Coborîră scărița întunecoasă şi îngustă, trecură apoi prin pivnița în care se zăreau umbrele slujnicelor care îşi încheiaseră serviciul, iar în cele din urmă ieşiră pe peronul din fața casei, sub lumina lunii.

— Cheamă trăsura don'şoarei Lynde, spuse servitorul către lacheu, al cărui glas răguşit străbătu liniştea nopții:

— Trăsura domnişoarei Lynde!

Strigătul lui fu transmis de la un vizitiu la altul, de-a lungul coloanei de trăsuri care umplea strada și ale căror acoperişuri albe străluceau în lumina lunii. După cîteva minute, care lui Westover îi păruseră o veşnicie, vizitiul domnişoarei Lynde fu trezit, căci adormise pe capră, iar

trăsura se desprinse din şir şi se apropie. Cu ochi de cunoscător, vizitiul înțelese într-o clipă situația văzîndu-l pe Alan pe peron, sub bolta de la intrare, sprijinit de brațul unui necunoscut.

Polițiștii aflați la uşă, de o parte şi de alta a covorului aşternut pentru oaspeți, îl ajutară pe Westover să-l urce pe Alan în trăsură după care, la îndemnul vizitiului, caii porniră în trap mărunt. Cei doi polițişti îşi strînseră mîinile în mănuşi albe şi îşi zîmbiră cu subînțeles, iar acelaşi zîmbet se transmise apoi de-a lungul lanțului de servitori înşirați pe trepte și pe marginea peronului. Nici unuia dintre ei nu-i părea rău văzîndu-l pe Alan în această situație şi poate că nici nu era prima dată cînd îl vedeau aşa.

Cam la jumătatea drumului spre casă Alan îşi veni în fire puțin, puse mîna pe clanța portierei și rosti nesigur:

— Spune-i vizitiului să... ne ducă la club, s-o facem lată!

— Nu, nu, interveni Westover încercînd să-l oprească, mai bine mergem direct la tine acasă.

— Da' tu... cine eşti? întrebă Alan.

— Westover.

— A, da, Westover... credeam că Westover a rămas la... doamna Enderby. Credeam că... individul ăla... cum îl cheamă? Durgin. E un tip îngrozitor... da' cu mine... s-a purtat cum se cuvine... Tu nu eşti ca el, nu? Atunci e bine. Individul m-a umplut... de silă... da' am băut din şampania lui... şi trebuia... să-i dau atenție.

Scăpă din mînă clanța portierei și căzu din nou greoi pe bancheta trăsurii.

— Mare ticălos! exclamă cu amărăciune. După ce că-i bădăran... mai e și ticălos... a-ndrăznit să rostească... numele soră-mi... Zici că eşti Westover? Da, da, Westover... prietenul familiei... Să-ți spun una bună, Westover... Să vezi ce-a zis soră-mea... te laşi de beții, mă las de bădărănii... Aşa a zis... eram numai noi doi... Bess e o doamnă... nu vorbeşte aşa cu oricine... Cred că asta nu intră la socoteală... nici pentru ea... nici pentru mine.

Cînd trăsura se opri în fața casei familiei Lynde, Westover deschise portiera.

— Am ajuns acasă, Lynde, hai să coborîm!

Lynde nici nu se clinti; îl întrebă din nou pe Westover cine este, iar cînd se convinse de identitatea lui, îi spuse cu aroganță că e cazul să-l ia cu ei și pe celălalt, Westover încercă să-l roage, să-i explice, dar Lynde zăcea proptit în colțul trăsurii, aparent adormit. Pictorul se gîndi să-l tragă cu forța și să-l ducă în casă şi apelă la ajutorul vizitiului pentru a duce treaba la bun sfîrşit împreună:

— Păi, nu pot să las caii singuri, domnule, răspunse vizitiul. Ce vrea?

Westover coborîse din trăsură şi stătea pe trotuar în aerul înghețat al nopții, cu o mînă pe portieră, încercînd să-i explice vizitiului care îl asculta cu atenție de pe capră şi care în cele din urmă hotărî:

— N-aveți încotro, domnule. Cînd e în halul ăsta, nici dracul nu-l poate urni. Mai bine să ne întoarcem și să-l luăm pe domnul celălalt.

În cele din urmă Westover se hotărî să-i urmeze sfatul, spunîndu-şi tot timpul că o încercate atît de absurdă nu va duce la nici un rezultat, dar fiind în acelaşi timp convins că nu are altă ieşire.

În clipa în care trăsura opri în fața locuinței doamnei Enderby, îl ispiti gîndul de a lăsa totul la voia întîmplării, dar apoi îşi dădu seama că nu poate face aşa ceva. Intră şi încercă să-l găsească pe Jeîf, trimițînd în căutarea lui vreo doi trei slujitori cărora le descrisese înfățişarea lui, apoi întrebînd de el pe cîțiva dintre tinerii care plecau, sperînd că-1 cunoşteau. Pînă la urmă se văzu obligat să-şi scoată paltonul și pălăria şi să intre din nou în sala de bal. Numărul oaspeților, deşi simțitor redus, era încă destul de mare. Îndemnat de o fericită inspirație, Westover se îndreptă spre sufragerie, unde îl găsi pe Jeff îngrămădind pe o farfurie tot felul de bunătăți, de parcă ar fi vrut să le ducă cuiva. Pictorul îi ceru să vină imediat afară și îi explică cum stau lucrurile. Ținînd încă farfuria în mînă, Jeff se sprijini de perete și izbucni într-un hohot de rîs atît de copios, încît aproape că scăpă farfuria din mînă. Se opri în sfirşit, îşi trase sufletul şi spuse.

— Mă întorc într-o clipă. Trebuie să-i duc asta domnişoarei Bessie Lynde, dar mă întorc imediat.

Westover îl privi cu neîncredere, dar în clipa cînd îşi lua

paltonul şi pălăria, Jeff îşi făcu apariția gata îmbrăcat, și ieşiră împreună.

O altă trăsură bloca acum ieşirea, și Westover ascultă cu inima strînsă cum strigătele nemiloase ale lacheului răsună din nou în noapte chemînd trăsura domnişoarei Lynde. Cu o încetineală exasperantă trăsura trase în sfîrşit la peron, se opri, iar Jeff deschise uşa.

— Hei! exclamă el. Nu e nimeni aici!

— Cum nu e nimeni?! strigă Westover asaltîndu-l apoi pe vizitiu cu întrebări și dojenindu-l aspru, pînă ce unul din polițişti îi atras atenția că trăsura lor împiedică trecerea altora şi că deci trebuie să se retragă.

Vizitiul nu le putu da nici o explicație; habar n-avea cînd şi cum dispăruse Alan.

— Dar bănuieşti unde ar putea fi? întrebă Jeff cu o prezență de spirit pe care Westover o admiră fără voia lui.

— Ei, cam ştiu eu pe unde se ducea altă dată, domnule, recunoscu vizitiul.

— Foarte bine, du-mă acolo! spuse Jeff. Întoarceți-vă şi scuzați-mă cumva în fața domnişoarei Lynde, rosti el peste umăr, adresîndu-se pictorului, într-un fel sau altul reuşesc eu să-l duc acasă înainte de ivirea zorilor. Am să trimit imediat trăsura înapoi, să le ia pe doamne.

Pentru a simplifica lucrurile, Westover îşi spuse că dacă domnişoara Lynde vroia să ştie ce-i cu Jeff, n-avea decît să se intereseze de el; dar ea nu întrebă nimic. Cînd Westover se apropie de cele două doamne, Bessie spuse doar:

— Ce-i cu dumneavoastră, domnule Westover?! Credeam că v-ați luat rămas bun de mult de la acest palat al veseliei.

— Adevărat? replică Westover şi, cum fata nu mai puse alte întrebări, fu cruțat de păcatul de a inventa o minciună plauzibilă.

— L-ați mai văzut cumva pe Alan? întrebă Bessie cu un glas aproape şoptit.

— L-am văzut cu mult timp în urmă, răspunse Westover pe acelaşi ton.

— Atunci ar fi bine să plecăm și noi, spuse fata, dar nu se ridică imediat, iar pictorul avu impresia că parcă aşteaptă ceva.

Pentru el, perechile care intrau şi ieşeau din sala de bal semănau cu nişte tablouri însufleţite brusc într-un chip inexplicabil. Aproape toţi oaspeţii mai în vîrstă plecaseră şi nu mai rămăseseră decît cîteva doamne de companie care rezistau pe poziţii cu o tenacitate de fier; printre cei de vîrsta lui, era singurul reprezentant. Îşi dădea seama că ar fi fost normal ca luminile să se împuţineze, dar 1ocuinţa era la fel de strălucitor luminată ca şi la începutul balului. Undeva se deschisese o fereastră, şi aerul nopţii răcorea încăperile supraîncălzite. Într-un fel el se bucura că Bessie nu se ridicase să plece imediat, căci se temea că trăsura nu se întorsese încă, iar în acest caz tot adevărul ar fi ieşit la iveală. La un moment dat tînăra se hotărî să nu mai aştepte, dacă într-adevăr aşteptase ceva, iar Westover nu găsi nici un motiv întemeiat petru a o reţine. Bessie se ridică şi, aplecîndu-se puţin, îi spuse mătuşii ei la ureche:

— Vreau să merg acasă, mătuşă Louisa.

Apoi îl invită şi pe Westover, zîmbindu-i cu amabilitate:

— Nu vreţi să vă ducem pînă acasă?

— Nu, vă mulţumesc, prefer să merg pe jos. Dar permiteţi-mi să mă duc să vă chem trăsura, şi se grăbi să-şi ia paltonul şi pălăria şi să coboare scările, unde glasul jalnic al aceluiaşi lacheu străbătu pentru a treia oară liniştea nopţii chemînd trăsura domnişoarei Lynde.

Pe cînd stătea la marginea peronului privind nerăbdător de-a lungul străzii, auzi remarca unuia dintre poliţişti adresată celuilalt:

— După cum se vede, domnişoara Lynde face cărăuşie nu glumă astă-seară, dar comentariul lui nu îl impresionă pe Westover în nici un fel.

În aceeaşi clipă se ivi o trăsură, şi pictorul îl recunoscu pe vizitiul domnişoarei Lynde, fiind la rîndul lui recunoscut de acesta.

— Doar ce m-am întors, domnule, şopti el, şi imediat Bessie îşi făcu apariţia, păşind graţios alături de mătuşa ei pe covorul de la intrare.

— Sînteţi deosebit de amabil, rosti ea, şi adăugă: Noapte bună, domnule Westover! cu un glas al cărei ton voia parcă să spună că virtutea însăşi este răsplata celor ce fac o faptă bună

pentru ea şi cei care îi sînt apropiați.

Westover închise portiera, trăsura se depărtă, iar el porni spre casă pe jos, răsuflînd uşurat.

XXXIV

Acasă Bessie întrebă servitorul somnoros care le deschise uşa dacă fratele ei a venit şi află că nu sosise încă. Cu ajutorul cameristei o duse pe mătuşa ei sus, în dormitor, iar apoi se întoarse şi trimise servitorul la culcare, spunîndu-i că va rămîne ea să-şi aştepte fratele. Capriciile cheilor lui Alan erau bine cunoscute tuturor servitorilor, aşa că şi acesta înțelese perfect implicația cuvintelor ei. O anunță că făcuse focul în anticameră și că lăsase lumina aprinsă. Se despărțiră în fața uşii bibliotecii, iar Bessie coborî la parter după ce îşi scoase rochia de bal și îmbrăcă o rochie uşoară și comodă de dimineața care nu era deloc lipsită de gust. Nimic din ce îmbrăca nu era lipsit de gust, iar stofa, croiala şi culoarea rochiilor ei, dantelele şi panglicile ce le împodobeau, ilustrau perfect îndrăzneala de spirit cu care era „dăruită", după cum spunea ea însăşi. În momentul de față alesese o rochie ce dădea strălucire tenului ei întunecat și îi punea în evidență frumusețea ochilor şi a gurii, devenind parcă o emanație firească a farmecului și eleganței ființei sale. Era rochia care o avantaja cel mai mult, și ea o prefera tuturor celorlalte tocmai pentru aceste calități.

Îşi luă o carte și se aşeză pe un fotoliu scund și comod în fața căminului, sprijinindu-şi picioarele delicate pe grilajul cald. Ceasul de pe poliță arăta trei și un sfert, dar parcă niciodată Bessie nu fusese mai trează ca acum şi nu gustase mai deplin această stare. Pînă la miezul nopții petrecerea la care participase nu fusese întru totul pe placul ei, dar după aceea se transformase într-o avalanşă de emoții al căror fior îl simțea încă şi care aştepta parcă o dezlegare în întîmplările ce aveau să vină. Nu ştia în ce stare va fi fratele ei cînd va ajunge acasă; nu-l mai văzuse din clipa cînd se retrăsese pentru cină. Pînă atunci se purtase aşa cum se cuvine, dar nu ştia ce se întîmplase cu el după aceea. Spera din tot sufletul că va fi destul de treaz ca să poată sta de vorbă eu el, căci îşi dorea grozav să-i audă părerea. Avusese parte din plin de vorbe

măgulitoare şi simţea nevoia să i se spună ceva adevărat despre ea însăşi. Ar fi vrut să afle ce gîndeşte Alan despre felul cum se purtase ea în seara aceea cu Jeff Durgin. Probabil că în mare parte văzuse el însuşi cum se petrecuseră lucrurile, iar ceea ce nu văzuse îi va spune ea. Îi va spune de cîte ori dansase cu el şi de cîte ori preferase să stea de vorbă cu el fără să danseze, îi va spune cum refuzase un tînăr pretinzînd că a promis altuia dansul și cum dansase tocmai cu Jeff, pretinzînd că el e cel căruia îi acordase dansul. Făcuse pur şi simplu o experienţă — voise să vadă cum va reacţiona; din acelaşi motiv acceptase invitaţia altcuiva pentru un dans pe care în realitate i-l promisese lui. Îi va spune apoi că el îi ceruse să-i rezerve ultimul dans, iar apoi dispăruse. Toate astea îl vor ajuta pe Alan să înţeleagă exact situaţia, și el îi va spune cinstit părerea lui.

Dealtfel îi era foarte greu să-şi formuleze propria ei părere despre cele ce se întîmplaseră, sau mai degrabă încerca să se convingă că nu-şi poate face o părere. În adîncul sufletului îşi spunea cu mîndrie că nu e vorba doar de un joc. Deşi nu era o fată fără cusur, judecînd după părerea unanim acceptată, nu era nici meschină din fire, iar a te juca de-a dragostea era de-a dreptul înjositor. Îndrăzneala cu care abordase relaţia cu tînărul acela nu putea fi numită cochetărie. La rîndul lui, şi el părea că înţelege şi acceptă lucrurile exact în aceeaşi manieră. Se întreba nedumerită dacă acest mitocan era cu adevărat mai interesant ca om decît ceilalţi bărbaţi pe care îi cunoscuse, sau dacă era doar altfel decît ei. Era vorba oare de o originalitate reală, de genul celei care îl caracteriza pe Alan, sau numai de o spoială de noutate care se va toci cu timpul, dînd la iveală obişnuita platitudine care părea să caracterizeze toţi bărbaţii și din pricina căreia ajungeai pînă la urmă să-ţi doreşti să faci o faptă îngrozitoare. Alături de omul acesta nu simţise nici o clipă tentaţia de a face o faptă îngrozitoare. Oare singura explicaţie valabilă era că, fiind el însuşi un tip atît de îngrozitor, nu-ţi mai venea să faci absolut nimic? I-ar fi plăcut să-i ceară lui Alan să judece problema şi să vadă ce o să-i răspundă. Bărbatul acesta lipsit de educaţie părea că nu-şi pierde cumpătul niciodată, deşi încercase să-l deruteze născocind tot felul de situaţii mai mult decît îndrăzneţe. El

făcuse față împrejurărilor cu seninătate, ba mai mult chiar, le găsise amuzante, iar în cele din urmă îi solicitase un dans: la sfîrşit însă nu venise să o invite, cu toate că între timp îi adusese ceva de mîncare și se purtase extrem de atent cu ea şi cu mătuşa Louisa, născocind tot felul de servicii pe care să le facă pentru ele. Apoi dispăruse pe neaşteptate fără să se mai întoarcă, iar domnul Westover îşi făcuse apariția în chip misterios și le însoțise la plecare.

Auzi un scrîşnet la uşa exterioară și îşi dădu seama că trebuia să fie Alan care încerca să descuie. Lăsase uşa interioară întredeschisă, ca să fie sigură că îl aude, şi se repezi în holul de la intrare în timp ce afară continua să se audă clinchetul ineficace al cheii.

— Tu eşti, Alan? întrebă încet, iar dacă mai avusese vreo urmă de îndoială aceasta dispăru cînd îşi auzi fratele blestemînd ca de obicei cheia ghinionistă.

Deschise imediat uşa și îl văzu pe Alan alături de un alt bărbat, care îl ținea strîns de mijloc ca şi cum l-ar fi prins să nu cadă în clipa cînd se deschisese uşa. Alan îşi recăpătă echilibrul și se agăță de celălalt, invitîndu-l insistent să intre și să tragă un chef.

Recunoscîndu-l pe Jeff, Bessie se opri și privirile li se întîlniră o clipă. Jeff încercă să scape explicîndu-i:

— Vă rog să mă scuzați, domnişoară Lynde. Am venit împreună cu fratele dumneavoastră şi îl ajutam să intre în casă... Nici nu bănuiam că dumneavoastră...

Alan interveni, rostind cuvintele cu o claritate bine cumpănită:

— Cui îi pasă ce bănuiai? Intră să iei ceva ca să prinzi puteri. Maşinile spre Cambridge nu mai circulă de mult. Vino cînd îți spun! rosti apoi pe un ton ridicat.

Pe partea cealaltă a străzii se aprinse o lumină și se deschise o fereastră; probabil cineva îi privea.

— Haide, adu-l înăuntru! îl imploră Bessie, iar cum Jeff părea dispus să cedeze, Alan îl trase de mînecă şi adăugă:

— Vino odată, mitocan nenorocit!

Jeff închise grăbit uşa şi începu să rîdă, părînd insensibil la ceea ce ar fi reprezentat o insultă gravă pentru orice alt bărbat pus într-o asemenea situație; indiferent care era

adevărata explicație a reacției lui, recunoaşterea brutală a unui fapt în esență grotesc era o atitudine mult mui îndrăzneață decît orice încercare nereuşită de a-l ignora. În general oamenii învață să se adapteze nenorocirilor, iar ceea ce le face cu adevărat dureroase este fățărnicia celor ce se prefac că nu le văd. Bessie nu se simți jignită de veselia lui Jeff.

— Am făcut focul în anticameră, spuse ea. Puteți să-l aduceți înăuntru?

— Cred că da.

Jeff îl duse pe Alan în cameră și îl propti pînă ce reuşi să-i scoată paltonul și pălăria, apoi îl aşeză în fotoliul comod pe care stătuse Bessie pînă nu de mult. Între timp Alan îşi instruia sora să sune şi să ceară să li se aducă şampanie şi friptură rece, iar fata încerca să-l liniştească promițîndu-i că aşa va face. Moleşit de căldura din casă, Alan se pierdu complet, dispozițiile sale de a i se servi cina rămînînd numai pe jumătate rostite.

— Să-l duc sus? întrebă Jeff. Pot să-l duc în brațe.

Fata refuză cu o mişcare a capului și răspunse şoptit:

— Am să-l las aici!

Apoi, după o clipă de şovăială, întrebă:

— Ați... credeți că... a băgat cineva de seamă la doamna Enderby?

— Nu, l-am dus într-o cameră separată... unul din servitori l-a dus.

— Şi l-ați găsit acolo?

— Domnul Westover l-a găsit.

— Nu înțeleg.

— Nu. S-a întors la dumneavoastră după ce am plecat?

— Ba da.

— L-am rugat să mă scuze.

— Nu mi-a spus nimic.

— Ei. Probabil că s-a cam speriat.

Jeff se opri, gata să rîdă de scena caraghioasă pe care şi-o aminti, apoi întoarse capul.

— Spuneți-mi ce s-a întîmplat! îi ceru Bessie neliniştită.

— Domnul Westover l-a mai dus acasă o dată, dar n-a vrut să coboare şi l-a pus să se întoarcă să mă caute.

— De ce?

Jeff răspunse doar cu o ridicare din umeri.

— Şi apoi?

— Am ieşit şi ne-am dus la trăsură imediat ce am plecat de lîngă dumneavoastră, dar nu mai era acolo. L-am trimis pe domnul Westover să va țină companie şi am pornit să-l caut.

— Ați fost deosebit de amabil. Vă mulțumesc pentru bunătatea pe care i-ați arătat-o fratelui meu. N-am să uit niciodată ce ați făcut pentru el. Mă simt datoare să vă cer scuze.

— Pentru ce? întrebă Jeff cu duritate.

— Pentru că v-am condamnat cînd nu v-ați întors pentru dansul promis.

Chiar dacă Bessie nu avusese altă intenție decît să facă ceea ce se cuvenea, latura poznaşă a firii ei ieşi la iveală în chip involuntar. Orice alt bărbat ar fi găsit că glasul și atitudinea ei au ceva dramatic, dar Jeff simți că într-o oarecare măsură Bessie se şi distrează de tot ceea ce se întîmplă și începu să rîdă.

— Ați fost foarte supărată pe mine?

— Foarte, răspunse fata pe acelaşi ton, uitînd cu totul de fratele ei și de întreaga împrejurare îngrozitoare.

— Spuneți-mi ce ați gîndit despre mine, spuse el apropiindu-se, și ei i se păru foarte arătos și foarte puternic. Aş vrea să ştiu.

— Mi-am spus că n-am să vă mai vorbesc niciodată.

— Văd că v-ați ținut de cuvînt, replică Jeff. Acum totul e în ordine. Noapte bună... sau bună dimineața. Dumnezeu ştie cum e bine!

Îi luă mîna, pe care fata nu şi-o putu retrage — sau îşi spuse că nu şi-o poate retrage — zîmbi ironic şi o învălui într-o privire plină de scepticism, care înregistra fără greş fiecare amănunt a tot ceea ce era frumos și urît în înfățişarea ei. Apoi se întoarse şi ieşi, iar Bessie se grăbi să încuie uşa în urma lui.

XXXV

Bessie urcă fără zgomot în camera ei, unde rămase pînă dimineața aşezată pe un fotoliu, frămîntată de tot telul de gînduri pe care ea le-ar fi numit mai degrabă emoții. Îşi punea cele mai iscoditoare întrebări, fără a-şi da însă răspunsuri la fel de sincere, și ajunse la concluzia că are nevoie de părerea altcuiva pentru a înțelege exact ce făcuse şi ce intenționase să facă.

Cînd trase perdelele şi lăsă lumina zilei să pătrundă în odaie, se privi în oglindă, dar chipul reflectat nu trăda cu nimic nelinişstea ce o frămînta. Fața ei purta totdeauna pecetea unui calm interior din pricina tenului mat, în schimb ochii erau mai strălucitori ca de obicei din cauza nopții nedormite.

Cînd sosi la micul dejun îmbrăcată în rochia în care rămăsese toată noaptea şi îi turnă mătuşii Louisa cafeaua, pe buzele ei se putea zări chiar un zîmbet aproape imperceptibil.

— Rochia asta îți vine minunat, Bessie, îi spuse mătuşa. E cea mai frumoasă rochie de dimineață pe care o ai.

— Crezi? întrebă Bessie privindu-şi rochia cînd pe o parte cînd pe cealaltă, cum face totdeauna o femeie cînd se vorbeşte despre ținuta ei.

— Domnul Alan doreşte să servească micul dejun în cameră, şopti respectuos majordomul în timp ce îi oferea domnişoarei Lynde ceaşca. Nu doreşte decît cafea și puțină pîine prăjită.

Bessie înțelese că fraza fusese formulată pentru a-i da posibilitatea să întrebe.

— Nu se simte prea bine, Andrew?

— Ca de obicei, domnişoară, răspunse Andrew cu un aer sumbru. Aproape ca de obicei.

Fata îşi dădu seama că starea fratelui ei se înrăutățea și că excesul din noaptea trecută era începutul unui declin care nu putea avea decît un singur sfîrşit. Trebuia chemat doctorul, care va hotărî ce era de făcut urmărind evoluția stării lui Alan în cursul zilei.

În aceeaşi după-amiază, la o oră destul de înaintată, Bessie auzi glasul domnişoarei Mary Enderby vorbind în anticameră cu majordomul.

— Dacă domnişoara Bessie se odihneşte, întreab-o dacă pot să urc pînă la ea. Sau poate că e mai bine să trec altă dată.

Bessie coborî în grabă scările şi spuse:

— Molly! Ce idee minunată ai avut! Tocmai mă gîndeam la tine și îmi doream să te văd. Dar nici nu-mi puteam închipui că te-ai și sculat.

— E cam devreme, într-adevăr, recunoscu domnişoara Enderby, dar veneam şi mai devreme dacă puteam, însă mi-a fost teamă să nu te trezesc. Îți cunosc obiceiul de a face din noapte zi și de a te scula pe la ora prînzului.

— Ce decădere!

— Într-adevăr. Să-ți spun drept, m-am gîndit întruna la tine din clipa cînd m-am trezit și ardeam de nerăbdare să vin să văd dacă ai reuşit să scapi cu viață.

— Vino sus și ai să te convingi, o invită Bessie, ținîndu-şi prietena de mînă, în timp ce stăteau alături pe canapea: în mintea ei amănuntele nopții trecute desfăşurate în chiar locul acela, se derulau pentru a mia oară.

— Nu, mi-e imposibil! Te-ai simțit bine?

— La *tine?*

— Ce drăguță eşti, Bessie; dar să-ți spun drept, am avut tot timpul sentimentul că eşti o adevărată sacrificată. A fost primul gînd care mi-a trecut prin minte în clipa cînd m-am trezit şi de atunci mă mustră conştiința întruna. Cred că conştiința e de vină.

— Bineînțeles. Hai, spune, îmi place să ştiu că am fost o martiră, dar nu prea înțeleg de ce?

— Cum nu ştii?! Dacă nu ştii, am să-ți spun imediat: eu am fost aceea care am rugat-o pe mama să-i trimită o invitație. În ziua cînd l-am văzut la întrunirea doamnei Bevidge, mi-a părut rău pentru el, era clar că îl chemase numai și numai ca să profite de el, aşa că i-am spus mamei să-l invite Cum la o petrecere aşa de mare lucrurile se aranjează de la sine, mi-am spus că o să aibă Dumnezeu grijă de el într-un fel sau altul. Apoi mi-am dat seama că totdeauna e nevoie şi de un mijlocitor şi că tu ai fost aceea în tot cursul serii!

— Ah, e vorba de domnul Durgin! exclamă Bessie, înfiorată de sonoritatea numelui, pe care îl pronunță cu deosebită plăcere pe un ton de compasiune ironică.

— Fără îndoială. Asta îmi arată că nu trebuie să facem niciodată fapte bune. Săraca de tine! Cred că ai jurat că nu mai dai ochii cu el toată viața.

— Ştiu eu?! O fi fost chiar o corvoadă?! Nu-mi dau seama!

Spunînd aceasta, Bessie se gîndea că îi va fi imposibil să-i încredințeze domnişoarei Enderby tainele inimii ei din pricina felului cum interpretase întreaga împrejurare

— Hai, Bessie! Nu-mi face demonstrații de răbdare, că încep să-mi pierd încrederea în oameni. N-am să te iert decît dacă recunoşti încă o dată că a fost un adevărat supliciu. Nu e vorba numai de faptul că e de proastă condiție, dar e și teribil de grosolan. Nimeni nu poate spune o vorbă de laudă la adresa lui, în afară de Freddie Lancaster, bineînțeles, care acceptă pe oricine din principiu şi deci părerea lui nu contează. Am crezut că, în ciuda înfățişării necioplite, s-ar putea să fie înzestrat cu sensibilitate și rafinament în gîndire. Asemenea cazuri se întîlnesc la tot pasul. Dar, după cîte spun ceilalți, nu are nici un fel de calități. Am auzit că a intrat într-un grup de oameni asemeni lui, cu nişte apucături îngrozitoare. Pe de altă parte, se spune că are un cap foarte bun şi că ar putea face lucruri minunate dacă ar vrea. Exact asta îmi zicea şi vărul Jim azi după-amiază, cînd a trecut pe la noi. Cînd am auzit, m-am hotărît să dau fuga încoace și să te avertizez că nu e cazul să-ți faci probleme de conştiință dacă ți s-a făcut lehamite de el. Nu-i aşa că n-ai să fii supărată pe noi? întrebă Mary Enderby ridicîndu-se.

— Cum aş putea să fiu? răspunse Bessie ridicîndu-se şi ea şi strîngînd la piept mîna prietenei ei. Te rog mult vino să iei ceaiul cu noi!

— Mi-e absolut imposibil!

Tăcură amîndouă brusc. Uşa de la intrare se deschisese şi din hol se auzi un scurt dialog. Apoi o voce — pe care amîndouă o recunoscură ca fiind a doctorului — rosti:

— Atunci am să merg direct în camera lui.

Cele două fete îşi luară rămas bun cu o veselie exagerată, încercînd să-şi ascundă stînjeneala. Ştiau amîndouă la fel de

bine că doctorul venise să îl consulte pe Alan, care nu suferea decît de o singură boală.

Mary Enderby se simți chiar datoare să spună:

— Alan arăta minunat aseară!

— Da. S-a simțit foarte bine, răspunse Bessie şi îşi conduse prietena pînă la uşă, o sărută, îi mulțumi pentru gîndurile bune şi îi spuse că nu are nici un motiv să-şi facă griji din pricina ei.

Urcînd scările spre bibliotecă, Bessie avea impresia că se va prăbuşi pe drum. Mary Enderby îi spusese doar ceea ce mai auzise o dată, tot ceea ce ştia de la fratele ei. Dar era imposibil ca Jeff Durgin să-i fi spus că îl ajutase pe Alan să ajungă acasă şi că rămăsese singur cu ea la ora trei noaptea. Probabil că se va lăuda cu această faptă în fața prietenilor lui vulgari. Ba chiar s-ar putea ca toată povestea să ajungă în ziarele murdare care publicau scandalurile lumii bune. Nu avea altă şansă decît să apeleze la înțelegerea lui, la mărinimia lui. Se gîndi să-i scrie, dar îşi dădu seama că ar putea arăta altora biletul; se gîndi să trimită pe cineva să-l cheme şi să facă apel la simțul onoarei, dar nici una din soluții nu-i păru satisfăcătoare. Era mai bine să caute o cale de a-l întîlni față în față şi de a-i vorbi direct. Numai că, procedînd astfel, l-ar putea face să creadă că se teme de el sau, dimpotrivă, că ține la el. Singurul gînd care o linişti puțin era acela că, de fapt, se purtase foarte frumos cu Alan; cu toate acestea liniştea ei nu dură decît o clipă. Tot ceea ce îi spusese nu avusese alt scop decît să îi arate recunoştința; totuşi se întreba oare cum interpretase el tonul frivol cu care îi mărturisise că-l judecase greşit cînd a văzut că nu se mai întoarce pentru dansul promis. Întreaga ei atitudine îl îndreptățea să creadă că nu dorise decît să cocheteze cu el la ora aceea atît de tîrzie şi în împrejurările acelea îngrozitoare.

Deodată îşi dădu seama că stătuse tot timpul pe fotoliu cufundată în gînduri și se trezi la realitate în momentul în care doctorul Lacy trecu prin fața uşii și o privi o clipă vrînd parcă să-i vorbească.

— Poftiți, domnule doctor, îl invită ea, ştiind totodată că obrajii îi erau uzi de lacrimi și că glasul îi trăda neliniştea interioară.

Doctorul se apropie şi o privi cu atenție fără să ia loc.

— Nu aveți nici un motiv serios de îngrijorare, domnişoară Bessie, dar cred că ar fi bine ca fratele dumneavoastră să plece din nou de acasă pentru un timp.

— Da, răspunse ea fără să înțeleagă ce i se spunea.

— Am să aranjez eu totul.

— Vă mulțumesc, rosti Bessie fără prea mare interes.

Doctorul se întoarse, dădu să plece, apoi reveni și întrebă:

— Nu vă simțiți prea bine, domnişoară Bessie?

— Ba da, spuse fata și începu să plîngă.

Doctorul se apropie, îşi trase un scaun lîngă ea, îi luă mîna și spuse binevoitor:

— Ia să vedem! Dacă ați fost invitată la doamna Enderby aseară, aveți nevoie de încă o noapte de somn bun ca să vă reveniți. Dar văd că şi fără asta arătați foarte bine. Nu trebuie să vă frămîntați prea mult din pricina fratelui dumneavoastră, continuă el. Sigur, e cît se poate de neplăcut că lucrurile se repetă, mai ales după ce s-a abținut atît de mult timp, mai mult ca altă dată, dacă-mi amintesc bine, iar asta e o mare realizare. Să sperăm că data viitoare intervalul va fi și mai lung.

Doctorul se pregăti să se ridice, dar Bessie îl opri:

— Spuneți-mi, ce îl determină să facă asta?

— O, Doamne, e un adevărat mister. Probabil că su-rescitarea.

— Da?!

— Numai că în asemenea cazuri mi se pare uneori că explicația ar fi mai degraba dorința de a scăpa de surescitare. După părerea mea amîndoi aveți aceeaşi fire ciudată, domnişoară Bessie, spuse doctorul, al cărui interes profesional se îmbina cu mila și amabilitatea față de tînăra din fața lui.

— Ştiu, semănăm foarte mult. Oare de ce nu mă apuc şi eu de băut?

Doctorul izbucni în rîs auzind o asemenea întrebară rostită de o tînără bme crescută, dar în sinea lui cîntări întrebarea cu seriozitate, ca pe un simptom.

— Poate pentru că acest obicei nu le este specific femeilor în general, domnişoară Bessie.

— Nu totdeauna. Uneori se îmbată și femeile și cred că e

mai puțin rău decît dacă s-ar apuca de alte lucruri ca să scape de surescitare.

Bessie ar fi dorit să-şi descarce sufletul: era gata să vorbească, căci era convinsă că doctorul o poate ajuta, îi poate sugera o cale de rezolvare. Din vastul lui bagaj de cunoştințe, din experiența-i bogată ar putea alege sfatul potrivit, soluția de care avea nevoie, purtîndu-se ca un adevărat prieten. De fapt, oamenii spun doctorilor tot felul de prostii. De ce nu i-ar spune și ea necazul ei?

Dacă doctorul ar fi fost mai în vîrstă și ar fi avut o fiică de seama ei, poate că i-ar fi fost mai uşor. Dar din păcate era un om de patruzeci și ceva de ani, vîrstă la care doctorii au în general soții bănuitoare şi antipatice a căror existență împiedică intimitatea spirituală dintre modic şi pacient, aşa încît ei au permanent senzația că se destăinuie nu medicului ci soției sale. Doctorul Lacy e a un om capabil şi priceput, foarte receptiv la ultimele teorii și cercetări în domeniul său. Aşezat rigid pe scaun, ca pîntecele uşor proeminent, rosti către tînăra care stătea în fața lui, tulburată de emoții profunde.

— Cum ar fi, de exemplu, cochetăria cu sentimentele celorlalți și alte asemenea nimicuri?

Sugestia era cît se poate de stupidă și o făcu să renunțe la orice încercare de destăinuire

— Da, răspunse fata cu un dispreț pe care nu-i fu greu să îl ascundă. Nu credeți că e mult mai grav să te ocupi de astfel de lucruri decît să te îmbeți?

— Ştiu şi eu, de obicei nu sînt considerate mai grave, replică doctorul, și începu să rîda de propria sa remarcă pe care o găsi deosebit de spirituală. Domnişoară Bessie, am să vă trimit un medicament și am să vă rog să îl luați. V-ați obosit prea mult în ultimul timp, iar preparatul meu este exact ceea ce vă trebuie.

— Vă mulțumesc. Şi cum rămîne cu fratele meu?

— Astă-seară am să trimit un asistent să se ocupe de el şi cred că mîine ar trebui să plece.

XXXVI

Domnişoara Lynde se retrăsese la culcare mai devreme ca de obicei; din bibliotecă, Bessie îl auzi pe fratele ei deschizînd uşa camerei sale şi coborînd scările pe bîjbîite: băuse probabil tot ce avusese în cameră, iar acum se ducea în sufragerie să îşi refacă proviziile. Bessie se grăbi să ajungă înainte şi luă cele două sticle — una cu whisky şi una cu lichior — pe care tînărul le transporta de obicei în camera lui după o astfel de incursiune. Apoi îl chemă cu glas şoptit:

— Alan!

— Unde eşti?

— În bibliotecă. Vino încoace, te rog!

Alan se apropie şi se opri în uşă, privind morocănos cele două sticle şi paharele de pe măsuța din bibliotecă.

— Aha! exclamă el rîzînd și sughițînd totodată.

— Intră şi închide uşa, Alan! Hai s-o facem lată! Avem aici tot ce ne trebuie, spuse fata arătînd spre cele două sticle.

— Nu înțeleg ce vrei să spui, replică Alan ridicînd din umeri, dar intră și se aşează greoi pe unul din fotolii.

— Ştii ce, spuse Bessie rîzînd, amîndoi sîntem surescitați și vrem să ne uităm necazurile. Nu-i aşa că de aici porneşte totul? Aşa zicea doctorul Lacy.

— Nu mai spune! se miră Alan. Nici nu credeam că e aşa de isteț. Şi ce-i cu asta?

— Nimic. Vroiam doar să-ți spun că astă-seară am de gînd să beau exact atîtea pahare de whisky și de lichior cîte ai să bei și tu.

— Nu vorbi prostii, Bessie, răspunse fratele ei cu o asprime plină de demnitate.

— Vorbesc cît se poate de serios, Alan. Ce să-ți ofer? Cu ce începem? Şi să-ți mai spun ceva, ar fi bine să începem imediat, pentru că în curînd soseşte asistentul doctorului și n-ai să mai capeți nimic.

— Nu fi caraghioasă! Dă-mi sticlele!

Alan făcu un efort să se ridice din fotoliu şi întinse o mînă

tremurătoare, încercînd să ajungă pînă la sticlele aflate pe masă lîngă Bessie. Sora lui le apucă imediat, ridicîndu-le cît putu de sus.

— Dacă nu stai jos și nu eşti cuminte, să ştii că le sparg de marginea căminului. Ştii că sînt în stare s-o fac.

Văzîndu-i privirea hotărîtă, Alan şovăi și se aşeză apoi în fotoliu.

— Nu pricep ce-i cu tine astă-seară. Nu vreau să beau nimic, spuse tînărul încercînd să facă pe grozavul; dar cînd sora lui puse din nou sticlele pe masă lîngă ea, aruncă spre ele o privire jalnică.

— Ți-a spus doctorul că ar fi bine să mă internez din nou?

— Da.

— Cînd?

— Mîine.

— Şi cînd vine omul lui? întrebă Alan privind din nou spre sticle.

— Poate sosi din clipă în clipă.

— Urîtă treabă, oftă Alan. Să ştii, Bess, că numai două pahare din licoarea aia te-ar aduce într-o stare că n-ai mai şti pe ce lume te afli, o avertiză el.

— Tare aş vrea să nu ştiu pe ce lume mă aflu. Şi grozav mi-ar plăcea să nu mai fiu deloc.

Fratele ei o privi, apoi lăsă ochii în jos, cu aerul unui om care renunță la efortul zadarnic de a dezlega o enigmă, și întrebă:

— Ce s-a întîmplat?

Fata îl privi lung, cu atenție, înainte de a răspunde:

— Ceva ce ar trebui să afli, ceva ce aş vrea să-ți spun. Ce crezi Alan, eşti în stare să mă asculți cu atenție şi să-mi dai o părere într-o problemă serioasă?

— Nu prea cred că sînt în stare să judec lucrurile cum se cuvine, Bess, răspunse Alan rîzînd trist. Mîine..

— Ah, mîine! Cine ştie unde o să fi mîine!

— Aşa e. Ei, spune-mi despre ce e vorba. Am să încerc să te ascult. Dar dacă ai şti în ce hal sînt! rosti el întorcîndu-și din nou ochii spre sticlele de pe masă. Dacă mi-ai da numai un pahar…

— Atunci am să beau și eu unul, replică fata schițînd

gestul de a pune mîna pe una din sticle.

— Of, Doamne! Bine, dă-i drumul! spuse Alan ridicînd mîinile într-un gest de renunțare. Am să mă străduiesc să te urmăresc cu toată atenția. Spune!

Se afundă mai mult în fotoliu şi îşi întinse picioarele spre foc. Bessie şovăi cîteva clipe, apoi întrebă:

— Ştii cine te-a adus aseară acasă?

— Da, răspunse Alan sigur de sine. Westover!

— Într-adevăr, domnul Westover te-a adus pînă acasă, dar n-ai vrut să cobori din trăsură. Nu-ți mai aminteşti nimic altceva?

— Nu. Ce-a mai fost?

— Nimic care te priveşte dacă nu-ți mai aminteşti.

Bessie tăcu pierdută în gînduri amare, în timp ce fratele ei privea stăruitor spre cele două sticle de care fata uitase cu desăvîrşire. Apoi spuse pe neaşteptate:

— Alan, sînt foarte amărîtă și, dacă nu-ți pot spune ție ce am pe suflet, înseamnă că nu pot spune nimănui.

Nu atît cuvintele ei, pe care aproape că nu le auzi, ci tonul pe care fuseseră rostite reuşi să îl trezească pe Alan din toropeala în care se cufundase.

— Despre ce-i vorba? întrebă el cu glas blînd.

— După ce te-a adus acasă domnul Westover, te-ai întors la familia Enderby şi a trebuit să te aducă altcineva acasă.

— De unde ştii?

— Eram trează şi ți-am deschis uşa.

— Ai stat trează? Numai tu puteai face una ca asta, Bessie, rosti fratele ei cu dragoste.

— Şi a trebuit să-l las *și pe el* să intre. Atîta ai tras de el, atîta scandal ai făcut la uşă, că pînă la urmă a trebuit să-l chem înăuntru ca să nu vină poliția.

— Ce mizerabil! exclamă Alan la adresa propriei sale persoane, vorbind parcă despre altcineva.

— A intrat împieună cu tine și l-ai invitat să ia cina, iar apoi ai adormit în fotoliul din anticameră.

— Asta… aşa ceva nu s-a putut întîmpla decît în vis, rosti Alan cu asprime. Ce-mi tot spui asemenea prostii, Bessie?!

— Ba nu, răspunse Bessie rîzînd cu o veselie cu care încerca parcă să compenseze josnicia faptelor. Visul a venit

abia după aceea, visul a început cînd ai adormit şi m-ai lăsat acolo cu el…

— Săracul Westover! E un om aşa de bine crescut! Nici nu trebuie să te mai gîndeşti la asta…

— Eşti complet ameţit! strigă fata. Nici nu mai vreau să stau de vorbă cu tine!

Se ridică şi rămase o clipă nemişcată.

— Aşa e, Bessie, ai dreptate. Nu pricep nimic din ce-mi spui… Dar ascultă…

Păru să-şi piardă o clipă şirul gîndurilor, apoi îşi reveni:

— Te-am băgat în vreun bucluc, sau n-am înţeles eu bine?

— Oarecum, răspunse fata.

— Lasă că am să te ajut să rezolvi lucrurile. Te rog să ai încredere în mine. Nu mă crezi?

— Doar tu ai fi în stare să-ţi închipui că mai pot avea încredere în tine.

— De data asta poţi. Dacă ai nevoie de ajutorul meu, am să fiu alături de tine în orice condiţii. Dacă vrei să-mi spui acum ce necaz ai, te ascult cu toată atenţia şi am să caut să-ţi dau cel mai bun sfat.

— E vorba de ceva care m nelinişteşte, spuse fata şi ochii i se umplură de lacrimi. Dar mai bine să nu te mai necăjesc astă seară. Nu-i nici o grabă. Putem vorbi şi mîine dimineaţă dacă te simţi mai bine. Of, Doamne, am uitat că pleci!

— Nu, răspunse tînărul cu o demnitate plină de dramatism, nu plec nicăieri dacă ai nevoie de mine. Ai dreptate, Bessie, astă-seară nu sînt în stare să pricep nimic Vorbim mîine dimineaţă. Nu te teme, adăugă el, remarcînd privirea ei îndreptată spre sticle, am terminat cu asta. Nici dacă sticlele ar fi în mîinile mele, nu m-aş atinge de ele. Acum mă duc să mă culc şi mîine dimineaţă…

Se ridică şi porni spre uşă.

— Dacă vine cumva asistentul doctorului, spune-i să plece. N-are ce căuta aici.

— Bine, Alan, răspunse sora lui cu dragoste. Du-te şi te culcă! Noapte bună! Nu-ţi face griji din pricina mea.

— Trebuie să te culci şi tu. Poţi să ai încredere în mine, Bessie.

Ieşi din cameră, apoi se întoarse din nou.

— Să ştii, Bess, dacă crezi că nu poți conta pe mine, dacă ai cea mai mică îndoială, ia-le la tine în cameră, rosti el privind spre cele două sticle.

— A, nu, le las aici. Ce folos că reuşeşti să te abții doar pentru o noapte?! Dacă vrei să mă ajuți, trebuie să te stăpîneşti mult timp, Alan. De-asta și vreau să vorbesc cu tine numai cînd am să fiu convinsă că mă poți urmări cu cea mai mare atenție.

— E chiar aşa de grav?

— Nu ştiu. Asta ai să hotărăşti tu! Nu e chiar foarte grav, poate nu e grav deloc.

— Atunci, fii sigură că n-am să te las, Bessie. Am să mă „stăpînesc", cum spui tu, cît vrei de mult. Noapte bună!

— Noapte bună. Nu uita că las sticlele aici.

— Nu-ți fie teamă... Ai putea să le pui chiar lîngă patul meu.

Istovită, Bessie se cufundă într-un somn adînc, dar ca toți cei ce dorm cu grija unui lucru nerezolvat se trezi devreme, coborî încet scările și intră în bibliotecă înainte ca ceilalți să se trezească. Cele două sticle erau pe masă, amîndouă goale, iar fratele ei dormea prăbuşit pe unul din fotolii.

XXXVII

Westover ajunse acasă după petrecere grozav de înfrigurat, și într-adevăr răceala i se declanşă a doua zi de dimineață. Stătea în casă de o săptămînă, cînd Jeff veni să-l vadă.

— De ce nu mi-ați dat de veste că sînteți bolnav? întrebă el. Aş fi venit să vă îngrijesc.

— Mulțumesc, răspunse Westover încercînd să îşi impună o atitudine rigidă, ceea ce nu era uşor de realizat în starea lui. Oricum, tot nu ți-aş fi permis să mă ajuți. Aş vrea să-ți fie foarte clar că între noi nu mai poate fi vorba de relații prieteneşti pînă ce nu-mi vei da o explicație satisfăcătoare cu privire la comportarea ta de acum cîteva zile față de tînărul Lynde.

— Vă referiți la petrecere? întrebă Jeff netulburat.

— Bineînțeles! exclamă Westover. Dacă n-aş fi fost nevoit să stau închis în casă de atunci, aş fi venit eu să te caut şi să-ți cer socoteală; iar dacă te-am primit în casa mea acum, n-am făcut-o decît pentru a-ți da posibilitatea să te justifici. Nici nu vreau să aud altceva înainte de a-mi da explicația pe care mi-o datorezi.

Westover nu se aşteptase ca vorbele lui să îl impresioneze pe Jeff prea tare, aşa că nu se miră deloc cînd îl văzu zîmbind.

— Să vă spun drept, nu cred că e mare lucru de explicat. Bănuiesc că v-ați închipuit că eu l-am îmbătat, sînt convins că v-ați gîndit la asta. Numai că, atunci cînd a ajuns la mine, era destul de amețit. Nici nu se mai punea problema ce va face în continuare, ci în ce fel o va face. Am fost tot timpul cu ochii pe el, iar cînd mi-am dat seama că a sosit momentul potrivit, am chemat servitorul şi l-am dus împreună în camera aceea unde nu putea deranja pe nimeni. Am avut de gînd să mă întorc şi să mă ocup de el, dar pur și simplu am uitat.

— Cred că nici nu-ți poți da seama cu adevărat ce explicație grozavă ai găsit, spuse Westover. I-ai dat de băut pînă l-ai îmbătat și apoi te-ai întors la sora lui și ai acceptat să

fii tratat ca un om de onoare, cînd de fapt meritai să fii aruncat în stradă.

Westover rosti exact fraza zdrobitoare pe care şi-o pregătise cu mult timp înainte şi aşteptă cu interes să vadă ce efect va avea asupra lui. Jeff.

— Credeți oare, replică Jeff cu cinism, că e prima oară cînd domnişoara Lynde se poartă civilizat cu omul în compania căruia s-a îmbătat fratele ei?

— Nu, dar cu atît mai mult ar fi trebuit să ții cont de neputința ei și să stai departe de ea, să o priveşti ca pe o ființă cu adevărat sfîntă.

— Îi promisesem că am să dansez cu ea, răspunse Jeff exasperat, ridicînd din umeri.

— Nu-ți permit să fii grosolan cu mine, Durgin! replică Westover. Te-ai purtat ca un om de nimic, sau și mai rău, dacă poate există aşa ceva.

Jeff stătea în picioare lîngă colțul căminului, cu brațul sprijinit de poliță, privind spre Westover care se prăbuşise istovit într-un fotoliu.

— S-ar putea ca, din punctul dumneavoastră de vedere să aveți dreptate, domnule Westover, recunoscu Jeff fără ca glasul lui să trădeze vreo urmă de resentiment Credeți că totul se face cu un scop şi că singura explicație a unei fapte este aceea că a fost plănuită dinainte. Dar constatarea mea este că în viață majoritatea lucrurilor se petrec la întîmplare, fără a fi gîndite sau aranjate. Se întîmplă pur și simplu, ca și celelalte lucruri pe care le numim accidente.

— Da, numai că în general lucrurile rele nu pornesc de la cei cu intenții bune.

— Eu cred că se întîmplă şi aşa în mai bine de jumătate din cazuri, replică Jeff, iar judecînd după consecințe, se poate spune la fel de bine că a fost vorba fie de accidente, fie de întîmplări dirijate. Nu vreau să spun că se cuvine să facem astfel de lucruri și, dacă mi-aş fi propus să îl îmbăt pe Lynde iar apoi m-aş fi dus să dansez cu sora lui, aş fi meritat toate acuzațiile dumneavoastră. Dar am văzut cum starea i se înrăutățeşte fără să contribui cu nimic, iar apoi m-am întors la ea pentru că… pentru că aşa am vrut.

— Şi eşti convins, probabil, că dacă domnişoara Lynde ar

fi ştiut ce-ai făcut, s-ar fi sinchisit la fel de puțin ca și tine.

— În privința asta nu pot avea nici o părere.

— Țin minte, continuă pictorul sarcastic, că în primul an aveai nişte păreri despre femeile din înalta societate demne de un barbar. Oare părerea ta despre domnişoara Lynde se întemeiază tot pe concepțiile de atunci?

— Nu mai sînt copil, răspunse Jeff, şi nu mai cred chiar în toate prostiile în care credeam atunci.

— Doar nu îți închipui că domnişoara Lynde ar mai accepta să stea de vorbă cu tine dacă ar şti ce-ai făcut.

— Mi-ar plăcea să-i spun chiar eu şi să văd cum va reacționa, replică Jeff cu un zîmbet amar. Dar cred că nu mi se va mai ivi ocazia. Niciodată nu m-am bucurat de prea multă căutare în lumea bună, aşa că probabil nu voi mai avea prilejul să o întîlnesc.

— Poate ai vrea să-i spun eu?!

— Fără îndoială, însă numai dacă aşa fi sigur că veți reuşi să aflați ce *a gîndit* şi nu ce *a spus* despre toată întîmplarea.

— Eşti o adevărată bestie! exclamă Westover complet uluit.

Ceea ce îl deruta şi totodată îl nemulțumea cel mai tare era răbdarea cu care Jeff accepta severitatea lui, care fie nu îl atingea fie nu îl impresiona. Atitudinea lui făcea parte din acelaşi gen de comportament pe care îl manifestase copilul răutăcios de altădată cînd o speria pe micuța Cynthia şi pe fratele ei, şi pictorul se întrebă ce alte răutăți mai putea da la iveală o asemenea fire.

Dîndu-i parcă de înțeles că disputa e încheiată şi că pot trece la chestiuni personale, Jeff începu:

— Sînteți cam slăbit, domnule Westover. N-aveți nevoie de nimic? N-aş putea să vă ajut cumva? De fapt, am venit să vă aduc un mesaj din partea mamei: vă trimite vorbă că, dacă vreți să pictați Capul Leului iarna, acum e vremea potrivită. Atît ea cît și Cynthia vă transmit invitația de a le vizita și promisiunea că vor face totul ca să vă simțiți cît mai bine. Ce ziceți?

Pictorul răspunse cu un gest de refuz.

— E foarte drăguț din partea lor și te rog să le transmiți mulțumirile mele, dar nu ştiu cînd am să fiu în stare să ies din

casă.

— O să vă reveniți foarte curînd, spuse Jeff. Am să mă ocup eu puțin de dumneavoastră.

Westover se simțea prea sfîrşit ca să mai aibă putere să protesteze, aşa că îi îngădui lui Jeff să-şi scoată haina, să aprindă spirtiera şi să pregătească un punci din whisky-ul pe care i-l recomandase doctorul. Cînd Jeff îi înmînă paharul cu băutura fierbinte şi îl întrebă dacă îi place, pictorul răspunse cu o satisfacție total nedemnă de el:

— E minunat!

Jeff rămase alături de el toată seara şi îl făcu să se simtă mai bine ca oricînd. Westover îi vorbi de data aceasta deschis și serios, dar fără asprimea de dinainte; pe măsură ce indignarea sa scădea, simțea cum, treptat, vechea sa simpatie nejustificată pentru Jeff renaşte. Îşi imaginä că atențiile tînărului erau expresia indirectă a unui regret şi totodată a unei dorințe de a compensa ceea ce făcuse, și de aceea îi spuse:

— Urmările unor astfel de fapte se răsfrîng asupra ta şi sînt în general neplăcute. Ştiu că tinerii Lynde nu sînt oameni fără cusur, dar dacă nu înțelegi că eşti vinovat față de ei îți faci ție însuți un deservieiu mai mare decît cel pe care îl faci lor.

Jeff păru surprins de acest punct de vedere.

— Şi acum ce să fac? Să mă exilez din societate? Sînt gata să o fac, dar mi se pare prea uşor. Aşa cum vă spuneam, n-am avut niciodată prea mare succes aici, aşa că nimeni nu-mi va simți lipsa.

— Dar ce-ar fi să laşi pe seama celor de acasă să hotărască ce e de făcut? sugeră Westover.

— Nu sînt de acord, răspunse Jeff cu promptitudine. Ele m-ar judeca întocmai ca şi dumneavoastră, ca şi cum ar fi propria lor faptă. De aceea femeile sînt totdeauna părtinitoare. Dar dacă chiar vreți să le spuneți, puteți să o faceți, încheie Jeff cu o expresie ceva mai întunecată.

— Ei, asta-i! exclamă Westover. De ce-aş face-o! Nu mă face să mă simt femeie.

— Vă rog să mă scuzați, domnule Westover. N-am vrut să spun aşa ceva. Am vrut doar să spun că sînteți un idealist. Eu privesc lucrurile dintr-un punct de vedere mai practic, ca şi

cum altcineva ar fi fost implicat în întîmplarea asta și cred că nimeni nu trebuie pedepsit prea aspru pentru o asemenea faptă.

Pregăti încă un punci — pentru sine — dar Westover mai ceru şi el un pahar.

— Nu cred că ai adoptat un punct de vedere corect în aprecierea propriilor tale greşeli, Jeff spuse pictorul grav.

— De ce? întrebă Jeff.

Acum Westover începuse să resimtă efectul băuturii, sau cine ştie al cărei influențe asemănătoare ca intensitate. Îşi dădu seama că în temperamentul practic al tînărului se ascundea forța de a dobîndi tot ceea ce îşi propunea. Să accepți faptul de conştiință, fără vreun efort de a-l îndrepta şi fără sentimentul responsabilității — iată sursa puterii celui ce reuşea să obțină cîştigul material dorit. În acelaşi timp, această simplitate a motivației avea un farmec aparte. Westover îşi dădu scama că în clipa aceea îl simpatiza pe Jeff mai mult decît se cuvenea şi că sentimentele îi erau mai puternice dccît rațiunea. Văzută în lumina acestui egoism lipsit de răutate, insulta adusă familiei Lynde părea mai puțin gravă. Pictorul ajunse acum sa privească lucrurile cu ochii lui Jeff şi astfel îi apăru mai pregnant ceea ce era josnic şi meschin în comportamentul celor doi frați, iar ceea ce era nobil şi rafinat se estompă.

Constată cu această ocazie că Jeff făcuse un progres real din punct de vedere intelectual — nu degeaba petrecuse la Harvard aproape patru ani. Avea un vocabular bogat şi ştia cum să-l folosească. Într-un mod tainic și oarecum pervers, profitase din plin de ceea ce i se oferise. Cel care se pricepea acum să-l acuze de idealism, și chiar să o dovedească într-o oarecare măsură, nu mai era băiețandrul neascultător care putea fi certat și pedepsit. Capacitatea lui de a se răzvrăti putea reacționa cu o violență proporțională cu oprimarea la care era supusă, iar Westover căpătă sentimentul că nu are rost să mai insiste în a-i dovedi unde şi cum greşise. În starea de euforie datorată băuturii, pictorul ajunse la concluzia că cea mai bună cale ar fi să lase lucrurile în întregime în seama lui Jeff; sau poate că. aşa cum ni se înîtmplă tuturor furat de comoditatea vieții la nivel inferior, nu mai era dispus să facă

efortul de a se menține în sferele înalte ale purității morale. Totuşi mai făcu o ultimă încercare de a se salva spunînd:

— Nu poți înțelege sensul unei fapte săvîrşite de tine la fel de bine cum înțelegi faptele altora. Devine parte din însăşi ființa ta şi trebuie să te străduieşti să-i apreciezi atît cauza cît şi efectul.

— Exact asta și fac, spuse Jeff, numai că am impresia că ați dori să cîntăresc efectul din punct du vedere al unei cauze inexistente. După cîte înțeleg, n-am avut nici un motiv să fac ceea ce am făcut.

Începu să rîdă, iar Westover nu mai găsi replica potrivită și spuse doar:

— Cu toate acestea rămîi răspunzător de efectul produs, dar nici el nu mai era prea convins de ceea ce spunea.

XXXVIII

Pentru a fi bine primit la „Capul Leului”, nu era neapărat necesar ca Westover să joace rolul prietenului devotat al lui Jeff. Totuşi adoptă aceasta poziție imediat ce sosi acolo, mai ales în prezența doamnei Durgin, căreia îi mulțumi pentru invitația transmisă prin Jeff şi pentru că nu uitase de dorința lui de a picta Capul Leului iarna. Îi povesti apoi cum îl îngrijise Jeff în ultimele două săptămîni, spunîndu-i că probabil nici n-ar fi reuşit să se refacă complet dacă n-ar fi fost el, ceea ce era întru totul adevărat. Durgin venise de la Cambridge în ziua plecării lui, pentru a-l conduce la tren. Prin comportarea lui încercase parcă să-i arate că incidentul legat de tînărul Lynde şi discuția ce o avuseseră după aceea întărise devotamentul lui și consolidase prietenia dintre ei. Westover constată ă Jeff îi scrisese mamei sale despre starea sa şi o rugase să instaleze o sobă în vechea lui cameră, astfel încît să se poată bucura de căldură imediat ce va sosi.

Soba cu lemne iradia o căldură plăcută, care îl învălui și îl toropi de îndată ce intră în încăpere. Se întinse în pat și adormi, istovit de efortul călătoriei cu trenul și de frigul îndurat pe drum de la gară pînă la hotel, în sania condusă de Jombateeste. Se cufundă într-un somn prelugit, din care se trezi cuprins de o moleşeală plăcută şi obsedat încă de imaginile ce îi tulburaseră visurile. Deschise uşița sobei și ațîță din nou focul, apoi deschise un ochi de geam și se uită afară: privirea lui întîlni un peisaj ale cărui elemente — zăpada, lemnul și piatra — se aflau într-o discordanță duşmănoasa. Lumea înconjurătoare părea alcătuită doar din aceste trei elemente, iar pictorul încercă să restabilească armonia dintre ele. Construită din lemn, clădirea greoaie a hotelului se înălța ca o prezență nedorită în mijlocul troienelor de zăpadă, înfruntînd colțurile de piatră ale muntelui din față. Lumina amurgului timpuriu începuse să țească o aureolă trandafirie în jurul crestelor, în timp ce stîncile de la poalele muntelui se colorau în nuanțe tot mai întunecate.

De la gară pînă la hotel vîntul puternic îi pătrunsese prin căciula groasă, înghețîndu-i fruntea și umplîndu-i ochii de zăpada măruntă şi aspră ca nisipul; acum vîntul încetase şi o liniște desăvîrşită se aşternuse peste dealurile pustii. Peisajul ireal din fața lui îi dădea sentimentul că nu va reuşi niciodată să îl transpună într-o operă de artă, dar totodată trezi în el dorința disperată de a încerca să-i redea atmosfera cu totul unică. Se simțea capabil să picteze cu destulă expresivitate formele și culorile, dar ştia că îi va fi imposibil să atingă măiestria aceea care să sugereze că aureola trandafirie se înalță ca un oftat prelung deasupra formelor colțuroase, îi va fi imposibil să redea nota de eleganță și delicatețe pe care o regăsea în tot ceea ce era natural şi sălbatic pe cînd fiecare aspect al vieții civilizate îi producea o suferință aproape fizică. Într-un colț zăpada fusese îndepărtată, dezvelind îngrăditura din scînduri de pin ce mărginea poteca din jurul casei. Între lemnul dezgolit şi pămîntul înghețat apărea un contrast care îl supăra şi îl irita ca un zgomot strident, dar care, odată sesizat, devenea atît de obsedant încît nu mai reuşea să-şi ia ochii de la el. Pentru prima dată constată un lucru pe care nu îl observase niciodată vara, şi anume că prezența hotelului în mijlocul acestei frumuseți pure și pustii era o adevărată insultă, simbolul unei banalități inadmisibile, al prefăcătoriei filistine, al convențiilor grosolane. Nici căsuța lui Whitwell de la poalele dealului, nici clădirea modestă a şcolii ce se zărea printre copacii desfrunziți nu dădea o asemenea impresie. În locul acesta n-ar fi trebuit să se vadă nici un semn al prezenței oamenilor, în afară de cîteva colibe risipite ici și colo, ascunse în umbra pinilor. Cînd îl zări pe Whitwell urcînd poteca spre hotel Westover îşi spuse că singura făptură omenească ce s-ar fi armonizat cu peisajul ar fi fost aceea a unui sălbatic îmbrăcat în blănuri, şi nicidecum a filozofului cu cizme de cauciuc și haine orăşeneşti. Mult mai normal i se părea să zărească silueta măruntă şi ireală a lui Jombateeste. Cu căciula lui de lînă albastră şi încălțările-i ciudate, canadianul coti pe după colțul casei și o luă spre grajd, lăsînd în urma lui în aerul pur, aroma tutunului de pipă.

Lumina îşi schimba treptat culoarea de la trandafiriu spre violet, pătînd troienele adunate pe creste și povîrnişuri,

accentuînd nuanțele întunecate ale pîlcurilor de copaci ce se iveau pe coastele muntelui printre peticele neregulate de zăpadă. Cafeniul întunecat al arborilor de esență tare şi cenuşiul trist al coniferelor se estompară într-un negru uniform pe măsură ce purpuriul cerului se intensifica. Urmărind, această schimbare, Westover îşi spuse că a ratat momentul prielnic unui tablou cu adevărat reuşit. Acum nuanța luminii părea vulgară în comparație cu delicatețea celei dinainte, iar tabloul ar apărea în culori stridente. Încercă să-şi cenzureze bucuria spunîndu-şi că era lipsită de orice rafinament, ca plăcerea de a mînca; şi deodată constată că i s-a făcut foame. Se întrebă cînd i se va servi cina, şi nici nu băgă de seamă că o pală de vînt zburase cuşma de zăpadă de pe creasta muntelui și acum Capul Leului se distingea la fel de clar ca în zilele de vară. Deşi imaginea se afla sub ochii lui, clipa de reală frumusețe trecuse şi acum era doar curios dacă va primi o masă substanțială, ca un prînz, sau doar o cină uşoară alcătuită din ceai și gogoşi, cum se mînca de obicei la fermă.

Închise fereastra şi se pregăti să se întindă în pat din nou, cînd auzi o bătaie în uşă și Frank Whitwell intră în cameră.

— Să vă aduc cina aici, domnule Westover, sau..

— Nu, vreau să stau la masă cu voi, spuse Westover voios. E gata, pot să cobor acum?

— În cîteva minute va fi gata.

Frank lăsă în cameră lampa pe care o adusese şi plecă. Westover îşi aminti că văzuse aceeaşi lampă încă pe vremea cînd aici nu era decît o simplă fermă; pe cînd cobora treptele, constată un alt aspect care îi scăpase în timpul vizitelor sale anterioare, şi anume că vechea clădire a fermei forma o unitate de sine stătătoare în interiorul hotelului care o înghițise. Ieşind din cameră fu surprins de frigul care domnea pe scări și pe coridor, iar uşa vechiului salon era închisă pentru a nu lăsa să pătrundă frigul. În încăpere nu era nimeni, soba ardea, lampa era pe masă iar în lumina obscură pictorul privi în voie fotografia primului său tablou înfățişînd Capul Leului. Dinspre bucătăria aflată dincolo de sufragerie răsuna glasul Cynthiei și al doamnei Durgin, clinchetul tacîmurilor, zăngănitul metalic al sobei şi zgomotul paşilor pe podeaua goală. Toate aceste

sunete plăcute erau însoțite de mirosul îmbietor al mîncării. Apoi o uşă se deschise şi se închise şi o pală de aer rece pătrunse înăuntru: Whitwell şi Jombateeste intraseră în casă, iar acum îşi scuturau zăpada de pe încălțări, primul bătînd înfundat podeaua cu cizmele de cauciuc, celălalt atingînd-o doar cu tălpile sale moi, cu mişcări repezi și uşoare. Ceva mai tîrziu se auzi la uşă foşnet de fuste, şi Cynthia Whitwell intră, fără să observe prezența lui. Se apropie de masa aflată lîngă fereastră şi mări flacăra lămpii. Pictorul îi urmărea gesturile fireşti, mişcările unei ființe care se ştie singură în încăpere. Naturaleța ei avea un aer de curățenie şi puritate, iar Westover se simți copleşit de o tristețe inexplicabilă, ca și cum ar fi presimțit distrugerea unui lucru rar a cărui valoare este insficient prețuită. Stînjenit de parcă ar fi tras cu urechea la uşă, Westover făcu o mişcare uşoară, iar fata tresari și îşi strînse buzele, înăbuşindu-şi un strigăt care ar fi scăpat în mod normal oricărei alte femei.

— Nu ştiam că sînteți aici, spuse Cynthia îmbujorîndu-se de sfiala care o încerca totdeauna în prezența lui.

Se văzuseră cînd fusese întîmpinat de toată lumea la sosire, dar nu schimbaseră nici un cuvînt. Pictorul îşi dădu seama că fata face un mare efort ca să se stăpînească.

— Nu ştiam că ați fost chemat jos, continuă ea, credeam că încă mai dormiți.

— Într-adevăr, mi se pare că am dormit o sută de ani și că sînt de o vîrstă cu muntele. Dar sper să întineresc aici din nou.

Cynthia şovăi o clipă, apoi întrebă:

— Ați văzut Capul Leului în lumina amurgului?

— Mai bine nu-l vedeam. N-am să reuşesc niciodată să redau nuanța aceea și nici măcar nu sînt sigur că am s-o mai văd vreodată.

— O veți putea vedea în fiecare după-amiază dacă e senin.

— Înseamnă că va trebui totuşi să încerc să o pictez

— Nu pentru asta ați venit? întreba tînăra făcînd un efort, aşa cum făcea la fiecare frază pe care o rostea.

Westover aproape că putea să-i vadă vinele gîtului pulsînd de emoție, dar îşi dădu seama că fata era hotărîtă să-şi înfrîngă slăbiciunea chiar dacă ar costa-o viața.

— Într-adevăr, pentru asta am venit — şi tocmai de aceea îmi pare rău. Dacă aş fi văzut-o întîmplător, nu mi-aş fi făcut reproşuri pentru nereuşită, căci sînt sigur că va fi o nereuşită.

Cynthia zîmbi încîntată de tonul lui, părînd totodată că se teme să arate ceea ce simte

— Nu prea se întîmplă să vedem Capul Leului neacoperit de zăpezi.

— Iată încă o piedică spuse pictorul. Totul pare că mi se împotriveşte. Dacă nu ninge la noapte şi dacă mîine nu va fi o zi noroasă, am să fiu pur şi simplu disperat.

Fără să-l privească fata îşi făcea de lucru potrivind fitilul lămpii cu ochii plecați, apoi aruncîndu-i o scurtă privire îi spuse:

— Va trebui să vă iau lampa, ceaiul e gata!

— Bineînțeles, numai dacă mă iei și pe mine. Mi-e o foame de lup.

Cynthia nu găsi răspunsul potrivit şi luă lampa, deşi Vestover făcuse gestul de a se oferi să o ducă în locul ei.

— Nu e grea, răspunse Cynthia ieşind grăbită înaintea lui.

Nu se întîmplase aproape nimic. Dar întîlnirea avusese un farmec deosebit care îl impresionase profund pe Westover. Totuşi satisfacția lui nu era deplină, căci avea sentimentul unei bucurii furate, al unui moment de fericire împrumutat.

Cina fusese pregătită în vechea sufragerie unde luase masa singur prima dată cînd venise la Capul Leului. Acum însă se adunase toată familia, inclusiv Jombateeste aducînd mirosul specific de grajd.

Veniseră cu toții în contact cu lumea bună, sosită vara să admire frumusețile naturii, şi învățaseră ceva din bunele maniere, dar acum reveniseră la felul de viață şi obiceiurile celorlalți locuitori ai ținutului. Westover fu servit cu friptură şi cartofi copți; membrii familiei primiră însă aceeaşi hrană pe care doamna Durgin i-o oferise pictorului cînd luase aici prima sa cină. Aveau ceai, gogoşi, biscuiți proaspeți, iar pentru a sărbători prezența lui, se servi și un desert; și mai era și plăcintă cu carne pentru toată lumea.

Doamna Durgin şi Whitwell mîncau cu cuțitul, Jombateeste înfuleca în grabă folosindu-se de orice instrument pe care îl avea la îndemînă, astfel încît se sătură şi se ridică de

la masă înaintea celorlalți spunînd că trebuie să aibă grijă de cai. Frank Whitwell mînca încercînd să imite manierele oaspeților ce veneau vara, dar Cynthy, pe care Westover o privea cu oarecare îngrijorare, bău doar puțin ceai și mîncă nişte pîine cu unt. Pictorul se simți stînjenit de propria sa nelinişte, căci îşi spunea că dacă ar fi văzut-o pe Cynthia mîncînd cu cuțitul ca tatăl ei, pentru el n-ar fi avut nici un fel de importanță. Privirea sa plină de curiozitate o îndemnă parcă pe doamna Durgin să intervină:

— Nu ştiu cu ce trăieşte copilul ăsta! Ia și mănîncă ceva, Cynthi!

Cynthia răspunse că nu-i e foame, iar doamna Durgin o asigură că o să se topească pe picioare dacă o mai duce aşa. Fata scăpă de sub ochii lor dispărînd în bucătărie, unde se ducea din cînd în cînd pentru a aduce cîte ceva la masă.

— Cred că numai dumneavoastră sînteți de vină, domnule Westover, continuă doamna Durgin cu siguranța şi superioritatea celor vîrstnici față de slăbiciunile tinerilor. Nu înțeleg de ce vă priveşte ca pe un străin ori de cîte ori veniți, că doar o cunoaşteți de atîta vreme.

— De cînd i-ați tras lui Jeff o bătaie bine meritată în ziua în care a speriat-o pe ea și pe Frank cu cîinele, interveni Whitwell.

— Bietul Fox! oftă doamna Durgin. Parcă nu era ca toți cîinii. Şi Jeff ținea aşa de mult la el! Dar pînă la urmă se cam săturase şi el.

— Acum s-a dus spre tărîmul fericirii. Se vede treaba că ori nu i-a priit în Colorado, ori l-a ajuns bătrînețea. De fapt, tot nu pricep cu ce greşesc indienii, continuă Whitwell gînditor. Dacă ei au suflet, de ce n-ar avea și cîinii lor? Îmi închipui însă că domnul Westover va spune că nu e sigur nici măcar în privința indienilor.

— Îmi cunoaşteți slăbiciunea, domnule Whitwell, recunoscu pictorul. Însă nu pot dovedi în nici un fel că indienii nu au suflet.

— Şi nici cîinii, probabil, spuse Whitwell îngăduitor. Totuşi, dacă animalele au suflet, nu înțeleg de ce nu avem nici un fel de comunicare cu ele. Acum puteți să repetați iarăşi ceea ce mi-ați mai spus.

— Nu, vă las pe dumneavoastră să repetați replică Westover. Numai că, deşi nu putem să comunicăm cu animalele, reuşim totuşi să luăm legătura într-o oarecare măsură cu cei înzestrați cu inteligență inferioară.

Încîntat de replică, Withwell începu să rîdă.

— Ei. Asta cam aşa e. Şi afurisiții ăia de egipteni de la care, după cum spuneți, a pornit doctrina nemuririi, credeau că o pisică face tot atîtea parale ca și un om. Ce spunea Jackson, întrebă el adresîndu-se doamnei Durgin, în ultima scrisoare despre mumiile de pisici?

— Cred că ar fi mai bine să ne terminăm întîi masa, replică doamna Durgin, arătîrd o delicatețe nebănuită de Westover. Totuşi, trebuie să recunosc că scrisorile lui sînt fără cusur.

— Ştiați că unele au apărut şi în ziar? întrebă Whitwell; și cum Westover se arătă foarte surprins, îi spuse că un individ care se tot chinuia să scoată un ziar la Huddle, auzind de scrisorile lui Jackson ceruse să le vadă și le publicase ca pe nişte adevărate ştiri locale în pagina pe care nu o primea gata tipărită de la Boston.

Doamna Durgin urmări cu modestie, oarecum dezaprobînd efectul acestor veşti asupra pictorului, dar rezultatul îi păru satisfăcător.

— Fără îndoială, vechii prieteni ai lui Jackson găsesc aceste lucruri deosebit de interesante. Ştiu cu toții că părerile lui se aseamănă cu ale lor. În orice caz, o mulțime de cunoscuți îmi ceruseră să le dau scrisorile, aşa că a fost mult mai simplu să apară în ziare, să le citească toată lumea, și să terminăm cu povestea. Domnul Whitwell le mai aranja pe ici, pe colo, scoțînd părțile care ne priveau numai pe noi. La urma urmei sînt nişte lucruri bine gîndite.

Westover spuse că nu are nici o îndoială în privința asta și că i-ar face mare plăcere să le vadă atît pe cele care au fost publicate cît și pe celelalte.

— Dacă Jackson ar fi avut parte de sănătatea și de posibilitățile lui Jeff... rosti mama, trădînd oarecum un regret ascuns.

Frank Whitwell împinse scaunul, se ridică și se adresă doamnei Durgin care stătea în capul mesei.

— Îmi cer permisiunea să mă retrag.

— Haide, haide, nu mai zic nimic, Frank, dacă din cauza asta pleci, spuse doamna Durgin. Recunosc, cînd încep să vorbesc despre Jackson, nu mă mai opresc, și cred că Cynthiei nu-i place să vorbesc despre Jeff în fața altora, și poate că are dreptate. Nu vrei să mai stai pînă se aduc pişcoturile calde, dacă o reuşi să ajungă cu ele pînă aici?

— Nu mai vreau să mănînc nimic, spuse Frank și ieşi din cameră, cam prea morocănos după părerea pictorului.

Urmărindu-l cu o privire ironică și plină de înțelegere, tatăl său îi explică lui Westover:

— Cred că Frank nu vrea să se lase prea mult aşteptat de domnişoare. La Huddle e o întrunire distractivă organizată de biserică.

— Va să zică asta era?! interveni doamna Durgin. De ce n-o fi spus nimic?

— Ei, tinerilor de azi nu le place să vorbească despre treburile astea şi cred că, de fapt, nu le-a plăcut niciodată, răspunse Whitwell făcînd cu ochiul spre Westover.

Pişcoturile pe care le adusese Cynthia erau puțin arse, și doamna Durgin întrebă ironic:

— Te-ai apucat să studiezi acolo? Vă rog să serviți, domnule Westover. N-ați mîncat pe săturate. Dacă nu m-aş ține tot timpul după ea, nu ştiu ce ne-am face. Spuneți-mi, tinerele din Boston încearcă să țină pasul cu studenții de la colegiu?

— Cred că numai cele de la colegiul de fete, răspunse Westover simplu, în ciuda privirii cu subînțeies pe care i-o adresă doamna Durgin

Mai tîrziu îşi dădu seama de sensul acestei priviri, dar deocamdată lipsa lui de receptivitate era menită să o cruțe pe Cynthia.

Tînăra rămase să strîngă masa, iar Westover o însoți pe doamna Durgin în vechiul salon, unde aceasta îşi dădu acum drumul după ce se stăpînise de la orice aluzie directă la Jelf în prezența Cynthiei. După ce îl determină să-şi răscolească toate amintirile legate de fiul ei, mama spuse:

— Băiatul ăsta nu-mi mai scrie aproape nimic şi îmi închipui că nici ei nu-i mai scrie mare lucru. Probabil că anul

acesta munceşte mai serios ca oricînd. Drept să vă spun, mă bucur că a început să mai și iasă cîte puțin, după cîte înțeleg. Cred că acum se simte mai în largul lui. La început am fost puțin îngrijorată de felul său de a se purta în lume. După părerea dumneavoastră, avea vreun motiv ca să nu fie primit cum se cuvine?

După ce Westover se întoarse în camera sa, cineva bătu la uşă. Deschise şi se trezi față în față cu Whitwell; nu schiță nici un gest să-l poftească înăuntru, dar Whitwell nu aşteptă să fie invitat.

— Aveți nevoie de ceva? I-am spus Cynthiei că am să vin să văd. S-ar putea ca Frank să întîrzie.

Spunînd acestea se aşează pe un scaun, îşi puse picioarele pe grătarul sobei și îşi lovi tocurile unul de altul, aşa cum făcea de obicei cînd îşi scutura zăpada de pe cizme. Fără să-şi dea seama că gestul său nu era urmat de sfîrîitul obişnuit al apei, se grăbi să întrebe:

— Ei, şi cum îi mai merge lui Jeff?

Şi privi spre Westover, care care se aşezase pe marginea patului.

— Ca de obicei, răspunse pictorul.

Cum însă Whitwell continua să îl privească insistent, adăugă:

— După părerea mea, nimeni nu se schimbă cu adevărat. Toată lumea evoluează.

Încîntat de aluzia cu nuanță filozofică, Whitwell zîmbi:

— Vreți să spuneți că la vîrsta asta e cam la fel cum era în copilărie? S-ar putea să aveți dreptate. Vorba e, atunci cum era? Îmi tot bat capul să înțeleg încă de cînd, el și Cynthia s-au înțeles între ei. Sigur, e treaba lor, nu mă priveşte, dar oricum, am şi eu dreptul să-mi fac o idee.

Părea dornic să afle părerea pictorului, iar acesta îşi dădu seama de seriozitatea întrebării în ciuda formulării ironice.

— Sînteți perfect îndreptățit să o faceți, domnule Whitwell.

— Mă bucur că sînteți de aceeaşi părere, spuse Whitwell, trădînd o uşoară surpriză. N-am de gînd să mă amestec cîtuşi de puțin, dar o cunosc pe Cynthy — şi nu e cazul să o laud în fața dumneavoastră — dar parcă am impresia că pe el nu-l cunosc la fel de bine. Băiatul ăsta e un amestec ciudat, dacă-

mi daţi voie să-mi spun părerea. Asta nu înseamnă că nu-mi place firea lui. Dimpotrivă, are un fel de a fi care mă face să ţin la el cînd îl văd. E isteţ şi are suflet bun, e gata oricînd să te ajute, dar parcă niciodată nu poţi fi sigur că îl cunoşti cu adevărat.

Privi spre Westover, aşteptînd parcă o confirmare a părerii lui, dar cum acesta nu schiţă nici un gest, continuă

— Dacă i-aş face un bine, chiar fără voia lui, sau dacă i-aş cere un lucru cu care şi el ar fi de acord, aş simţi tot timpul nevoia să fiu cu ochii pe el, să nu mă trezesc că face vreo poznă. E un drac împielițat, încheie Whitwell oarecum inconsecvent. Dumneavoastră cum vi se pare? După cum s-a purtat pe-acolo nu v-a făcut aceeaşi impresie?

— Nu, n-aş putea spune aşa ceva, răspunse Westover fără prea multă convingere.

Ar fi vrut să poată vorbi mai sincer decît era capabil să o facă în clipa aceea. Se simţea dator să ţină cont de o serie de scrupule, fără a reuşi totuşi să le respecte întru totul, cu toate că pentru moment i se păru că e vorba doar de o simplă convenție.

— Şi eu am simţit farmecul firii lui şi mi-am dat seama şi de celelalte trăsături, deşi nu chiar aşa de bine ca dumneavoastră. Într-adevăr, are o fire foarte voluntară.

Se opri. Iar Whitwell întrebă:

— A mai făcut vreo drăcovenie?

— N-aş putea spune asta. Oricum, n-a fost vorba de ceva făcut cu rea intenție.

— Nu? Dar totuşi ce-a făcut?

— Ca să fiu cinstit, domnule Whitwell, cred că nu prea sînteţi îndreptăţit să-mi cereţi să vă vorbesc despre Jeff, cînd mă aflu în casa mamei lui şi sînt oaspetele lor.

— Într-adevăr, nu am acest drept, consimţi Whitwell. Dar oare tatăl fetei care se va mărita cu el nu are acest drept?

Westover fu nevoit să recunoască tăria argumentului lui.

— Mă tem că, dacă nu v-aş spune despre ce e vorba, aţi fi mult mai neliniştit decît dacă v-aş spune.

Îi povesti apoi întîmplarea cu Alan Lynde şi discuţia pe care o avuseseră după aceea.

— Cred că a fost cît se poate de sincer. Lucrurile s-au

petrecut fără nici un fel de intenție din partea lui.

Spre surprinderea pictorului, Whitwell nu se grăbi să îi confirme părerea, ci întrebă:

— Tînărul acela avea ceva cu Jeff?

— După cîte ştiu eu nu; cred că se vedeau pentru prima oară.

— Atunci s-ar putea să fi fost doar un accident, conchise Whitwell sec, lovindu-şi din nou tocurile de marginea sobei.

Westover se consideră dator să vorbească din nou, de data aceasta în favoarea lui Jeff. Făcu aceasta oarecum fără voie şi nu întru totul de dragul tînărului. Astfel susținu ideea că, dacă Jeff era într-adevăr înzestrat cu acea voință puternică pe care o recunoşteau amîndoi, nu era în stare să comită greşelile demne de dispreț ale celor slabi din fire.

Whitwell replică printr-o întrebare care îl uimi complet pe Westover:

— Dar de unde ştiți că un om cu o voință puternică nu e un om slab? Ceea ce numim voință puternică nu e oare un fel de zgardă pe care cîinele ce o poartă nu o poate desface? După părerea mea, un om cu adevărat puternic e cel înzestrat cu voința de a face bine. Dacă Jeff a făcut o faptă bună fără să vrea, nu-şi va găsi liniştea pînă ce nu va reuşi să arate tuturor că a făcut-o de bună voie găsind o cale mai ticăloasă decît cea de care s-a ferit. Să vă spun drept, domnule Westover, dacă vreodată aş ajunge să-i cer băiatlui ăstuia ceva împotriva voinței lui, să ştiți că mi-ar fi frică de el.

Şi Whitwell se uită la pictor cu o privire plină de înțeles, încercînd să-i transmită greutatea spuselor sale şi într-o oarecare măsură convingerea sa.

— Ei, oftă el ridicîndu-se, vom trăi și vom vedea. Viața e plină de ciudățenii. Dar cred că pînă la urmă Jeff va alege calea cea bună.

— Sînt sigur de asta, răspunse Westover dînd mîna cu tatăl fetei ce urma să se mărite eu Jeff.

Whitwell făcu cîțiva paşi, apoi se întoarse şi adăugă:

— Nu mă îndoiesc că ceea ce am vorbit rămîne între noi, domnule Westover.

— Fiți fără grijă.

— Nu mă gîndesc la doamna Durgin, continuă el, prop-

tindu-se cu mîna de tocul uşii din nevoia de a găsi un sprijin. Nu pun eu prea mult preţ pe ce-ar spune ea dacă ar şti că am vorbit despre feciorul ei. Nu ştiu dacă aţi înţeles ce-a vrut să spună cînd a întrebat dacă fetele din Boston ţin pasul cu studenţii de la colegiu. Adevărul este că Cynthia a fost tot timpul alături de el. Dacă o reuşi pînă la urmă să-şi treacă toate examenele şi să-şi ia diploma, n-o va face decît datorită ajutorului ei. Să ştiţi că există mai multe feluri de telepatie, domnule Westover. Asta e!

XXXIX

Din ultimele cuvinte rostite de Whitwell, Westover trase concluzia că de fapt dorea ca Cynthia să nu afle nimic despre greşelile lui Jeff, dacă într-adevăr se puteau numi greşeli. Dar nici această concluzie deosebit de importantă nu reuşi să alunge valul de toropeală care îl trăgea la somn. Adormi în clipa cînd puse capul pe pernă și dormi adînc pînă dimineața, cînd se trezi cu inima plină de o voioşie care îi dovedea că e complet restabilit. Sări din pat şi îndesă în sobă cîteva surcele pe care le luă dintr-o lădiță aflată alături, aşeză deasupra cîțiva butuci și lăsă întredeschisă uşița sobei. Se întinse din nou în pat și ascultă cu plăcere duduitul focului, ale cărui flăcări rîdeau parcă voioase spre ziua strălucitoare ce scălda peisajul înveşmîntat în alb de afară. Cînd se dădu iarăşi jos din pat, se făcuse aşa de cald în cameră încît fu nevoit să deschidă un ochi de geam, şi se îmbrăcă la o temperatură de minus opt grade, fără să-şi dea seama că aerul din încăpere era mai mult decît răcoros.

Cînd intră în sufragerie, doamna Durgin îi spuse prin uşa întredeschisă a salonului:

— Cynthy o să vă servească micul dejun, domnul Westover. Noi am şi mîncat, iar eu mai am treabă aici.

Cynthia apăru imediat cu cana de cafea şi farfuriile cu gustări calde pe care le păstrase pe sobă. Aşează totul pe masă în fața lui și se pregăti să plece, apoi se opri o clipă și întrebă:

— Vreți să vă torn eu cafeaua?

— Da. Chiar te rog! iar fata se aşează pe scaunul din fața lui. Îmi pare rău că vă dau atîta bătaie de cap, n-am ştiut că e aşa de tîrziu, adăugă el.

— Nu-i nimic, avem tot timpul să ne facem treburile, răspunse fata cu îngăduință.

— Ce ciudat! exclamă pictorul rîzînd. Poate că aici am să mă obişnuiesc, dar la oraş nu ne ajunge niciodată timpul pentru treburile ce le avem de rezolvat într-o zi, aşa încît trebuie să le facem pe unele noaptea sau să le lăsam pe a doua

zi. Oare aici fiecare zi este prea lungă pentru ceea ce e de făcut?

— Totdeauna se găseşte ceva de făcut pe lîngă casă, răspunse fata evaziv. În orice caz, iarna timpul trece altfel decît vara.

— Da, ştiu şi eu cum e iarna la țară, spuse pictorul, doar am crescut la țară.

— N-am ştiut, răspunse Cynthia privindu-l o clipă cu uimire și plecîndu-şi imediat ochii.

— Da, am trăit în Wisconsin. Părinții mei erau emigranți și am trăit în mijlocul pădurilor pînă cînd m-am apucat de pictat. De fapt am început destul de devreme, dar am plecat de acolo abia la şaisprezece ani.

— N-am ştiut repetă fata. Credeam că sînteți…

— Un simplu vizitator, ca toți ceilalți care vin aici vara? Nu. Sînt un autentic fiu al ținuturilor de munte dar n-am mai fost iarna la țară de cînd eram copil, iar vremurile de atunci îmi revin în minte ca nişte momente din viața altcuiva.

Cynthia nu răspunse, dar rămase cu ochii țintă la el iar interesul oglindit în privirea ei îl îndemnă să continue:

— În general e mai uşor să-ți croieşti drum în viață dacă porneşti din regiunile de apus decît din răsărit. Cîțiva oameni binevoitori veniți la ferma noastră forestieră mi-au descoperit talentul și m-au ajutat să încep. Am plecat mai întîi la Milwaukee şi cei de acolo m-au făcut să cred că e ceva de capul meu. Apoi am venit la New York unde am ajuns să înțeleg că nu e nimic de mine. A trebuit să plec în Europa ca să-mi dau seama cine sînt cu adevărat, iar după ce am stat acolo mai mult timp nici nu m-a mai interesat să aflu. Ceea ce conta cu adevărat era ceea ce reuşeam să fac, nu omul care realiza acel lucru.

— Înțeleg, spuse Cynthia pătrunzînd sensul vorbelor lui.

— În Italia am cunoscut o familie din Boston şi mi-am spus că mi-ar plăcea să trăiesc acolo unde trăiesc oamenii aceia. Aşa am ajuns la Boston. Acum totul mi se pare foarte simplu, dar pe atunci credeam că altora împrejurările astea li s-ar părea cu adevărat romantice. Am dus o viață fericită și mă bucur că m-am născut la țară. Mi-ar plăcea chiar să-mi sfîrşesc zilele tot acolo. De fapt, nu înțeleg de ce te-am plictisit

cu autobiografia mea. Poate pentru că credeam că ştii toate astea.

Chipul fetei arăta că ar fi dorit să dea răspunsul potrivit dacă ar fi găsit puterea să îl rostească, dar pînă la urmă nu spuse nimic. Propria ei neputință păru să o intimideze și mai tare aşa încît, după ce îl întrebă dacă nu mai vrea puțină cafea, se scuză și se ridică lăsîndu-l să-şi termine masa singur.

În ziua aceea Westover făcu cîteva încercări de a începe tabloul, căutînd mai întîi o poziție prielnică undeva în preajma casei; în cele din urmă constată că cea mai bună perspectivă i se oferea de la fereastra propriei sale camere, asa încît lucra în fiecare după-amiază cu fereastra deschisă, avînd în spate soba bine încinsă. Cîteva zile în şir muntele rămase neacoperit de zăpadă, iar amurgul senin înflăcăra cu aceeaşi lumină cerul de dincolo de creste. Westover picta cu încredere și dăruire, construind un tablou în care culorile calde se împleteau atît de ireal cu imaginea dealurilor înghețate, încît era imposibil să crezi în existența lor. Chiar și lui, care avea realitatea în fața ochilor, i se părea de neimaginat această îmbinare dintre blîndețea culorilor şi asprimea iernii, iar ceea ce apărea pe pînză era cu atît mai greu de crezut.

Dimineața nu avea nimic de făcut, căci lucra numai după-amiaza, cînd la apusul soarelui regăsea culorile dorite. Încerca să stea cît mai mult afară şi să profite de aerul curat; dar nu mai avea puterea de a face plimbări lungi ca odinioară, aşa încît se mulțumea să străbată potecile din jurul casei. Îşi petrecea mult timp în grajd, împreună cu Whitwell şi Jombateeste, care se ocupau de vite şi de cai. Zgomotele înfundate, specifice locului, mirosul de fîn contopit cu răsuflarea animalelor şi căldura trupurilor lor străbateau prin întunericul rece, dîndu-i o bucurie primitivă.

Cînd uşile mari erau deschise în lături, lumina puternică a zilei pătrundea înăuntru; atunci pictorul descoperea în ochii animalelor uimirea și asculta cu plăcere chemările lor ce porneau din fiecare staul și glasurile blînde ale oamenilor ce păreau că vorbesc o limbă pe înțelesul lor. Stîrnite de aceleaşi îndemnuri, orătăniile îşi luau zborul din cuibarele de sus, se lăsau pe podea şi dădeau buzna afară în strălucirea dimineții, făcînd să răsune locul de țipetele lor pline de o spaimă

neînțeleasă.

Furat de valul atîtor experiențe noi, Westover aproape că nici nu izbutea să-şi mai amintească ritmul vieții de aici în vremea verii. Pe terase, acolo unde în iulie și august erau îngrămădite balansoare în continuă mişcare, pictorul se plimba acum singur, iar paşii săi nu reuşeau sa trezească nici măcar ecoul forfotei de altădată. Cînd intra în casă, drumurile i se limitau la cele cîteva încăperi încălzite, acolo unde stăteau și membrii familiei, şi numai cîteodată gîndurile sale se îndreptau spre hotelul construit în jurul fermei. Intenționase ca, ÎNinte de a pleca, să-i ceară doamnei Durgin permisiunea de a colinda prin hotel dar, îngrozit de frigul şi pustietatea care îl vor întîmpina, amîna mereu.

Zilele treceau una după alta, rapid şi monoton. Ceasurile petrecute în grajd, plimbările pe terase, lucrul la tablou erau preocupările care îi umpleau puținele ore de lumină, iar cînd se lăsă întunericul se alătură cu plăcere grupului adunat în salonul doamnei Durgin. Își adusese cîteva cărți și uneori citea, alteori dezbătea cu Whitwell problema vieții și a morții care frămînta neîncetat minea iscoditoare a filozofului. Jombateeste prefera să stea în bucătărie, unde moțăia nestingherit după cină, înainte de a se retrage la culcare înaintea tuturor. Frank Whitwell îşi aducea cărțile, iar uneori sora lui îl ajuta să înțeleagă unele probleme; devotamentul fratelui față de soră era deplin, iar acceptarea superiorității ei era de asemenea totală. O ajuta să strîngă vasele şi nu se simțea cu nimic înjosit cînd era văzut la treabă; la rîndul ei, Cynthia era totdeauna la curent cu ieşirile lui nocturne, și tot ea îi educa gustul în privința îmbrăcămintei. Frank îi cerea părerea în tot felul de probleme, pe care le dezbăteau îndelung vorbind între ei pe şoptite. Băiatul părea să aibă aceeaşi fire timidă, profundă și serioasă ca și sora lui, iar tatăl lăsă să se înțeleagă prin cîteva aluzii că are preocupări religioase; nu își dorea să rămînă legat de hotel, ci năzuia să se pregătească pentru a intra în rîndurile clerului. Şi ceea ce îl atrăgea la întrunirile de seară era și altceva declt dorința de a se întoarce acasă în compania fetelor.

— Nu înțeleg de unde îi vin asemenea gînduri, spunea tatăl, dînd din cap cu îndoială la preferințele fiului său pentru

teologie.

Aceeaşi atenție, pe care Cynthia o arăta fratelui ei o dovedea și față de tatăl lor, a cărui înfățișare era totdeauna foarte îngrijită. Westover bănuia că, fără intervențiile repetate ale Cynthiei, menite să-i amintească respectul datorat oaspetelui, bătrînul ar fi ajuns într-o stare de mare neglijență. La rîndul său, doamna Durgin, din ce în ce mai convinsă de puterea și instinctul Cynthiei, lăsa totul în seama ei, acceptînd cu plăcere ideea de a-i încredința în viitor atît conducerea hotelului cît şi treburile minore în perioadele mai puțin aglomerate. Chiar și Jombateeste o ruga tot pe ea să-i coasă ceea ce avea de cusut, aşa încît mîinile ei harnice îl ocroteau pe canadian de frigul iernii, care de fapt era anotimpul ținutului său natal; această împrejurare îl amuza cel mai mult pe Westover, care ajunse să-şi dea seama că nu și l-ar mai putea închipui pe Jombateeste trăind într-un alt anotimp.

Grija cu adevărat maternă a Cynthiei se extinse în cele din urmă şi asupra pictorului. Hainele lui, care fuseseră mult timp purtate cu diverse improvizații nesigure, aveau acum nasturi; butonierele reveniră la dimensiunile normale; buzunarele paltonului fură scotocite în căutarea mănuşilor care, odată găsite, dispărură pentru o vreme şi se reîntoarseră cu degetele bine cusute, ca petalele unei flori care se hotărîse să se închidă și să redevină boboc.

Pictorul se întreba în ce fel îşi va putea arăta recunoştința pentru faptul că se bucura de aceeaşi ocrotire maternă care era pentru toți ai casei o adevărata binecuvîntare. Era un devotament de-a dreptul impresionant, iar pictorul se gîndea adesea la această dăruire de sine cu un sentiment de revoltă duioasă şi totodată cu convingerea că nu făcuse nimic ca să merite atîta atenție. Nu se putea împăca cu ideea sacrificiului acceptînd justificarea că prin el cel ce îl împlineşte îşi găseşte o adevărată bucurie sau că îl face de bunăvoie. În acelaşi timp, era chinuit de gîndul că asemenea gesturi nu vor fi apreciate cum se cuvine de eel cu care urma tînăra fată să se căsătorească.

Seara, doamna Durgin şi Cynthia, aşezate în jurul lămpii, coseau sau ascultau ce vorbeau bărbații. Dacă Westover citea cu glas tare, cele două femei îşi vorbeau din cînd în cînd pe

şoptite despre probleme total străine de subiectul lecturii, aşa cum fac totdeauna femeile în astfel de împrejurări. Viaţa îşi urma cursul liniştit, fără a fi monotonă, iar pictorul nu se simţea deloc îndemnat să se întoarcă în oraş.

Ureori se gîndea la viaţa de la oraş, la ritmul ei agitat, la absurditatea ei, iar astfel de amintiri îl urmăreau ca o obsesie bolnăvicioasă care îi stîrnea repulsia. Totuşi îşi spunea că această impresie va dispărea cînd va fi complet restabilit şi lucrurile vor reintra în normal. Acorda cea mai mare atenţie întrebărilor pe care i le punea Cynthia cu privire la acest fel de viaţă atunci cînd se întîmpla să rămînă numai cu ea. Răspundea întrebărilor fetei cu o naivitate vicleană, înrudită cu cea care o îndemna pe ea să pună asemenea întrebări. Pictorul îşi dădea seama că Cynthia încearcă să-şi facă o imagine a mediului în care trăia Jeff şi să o pună de acord cu cea pe care şi-o formase din discuţiile cu oaspeţii ce veneau în perioada verii. Westover se străduia să o ajute să-şi construiască o imagine cît mai corectă, cît mai apropiată de realitate, în măsura în care o cunoştea.

În timpul unei discuţii se ivi ocazia să-i vorbească direct despre Jeff, iar fata nu păru cuprinsă de acea sfială pe care pictorul se aşteptase să o trezească în ea, aşa încît trase concluzia că strictеţea pe care i-o impusese doamnei Durgin în legătură eu discuţiile privitoare la Jeff nu se referea în aceeaşi măsură şi la ea însăşi. Probabil că era o măsură binevenită, căci, odată stîrnită, mîndria mamei nu mai cunoştea limite cînd se desfăta cu laude la adresa fiului. Vorbind cu Cynthia despre Jeff, pictorul rămase mai puţin impresionat de puterea de stăpînire a fetei, tulburat mai cu seamă de atitudinea ei oarecum aspră faţă de tot ceea ce îl privea. Părea că face tot timpul efortul de a nu-l lăuda peste măsură, ca şi cum simţea că i-ar face o mare nedreptate dacă i-ar găsi prea multe calităţi.

Cel puţin aceasta a fost concluzia pe care o desprinse din dorinţa ei evidentă de a înţelege exact şi de a interpreta defavorabil ceea ce îi relata pictorul, încercînd totodată să înăbuşe orice încercare de a trage singură concluzii. Indiferent care erau motivele ei, Westover constată că Cynthia îi acordă de data aceasta o încredere mai mare şi mai intimă decît

înainte. Uneori îşi spunea că sentimentele fetei sînt chiar prea curate și că le-ar merita cu adevărat numai dacă i-ar arăta deschis tot ceea ce îl nemulțumea în comportarea lui Jeff. Cu toate acestea se stă- pînea şi îşi căuta o scuză în distanța pe care Cynthia o stabilise între ei, expresie a unui respect pe care, deşi fata i-l acorda cu prisosință, el însuşi nu şi-l putea acorda.

XL

Într-o dimineață Westover îi ceru doamnei Durgin permisiunea de a-i ajuta Cynthiei să deschidă uşile şi ferestrele hotelului, pentru a lăsa să pătrundă aerul şi soarele. Fata îl preveni că încercarea ar putea fi primejdioasă, dar pictorul promise să se îmbrace cu haine groase. Cînd îşi făcu apariția înfofolit în palton şi căciulă de blană, constată că tînăra îşi pusese numai un fular pe cap şi un şal care îi acoperea umerii şi pieptul.

— Numai atît? se miră el. Atunci eu ar fi trebuit să pornesc în această expediție doar cu o cunună de flori artificiale şi în tricou. N-am dreptate, doamnă Durgin?

— Cred că o femeie e în stare să suporte frigul de două ori mai bine decît cel mai rezistent bărbat, răspunse categoric stăpîna hotelului.

— Înseamnă că va trebui să mă încălzesc muncind. Te rog să mă laşi pe mine să fac tot ce e mai greu, Cynthia.

— Nu e nimic greu de făcut, răspunse Cynthia pe un ton de îngăduință maternă din care nu lipsea o notă de respect filial.

Pictorul înțelese din nou că fata îi poartă de grijă întocmai ca şi tatălui şi fratelui ei, avînd însă în plus un sentiment de stimă datorat superiorității lui, sentiment din care dispăruse aproape cu totul sfiala de altădată.

Îşi începură incursiunea deschizînd ferestrele şi uşile biroului, ale salonului şi în cele din urmă ale sufrageriei unde pe şirurile lungi de mese erau îngrămadite o mulțime de scaune cu picioarele în sus. Cynthia umbla încolo şi încoace nemulțumită de praful adunat pretutindeni, deşi pictorului i se părea că totul e de o curățenie fără cusur.

— Dacă lucrurile merg la fel ca în ultimii doi ani, mă tem că va trebui să mai construim încă o sufragerie, deşi tare nu mi-ar plăcea să ne întindem chiar aşa de mult, spuse Cynthia.

— Dacă ar fi după mine, mi-ar fi plăcut ca ferma de odinioară să rămînă neschimbată pînă în ziua de azi, răspunse

Westover. Aş fi preferat să nu mai aveți nici un alt oaspete în afara celui dintîi. Atunci Capul Leului mi-ar fi aparținut doar mie. Iar lumea ar fi luat cunoştință de existența lui numai prin intermediul tablourilor mele.

— După părerea doamnei Durgin, oamenii au început să vină aici după ce au văzut tabloul dumneavoastră.

— Şi tu crezi la fel? Ce ne facem dacă tabloul pe care îl fac acum va aduce oaspeți și iarna? În cazul acesta, doar un incendiu v-ar mai putea salva. Dealtfel, cred că aşa ceva îşi doreşte și Jeff, numai că el ar vrea să ridice apoi un alt hotel în locul acestuia, unul care să aibă și mai multă căutare. Atunci nenorocirea pe care am declanşat-o ar fi desăvîrşită și n-aş mai călca pe aici niciodată. N-aş suporta să văd aşa ceva.

— Cred că dacă dumneavoastră n-ați mai veni, doamna Durgin ar crede că nu se mai află la Capul Leului, replică Cynthia.

— Însă tu ai înțelege cum stau lucrurile cu adevărat, spuse Westover, dar în clipa următoare regretă ceea ce spusese, căci în felul acesta părea că acordă cuvintelor Cynthiei un sens diferit de cel pe care îl exprimase ea însăşi, de a-i arăta deschis respectul cu care era privit de toți ai casei.

Fără să răspundă, tînăra o porni de-a lungul coridorului în care tocmai se aflau pentru a deschide fereastra de la unul din capete, în timp ce el se ocupa de fereastra de la capătul opus. Cînd se întîlniră la piciorul scării pentru a porni spre etaj, Westover îi mărturisi

— Totdeauna mi se face ruşine cînd încerc să fac un om de bun simț să spună o prostie.

Cynthia nu răspunse, dar se îmbujoră arătînd că înțelesese exact implicația cuvintelor lui și îi facuse plăcere, iar pictorul adăugă:

— Din fericire cei înțelepți ştiu să răspundă ispitei. Dealtfel cine face o asemenea încercare cu o persoană din cealaltă categorie trebuie să o facă cu toată seriozitatea. Numai că aşa ceva se întîmplă foarte rar.

— Nu vă trage curentul de la ferestre? întrebă Cynthia brusc. Nu vreau să vă văd iar răcit.

— Nu, mă simt foarte bine, răspunse Westover

Cynthia intră în camerele aflate de o parte a culoarului,

deschise ferestrele şi obloanele, iar el făcu acelaşi lucru în camerele de pe partea cealaltă. Saltelele ridicate de pe paturi și îngrămădite la picioarele lor, mobila demontată, imaginea încăperilor pustii reflectată în oglinzi îi dădură un sentiment de deprimare profundă; se pregătea să îi împărtăşească Cynthiei impresiile lui, dar în clipa cînd se întîlniră în dreptul scării care ducea la etajul superior fata îi spuse:

— Ultimele camere au fost cele în care a locuit doamna Vostrand, și făcu un gest cu capul spre etajul pe care îl părăseau.

— Nu mai spune?! Chiar reuşeşti să ții minte cine a locuit în fiecare cameră?

— Da, în general identific camerele după numele celor care au locuit în ele, dacă persoanele respective au avut într-adevăr ceva deosebit.

Westover găsi că această minciună nevinovată era încîntătoare și o acceptă ca și cum ar fi fost purul adevăr.

— Iar doamna Vostrand era o persoană cu totul deosebită. Spune-mi, Cynthia, ce părere ai despre ea?

— N-a stat aici decît foarte puțin.

— Nu ți-ai fi amintit că a locuit în camerele acelea dacă nu ți-ar fi lăsat o impresie foarte puternică.

Fata nu răspunse, aşa că pictorul trase concluzia firească:

— După cum văd, nu ai rămas cu o părere prea bună despre ea.

Cum Cynthia rămase tăcută, Westover continuă:

— Cu mine a fost deosebit de bună, dar cred că pe vremea aceea era ceva mai cinstită cu ea însăşi decît acum.

Era sigur că Jeff i-a povestit despre legătura lui cu Genevieve Vostrand, dar deoarece Cynthia lăsă fără răspuns observația lui, se abținu și el de la orice comentariu îndemnat de o hotărîre pe care o consideră potrivită situației. Urcară împreună scările, iar cînd ajunseră sus, în semiîntunericul coridorului, Cynthia se opri și spuse.

— Mai mult mi-a plăcut fiica ei.

— Serios?! replică el. Totdeauna am avut impresia că n-am reuşit să o cunosc mai îndeaproape. De fapt, dacă mă gîndesc bine, nici pe doamna Vostrand n-am ajuns s-o cunosc

cu adevărat. Crezi că Genevieve era influențată de mama ei?

— Cred că nu avea o fire prea hotărîtă.

— Aşa mi s-a părut și mie. Făcea tot ce îi spunea mama ei. M-am întrebat adesea în ce măsură căsătoria pe care a încheiat-o era pe gustul ei.

Singurul răspuns al Cynthiei a fost și de data aceasta doar tăcerea, iar Westover renunță la întrebările pe care ar mai fi dorit să le pună. Ceea ce îl preocupa cu adevărat nu era căsătoria domnişoarei Vostrand, ci logodna Cynthiei, iar ceea ce ar fi vrut să afle de fapt era felul cum o privea ea în adîncul sufletului. Poate pentru ea era un lucru absolut normal, poate că nici nu-şi dorea altceva. Fiind o simplă fată de la țară, era obişnuită de mică cu o serie de aspecte ale vieții pentru care fetele de la oraş s-ar fi zbuciumat. De ce ar fi Cynthia altfel decît alte fete de la țară? Poate că era într-adevăr bună şi delicată, aşa cum o vedea el, dar poate că nici nu era în stare să sesizeze duritatea spirituală a lui Jeff tocmai din cauza dragostei ce i-o purta. Însăşi bunătatea ei o făcea probabil incapabilă să-şi imagineze josnicia lui, iar dacă delicatețea ei ținea doar de conştiință, nu şi de gusturi și experiențe, atunci fără îndoială că nu avea nici un motiv să se teamă de perspectiva căsătoriei cu un astfel de om. Cu toate acestea el ar fi vrut, dacă ar fi putut, să o pună la curent cu ceea ce îi spusese tatălui ei despre atitudinea lui Jeff față de Lynde şi astfel să o determine să-şi pună la încercare devotamentul în deplină cunoştință de cauză. Se temuse uneori că Whitwell nu va fi în stare să păstreze secretul; acum însă îşi dorea ca tatăl să nu fi fost chiar atît de discret. Era aşa de cufundat în aceste gînduri, încît la un moment dat tresări cuprins de teamă că Cynthia i-a spus ceva iar el nu a răspuns, dar cînd o întrebă îşi dădu seama că fata nu rostise nici un cuvînt. Se aflau în fața unei ferestre deschise care dădea spre Capul Leului, şi Westover spuse:

— Nici nu ştiu cum aş putea să-mi arăt recunoştința față de doamna Durgin şi de tine pentru bunătatea pe care mi-ați arătat-o invitîndu-mă să viu aici. Poate că tabloul pe care l-am pictat n-are nici o valoare, dar n-aş fi reuşit niciodată să-l fac, deşi l-am visat adesea, dacă n-ați fi fost voi. Datorită vouă mă întorc acasă îmbogățit din toate punctele de vedere.

— Nu e cazul să mulțumiți nimănui, răspunse fata simplu. De fapt ideea a fost a lui Jeff, iar noi am fost gata să vă primim din toată inima.

— A fost foarte drăguț din partea lui, spuse Westover căruia cuvintele Cynthiei îi confirmau o bănuială mai veche. Dar ce însemna oare faptul că Jeff le sugerase ideea să-l invite iar apoi le-o atribuise în întregime? Nu era deloc imposibil s-o fi făcut pentru a-şi recîştiga favoarea lui Westover şi a-l face să uite comportarea lui față de Lynde. Ar fi fost o atitudine tipică pentru Jeff în care nu se ascundea nimic meschin. În cel mai rău caz, putea dovedi că se simțea mult mai vinovat de ceea ce făcuse decît era dispus să recunoască, iar comportarea lui îi făcea cinste.

Apoi auzi întrebarea Cynthiei:

— Domnule Westower, ați participat vreodată la Ziua Absolvenților? Jeff vrea să mergem și noi.

— Ziua Absolvenților? Ah, da, Ziua Absolvenților! exclamă pictorul făcînd un efort să se reculeagă. Desigur, am fost de mai multe ori. Dacă vrei să vezi ceva frumos e într-adevăr cea mai bună ocazie. Mamele şi surorile studenților vin din toate colțurile țării. Toată lumea e veselă, elegantă şi pusă pe distracții de dimineață pînă seara. Nu sînt convins că toți sînt cu adevărat fericiți, n-am reuşit să-mi dau seama. Cei tineri ştiu mai bine decît mine. După părerea mea, sărbătoarea asta ascunde şi multă tristețe și dezamăgire Dar dacă îți place să vezi rochii frumoase, să asculți muzică, să dansezi și să priveşti o adevărată paradă a veseliei, Ziua Absolvenților ți le poate oferi mai mult decît orice altă împrejurare. Reuşita acestei petreceri depinde în mare măsură de grupul de prieteni al fiecărui student, de felul cum este privit de colegii lui.

Westover îşi dădu seama că a apucat-o pe un drm greşit şi se împotmoli, dar Cynthia nu băgă de seamă clipa lui de ezitare și întrebă:

— Credeți că doamnei Durgin i-ar plăcea aşa ceva?

— Doamnei Durgin?! exclamă Westover nedumerit dîndu-şi seama că uitase de ea cu desăvîrşire și că nu se gîndise decît în ce măsură o asemenea experiență ar putui fi plăcută sau dureroasă pentru Cynthia. Ştiu şi eu, mă cam îndoiesc… mă tem că ar fi cam obositor… Jeff ar vrea să participe și ea?

— Aşa a spus.

— E foarte drăguț din partea lui. Dacă ar putea să se ocupe numai de ea, dar... crezi că doamna Durgin ar fi de acord să meargă?

— Ar merge ca să-i facă lui o bucurie.

Westover rămase pe gînduri. Cînd Cynthia vorbi din nou, cuvintele ei trădau o nelinişte care îl uimi profund

— Spuneți-mi, domnule Westoverm credeți într-adevăr că ar fi bine să ne ducem? Nu credeți că ar fi mai bine să nu ne amestecăm deloc în viața pe care o duce acolo? N-are nici nu rost să ne prefacem că sîntem la fel cu cei de la oraş, că ştim să ne purtăm ca ei, şi nu cred că...

Westover simți că îl cuprinde un val de revoltă, născută din compasiunea față de frămîntarea fetei.

— Nici unul din cei pe care i-a cunoscut acolo nu se compară cu tine! răspunse el gîndindu-se mai ales la Bessie Lynde. Eşti de o mie de ori mai... dacă aş fi... Jeff ar trebui să fie mîndru dacă ar fi cu adevărat un om de onoare... Te rog să mă ierți, n-am vrut să spun... cred că m-ai înțeles foarte bine.

Cynthia scoase capul pe fereastră şi privi de-a lungul acoperişului înclinat al clădirii.

— S-a desprins un oblon la una din ferestre. Ieri seară cînd bătea vîntul l-am auzit lovind în cercevele.

Îşi trase repede capul și se îndepărtă, iar pictorul nu reuşi să-i vadă fața.

— Să te ajut să-l prinzi, se oferi el venind în urma ei.

— Nu, nu, răpunse fata. O să-l prindă Frank sau Jombateeste cînd or să vină să închidă.

XLI

Timp de cîteva zile după întoarcerea, sa de la Capul Leului, Westover nu se văzu cu Jeff. Îi adusese scrisori de la mama lui și de la Whitwell şi îl aştepta să vină să le ia, numai că aşteptă aşa de mult încît mai tîrziu ajunse să regrete că nu i le-a trimis. Cînd în cele din urmă Jeff îşi făcu apariția la sfîrşitul săptămînii, Westover trecu printr-un moment de stînjeneală pe care încercă să-l ascundă sub manifestări de bucurie excesive. Îşi dădu singur seama că amabilitatea pe care o arăta e nesinceră şi că de fapt prezența lui îi e mai neplăcută ca oricînd. Îşi exprimă presupunerea că Jeff trebuie să fie din ce în ce mai ocupat cu învățătura şi ascultă fără nici o plăcere răspunsul celuilalt, care îi spuse cu un aer de prosperitate socială că, într-adevăr, din cauza asta și din cauza altor obligații nu reuşise să vină la el mai curînd.

Nu-i spuse despre ce obligații era vorba și nu făcu nici un fel de referire la disputa de la ultima lor întîlnire, spre mulțumirea lui Westover care nu avea cum să abordeze subiectul fără îndemnul lui. Tînărul nu stătu decît puțin, iar discuția se înfiripă doar din fraze convenționale încercînd să arate interesul unuia pentru celălalt şi din glume banale cu care oamenii îşi ascund în general indiferența față de preocupările celorlalți. Jeff îi spuse pictorului că nu arătase niciodată aşa de bine și că deci va trebui neapărat să se ducă din nou la Capul Leului, căci şederea acolo îi priise din plin; cît despre tabloul realizat era o adevărată minune, îi dădea pur și simplu sentimentul că se afla chiar acolo. Îl întrebă despre toți cei de acasă şi ascultă ceea ce îi spunea Westover, zîmbind cu un dezinteres total ce se oglindea în ochii săi îndrăzneți, aşa încît acesta se întrebă la ce s-o fi gîndind Jeff de fapt, fără a fi totuşi tentat să afle. Cînd îl văzu că se pregăteşte să plece, simți o adevărată uşurare, deşi îl invită insistent să treacă din nou pe la el cît mai curînd şi îi sugeră să meargă amîndoi la teatru într-o seară.

Jeff răspunse că i-ar face plăcere să iasă împreună, iar

din uşă îl întrebă dacă va lua parte la serata doamnei Bellingham, adăugînd că va trebui să se oprească o clipă acolo înainte de a porni spre Cambridge. Westover rămase mut de uimire constatînd cît de mult înaintase Jeff pe un drum care altădată îi părea complet inaccesibil. Chiar şi după balul din casa familiei Enderby de acum aproape două luni, ascensiunea socială a lui Jeff fusese foarte lentă; cu toate acestea, în ultimul timp afirmarea lui devenise din ce în ce mai rapidă, din motive pe care nici el şi nici altcineva nu le-ar fi putut explica. Aşa se face că persoane care altădată rămîneau uimite cînd îl întîlneau în casele prietenilor lor, începură să îl invite la propriile lor petreceri.

Jeff nu participa la astfel de evenimente cu foarte multă plăcere, dar la început acceptă invitaţiile în speranţa că o va revedea pe Bessie Lynde. Dar întîlnirea aşteptată avu loc mult mai tîrziu, la o serată dată în postul paştelui. În clipa cînd o zări se îndreptă spre ea şi i se adresă firesc, ca şi cum erau doi oameni care se vedeau frecvent. Cînd îl văzu venind, Bessie tresări de uimire, iar gestul ei nu trecu neobservat.

— Ce s-a întîmplat? întrebă Jeff.

— Nimic… fereastra…

— Nu e deschisă, spuse el încercînd-o. Vreţi să controlaţi singură?

— Cred că pot să vă cred pe cuvînt, răspunse Bessie şi se retrase puţin la adăpostul perdelelor pentru a nu fi văzută stînd de vorbă cu el, sau poate pentru a nu fi deranjată — nici ea nu-şi dădea seama prea bine.

Jeff rămase în preajma ei pînă în clipa plecării, iar atunci manevră lucrurile în aşa fel încît reuşi să plece odată cu ea.

După această întîmplare Bessie nu mai încercă să îl evite: ori de cîte ori se întîlneau, constata cu plăcere că nu era în primejdia de a i se întîmpla ceea ce nu se întîmpla niciodată. Dar în afara acestor explicaţii, nu găsea nici o justificare serioasă pentru dorinţa de a-l revedea, după cum nu găseau nici o justificare cei ce urmăreau cu uimire aceste întîlniri. Cei din aceeaşi sferă socială ca şi Bessie Lynde nu numai că nu se căsătoreau cu oameni din afara ei, dar nici măcar nu se amuzau cochetînd cu ei. Chiar dacă ea era o excepţie, în sensul că nu trăise în mijlocul lor încă din copilărie, era o

întîmplare fără precedent faptul că o fată de condiția ei accepta să se distreze cu un astfel de ins de care se deosebea fundamental prin origine și tradiții; or, judecînd după aparențe, în cazul lui Bessie nu mai era vorba doar de o simplă cochetărie. Mary Enderby avea impresia că, oriunde mergea, îl vedea pe omul acela alături de prietena ei. Începuse să creadă că recurgea la şiretlicuri ca să ajungă totdeauna în preajma ei, cînd de fapt singurul şiretlic al lui Jeff era de a-și croi drum spre ea cu toată îndrăzneala în clipa în care o zărea în încăpere. Numai că, uneori, dimmşoara Enderby se întreba speriată dacă nu cumva Bessie era aceea care recurgea la cele mai rafinate căi de a se plasa exact în locul unde putea fi văzută cu uşurință. Mary Enderby aştepta cu neliniște să vadă dacă relația dintre ei va primi o confirmare oficială în clipa în care domnişoara Louisa Lynde îl va invita la ea acasă. Pe de altă parte, simțea că situația prietenei ei era cu atît mai îngrijorătoare cu cît această confirmare nu exista.

Nici măcar nu ştia precis dacă Jeff o vizita în casa mătuşii ei, pînă într-o zi cînd ajunse acolo în clipa în care Jeff tocmai ieşea.

— Hai, Mary, urcă! strigă Bessie din capul scărilor şi coborî cîteva trepte să-şi întîmpine prietena, o sărută și o conduse spre bibliotecă.

— Nu-ți place bădăranul meu, nu-i aşa? o întrebă apoi fără ocolişuri.

Mary Enderby se întoarse spre Bessie cu o expresie care îi oglindea cu fidelitate sentimentele:

— Chiar e bădăranul *tău*?

— Nu, nu aşa cum te gîndeşti tu. Dar dacă ar fi?

— Atunci n-aş mai avea nimic de zis.

— Şi dacă n-ar fi?

Mary Enderby nu reuşi să-şi amintească nimic din tot ceea ce plănuise să îi spună prietenei ei cu prima ocazie. Fusese convinsă că nimic nu va fi mai simplu decît să o îmbrățişeze și să facă apel la înțelegerea ei, la respectul de sine, la considerația față de familia şi de prietenii ei; acum însă totul i se părea nespus de greu.

Ea însăşi fu uimită cînd rosti cu răceală:

— Cred că ar trebui să-mi cei scuze pentru ceea ce am

spus cînd am fost aici data trecută. Probabil că m-ai considerat foarte nedreaptă în aprecierile mele.

— Absolut deloc! exclamă Bessie, izbucnind într-un rîs care prietenei ei îi păru nedemn și batjocoritor. Este exact aşa cum l-ai caracterizat, poate chiar mai rău, dar în acelaşi timp are mult mai multe calități decît i-ai atribuit tu.

— Nu înțeleg, spuse Mary cu răceală.

— E un tip foarte original, complet diferit de ceilalți și deosebit de interesant.

— Ei, aşa spun toate!

— Nici măcar nu-mi face complimente, nu se preface că are o părere grozavă despre mine. Dacă ar face aşa ceva, nu l-aş putea suferi. Mă cunoşti destul de bine, Mary. Nu înțelegi că mă interesează să adulmec şi să scotocesc în necunoscutul imens unde sălăşluieşte această ființă ciudată?

Bessie îşi duse mîna la buze și începu să rîdă, întorcînd spre Mary Enderby ochii ei oblici — o variantă franțuzească a chipului de chinezoaică.

— Eşti liberă să-mi spui doar ceea ce vrei, spuse Mary cu tristețe.

— Îți spun exact ceea ce ştiu, și tare aş vrea să-ți pot spune mai mult, răspunse Bessie strîngîndu-şi prietena în brațe. Draga mea! Nu e absolut nimic serios, dacă asta te interesează!

— Dar te afli cumva în primejdia de-a ajunge acolo? întrebă Mary rugător.

— Primejdie?! Să-ți spun drept nu mi se pare că e vorba de o primejdie.

— Dar dacă nu ai nici un pic de *respect* față de el, Bessie...

— Cum aş putea avea cînd nici el nu mă respectă absolut deloc!

— Cred că-ți bați joc de mine, spuse Mary Enderby ridicîndu-se, și pe bună dreptate. Nu e treaba mea să...

Bessie o trase de mînă, obligînd-o să se aşeze din nou.

— Ba da, este! Dar nu ți-am spus de atîtea ori?! Nu mă respectă pentru că nu ştiu cum să-l fac să mă respecte, iar dacă aş şti, sînt convinsă că nu i-ar face nici o plăcere. Ascultă-mă, am sa încerc să-ți explic. Cred ca de fapt nu țin la

el absolut deloc, dar să ştii că nu sînt sigură de ceea ce îți spun pentru că nu am ținut niciodată la nimeni şi nu prea ştiu ce simți atunci. Ştii că nu sînt senimentală şi că îmi bat joc de tot ce înseamnă sentimentalism şi mai ştii că sînt lipsită de demnitate…

— Eşti o minune! şopti Mary Enderby cu admirație şi reproş în glas.

— Ai dreptate, dar dă-mi voie să-ți explic cum poate fi îmbunătățită o minune, răspunse Bessie rîzînd dezlănțuit. Nu sînt sentimentală, dar sînt impresionabilă, iar omul acesta îmi dă emoții. Pentru mine e ca o ghicitoare pe care încerc să o dezleg. E foarte uşor să găseşti răspunsul potrivit cînd ai de-a face cu genul de bărbați pe care îi întîlnim noi de obicei, ceea ce e foarte plăcut, dar nu aşa de amuzant cum e cînd cauți răspunsul. Cît despre domnul Durgin — Doamne, ce nume, văd că te înfiori și tu cînd îl auzi! — nu seamănă cu noi nici măcar cît seamănă un urs. Comportarea lui față de noi e întocmai ca aceea a unui urs care a trăit aşa de mult printre oameni, încît a ajuns să creadă că e şi el o ființă omenească. E o adevărată încîntare! Unde mai pui că e şi intelectual! Îmi aduce cărți și se oferă să-mi citească anumite fragmente. Mi-a adus chiar și planul noului hotel pe care are de gînd să-l construiască. E de un bun gust desăvîrşit şi o să poarte numele Hanul „Capul Leului”. O să aibă și o mică sală de teatru pentru piese jucate de amatori, pe care aş putea să le regizez eu, şi pentru tot felul de alte spectacole date de artişti profesionişti. Dacă ai să vii și tu, Molly, te asigur că ne vom strădui din răsputeri să te facem să te simți cît mai bine,

Mary Enderby nu-i îngădui prietenei ei să-şi lase capul pe umărul ei și să rîdă în voie după ce rosti toate acestea.

— Ascultă-mă, Bessie Lynde! spuse ea cu asprime. Dacă nu ai nici un fel de considerație pentru tine, ar trebui să ai măcar pentru el. Oricît îmi spui că nu îl încurajezi, chiar dacă tu o să crezi…

— Vai, dar nici n-aş îndrăzni să o spun dacă n-aş fi convinsă că e purul adevăr! interveni Bessie cu o seriozitate batjocoritoare.

— Trebuie să plec! spuse Mary cu răceală şi de data asta reuşi să se ridice în picioare.

Bessie se agăță de ea din nou.

— Crezi că mi-am bătut joc de tine, nu-i aşa, draga mea?

— Nu...

— Lasă, nu mai umbla cu ocolişuri, Mary! Te cunosc eu. Din punct de vedere moral eşti dreaptă ca o lance, Dumnezeu ştie ce-o mai fi și aia! Spune-mi, eşti îngrijorată din cauza mea?

— Îmi cunoşti foarte bine sentimentele, Bessie, răspunse Mary Enderby privind-o drept în ochi.

— Ai perfectă dreptate, spuse Bessie. Din păcate nu prea îmi cunosc propriile mele sentimente. Dar dacă am să le descopăr, am să te anunț. E bine aşa?

— Da...

— Am să te previn din timp. La cea mai mică tulburare pe care am s-o simt în regiunea inimii, am să-ți trimit o scrisoare printr-un curier special și am să fac exact ceea ce ai să-mi spui. Ce zici?

— Ah, Bessie, exclamă prietena ei îmbrățişînd-o, totdeauna ai fost cea mai fermecătoare ființă de pe fața pământului!

— Ei da, spuse Bessie, asta e ce încerc să-l conving pe *el*!

XLII

Spre sfîrşitul lui aprilie, marea majoritate a celor ce aveau locuințe la mare se mutaseră acolo, dar deşi reveneau adesea în oraş pentru diverse treburi erau aproape inexistenți și complet uitați de cei ce rămăseseră încă în Boston. Familia Enderby plecase de două săptămîni, iar Bessie şi mătuşa ei urmau să mai rămînă două săptămîni în oraş; o dată la două-trei zile, Mary trecea pe la ele fie în drum spre gară, fie pentru a lua prînzul împreună, ceea ce o făcu pe Bessie să remarce că amîndouă erau „călătoare".

— Dacă stau să mă gîndesc bine, e ca și cum tu ai fi în locul meu E aproape de necrezut, dar uneori am senzația că tu eşti cea care stai zilnic singură la fereastră şi priveşti cum vrăbiile cercetează mugurii pufoşi de iederă, încercînd să afle cînd îşi vor putea face cuiburile printre lăstari. Te supără că mugurii de iederă arată ca nişte zdrențe ciopîrțite? Dacă te supără, sînt convinsa că tu eşti aceea care te afli aici în locul meu, căci ori de cîte ori revin în oraş sub înfățişarea ta, mi se strepezesc dinții. La ora actuală ăsta e lucrul cei mai nesuferit din Boston — mugurii pufoşi de iederă! Dacă reuşeşti să faci abstracție de ei, poți fi cu adevărat fericit. Aproaspe că am impresia că îmi petrec vara în orrş. Mă simt foarte curajoasă şi foarte virtuoasă, ca un geniu neînțeles și excentric cere trăieşte după propriile sale legi. Nici nu-ți închipui cît îi disprețuiesc pe cei care au plecat din oraş, deşi nu prea înțeleg de ce. Nişte egoişti lipsiți ce orice sentimente! Iar cînd se abate asupra noastră o furtună care ne îngheață pînă în măduva oaselor și cînd citesc în ziare comentariile tăioase la adresa celor ce încearcă să se eschiveze de la plata taxelor plecînd la mare, atunci îmi spun că Dumnezeu e de partea mea şi că mă răsplăteşte pe lumea asta. Dar după cum văd pe chipul tău total absent, încheie Bessie izbucnind în rîs, te gîndeşti la domnul Durgin!

Mary tresări și încercă să protesteze, dar era o fire prea curată pentru a spune categoric nu, aşa că Bessie continuă:

— Nu, n-am ajuns să stăm pe o bancă în grădina publică sau să ne plimbăm împreună, pe bulevard. Dacă vom ajunge acolo ceva mai tîrziu, am să-l silesc să stea la celălalt capăt al băncii și n-am să-i dau voie nici măcar să-şi întindă brațul de-a lungul spătarului Să nu te temi, vom respecta cu religiozitate toate convențiile. Poate că am s-o rog pe mătuşa Luisa să ne lase să stăm pe treptele din fața casei cînd s-o mai încălzi. Dar sînt sigură că e mult mai plăcut în casă, chiar și la oraş, deşi cînd eşti la mare nu prea îți dai seama de asta. Vii la Ziua Absolvenților?

— Ei, nu ştiu ce să-ți spun, oftă Mary cuprinsă de nerăbdarea plină de emoții și de speranțele pe care gîndul la Ziua Absolvenților le trezeşte în inima fiecărei fete din Boston.

— Într-adevăr! exclamă Bessie cu un oftat, imitîndu-şi cu ironie prietena. Aşa spunem toate. E fără îndoială cea mai amețitoare sărbătoare. Probabil că, dacă ar fi după noi, nici nu ne-am duce, dar niciodată nu sîntem lăsate de capul nostru. În fiecare an, după ziua asta, îmi spun că pentru nimic în lume nu m-aş mai duce din nou, dar cînd vine iarăşi timpul, mă agăț de cel mai neînsemnat pretext ca să mă duc. Acum, de exemplu, îmi spun că am duioasa datorie de a merge pentru că e și ziua absolvirii lui.

— Bessie! exclamă Mary. Doar n-ai de gînd să faci asta!

— Bineînțeles că nu, de vreme ce o spun, draga mea. Nu mai ții minte ce ți-am promis în legătură cu simptomele inimii mele? Dar acum simt că, dacă mă invită, va trebui să merg. Nu ți-ar plăcea să vezi cum se desfăşoară Ziua Absolvenților printre mitocani? Nu ți-ar plăcea să participi la aşa ceva? Ca și cum te-ai duce la sărbătoarea pieilor roşii și ai dansa în corturile lor. Fără îndoială, ar trebui să mă duc ca să pricep o dată pentru totdeauna în ce m-am băgat și să fiu forțată să mă opresc din această cursă nebunească.

— Poate că va sta alături de familia lui, sugeră Mary Enderby cu indiferență.

În realitate, imaginea pe care i-o prezentase Bessie exercita asupra ei o rece fascinație pe care nu îndrăznea să o recunoască față de prietena ei.

— S-ar putea chiar să fac cunoştință cu toate mamele şi cu surorile lui, spuse Bessie pe un ton de îngrijorare

exagerată. Vai, Mary, tocmai ghimpele ăsta n-aş fi vrut să mi-l înfig în inimă, iar tu mă împingi cu mîna ta să o fac! *Rubedeniile* lui! Ăsta e cuvîntul potrivit! Şi încă ce rubedenii! Cred că încep în sfîrşit, să înţeleg. Stai, Mary nu te mişca, nu vorbi!

Bessie îşi lăsă bărbia în palmă şi rămase cu privirea pierdută în gol, ţinînd-o pe Mary Enderby strîns de mînă.

Mary îşi trase mîna şi rosti:

— Trebuie să plec, Bessie. Ce mai face mătuşa ta?

— Chiar pleci? În cazul ăsta am să rămîn toată viaţa cu convingerea că n-am reuşit să-mi dau seama... că m-ai oprit chiar în clipa cînd eram pe punctul de a mă vedea exact aşa cum mă văd ceilalţi, cum mă vezi tu. Se simte foarte bine, răspunse Bessie. Adevărul este că e mare plictiseală aici, adăugă oftînd fără nici un fel de prefăcătorie, iar Mary îi luă mîna cu un gest afectuos şi-i spuse:

— Îmi pare tare rău că ai rămas aici. Nu vrei să vii să stai la noi o săptămînă?

— Nu. Ne-am gîndit că e mai bine să fim acasă cînd se întoarce Alan.

Deşi era convinsă că Mary Enderby ştia exact cum stau lucrurile, Bessie nu-i vorbise niciodată deschis despre situaţia fratelui ei, nu atît dintr-un sentiment de jenă, cît mai ales din pricină că Mary se ferise totdeauna să abordeze subiectul. De data aceasta Bessie se încumetă să spună:

— Starea lui e mai bună ca oricînd şi sîntem foarte optimiste. Numai de-ar rămîne aşa şi cînd se întoarce.

— Sînt sigură că aşa va fi, rosti Mary cu căldură; n-am nici o îndoială. N-am putea să-ţi fim de folos, Bessie?

— N-aveţi cum să mă ajutaţi, dar îţi mulţumesc din suflet. Ştiu că vă gîndiţi mereu la mine şi asta înseamnă foarte mult. Cînd mai vii?

— Nu ştiu, poate săptămîna viitoare.

— Treci să mă vezi. Poate pînă atunci vine şi Alan. Ţine mult la tine şi o să-i facă plăcere să te vadă.

Mary îşi exprimă promisiunea sărutîndu-şi prietena.

— Doar ştii cît de mult îl admir pe Alan. Ar putea realiza orice.

— Într-adevăr, ar putea. *Dacă* ar putea!

Rareori se întîmpla ca Bessie să vorbească cu atîta seriozitate, iar Mary adora (după cum s-ar fi exprimat ea însăşi) sinceritatea tristă și deznădejdea nedisimulată a cuvintelor ei.

— Trebuie să-l ajutăm și sînt sigură că am putea găsi calea potrivită.

— Trebuie să încercăm. Numai că cei care ar putea... numai dacă ar putea...

Bessie lăsă fraza neterminată, iar Mary înțelese că vorbele prietenei ei nu se mai refereau doar la Alan, dar spuse:

— Nu e vorba de nici un „dacă" în povestea asta și nu e vorba de nici un „dacă" în orice altă privință dacă sîntem hotărîți. Faci o mare greşeală să te îndoieşti!

Bessie remarcase amuzată şi altă dată acest amestec de optimism şi severitate în firea prietenei ei și nu-i scăpă nici chiar într-un moment atît de grav cum era acesta. Îşi spuse în sinea ei că e surprinsă să descopere aceste trăsături de caracter într-o împrejurare legată de fratele ei, dar ceea ce îşi spunea nu corespundea totdeauna cu realitatea.

În aceeaşi seară se întîmplă însă să fie cu adevărat surprinsă cînd, după ce se auzi soneria de la intrare la o oră cam tîrzie, i se aduse cartea de vizită a domnului Thomas Jefferson Durgin, care se afla în anticameră. Mătuşa ei se culcase şi Bessie trăi un moment de delectare în care gustă din plin bucuria sacrificiului, închipuindu-şi că îşi va refuza plăcerea de a-l vedea și că va trimite vorbă că nu este acasă. În realitate nici nu dorea să-l vadă, dar ar fi dorit să afle ce justificare va găsi pentru îndrăzneala de a-i face o vizită seara. Îşi înfrînă însă această curiozitate nedemnă în favoarea acelui moment de delectare înălțătoare. Totuşi, în clipa următoare, rosti cu toată demnitatea:

— Invită-l să urce, Andrew, şi rămase în bibliotecă aşteptîndu-l să apară şi să-i ofere explicația dorită pentru libertatea ce şi-o luase.

Jeff nu-i dădu nici o explicație, ci se comportă ca şi cum nu era prima oară cînd făcea acest lucru, sau ca şi cum era un gest atît de firesc încît nu mai cerea din partea lui o motivare specială. Îi aduse o carte despre care vorbiseră la ultima lor întîlnire, dar nu se osteni să facă din asta pretextul sau

justificarea vizitei sale

Mai spuse că e o seară foarte plăcută şi că s-a încălzit venind pe jos de la Cambridge. Din cauza efortului, chipul i se imbujorase mai tare, iar pe buza de sus și în scobitura bărbiei hotărîte se zăreau broboane de transpirație. Îşi ridică de pe frunte părul blond şi aspru, se şterse cu batista și o privi ironic pe sub sprîncenele decolorate. Bessie simțea că oaspetele ei îşi savurează din plin propria neobrăzare, numai că înfățişarea lui era atît de cuceritoare încît nu-și putea refuza plăcerea de a se amuza odată cu el. Îl întrebă dacă nu vrea un evantai și, cum el acceptă, se ridică și i-l aduse de pe polița căminului.

— Doriți și puțin ceai?

— Nu, dar aş vrea un pahar cu apă, dacă sînteți drăguță, răspunse el.

Bessie sună şi ceru să se aducă o sticlă de apă minerală, din care Jeff bău un pahar plin cînd băutura fu adusă. Apoi se aşeză mai bine în fotoliu, avînd aerul că e pregătit să guste din toată inima vorbele ei pline de haz.

— Tot mai sînteți pesimist, domnule Durgin întrebă Bessie cu o naivitate prefăcută care, după cum bine ştia Jeff, însemna că e pusă pe rele.

— Nu, acum sînt un optimist convertit.

— Ce înseamnă asta?

— Înseamnă un om care nu poate crede că totul este aşa cum i-ar plăcea, dar căruia i-ar plăcea să creadă că totul este cît se poate de bine.

Bessie repetă cuvintele lui cu o seriozitate teatrală, apoi spuse cu glas solemn:

— Astăzi a trecut pe la mine o fată care probabil că era o pesimistă convertită, căci a spus exact acelaşi lucru.

— Domnişoara Enderby! spuse Jeff.

Bessie tresări.

— Aveți puteri supranaturale? Ce păcat că ați dat greş! Cum de v-ați gîndit tocmai la ea?

— Ştiu că nu-i sînt simpatic şi, de cîte ori vă întîlnesc lupă ce ați stat de vorbă cu ea, mă puneți la încercare.

— Am făcut eu aşa ceva? Numai conştiința dumneavoastră împovărată e de vină! De ce credeți că Mary Enderby nu vă simpatizează?

— Pentru că nu sînt destul de bun.

— Ei și ce legătură are asta cu sentimentele pe care le au oamenii față de dumneavoastră? Dacă lucrurile ar sta aşa cu adevărat, cam cîți prieteni credeți că ați avea?

— Mă îndoiesc că aş avea vreunul.

— Şi gîndul ăsta vă îndurerează?

— Profund, mărturisi Jeff zîmbind

— Nu prea se vede.

— Nu vreau să vă întristez.

— Nu cred că aşa ceva ar reuşi să mă întristeze.

— Să vă spun drept, n-am îndrăznit să risc.

— Vai, cît sînteți de amabil!

Schimbul de replici se opri aici, căci ajunseseră la un punct pe care nici unul din ei nu mai ştia cum să-l depăşească. Apoi Jeff spuse:

— Tocmai am stat de vorbă cu un alt pesimist convertit.

— Domnul Westover?

— Văd că dumneavoastră aveți puteri supranaturale. Şi nici măcar n-ați dat greş. Vă duceți vreodată la atelierul lui?

— Nu, n-am mai fost de cînd mi-a spus că ar fi inutil să frecventez cursurile lui. Cred că e capabil de o sinceritate zdrobitoare.

— Nimeni nu ştie asta mai bine decît mine, spuse Jeff, zîmbind cu gîndul la nenumăratele împrejurări cînd făcuse cunoştință cu sinceritatea pictorului. Numai că e întotdeauna bine intenționat.

— Ei, aşa spune toată lumea, numai că nu orice dovadă de sinceritate e și un act de bunăvoință. Oare numai prefăcătoria este singura manifestare a răutății?

— Iată o idee minunată! Cred că am să i-o servesc lui Westover cu prima ocazie cînd va fi sincer.

— Si o să-mi spuneți ce a zis?

— Nu ştiu precis, răspunse Jeff sprijinindu-se de spătarul fotoliului și rîzînd. Mi-ar face mare plăcere să vă comunic ce mi-a spus chiar astăzi, dar mă tem că n-am să pot.

— Încercați!

— Ştiți că în februarie a fost plecat la Capul Leului și a pictat imaginea muntelui acoperit de zăpezi. Ați văzut-o?

— Nu. Acesta a fost subiectul discuției?

— Nu, subiectul a fost mult mai interesant şi anume imaginea lui despre mine însumi.

— O imagine cam înzăpezită?

— Destul de rece, oricum. A ajuns la concluzia că sînt un om foarte egoist şi lipsit de scrupule, că mă folosesc de ceilalți oameni pentru a-mi rezolva interesele, sau că îi las pe ei să mi le rezolve, că sînt perfid şi răzbunător şi că, în eventualitatea că nu reuşesc să înşel pe cineva, nu mă las pînă ce nu-l înfrîng. A mai spus că, dacă s-a întîmplat vreodată să mă comport aşa cum trebuie, am făcut-o numai după ce am obținut o victorie într-un fel sau altul.

— Ceea ce îmi spuneți e de-a dreptul fascinant!

Bessie îşi puse cotul pe marginea mesei, îşi sprijini bărbia în palmă, iar vîrfurile degetelor ei prelungi îi atingeau uşor buzele roşii; mîneca subțire a rochiei alunecă în jos dînd la iveală brațul fin şi delicat.

— Vi s-a părut că există vreo urmă de adevăr în toate astea?

— Am fost convins că pentru el este purul adevăr

— Ce sinceritate emoționantă! Dar continuați! Ce crede el că e de făcut?

— Nimic. După părerea lui, nu stă în puterea mea să fac ceva.

— Ce enormitate! spuse Bessie. Nici nu ştiu precis dacă o pot pricepe în întregime. Dar oare cum a ajuns să-şi formeze o imagine atît de măgulitoare despre dumneavoastră? Şi atît de optimistă în acelaşi timp? Sau poate că nu aveți puterea de a merge mai departe cu sinceritatea?

— N-am nimic împotrivă să vă spun. Are impresia că are un fel de datorie de onoare față de familia mea.

— Față de... rubedeniile dumneavoastră? întrebă Bessie.

— Da, răspunse Jeff cam sec, dar cum chipul ei nu oglindea altceva decît o inocență de nepătruns, îşi spuse că probabil nu a avut intenția să îl jignească.

Zîmbi degajat şi continuă

— E o adunare foarte ciudată acolo în perioada iernii. Mă întreb ce impresie v-ar face.

— Ar trebui să mi-i descrieți și o să vedem.

— Tot n-ați înțelege, spuse el aşa de convins, încît Bessie

se simți uşor jignită.

Jeff întinse mîna și apucă sticla de apă minerală, procedînd ca şi cum s-ar fi aflat în camera unui coleg. În nouă cazuri din zece ea ar fi făcut haz pe seama acestui gest, dar acum sosise cea de a zecea oară cînd nu era dispusă sa îl accepte.

— Bănuiesc, spuse ea, că toți cei din Cambridge aşteaptă cu interes Ziua Absolvenților.

— Iată o frază menită să facă începutul unei conversații! Într-adevăr, aveți perfectă dreptate, domnişoară Lynde, continuă el imitînd cu ironie maniera în care îi vorbise ea. O aşteptăm cu *mare* nerăbdare. Veniți și dumneavoastră?

Tînăra îi răspunse cu un oftat atît de convingător, încît o luă în serios cînd ea îi răspunse grav

— Nu ştiu. Ma tem că va fi grozav de derutant, în cel mai bun caz. Tinerii a căror companie îți face plăcere vor fi tot timpul în mijlocul familiilor lor, iar tinerii față de care nu ai nici un pic de simpatie îşi dau atîta importanță, încît ai impresia că îți fac o favoare imensă dacă te invită să vizitezi sala de sport, sau dacă îți oferă ceva de mîncare

— Cam aşa se petrec lucrurile, nu-i aşa?

— În general da, și asta mă dezgustă grozav. De la asemenea cameni nici nu-ți face plăcere să primeşti vreo atenție. Pe de altă parte, studenții din anii mici sînt parcă din ce în ce mai tineri și la urma urmei un începător e totuşi un începător, oricît ar fi de drăguț, încheie ea cu glasul străbătut de o tristețe plină de ironie.

— Cred că oricare dintre studenții din anii mari ar fi dispus să-şi neglijeze familia și să vină în ajutorul dumneavoastră dacă v-ar cunoaşte sentimentele, spuse Jeff.

Puse mîna pe sticla aflată pe masă şi constată că e goală, ceea ce îi aminti că e cazul să plece.

— Vă rog mult să nu spuneți asta nimănui, n-aş vrea să mă trezesc înconjurată de ovațiile tuturor, spuse Bessie.

Deşi el se ridicase, ea continua să stea jos ca şi cum ar fi vrut să-l mai rețină: cînd însă se apropie să-şi ia rămas bun, fu nevoită să-i întindă mîna şi amîndoi rămaseră cu ochii la mîinile lor împreunate. Mîna ei era aşa de firavă și de mică, cam o treime din mîna lui, în a cărei strînsoare părea că se

pierde cu totul.

— După părerea mea, continuă ea, sărbătoarea mitocanilor va fi cea mai reuşită din toate. Mi-ar plăcea să iau parte la festivitatea lor şi să fac exact ce fac toți ceilalți. Cred că e mult mat amuzantă și mult mai firească decît celelalte. Mi-ar plăcea să văd cum îşi aniversează bădăranii Ziua Absolvenților.

— Dacă veniți, am să vă arăt, replică Jeff fără să clipească.

— Serios? întreba ea retrăgîndu-şi mîna. Ar fi minunat! Dar cum rămîne cu… rubedeniile dumneavoastră? întrebă ea și în aceeaşi clipă îşi muşcă uşor buza ca şi cum cuvîntul i-ar fi scăpat fără voia ei.

— De ce le spuneți „rubedenii”? întrebă Jeff calm.

— Poate pentru că… Dumneavoastră nu le spuneți aşa?

— Nu cînd sînt la Boston, numai cînd sînt acasă.

— Mă rog. Fie, familia.

— Nu sînt sigur că vor veni.

— Minunat! Nu vreau să spun… În orice caz, dacă familia dumneavoastră nu vine și dacă cumva cunoaşteți cîțiva indivizi din această categorie şi m-ați putea ajuta să arunc o privire asupra felului cum îşi sărbătoresc ei Ziua Absolvenților…

— Cred că am să reuşesc să vă fac acest serviciu, răspunse el la fel de liniştit, dar privirea şi zîmbetul lui oglindeau aceeaşi inteligență şi aceeaşi ironie care se citeau pe chipul ei.

Simțind schimbarea stării lui de spirit, Bessie intui totodată că Jeff trece printr-un moment de emoție puternică. La fel de emoționată, se ridică și ea în picioare; îşi dădea seama că tînărul o admiră pentru îndrăzneala ei, că o savurează în aceeaşi măsură ca și ea, deşi nu înțelegea prea bine de ce, şi se simți în îndemnată să-l facă să o admire și mai mult.

În ochii ei apăru o strălucire nouă, care arăta că e hotărîtă să îşi joace comedia răutăcioasă pînă la capăt.

— Nu merit atîta osteneală şi vă asigur că n-am să vin. M-am purtat foarte urît, nu-i aşa?

— Nu foarte, pentru dumneavoastră, răspunse Jeff.

— Vai, cîtă bunătate! exclamă ea. Dar trebuie să recunoaşteți că v-ați simțit jignit.

— De ce? Ştiu că sînt un bădăran şi că am rubedenii la ţară.

— Ah! E cît se poate de limpede că gluma mea v-a durut şi îmi pare foarte rău. Nici nu-mi dau seama ce-aş putea face ca să mă iertaţi. Dar nu e vorba numai de asta… rosti ea fără să ştie prea bine ce vrea să spună, dar sperînd că replica lui o va ajuta să continue şi totodată dorind să prelungească scena cît mai mult pentru emoţia pe care o trezea în sufletul ei.

Avusese o zi deosebit de monotonă şi de plicticoasă, iar teama şi lipsa de respect pe care Jeff i le inspirau ca nimeni altul veneau ca o compensaţie nesperată. Asemenea justificări de cea mai aleasă subtilitate care se înfiripă în sufletul unei femei nu pot fi înţelese cu adevărat decît de bărbaţii înzestraţi cu o sensibihtate cu totul specială, aşa că Jeff nu reuşi să sesizeze decît nuanţa nesinceră din tonul ei.

— Nu e vorba numai de ce anume? întrebă el.

— De ceea ce am spus, răspunse ea cu curaj plecîndu-şi ochii, dar, cum ştia prea bine că gestul acesta nu o avantajează în mod deosebit, după o clipă îl privi drept în ochi.

— Nu aţi spus nimic, iar dacă v-aţi gîndit la ceva, nu e treaba mea. Şi eu am o mulţime de păreri proprii despre oameni… sau rubedenii cum le spuneţi dumneavoastră…

— Ah, mulţumesc! Acum îmi dau seama că m-aţi iertat.

— Am propriile mele păreri chiar şi despre dumneavoastră…

— Vai, vă rog mult să luaţi loc şi să-mi spuneţi ce credeţi despre mine, spuse Bessie îmbietor, aşezîndu-se din nou pe fotoliu.

— S-ar putea să nu vă placă ceea ce o să auziţi.

— Dar poate că îmi va prinde bine.

— De ce credeţi oare că aş vrea să vă fac un bine?

— Aveţi dreptate, oftă Bessie gînditoare.

— Oamenii… rubedeniile…

— Vă mulţumesc *foarte* mult!

— Oamenii nu-şi fac bine unii altora decît dacă sînt nişte entuziaşti caraghioşi ca Lancaster, sau nişte pisălogi ca doamna Bevidge.

— După cum văd, faceţi parte din categoria celor înclinaţi spre analiză. Continuaţi, vă rog!

— Asta e tot, spuse Jeff.

— Aşadar, nu sînteți convins că am înceicat să vă fac un bine.

Jeff izbucni în rîs, căci întreaga comedie pe care o juca Bessie i se părea fascinantă. Niciodată nu se distrase atît de copios, iar pentru îndrăzneala ei aproape că ajunsese să o respecte.

— Dacă asta este părerea dumneavoastră despre mine, domnule Durgin, rosti ea cu un aer grav, îmi pare rău. Aş vrea numai să vă spun că în cazul acesta nu prea înțeleg de ce mai veniți.

— Am să vă spun, zise Jeff apropiindu-se brusc, aşa încît fata tresări și se cufundă mai adînc în fotoliul pe care şedea. Vin pentru ca sînteți o persoană inteligentă, pentru că sînteți poate singura fată inteligentă pe care o cunosc.

Exact asta îi spusese şi Alan, aproape cu aceleaşi cuvinte, și Bessie se întrebă ce ar spune fratele ei dacă l-ar auzi pe acest mitocan lăudînd-o întocmai ca şi el.

— Vin, continuă Jeff, pentru că sînteți înzestrată cu mai multă înțelepciune şi mai multă nebunie decît toate femeile din acest oraş adunate la un loc, pentru că felul în care vorbiți și vă jucați rolul întrece orice spectacol de teatru, pentru că sînteți plină de grație, de farmec, de cochetărie şi... Noapte bună, domnişoară Lynde!

Îi întinse mîna, dar ea refuză să răspundă gestului și se ridică cu demnitate.

— Ne-am mai spus o dată noapte bună. Acum cred că e cazul să ne luăm rămas bun. Sînt sigură că vă dați seama că după toate astea n-am să vă mai primesc niciodată.

Se opri o clipă, vrînd parcă să vadă ce efect au asupra lui aceste cuvinte pentru a putea continua.

— Nu, nu îmi dau seama, răspunse Jeff cu răceală, dar nici nu e nevoie să înțeleg. Sînt gata să-mi iau rămas bun de la dumneavoastră dacă aşa doriți. N-ați fost la fel de sinceră cu mine cum am fost eu cu dumneavoastră, dar n-are importanță. Poate că nici n-ați vrut să fiți, sau poate n-ați fi reuşit chiar dacă ați fi dorit. Rămîneți cu bine!

Se înclină și porni spre uşă. Bessie făcu cîțiva paşi repezi și se opri în calea lui.

— Vreau să ştiu de ce anume mă învinuiți.

— Eu?! De nimic.

— Din ceea ce ați spus, înțeleg că v-am făcut o nedreptate.

— Absolut deloc!

— Nu vă las să plecați pînă ce nu mi-o dovediți.

— Să dovedesc unei femei că… Vă rog să mă lăsați să trec!

— Nu! exclamă ea și întinse brațele în lături ca să-i închidă calea.

— Foarte bine! spuse Jeff și, luîndu-i amîndouă mîinile, le prinse într-una din mîinile sale mari și puternice.

În aceeaşi clipă, din experiența acumulată în anii petrecuți la țară, îi veni în minte gîndul că această domnişoară de familie bună, care la urma urmei nu era altceva decît o fată ca oricare alta, juca toată această comedie cu un scop foarte clar, chiar dacă nu-şi dădea prea bine seama de motivele ei reale și nu era dispusă să le recunoască. Procedă atunci aşa cum procedase adesea cu alte fete — o prinse pe după mijloc cu brațul său puternic, o strînse la piept şi o sărută. Indiferent ce părere ar fi avut despre ea, orice alt bărbat şi-ar fi dat seama în aceeaşi clipă de sacrilegiul pe care îl comitea. Jeff constată doar că ea nu schițase nici cel mai slab gest de a se împotrivi, ba chiar se înfioră toată, și în adîncul sufletului se bucură în chip grosolan, înțelegînd că astfel răspunsese întru totul dorinței ei lăuntrice, chiar dacă nu intenționase să ajungă aici.

La rîndul ei Bessie îşi dădu seama că fusese sărutată exact aşa cum văzuse într-o zi întîmplător pe băiatul băcanului sărutînd o slujnică în uşa pivniței. Într-o clipă omul acesta trecuse peste toate barierele impuse de societate, familie şi personalitate și se plasase la acelaşi nivel cu ea într-o împrejurare care implica tot ce era mai sfînt pe lume. Cu mintea, cu puterea ei de înțelegere, pătrunse fără întîrziere sensul profund al gestului, dar sufletul ei părea complet paralizat. Era incapabilă să-şi dea seama dacă fapta i se părea un sacrilegiu împotriva căruia întreaga ei ființă se revolta, incapabilă să înțeleagă dacă ceea ce s-a petrecut a făcut-o să îl urască pe acest bărbat. Poate că totuşi era îndrăgostit de ea şi intensitatea sentimentelor depăşise puterea sa de a se stăpîni; în acest caz ar fi gata să îl ierte dacă ar fi și ea îndrăgostită de

el. Se întrebă atunci dacă nu cumva era îndrăgostită de el, dacă nu şi-a trădat în vreun fel sentimemele încurajîndu-l astfel să facă ceea ce făcuse. Se întrebă dacă ar fi procedat la fel un bărbat de o altă calitate, un bărbat manierat care şi-ar fi dat seama că e îndrăgostit de ea. Se întrebă dacă era indignată de tot ce se petrecuse sau doar uimită. Îşi dădea seama perfect că întreaga împrejurare i-ar fi justificat indignarea, dar conştiința ei rănită refuză să-i dea un răspuns categoric.

Trebuia să se lămurească și încă foarte curînd, trebuia să-i spună totul fratelui ei de îndată ce va veni. O clipă se gîndi să-i povestească mătuşii ei scena și îşi închipuia cum ar fi dacă ar trebui să strige în gura mare, și chiar să repete: „M-a sărutat! Nu înțelegi? *M-a sărutat!*“ Apoi înțelese speriată că de fapt nu va putea spune nimănui nimic, că în lumea în care trăia era absolut singură, că era lipsită de ajutor, de prieteni și de ocrotire ca nici o altă fată pe lume. Dacă ar fi fost întocmai ca slujnica pe care o sărutase băiatul băcanului, ar fi avut posibilitatea să se sfătuiască cu cineva, cu o altă ființă de aceeaşi categorie care trecuse printr-o împrejurare asemănătoare şi care poate ar fi învățat-o ce-i de făcut. Dar situația ei era cu atît mai grea cu cît trebuia să îşi rezolve singură dilema.

Se întrebă dacă întîmplarea îi afectase cumva inima. Pînă acum fusese convinsă că nu era nici o diferență între relația ei cu acest bărbat și relațiile cu alți bărbați pe care căutase să-i înțeleagă. Nici pentru el și nici pentru ceilalți nu avusese vreun sentiment de respect. Dar dacă totul se petrecuse pentru că se lăsase furat de forța dragostei ce i-o purta, probabil că va trebui totuşi să îl ierte, indiferent dacă ținea la el sau nu.

Toate aceste gînduri i se învălmăşiră în minte dintr-o dată, ca într-un vis, în acea clipă în care rămăsese nemişcată şi neajutorată în îmbrățişarea lui; avu timp să se întrebe chiar dacă nu cumva îi văzuse Andrew, dar îi auzi paşii undeva la etajul de sus. Totodată i se contura în minte o altă idee, și anume că dacă tot ceea ce se întîmplase nu o scîrbise, însemna că era cu adevărat îndrăgostită de acest bărbat.

XLIII

Westover şedea la fereastra deschisă a atelierului fumînd şi privind spre grădina publică unde, printre crengile încă golaşe ale copacilor, felinarele trimeteau o lumină slabă şi pîlpîitoare. Pe strada aglomerată troleibuzele treceau în coloană compactă; frecate neîncetat de mişcarea lor, cablurile scoteau un şuierat strident şi tăios, iar din cînd în cînd, în punctele de încrucişare, se aprindea cîte o steluţă efemeră ca un fluture. Pictorul urmărea spectacolul din faţa lui, înregistrînd cu aceeaşi intensitate efectul dureros al şuieratului şi frumuseţea steluţelor; furat de moleşeala ce îl cuprindea în mod firesc după cină, refuză să admită că paşii ce se auzeau pe scări şi apoi pe palier îi erau cunoscuţi. Zgomotul paşilor fu urmat de o bătaie în uşă, iar pictorul se ridică şi răspunse fără prea mult entuziasm; aşa cum se aştepta, intră Jeff Durgin. De la întoarcerea sa de la „Capul Leului" îi era tot mai neplăcut să dea ochii cu el. Deosebit de puternică în primele clipe, această stînjeneală ceda acum tot mai puţin, sub influenţa bonomiei cinice a lui Jeff, pentru a reveni cu intensitate îndată ce se despărţeau.

În întunericul odăii luminate doar de licărirea îndepărtată a becurilor din stradă, Westover reuşi totuşi să observe că trăsăturile lui Jeff nu oglindeau obişnuita sa bună dispoziţie batjocoritoare — expresia firească a îndrăznelii ce-l caracteriza. De data aceasta chipul îi era umbrit de o încruntare batjocoritoare.

— Salut! îl întîmpină Westover.

— Salut! răspunse Jeff. Aveţi ceva de transmis celor de la „Capul Leului"?

— Ce vrei să spui?

— Plec mîine acasă. Trebuie să o văd pe Cynthia şi să-i povestesc ce-am făcut.

Westover aşteptă o clipă, apoi spuse:

— Vrei să te întreb ce-ai făcut?

— N-aş avea nimic împotrivă.

Pictorul nu se grăbi să vorbească imediat.

— Nu sînt foarte sigur că țin neapărat să aflu. Ai făcut un lucru bun?

— Nu! strigă Jeff Cred că îl veți considera cel mai rău din tot ce am făcut. Dacă n-aş fi trecut eu însumi prin asta, aproape că nici nu mi-ar veni să cred că e adevărat. Nu m-am crezut în stare de o asemenea prostie. Nu țin la fată absolut deloc și nici n-am ținut vreodată.

— La Cynthia?

— La Cynthia?! Nu! La domnişoara Lynde. Încercați să vă imaginați! exclamă Jeff și izbucni în rîs văzînd expresia uimită de pe chipul lui Westover. Erați fără îndoială la curent cu faptul că ne vedeam des, iar dacă nu, bănuiesc că sînteți singurul care n-a aflat, continuă el cu mîndrie în glas. Săptămîna trecută am ajuns la un punct culminant și fiecare a încercat să-l convingă pe celălalt că ia lucrurile în serios. Dar adevărul este că la nici unul din noi nu e vorba cu adevărat de dragoste.

Westover nu răspunse. Nu reuşea să-şi dea prea bine seama dacă ceea ce auzea îl uimea sau îl indigna, dar mai degrabă avea impresia că în realitate nu e nici uimit nici indignat. Se întreba dacă nu cumva se aşteptase ca lucrurile să ia o asemenea întorsătură sau dacă nu era pregătit să se aştepte la absolut orice din partea lui Jeff a cărui fire diabolică îi era prea bine cunoscută. În cele din urmă spuse:

— Bănuiesc că ceea ce aud e adevărat, deşi o aud de la tine. Probabil e singurul lucru adevărat în tine.

— Cam aşa ceva, răspunse Jeff și chipul i se lumină ca şi cum disprețul celuilalt îi dădea o bucurie perversă, apoi se întunecă din nou.

— Ei, şi acum ce-ai de gînd să faci? întrebă Westover. Văd că ai venit să-mi spui.

— Am de gînd să rup orice legătură cu ea. Nu țin la ea nici măcar atît! exclamă el pocnind din degete. I-am spus că țin pentru că m-a silit să o fac. Lucrurile au ajuns aici numai pentru că ea a vrut-o și m-a împins să o fac.

— Ei asta-i! Acum dai vina pe ea! spuse Westover, după care aşteptă explicația lui Durgin cu sufletul plin de teama că ar putea constata că are dreptate.

— Of, Doamne! Ce rost mai are? Totul n-a fost decît un joc din prima pînă în ultima clipă. Întrebarea era cine va cîştiga în cele din urmă. Ei bine, eu am cîştigat. N-a vrut decît să mă umilească atunci cînd i s-o ivi prilejul. Numai că eu am prins momentul prielnic înaintea ei, iar acum nu mai rămîne de văzut decît cine va sfîrşi primul. De vreo cîteva ori am fost amîndoi pe punctul de a o face. Oricum, n-am de gînd să o las pe ea să-mi dea cu piciorul.

Ascultîndu-l Westover întrezări în acest joc adversitatea înnăscută dintre sexe, profunzimea ei acolo unde era vorba de o pasiune reală, superficialitatea ei acolo unde era vorba doar de un joc. Dar în realitate nu îl interesa soarta nici unuia din cei doi jucători. Aştepta cu nerăbdare ca Durgin să îşi încheie povestirea fără a-şi diminua vinovăţia, fără nici un fel de menajamente în privinţa ei. Avea chiar impresia că nici nu aude ce i se spune, însă ceva mai tîrziu, amintindu-şi totul în cele mai mici amănunte, îl cuprinse un val de milă pentru Bessie — nu însă şi pentru Jeff — fiindu-i totodată ruşine pentru ea. Femeia a avut totdeauna misiunea de a întreţine cu sfinţenie flacăra iubirii şi deci pentru ea acest sentiment ar trebui să aibă ceva sacru, nobil şi înălţător, să fie superior sentimentului bărbatului. De aceea în clipa cînd îşi trădează această misiune, pedeapsa binemeritată trebuie să fie mult mai aspră.

Westover se întrebase adesea dacă nu cumva ceea ce urmărea Bessie era doar să se amuze pe socoteala lui Jetf, aşa cum făcuse cu toţi bărbaţii care se lăsaseră prinşi în joc; iar Jeff nu avea cum să o împiedice să-şi atingă scopul, dacă putea fi vorba într-adevăr de un scop.

Cînd Jeff îşi încheie povestirea, întrebă doar atît:

— Şi acum ce-ai de gînd să faci cu Cynthia?

— Am să-i spun adevărul, răspunse Jeff. De aceea mă duc acasă.

Westover se ridică, dar Jeff rămase pe fotoliul pe care se aşezase, cu obrazul sprijinit de spătar. Pictorul începu să se plimbe de la pn capăt la altul al camerei, în lumina schimbătoare ce venea de afară. O clipă simţi că i se face rău şi se opri în faţa ferestrei ca să respire puţin aer curat.

— Ce părere aveţi? întrebă Jeff.

— Cum adică? Vrei să afli ce te sfătuiesc? Nu ştiu ce să-ți spun, Durgin, răspunse Westover, simțind că nu are puterea de a-şi exprima indignarea care îl frămînta în adîncul sufletului. Împrejurarea asta mă depăşeşte. Mă întreb dacă îți dai seama de întreaga ei amploare?

— Cred că da, răspunse Jeff. Numai că o văd la dimensiunile ei reale, cîntăresc faptele în sine. Cred că nu vă închipuiți că domnişoara Lynde va suferi profund din pricina...

— Cred că nu mă interesează foarte tare nici soarta domnişoarei Lynde, nici a ta. Dar cred că cel mai bun lucru ar fi să nu te desparți de ea.

— De ce?

— Pentru că vă potriviți de minune. Dacă vrei să afli părerea mea, atunci te-aş sfătui să rămîi cu ea, dacă poți.

— Şi cum rămîne cu Cynthia?

— Desparte-te de *ea.*

— Ei asta-i! exclamă Jeff disprețuitor.

— Nu eşti demn de Cynthia. Ar fi o adevărată cruzime din partea ta dacă ai rămîne alături de ea.

— Vorbiți serios?

— Foarie serios. Rămîi cu domnişoara Lynde, dacă te acceptă.

Atitudinea pictorului îl nedumerea profund pe Jeff şi se întreba dacă este prea ironic sau prea sincer. Îşi împinse pălăria pe ceafă — căci uitase să şi-o scoată — şi spuse ca pentru sine:

— Să- fiu al naibii dacă nu cred că m-ar accepta!

Gîndul acesta îi dădu o mulțumire profundă, care părea că îl răsplăteşte pentru suferința sa ascunsă; aşa că zîmbi și spuse:

— Chiar dacă ar fi ceva de capul ei, tot n-ar merita s-o fac. Cynthia e de o mie de ori mai bună. Dacă va hotărî să se despartă de mine după ce am să-i povestesc totul, mă voi împăca cu situația. N-am de ce s-o acuz. Dar am să-i dau posibilitatea să mă judece cinstit; n-am să mă arăt în fața ei mai bun decît sînt, să nu vă temeți de asta.

— Ce-mi pasă mie ce-ai să faci?! întrebă Westover plin de dispreț.

— Nu vă pasă în ceea ce mă priveşte, recunoscu Jeff, dar

nu vă e indiferent în ceea ce o priveşte pe Cynthia.

— Asta aşa e, admise Westover, aşezîndu-se din nou fără să mai adauge nimic.

Durgin aşteptă un timp sperînd că pictorul îi va mai spune ceva, apoi întrebă:

— Deci ăsta e cu adevărat sfatul dumneavoastră?

— Da, desparte-te de Cynthia.

— Şi să rămîn cu domnişoara Lynde?

— Dacă te acceptă.

De data aceasta fu rîndul lui Jeff şă rămînă pe gînduri, apoi rupse tăcerea brusc, izbucnind în rîs:

— Ar fi o adevărată comoară pentru „Capul Leului". Sînt convins că i-ar surîde să încerce, numai de dragul de a se distra puţin. Dar cînd comedia se va sfîrşi... ar fi o glumă bună, dar nimic mai mult. Cynthia e o femeie în adevăratul sens al cuvîntului, nu doar o iluzie. Mă cunoaşte foarte bine şi nu mă crede mai grozav decît sînt, ştie exact cîte parale fac şi mă ia aşa cum sînt. Drumul meu în viaţă e bine stabilit, iar ea crede în reuşita mea întocmai ca şi mine. Dacă există o fiinţă pe lumea asta care mă poate ţine pe drumul drept şi mă poate ajuta să fac ceva în viaţă, aceasta este doar Cynthia şi am să-i dau posibilitatea să o facă, dacă va fi de acord. Am să-i spun lucrurile pe şleau, spuse el adoptînd tot mai mult limbajul său firesc, şi ea va cîntări mai bine ca oricine. Nu vă fie teamă, n-am să-i ascund nimic şi am să-i dau mînă liberă să facă cum crede. La urma urmei, chiar dacă o pierd, cred că de cealaltă tot n-am să mă leg. N-am face casă buna împreună. Nu caută decît să se distreze, asta-i tot, iar după ce ne vor pleca oaspeţii, după ce vom petrece o iarnă în Florida şi va trebui să venim din nou la „Capul Leului"... Ehei, cît e lumea de mare tot n-are destule distracţii ca să sature o femeie ca ea, şi poate că nici sistemul planetar nu i-ar fi de ajuns, în orice caz, n-am de gînd să-i servesc drept punct de pornire.

— Ascultînd cum îţi plănuieşti viitorul, bag de seamă că nu pierzi din vedere nici o clipă propriul tău interes. Cred că nici nu-ţi dai seama cît eşti de meschin şi nici n-am să încerc să-ţi explic, căci nu te-ai alege cu nimic. Te iau exact aşa cum eşti şi îţi repet sfatul de a te despărţi de Cynthia. N-am să-ţi spun că îi datorezi asta, pentru că ştiu că n-o să te conving,

am să-ți spun doar că ți-o datorezi ție însuți. E imposibil să faci o faptă josnică și să profiți de pe urma ei…

— Nu e deloc imposibil, îl întrerupse Jeff cu un zîmbet ironic. Cum credeți că se fac marile averi? Respectînd cele zece porunci?

— Nu, dar mă tem că n-ai prea avut noroc în viață dacă încă n-ai înțeles că, mai curînd sau mai tîrziu, fiecare faptă rea se plăteşte cu o suferință…

— Asta e una din convingerile dumneavoastră învechite, domnule Westover, replică Jeff pe un ton îngăduitor, ca şi cum iluzia duioasă cu care se amăgea acest om îl impresiona cu adevărat. Plăteşti sau nu plăteşti, după cum ți-e norocul. Dacă se întîmplă să te lovească o nenorocire imediat după ce ai făcut o faptă rea, îți închipui că eşti pedepsit, dacă îți merge bine întruna, pînă ce uiți cu totul de ea, îți spui că e la mijloc mîna necunoscută a providenței și mergi înainte pe aceeaşi cale fără să te schimbi cu nimic. Reuşita și nereuşita n-au mei o legătură cu felul cum te comporți. Dacă eşti un om tare îți atingi țelul, dacă eşti slab nici toată dreptatea de pe lume nu te poate ajuta. Dar în legătură cu Cynthia, am de gînd să fac cum e bine, iar conform teoriei dumneavoastră — care nu stă în picioare nici o clipă — ar trebui să fiu binecuvîntat de pronia cerească pînă la a treia sau a patra generație de urmaşi. Dar nu-mi doresc aşa ceva. Sînt convins că o să am parte de binecuvîntare dacă ştiu să-mi aleg bine calea, iar dacă nu, voi avea de suferit doar din pricina propriei mele neputințe şi nu pentru vreun alt păcat. În fine, să nu mai lungesc vorba, plec mîine la „Capul Leului” ca să lămuresc lucrurile cu Cynthia. Mai întîi am de pus la punct o altă afacere aici, cu altcineva, şi nu pot s-o las nerezolvată. Mă tem că amîndouă vor fi la fel de neplăcute.

Se ridică, se apropie de fotoliul pe care şedea Westover şi îi întinse mina.

— Despre ce este vorba? întrebă acesta.

— Aveți ceva de transmis celor de la „Capul Leului”? întrebă Jeff ca şi prima oară.

— Nu, răspunse pictorul întorcînd capul.

— Cum doriți, spuse Durgin şi îşi puse în buzunar mîna pe care Westover nu i-o strînsese.

XLIV

— Ce s-a întîmplat, Jeff? întrebă Cynthia în seara următoare cînd ieşiră după cină şi îşi începură plimbarea la vale spre căsuța tatălui ei.

Ascunsă la poalele dealului, la hotarul pădurii întunecate ce se întindea spre nord, luminată de razele lunii ce poleiau cerul nopții, locuința familiei Whitwell părea mai mică și mai modestă ca oricînd. Orăcăitul broaştelor răsuna dinspre mlaştini și acoperea cu totul susurul pîrîului care se auzea doar în rarele clipe de liniște.

— Văd că aici nu e chiar aşa de cald ca la Boston, spuse el. Eşti bine îmbrăcată? Aerul e destul de rece.

— Mă simt foarte bine, spuse fata. Ce s-a întîmplat?

— Crezi că s-a întîmplat ceva? Nu crezi că am venit doar ca să mă odihnesc vreo două zile? Îmi închipui că nici mama nu m-a crezut, iar tatăl tău îmi urmărea cu atîta atenție minciunile de parcă se temea să nu-i scape vreuna. Aşa este, ai dreptate. Ceva s-a întîmplat, Cynthy. Încearcă să îți imaginezi tot ce poate fi mai rău.

Fata îşi trase brusc mîna de sub brațul lui, oprindu-l în loc prin gestul ei neaşteptat.

— Vrei să renunți la studii!

— Stau foarte bine cu examenele, răspunse el cu o ironie amară. Încearcă altceva.

O privea drept în ochi, cu capul întors peste umăr, iar în lumina lunii chipul ei, încadrat de fularul demodat, era alb ca varul.

— Ai intrat iarăşi într-un bucluc? Să ştii că n-am să te las!

— Ce fată minunată eşti! Bucluc s-a terminat, dar mă tem că n-ai să-mi poți fi de prea mare ajutor. Îți aminteşti de fata de care ți-am scris… cea pe care am cunoscut-o la serata unui coleg și…

— Da. Domnişoara Lynde.

— Să mergem, nu putem sta de vorbă aici. Să coborîm și să stăm în pridvorul casei voastre.

Cynthia îl ascultă mecanic şi porniră amîndoi la vale, dar fata nu mai încercă să îl ia de braţ, aşa că merse singur lăsînd între ei întreaga lăţime a drumului.

— Ce-i cu ea? întrebă Cynthia încet.

— Ieri seară am pus capăt relaţiilor care se înfiripaseră între noi încă de atunci.

— Vreau să-mi explici mai clar ce înseamnă asta, Jeff.

— Înseamnă că săptămîna trecută m-am logodit cu ea, iar aseară am rupt logodna.

Cynthia se împiedică de ceva, Jeff se repezi să o prindă, iar fata îşi strecură mîna pe sub braţul lui şi merse mai departe sprijinindu-se de el.

— Spune! îl îndemnă ea.

— Asta e tot.

— Nu se poate! exclamă ea oprindu-se în loc. Atunci de ce a trebuit să mi-o spui? întrebă apoi cu o uimire plină de blîndeţe.

— Ca să-ţi dau posibilitatea să te desparţi de mine dacă vrei.

— Nu mai ţii deloc la mine?

— Ba da, mai mult ca oricînd, dar nu sînt demn de tine, Cynthy. Aşa a spus şi domnul Westover cînd i-am povestit.

— Ce-a spus?

— Că ar trebui să mă despart de tine.

— Dar dacă te-ai despărţi de ea?

— Mi-a spus să rămîn cu ea. Avea perfectă dreptate în ceea ce te priveşte. Nu sînt demn de tine, ăsta e adevărul.

— Cum e fata aia? Povesteşte-mi despre ea.

Vorbea pe un ton umil şi rugător, total diferit de cel pe care îl adopta alte dăţi, cînd îi cerea să fie sincer faţă de ea şi de el însuşi. Ajunseseră la locuinţa tatălui ei şi Cynthîa îşi trase mîna de sub braţul lui şi se aşeză pe treapta din faţa uşii laterale, oftînd parcă istovită.

— Ai să răceşti, spuse Jeff care rămăsese în picioare în faţa ei.

— Nu, spuse ea scurt. Povesteşte-mi!

— Ce să-ţi povestesc? începu Jeff cu o voce aspră, străbătută de o nuanţă de dispreţ faţă de sine şi faţă de faptele petrecute. Povestea s-a sfîrşit pentru mine, dar nu şi pentru ea.

I-am promis domnului Westover că n-am să încerc să-mi micşorez vina în faţa ta şi am de gînd să-mi ţin promisiunea. M-am purtat cît se poate de urît, iar faptul că ea m-a împins la asta nu poate fi o scuză. Am început să o caut cînd mi-am dat seama că asta îşi doreşte şi că îi face plăcere. Nu o interesa nimic altceva decît să se distreze. Nu însemnam nimic pentru ea, doar posibilitatea de a-şi oferi ceva amuzant. Şi-a închipuit că se poate folosi de mine ca de o jucărie, iar apoi mă poate arunca cît colo. Numai că nu i-a mers. Tu nici nu poţi înţelege ce fel de fată este şi nici eu nu mă laud că o înţeleg prea bine. N-a urmărit nimic altceva decît să rîdă de mine, iar încercarea îi făcea plăcere cu atît mai mult cu cît eram un bădăran şi îi puteam oferi ceva nou. Nu ştiu cum să-ţi explic, dar am înţeles exact cum stau lucrurile încă de la început. De fapt, ea s-a amăgit mai mult decît a reuşit să mă amăgească pe mine.

— Era... foarte frumoasă? întrebă Cynthia.

— Nu! exclamă Jeff. Nu era frumoasă deloc. Era slabă, avea pielea întunecată şi ochii piezişi, dar era plină de graţie şi avea o comportare mult mai îndrăzneaţă decît toate fetele pe care le-am cunoscut. Cînd intra undeva, era imposibil să nu o bagi în seamă, se făcea imediat remarcată. Era spirituală şi inteligentă, mult mai inteligentă decît toate fetele la un loc. Cu toate astea era o proastă, încheie Jeff. Ţi-am spus destul?

— Nu mi-ai spus tot.

— Nu, nu ţi-am spus tot. La început nu ne-am prea văzut, apoi am început să o conduc acasă cînd plecam de la vreo serată. Într-o zi ne-am întîlnit la un mare bal şi am dansat aproape numai cu ea... l-am dus acasă pe fratele ei care era beat turtă şi... mă rog, se îmbătase pentru că băuse împreună cu mine. Eu n-am avut nimic, dar lui i s-a urcat băutura la cap. E un mare beţiv. L-am dus acasă, iar ea ne-a deschis uşa să intrăm. Întîmplarea asta a creat o apropiere între noi, iar ea pretindea că are un fel de obligaţie faţă de mine. Aşa am început să-i fac vizite acasă.

— Ştia cum s-a îmbătat fratele ei?

— Acum ştie, i-am spus aseară.

— Cum de ai ajuns să-i spui?

— Am vrut să termin cu ea, am vrut să pun capăt lucrurilor şi m-am gîndit că ăsta ar putea fi argumentul

convingător.

— Şi cînd i-ai spus, a fost gata să renunțe la tine?

Amintindu-şi scena, Jeff făcu un efort să nu izbucnească în rîs.

— Nu sînt sigur. Cred că, de fapt, și asta a distrat-o grozav. Tu n-ai cum să înțelegi o fată ca ea şi... în seara cînd l-am dus acasă pe fratele ei beat, a început să-mi facă ochi dulci.

— Nu mai vreau să aud nimic despre ea. De fapt, de ce ai vrut să te desparți de ea?

— Pentru că nu țineam la ea, şi pentru că țin la tine, Cynthy.

— Nu te cred.

Ca și cum îşi regăsise puterile, Cynthia se ridică de pe treaptă și spuse:

— Du-te şi spune-i tatei să vină acasă. Vreau să stau de vorbă cu el.

Se întoarse şi puse mîna pe clanța uşii.

— Doar n-ai de gînd să rămîi aici. Trebuie să fie ca într-un mormînt, spuse Jeff

— Mai degrabă mi se pare că mormîntul e afară. Dar dacă te referi la frig, să ştii că n-ai de ce să-ți faci griji. Astăzi cînd am aerisit casa am făcut focul. Te duci?

— Dar cum rămîne cu mine... nu-mi spui nimic?

— Nu ştiu; dacă ți-aş da un răspuns acum, ți-aş spune întocmai ca domnul Westover; întoarce-te la fata aia, dacă te primeşte. Vă potriviți, după cum a spus el. I-ai spus acelei domnişoare că eşti logodit?

— I-am spus aseară.

— Dar înainte nici nu bănuia cît eşti de prefăcut. După cum văd, nu eşti pe gustul ei, nu eşti destul de bun.

Deschise uşa, intră în casă şi închise uşa în urma ei. Jeff se depărtă încet, apoi se întoarse brusc, mînat parcă de dorința de a intra după ea. Privind pe fereastră o văzu stînd în picioare lîngă masă, cu lampa în mînă .Făcuse flacăra mai mare, aşa încît fața îi era luminată din plin: chipul ei de o frumusețe aspră era răvăşit şi crispat de efortul de a-şi stăpîni plînsul. Jeff nu s-ar fi lăsat impresionat nici de frumusețea nici de asprimea acelor trăsături, dar nu putea suporta să

privească suferința ce i se citea pe chip.

— Of, Doamne! exclamă el ridicînd din umeri și o porni încet la deal.

Whitwell intră în sufrageria scundă, se opri în fața Cynthiei, atingînd aproape tavanul cu capul; momentul de criză trecuse, urmele lacrimilor îi dispăruseră de pe obraji, iar ochii ei aveau expresia obişnuită de linişte şi răbdare.

— Ți-a spus Jeff de ce te-am chemat, tată?

— Nu, dar mi-am închipuit că ai vreun necaz, spuse Whitwell, pe chipul căruia mila și demnitatea se îmbinau într-o expresie potrivită unor împrejurări mai puțin grave.

— Cred că ai avut dreptate în privința lui, tată, spuse ea.

Şi îi relată pe scurt tot ce îi povestise Jeff. Domnul Whitwell o ascultă fără să o întrerupă, după care comentă în termeni cît se poate de nepotriviți ceea ce auzise:

— E un drac împielițat! Ştiam că l-a îmbătat pe tînărul acela. Mi-a spus domnul Westover cînd a fost aici.

— Ți-a spus domnul Westover! exclamă Cynthia indignată.

— N-a vrut el, eu l-am forțat să o facă, oarecum împotriva voinței lui.

Se aşează pe scaun în fața ei, cu pălăria pe cap, aşa cum făcea totdeauna cînd era foarte preocupat, și îşi propti genunchii de marginea mesei. Cynthia şedea în partea cealaltă, cu capul plecat, desenînd cu degetul pe masă figuri invizibile.

— Şi acum ce-ai de gînd să faci?

— Nu ştiu, răspunse fiica lui.

— Poate acum nici nu-ți dai seama prea bine cum stau lucrurile, îi sugeră tatăl ei cu blîndețe. Nu vreau să te împing să iei vreo hotărîre. Ai tot timpul să te gîndeşti.

— Cred că îmi dau seama foarte bine, replică Cynthia.

— Să-ți spun drept, totul mi se pare foarte limpede, spuse Whitwell, iar apoi văzînd că Cynthia nu spune nimic întrebă: Cum se face că ți-a povestit toate astea?

— Pentru asta a venit. Mi-a spus-o fără nici un fel de ocolişuri. Am fost sigură că e vorba de o încurcătură.

— Mă întreb dacă o fi fost ideea lui să vină, sau 1-o fi îndemnat domnul Westover.

— A fost iaeea lui, dar domnul Westover l-a sfătuit să se

despartă de mine și să rămînă cu ea, dacă l-o vrea.

— Cred că l-a sfătuit cît se poate de bine, spuse Whitwell, în timp ce pe chipul lui se aşternea o expresie de încîntare. Cred că ei doi se potrivesc de minune.

— Numai că ea nu înşela pe nimeni, replică Cynthia cu amărăciune.

— Ai și tu dreptate, consimți Whitwell. Dar asta nu schimbă prea mult lucrurile, adăugă el şi începu să fluiere încercînd să scape de orice alt comentariu.

După o clipă, fata întrebă cu amărăciune:

— Ce-ai face dacă ai fi în locul meu, tată?

— Ei, cu asta m-ai dat gata, Cynthy, răspunse tatăl ei. Cred că nici un bărbat, oricît ar fi de bătrîn și oricîtă experiență ar avea, nu e în stare să-şi dea seama ce simte o fată într-o astfel de împrejurare şi să-i dea sfatul cel mai nimerit. Fără îndoială, dacă ar fi după mine, i-aş tăia capul, dar cu asta nu cred că am cîştiga mare lucru. Din cîte înțeleg eu, inima unei femei ştie să îndure multe de dragul unui bărbat. Noi nu ne putem lăuda cu aşa ceva. Bărbații, chiar și cei mai buni, merg după zicală: ochii care nu se văd se uită.

— Jackson n-ar face aşa ceva, nici domnul Westover.

— Nu prea găseşti mulți ca domnul Westover şi ca Jackson; ba chiar foarte puțini. Ei, Doamne! Ce n-aş da să fie Jackson acasă! Ar şti cum să pună lucrurile la punct fără să se înduioşeze prea tare de soarta lui Jeff. Dar cum nu-i aici, va trebui să te hotărăşti singură. Să-ți spun cum văd eu lucrurile: ai primit să te măriți cu el ştiind bine că e un drac împielițat, aşa că nu prea eşti îndreptățită să te plîngi de faptele lui cum ai fi fost dacă nu ştiai. Să nu crezi cumva că încerc să-l acopăr. Dar dacă-l ştiai în stare să se țină de tot felul de drăcovenii, mă întreb dacă... dacă...

— Înțeleg ce vrei să spui, tată, spuse fata, şi nu caut să scap de răspunderea ce-mi revine. E mare lucru că a venit singur să-mi mărturisească totul.

— Ei, dacă-i vorba pe-aşa, răspunse Whitwell imparțial, n-aş zice că i-a fost prea greu s-o facă. Ştia că mai curînd sau mai tîrziu, tot ai să afli și n-ai să-mi spui că abia acum și-a dat seama de ce-a făcut. Povestea asta durează de trei luni și între timp ți-a scris atîtea scrisori pentru care erai gata să-ți dai și

sufletul.

— Ai dreptate, oftă fata. Trebuie însă să ne gîndim şi la starea lui sufletească, nu numai la fapte. Nu văd decît o singură explicație care i-ar mai micşora oarecum vina. Jeff nu suportă să fie umilit şi ştiu că a fost mult timp ocolit de ceilalți studenți și asta l-a durut foarte tare. Mi-a spus-o chiar el, a fost dealtfel unul din motivele pentru care a vrut să plece de la Harvard anul trecut. Nu îl băga nimeni în seamă, pe cînd celorlalți li se dădea toată atenția. Cînd i s-a ivit prilejul să le-o plătească pe seama unei fete din lumea lor care încerca să-şi rîdă de el…

— Atunci era momentul să-şi aducă aminte de tine, interveni Whitwell.

Cynthia se opri, înfrîntă de propria-sa pledoarie, oftă şi începu să suspine înduioşător.

Văzînd-o aşa de copleşită de durere, mînia tatălui ei se aprinse ca o flacără:

— Oricum o iei, s-a purtat ca un om de nimic, aşa să ştii. Eşti de o mie de ori mai bună ca el şi…

Cynthia se linişti puțin şi spuse:

— Nu vreau să mă întorc acolo astă-seară. Aş vrea să rămîn aici.

— Cum vrei tu, Cynthia. Vin şi eu să stau cu tine. Ai tot ce-ți trebuie?

— Da. O să mă duc mîine dimineață să le pregătesc masa. Nu-i mare lucru de făcut.

— Ia mai dă-i încolo! Să-şi mai pregătească și singuri masa! strigă Whitwell exasperat.

— Şi mai e ceva, tată, continuă fata ca şi cum nu-l auzise. Te rog să nu-i spui nimic doamnei Durgin.

— Nu, nu, fii fără grijă. Am să-i spun doar lui Frank că noi doi rămînem aici în noaptea asta, O să bănuiască ea ceva, dar n-are decît să-şi închipuie ce vrea, sau să-i ceară lui Jeff să-i spună. Tot va trebui să afle pînă la urmă

— Atunci s-o afle de la el. Orice s-ar întîmpla, eu n-am să spun nimănui nimic.

— Foarte bine, Cynthy. Ai toată noaptea înaintea ta să chibzuieşti. Nu cred eu că ai să reuşeşti să dormi prea mult, şi sînt convins că pînă la urmă ai să alegi calea cea mai bună.

XLV

A doua zi de dimineață, cînd Cynthia veni la hotel, o găsi pe doamna Durgin în vechea bucătărie pregătind micul dejun. Ajunsese destul de devreme, dar doamna Durgin se sculase şi mai devreme, iar trăsăturile ei trădau, mai mult chiar decît ale Cynthiei, frămîntarea din timpul nopții.

În clipa cînd o văzu o întrebă

— Ce s-a întîmplat între tine și Jeff, Cynthy?

Cynthia îşi desfăcu fularul pe care îl avusese în jurul capului, îşi puse şorțul și spuse:

— Întrebați-l pe Jeff, doamnă Durgin.

— Deci s-a întîmplat ceva?

— Da.

— S-a purtat urît cu tine?

Cynthia se aplecă, deschise uşa cuptorului și întoarse tava cu pişcoturi aflată înăuntru; închise uşa cu zgomot, se îndreptă și răspunse:

— Nu vreau să vă spun nimic, doamnă Durgin, și deci n-am s-o fac. Să vă spună el, dacă vrea. Să fac cafeaua?

— Da, am impresia că o faci mai bine decît mine. Crezi că aş putea să-mi închipui că tu nu te-ai purtat bine cu el?

— Nu m-am gîndit la asta. Dar e taina lui. E liber s-o păstreze dacă vrea.

— Doar nu v-ați despărțit?

— Nu ştiu.

Cynthia întoarse capul pentru a-și ascunde tremurul buzelor și se apucă să bată un ou. Cînd totul fu gata, puse mîncarea pe masă, dar nu se aşeză împreună cu ceilalți spunînd că nu-i e foame; bău doar o ceaşcă de cafea la bucătărie.

Misiunea de a întreține discuția la masă îi reveni în întregime lui Jeff. Se sculase în zori și se dusese la grajd pentru a vedea de vite împreună cu Jombateeste; aerul rece al dimineții îi învioră mintea și trupul. Cînd se dusese la culcare stătuse treaz pînă la miezul nopții, după care se cufundase

într-un somn adînc şi odihnitor. Chipul său cu trăsături frumoase iradia forţă şi prospeţime. Se adresa cu îndrăzneală tuturor celor adunaţi în jurul mesei, dar Jombateeste era ca întotdeauna preocupat doar de ceea ce mînca; Frank Whitwell abordase un aer de sobrietate duminicală, accentuată de presimţirea că s-a petrecut ceva între Jeff şi sora lui şi că deci nu e cazul să-i arate prea multă prietenie pînă ce nu va înţelege exact cum stau lucrurile. Domnul Whitwell îi răspundea lui Jeff cu o indiferenţă şi o ambiguitate filozofică, iar doamna Durgin adoptase deocamdată o atitudine rece atît faţă de fiul ei cît şi faţă de cei din familia Whitwell. După masă se retrase în salon, iar Jeff porni să facă turul hotelului şi pe dinăuntru, şi pe dinafară, controlînd cu atenţie măsurile ce se luaseră pentru a-l întreţine cum trebuie pe durata iernii. Cînd se întoarse, intră cu curaj în salon, unde mama lui se bucura de căldura molcomă a sobei care alunga frigul persistent al primelor zile de primăvară.

Jeff îşi aruncă pălăria pe masă şi se aşeză lîngă sobă, pe celălalt scaun.

— Trebuie să recunosc că totul e într-o stare cît se poate de bună. Cred că nici Jackson n-ar fi reuşit să-l îngrijească mai bine. Cînd ai primit veşti de la el ultima oară?

— Nădăjduiesc, răspunse mama lui grav, că şi tu ţi-ai văzut de treburi la fel de bine la Boston.

— Nu chiar aşa cum aţi făcut-o voi aici, recunoscu Jeff cu sinceritate. Ţi-a spus Cynthy?

— Cred că i s-a părut normal să-mi spui tu, dacă e ceva de spus.

— Chiar foarte mult, dar nu e cazul să repet toată povestea. M-am purtat îngrozitor.

— Jeff!

— Ăsta-i adevărul, mamă. Am umblat cu altă fată, una din cele care ţi-ar fi plăcut ţie altădată, şi am ajuns destul de departe… mă rog, i-am făcut curte. Apoi, cînd m-am gîndit mai bine, mi-am dat seama că nu ţin la ea cîtuşi de puţin, i-am spus cum stau lucrurile şi am venit să vorbesc cu Cynthy. Cam asta e tot. Ce părere ai?

— I-ai spus Cynthiei?

— I-am spus.

— Şi ce-a zis?

— A zis că ar fi bine să mă întorc la fata aia, răspunse Jeff rîzînd sarcastic, dar chipul mamei sale rămase neclintit.

— Cred că are dreptate. Cred că asta ar trebui să faci.

— După cum văd, toată lumea gîndeşte la fel. Aşa m-a sfătuit şi domnul Westover. Numai că eu sînt de altă părere. Bănuiesc că tu şi crezi că nu sînt destul de bun pentru Cynthy. Poate că ai dreptate. Tot ce pot să spun este că am nevoie de ea şi nu de cealaltă. Ce crezi că trebuie să fac în cazul ăsta?

— Cred că nu poți privi lucrurile decît dintr-un singur punct de vedere, răspunse mama lui. Ceea ce ai ajuns în momentul de față ai ajuns doar datorită Cynthiei. Ai fost un copil leneş, nesupus și rău şi numai dragostea ei te-a făcut mai bun și mai cinstit. Te-a ajutat cînd erați mici, la şcoală, te-a ajutat cînd ai fost la academie, te-a ajutat și la colegiu. Cred că ar fi în stare să-şi ia o diplomă, sau cum îi zice, la Harvard mai uşor decît tine, iar dacă ai să ajungi să-ți iei pînă la urmă diploma, va fi tot datorită ei.

— Aşa este, recunoscu Jeff. Atunci, de ce n-ai vrut să mă însor cu ea cînd ți-am spus vara trecută ca am cerut-o de nevastă?

— Ştii foarte bine de ce. Pentru că atunci gîndeam că ai să ajungi avocat şi lucrurile mergeau mînă în mînă. Dar trebuia să-mi dau seama că, dacă n-ai s-o poți lua pe Cynthy cu tine la tribunal să te-nvețe ce să spui, cuvînt cu cuvînt, n-ai să fi în stare nici măcar să... — doamna Durgin şovăi căutîndu-şi expresia cea mai grăitoare — ... să scapi un purice de la spînzurătoare.

Jeff izbucni în rîs.

— Cred că ai dreptate, mamă. Iar acum vrei să pierd singura şansă de a învăța cum să conduc hotelul despărțindu-mă de Cynthia?

— Deocamdată, nu ți-a cerut nimeni să conduci hotelul, ripostă mama lui cu dispreț. Jackson e cel care conduce hotelul. La sfîrşitul lui iunie va fi acasă, iar pînă se întoarce el *eu* conduc treburile aici. Vorbeşti ca şi cum ar sta în puterea ta să hotărăşti dacă te desparți de ea și laşi să se ducă totul de rîpă. Dar să-ți spun eu cum stau lucrurile: de fapt, ea e cea

care te lasă şi nu mai poți avea nici o nădejde. Of, Doamne, Jeff, spuse ea apoi rugător, spune-mi şi mie ce-ai făcut de fapt! Dacă am să reuşesc să înțeleg bine, poate că am s-o pot face să vadă lucrurile aşa cum trebuie.

— Cu cît ai să le înțelegi mai bine, mamă, cu atît ai să le găseşti mai puțin pe placul tău, iar părerea mea este că Cynthy înțelege situația exact aşa cum trebuie. Ce ți-a spus?

— Nimic. A lăsat totul în seama ta.

— Era şi firesc. Atunci am să-ți povestesc eu totul.

Şi Jeff îi relată mamei sale întreaga sa aventură cu Bessie Lynde. Fu nevoit să caute cele mai simple explicații și astfel îşi dădu seama mai bine ca oricînd de diferența dintre lumea în care trăia Bessie şi cea în care trăia mama lui. Îi prezentă cu răbdare fiecare amănunt, încercă să zugrăvească imaginea lumii lui Bessie, amintindu-i de obiceiurile și trăsăturile celor care veneau vara la „Capul Leului”. Cu toate acestea, nu ava convingerea că reuşise să-i ofere un portret clar și convingător al acestei fete cu o fire atît de cochetă. Concluzia la care ajunse doamna Durgin era că avusese de-a face cu o stricată și o categorisi astfel fără ocolişuri, în ciuda încercărilor lui Jeff de a-i micşora vina și de a sublinia că el era vinovatul. Doamna Durgin spuse că nu găseşte nimic neobişnuit în comportarea lui și că, de fapt, fusese împins să facă tot ceea ce făcuse. După ce ascultă toată istoria, îi administră lui Jeff cuvenita dojană şi îşi exprimă convingerea că Cynthia ar putea înțelege lucrurile întocmai ca şi ea dacă i-ar fi prezentate cum se cuvine. Jeff însă clătină din cap cu neîncredere, arătîndu-i că Cynthia a înțeles cît se poate de bine ce s-a petrecut între ei și că nici un fel de altă explicație nu i-ar mai putea schimba părerea. Doamna Durgin nu se lăsă convinsă, continuînd să creadă că va reuşi să o aducă pe Cynthia la sentimente mai bune, iar în cele din urmă îşi întrebă fiul dacă greşeala de care îl învinuia Cynthia cel mai mult era aceea că îl îmbătase pe fratele fetei. Jeff îi spuse că nu aceasta i se pare a fi fapta cea mai gravă, cu toate că şi ea conta foarte mult. Cînd doamna Durgin se oferi să încerce să o lămurească pe Cynthia, Jeff nu se împotrivi și plecă să facă o plimbare, lăsîndu-le pe cele două femei singure. Jombateeste era în grajd unde se simțea mai bine decît în casă, iar Frank Whitwell se dusese la biserică la Huddle. Cînd

Jeff trecu pe lîngă căsuța din vale, îl văzu prin fereastră pe domnul Whitwell şezînd pe un scaun cu picioarele pe masă. Cu pălăria dată pe ceafă, filozoful citea mişcîndu-şi încet buzele, iar ochelarii îi alunecaseră pe vîrful nasului.

Razele soarelui de dimineață erau calde și plăcute, dar aerul rămînea rece. Pe pantele dealurilor, spre creste, zăpada era încă abundentă, iar în vale, ici și colo, la adăpostul coastelor mai abrupte, se ascundeau încă troiene înalte. Cu toate acestea pe cîmpul umed începuseră să apară primele petice de verdeață, sălciile de pe malul pîrîului îşi împodobiseră ramurile gingaşe cu mîțişori argintii, zumzetul albinelor ce asaltaseră sălciile și arțarii umplea aerul, din scoarța arțarilor găurită de ciocănitori se prelingea seva proaspătă. Ciripitul unei păsări străbatea cînd şi cînd liniştea, înălțîndu-se în aerul pur spre lumina strălucitoare.

Într-un colț mai adăpostit soarele lumina un pîlc de pini, iar sub căldura razelor trunchiurile tinere răspîndeau un parfum îmbietor ca un balsam.

Frumusețea peisajului, prospețimea aromelor, armonia sunetelor pătrunseră în sufletul lui Jeff ca o putere binefăcătoare; îşi dădea seama că nu e decît o pată întunecată pe obrazul curat al acestei dimineți minunate. Îl cuprinse o dorință puternică de a dobîndi iertarea Cynthiei, de a se umili înaintea ei și de a ajunge la împăcare. Se întreba ce rezultat va avea intervenția mamei sale şi, în caz că va reuşi să o îmbuneze, în ce măsură va putea să redobîndească încrederea fetei, să păstreze ceee ce cîştigase. Nu se îndoia nici o clipă de dragostea ei. Îşi dădea singur seama că nu avea altă cale de ales în viitor decît un devotament total în gînduri și fapte şi asta era tot ceea ce dorea.

În punctul unde şoseaua cotea și se bifurca spre Huddle, Jeff văzu un grup de fete care se opriseră în drum rîzînd și vorbind. Cînd îl văzură, fetele se despărțiră, îşi continuară drumul dispărînd dincolo de cotitură, iar una din ele porni în sens opus și se apropie de Jeff.

Recunoscînd-o, Jeff o salută cu voioşie, iar fata îşi înălță semeț capul și se îmbujoră tulburată de frumusețea lui; pentru a-și ascunde emoția, îi spuse cu îndrăzneală că nu se aşteptase să-şi amintească de ea. Avea doar cincisprezece ani,

dar la vîrsta asta o fată de la țară e mult mai coaptă şi mai pricepută decît o fată de optsprezece ani crescută la oraş.

Jeff îi răspunse că ar fi recunoscut-o oriunde fără greş, cu toate că arăta mult mai mare decît în vara cînd venea să vîndă zmeură la hotel. Îi mai spuse că, îmbrăcată în rochie lungă, arăta ca o adevărată domnişoară şi îi lăudă rochia. Făcîndu-i fetei asemrnea complimente banale, se simțea scăpat de povara gîndurilor apăsătoare și continuă să-i vorbească pe acelaşi ton, ba chiar se întoarse din drum și o porni împreună cu ea. Pe brațul drept, pe care Jeff îl găsi deosebit de gingaş, fata purta ramuri de salcie încărcate cu mîțişori. Jeff se oferi să le ducă şi, după o uşoară împotrivire, fata cedă. Înfruntarea dintre ei îi risipi aproape cu totul mustrările de conştiință. Ajunşi în fața porții, se opriră și Jeff o rugă să-i dăruiască o crenguță de salcie, iar apoi se opri întrebîndu-se dacă n-ar putea să-i mai ceară și altceva. Fata alese o ramură, îi mîngîie uşor obrazul cu ea, apoi i-o dădu în mînă spunîndu-i:

— Poftim, păstreaz-o pentru Cynthy, și fugi rîzînd pe poteca ce ducea spre casă.

XLVI

Cynthia nu apăru la prînz, iar cînd Jeff rămase o clipă singur cu mama lui, o întrebă dacă a stat de vorbă cu ea.

— Da, dar a spus că deocamdată nu vrea să vorbească.

— Foarte bine, spuse el. Mă duc să trag un pui de somn. Parcă n-aş fi închis ochii de o lună.

Dormi aproape toată după-amiaza şi coborî cam mahmur la ora ceaiului. Cynthia nu era nici acum de față, iar pe chipul mamei lui se citea îngrijorarea. Whitwell era preocupat de o teorie nouă cu privire la posibilitățile hipnozei ca mijloc de descifrare a vieții spirituale aşa cum se oglindeşte în visuri. Tocmai citise o carte care afirma că somnul şi visul sînt de aceeaşi natură ca și comunicarea hipnotică, şi îl întrebă pe Jeff dacă văzuse cumva la Boston vreo demonstrație de hipnotism care ar putea să confirme teoria.

Cînd se ridicară de la masă era încă lumină, iar cînd Jeff o auzi pe Cynthia ieşind pe uşa din spate începuse să se lase încet înserarea. Îşi dădu seama că fata se îndreaptă spre casa tatălui ei și îi ieşi în cale la colțul clădirii. Zărindu-l fata se opri o clipă în loc, apoi îşi continuă drumul fără să îl privească.

O ajunse din urmă și porni alături de ea.

— N-ai să-mi spui nimic, Cynthy? Mîine dimineață plec la Cambridge şi nu ne-am înțeles în nici un fel. Am venit aici anume ca să hotărăşti ce ai de gînd: rămîi alături de mine sau mă alungi, după cum ți-e voia. Te-ai mai gîndit la ce ți-am spus?

— Clipă de clipă și ceas de ceas, răspunse fata calm.

— Şi?

— Dacă țineai la mine cu adevărat, nu se putea întîmpla ce s-a întîmplat.

— Ba da. Vezi, aici greşeşti tu; de-asta o femeie nu reuşeşte să înțeleagă cu adevărat un bărbat. Pot să umblu cu cinci-şase fete deodată și totuşi să mă gîndesc mereu la tine și să țin la tine, cu toate că în acelaşi timp pot să observ cît de drăguță și de plăcută e fiecare din ele. Aşa e făcut sufletul

bărbatului. E cam ciudat, dar aşa e.

— În cazul ăsta nu-mi doresc nici o părticică din sufletul tău, spuse Cynthia.

— Haide, haide, ştii bine că am glumit şi cred că nici tu nu vorbeşti serios. Nu încerc să găsesc explicații și scuze pentru ceea ce am făcut, dar cred că m-am purtat cît se poate de cinstit cu tine... am venit şi ți-am mărturisit totul. Ştiu că n-am nici un drept, dar adu-ți aminte că mi-ai cerut să-ți promit că, dacă vreodată se va ivi ceva ce aş vrea să-ți ascund, ceva urît... Oricum, mi-am ținut promisiunea... îți aminteşti?

— Da, răspunse Cynthia şi îşi trase puțin fularul acoperindu-şi obrazul spre el; apoi iuți și mai mult pasul.

Jtff se grăbi să o ajungă din urmă.

— Cynthy, dacă m-ai îmbrățişa cum ai făcut atunci...

— Nu pot, Jeff.

— Nu vrei.

— Ba da, aş vrea, dar adevărul este că tu nu-ți doreşti să fac asta, aşa cum îți doreai atunci. Spune drept, vrei?

Se oprise în loc și îl privi drept în ochi, iar Jeff îşi plecă privirea îndrăzneață iar zîmbetul îi pieri de pe buze.

— Nu vrei, spuse fata, pentru că ştii că dacă ai vrea cu adevărat aş face-o. Nu mi-ar fi greu să te iert oricît de mult ai greşi față de mine, sau față de tine, spuse ea pornind din nou. Te-aş iubi ca întotdeauna, dacă ai fi acelaşi. Dar nu mai eşti acelaşi, o ştii și tu la fel de bine. Atunci... în ziua aceea... ți-am spus că nu mai vreau să te împing niciodată să faci ceea ce ştii că e drept şi ți-am promis că n-am să mai încerc niciodată. Îmi pare foarte rău că am făcut-o atunci. A fost greşeala mea. Acum mi-e teamă să repet aceeaşi greşeală. Ştiu că ar veni vremea cînd m-ai face să sufăr, aşa cum m-ai făcut să sufăr pentru că atunci te-am îndemnat să faci ceea ce se cuvenea.

Jeff constată cu uimire că, în unele privințe, Cynthia îl cunoştea mai bine decît se cunoştea el însuşi și fu nevoit să admire exactitatea şi profunzimea spuselor ei. Această putere de cunoaştere, pe care el o punea pe seama inteligenței ei, era de fapt o calitate a sufletului ei; el nu înțelegea că femeile ajung să cunoască inima bărbaților prin iubire. Ceea ce alții constataseră în timp, încercînd să tragă concluzii corecte din faptele şi manifestările lui, Cynthia ştiuse de la început pentru

că îl iubea.

Jeff rămase o vreme tăcut, apoi rosti cu o seriozitate neobişnuită:

— Cred că ai dreptate, Cynthia, iar vorbele lui stîrniră în sufletul ei o emoție nebănuită. Sînt un om de nimic. Aş vrea să-mi mai dai o şansă... și am să mă străduiesc să nu te mai fac să suferi, adăugă el cu o licărire de ironie.

— Bine, am să-ți mai dau o şansă, spuse fata și făcu un pas înapoi, ferindu-se de mîna pe care i-o întindea el. Întoarce-te și spune-i fetei aceleia că eşti liber şi că, dacă te vrea, eşti al ei.

— Asta numeşti tu şansă? întrebă Jeff, jignit şi mînios totodată, zicîndu-şi o clipă că fata se răzbuna bătîndu-şi joc de el.

— E singura pe care ți-o pot oferi. Fata asta nu te-a împins niciodată să faci ceea ce e bine și poate de aceea n-ai s-o faci să sufere.

— Eşti aspră cu mine, Cynthy, protestă Jeff aproape rugător. Acum nu te mai temi să mă îndemni la ceea ce e bine? întrebă apoi cu ceva mai mult curaj.

— Nu te îndemn. Nu-ți promit nimic, nici chiar dacă ea te refuză.

— Aha!

— Ai crezut poate că nu vorbesc serios cînd ți-am spus că eşti liber? Că am spus o minciună de care să te poți folosi?

— Mă tem că nu te mai înțeleg, rosti Jeff ursuz, după o pauză. Deci totul s-a sfîrşit între noi? Aşa e?

— Tu ce crezi?

— Cred că totul ar fi ca înainte dacă ai ține la mine.

— Țin la tine, dar nimic nu mai poate fi ca înainte. Ce-a fost a fost. Aş da orice să mai pot schimba lucrurile. Nici măcar pe mine nu mă mai pot schimba în cea care eram ieri. Parcă aş fi alt om, parcă aş trăi pe altă lume. Parcă am murit şi am revenit la viață în alt loc. Îmi pare foarte rău, dar asta nu poate îndrepta lucrurile. Întoarce-te şi spune-i fetei adevărul: că ai venit la mine și că te-am trimis înapoi la ea.

În ochii lui Jeff se aprinse o licărire veselă, care păru să alunge tristețea în care se cufundase: îşi închipui cum ar fi dacă i-ar spune totul lui Bessie Lynde, cum ar savura ea

plăcerea unei bucurii atît de rare, de incredibile. Apoi licărirea se stinse şi Jeff întrebă:

— Dar dacă n-am nevoie de ea?

— Spune-i și asta, zise Cynthia.

— După cîte înțeleg, rosti Jeff morocănos, mă laşi să fac ce cred, dacă sînt cu adevărat liber.

— Fără îndoială, nu vreau să faci ceva pentru că te-am îndemnat eu. Nu mai fac greşeala asta. Eşti liber să pleci și să faci ce te îndeamnă propria ta voință. Ştii la fel de bine ca şi mine ce ar trebui să faci și ştii mult mai bine ca mine ce *poți* să faci.

Ajunseseră la căsuța Cynthiei și stăteau de vorbă în fața uşii, cum stătuseră cu o seară înainte, cînd sufletul ei mai putea întrezări o rază de speranță în mijlocul nenorocirii pe care nu o înțelesese încă în întregime.

Jeff nu răspunse vorbelor ei, ci întrebă doar:

— Am să te mai văd?

— Nu cred. Probabil că n-am să fiu trează cînd ai să pleci.

— Atunci, rămîi cu bine.

Îi întinse mîna și Cynthia îşi lăsă o clipă mîna într-a lui, apoi Jeff se întoarse şi începu să urce dealul încet.

Cînd Whitwell intră în căsuța cufundată în întuneric şi deschise uşa camerei ei, Cynthia stătea încă cu obrazul ascuns în pernă. Lumina lămpii pe care tatăl ei o ținea în mînă o făcu să întoarcă repede capul şi să îl privească cu ochii uscați, strălucitori.

— Totul s-a terminat între mine și Jeff, tată.

— Mă bucur, spuse Whitwell. Dacă puteați să vă împăcați în asa fel încît să fii sigură că totul va fi bine, n-aş fi avut nimic de zis, dar mă bucur că lucrurile s-au sfîrşit aşa. E un drac împielițat, cum a fost de cînd îl ştiu, și îmi pare bine că nu mai dai doi bani pe el. Cînd erai mică erai plină de curaj.

— Curaj! Nici nu ştii de cît curaj am avut nevoie.

— Poate că, într-adevăr, nu ştiu, consimți Whitwell.

— Ar fi bine, tată, adăugă fata după un timp, să plecăm de aici.

— Nici nu mă gîndesc, începu Whitwell, pentru toți Durginii din lume…

— Ba da, tată, aşa va trebui să facem. Nu pot să-ți spun

acum mai mult. Rămînem aici pînă cînd se întoarce Jackson, în iunie, și apoi... va trebui să ne mutăm în altă parte. Ne ducem la Boston, am să-mi caut un post de învățătoare sau altceva, iar Frank o să-şi găsească și el o slujbă.

— Mă întreb, rosti Whitwell gînditor, dacă domnul Westover n-ar putea...

— Tată! strigă fata cu o energie nebănuită și se ridică într-un cot, nici să nu te gîndeşti să-l deranjezi pe domnul Westover. Ei, Doamne! oftă ea, și eu m-am gîndit la el, dar n-avem voie să-l deranjăm. Nu se poate! Aş intra în pămînt de ruşine!

— Bine, bine, o linişti Whitwell, avem tot timpul să ne gîndim ce-i de făcut. Mai sînt două luni pînă vine Jackson, iar pînă atunci o să găsim noi ceva. S-ar putea adăugă el gînditor, ca doamnei Durgin să nu-i convină cînd o auzi că l-ai lăsat pe Jeff. Aşa a făcut şi cînd v-ați logodit.

XLVII

Întors la Cambridge, Jeff continuă să urmărească realizarea unui țel către care nu îl mai îndemna acum nici un motiv întemeiat. În mijlocul neînțelegerii sale cu Bessie Lynde, rămăsese într-un fel credincios legămîntului față de Cynthia, tinzînd spre atingerea scopurilor ambițioase pe care ea și le propusese în numele lui. Împlinirea acestei datorii continua să îl susțină în efortul muncii, dar îşi dădea seama perfect că va veni vremea cînd va trebui sa accepte cu inima și cu mintea această realitate, cînd va trebui să recunoască încheierea definitivă a unui capitol din viața lui, la fel cum cei ce au pierdut pe cineva drag sînt nevoiți în cele din urmă să accepte realitatea morții și să se împace cu ea.

Tot ceea ce se întîmplase îi dăduse un sentiment de uşurare şi totodată de eliberare. Simțea că se destinde după efortul de a împlini un ideal ce nu-i aparținuse, de a fi mereu încătuşat de o voință străină. Bucuria pe care i-o dădea această eliberare era întunecată totuşi de durerea — nu întru totul lipsită de satisfacție, — pe care i-o pricinuise fetei ale cărei visuri le urmase şi pe care nu le mai simțea acum ale sale. Îi părea rău pentru Cynthia, dar în această stare de spirit se simțea mai mult ca oricînd legat de ea. Ajunse astfel să înțeleagă cu adevărat cît era de mărinimoasă şi de iertătoare; undeva, în adîncul necunoscut al ființei sale unde se ascundeau resorturile voinței se născu întrebarea dacă nu avea într-un fel datoria de a-i urma îndemnul și de a se întoarce la Bessie Lynde. Deocamdată însă renunță cu totul la orice efort de a-şi da examenele şi de a-şi lua diploma, întrucît acestea făceau parte dintr-un ideal trecut şi abandonat și nu aveau nici o legătură cu viitorul aşa cum şi-l imagina el.

Nu se mai duse să-i povestească totul lui Westover, de teamă că va fi primit cu răceală și dojenit cu asprime. Deşi avea puterea să îl ierte pentru tonul cu care îi vorbise la ultima lor discuție, nu simțea nici cea mai mică dorință de a-l revedea. Dacă ar fi ajuns să se întîlnească întîmplător, ar fi

fosi gata să îl întîmpine prieteneşte, cu o bunăvoinţă deschisă şi făţişă.

Jeff simţea lipsa scrisorilor Cynthiei care soseau înainte cu regularitate în fiecare marţi, şi acum jumătatea de oră pe care o dedica în fiecare duminică pentru a-i scrie îi părea un timp dureros de inutil. Cu toate acestea era cruţat de mustrările de conştiinţă ce îl încercau altădată ori de cîte ori îi citea scrisorile, ca şi de efortul de a se preface atunci cînd îi scria. Din punctul de vedere al propriei sale conştiinţe, această înşelătorie tacită nu îl tulburase deloc, dar nu putea fi la fel de indiferent în ceea ce o privea pe Cynthia, căci era tot timpul chinuit de gîndul că face o faptă urîtă şi nedemnă. Acum îi scria duminica mamei sale, iar în prima scrisoare, cînd încă se mai afla sub impresia generozităţii pline de demnitate a Cynthiei, o îndemnă să i transmită că dorea ca atît ea ca şi întreaga familie să rămînă la „Capul Leului" ca şi cum nu s-ar fi întîmplat nimic. Îşi exprimă cu multă căldură dorinţa şi chiar se oferi să plece pentru un an în Europa, dacă mama lui considera că la sfîrşitul acestui interval Cynthia va dori să se împace.

În cuvinte destul de reci, la care Jeff adăugă cu uşurinţă tonul cu care le-ar fi rostit, doamna Durgin îi răspunse că va încerca să se descurce în organizarea treburilor hotelului pînă la întoarcerea lui Jackson şi că nu are nimic împotrivă ca fiul ei mai mic să îşi petreacă un an în Europa dacă îi dădea mîna. Jeff fu nevoit să admită că ironia răspunsului era demnă de apreciat, dar în acelaşi timp îşi spuse că mama sa se arăta prea aspră refuzînd să fie alături de el. Se aşteptase să fie supărată pe el, dar la plecare rămăsese cu impresia că totuşi reuşise să îl înţeleagă; spre surprinderea lui, constată acum că de fapt îi refuză sprijinul, ceea ce i se părea o atitudine oarecum nefirească pentru o mamă. Dacă Jackson ar fi fost acasă, ar fi pus această schimbare pe seama lui; cunoscînd-o însă pe Cynthia, îşi dadea seama că nu s-ar fi înjosit să-i vorbească mamei sale despre el, iar cunoscînd disprețul doamnei Durgin faţă de Whitwell, era puţin probabil ca el să fi reuşit să o influenţeze. Oare să fi întreprins Westover ceva cu intenţia de a modifica sentimentele mamei sale? se întrebă el, şi în aceeaşi clipă se hotărî să-i plătească cum se cuvine dacă

bănuiala lui se va adeveri. Poate că ea îi scrisese din dorința de a afla exact cum se petrecuseră lucrurile, iar răspunsul pictorului determinase schimbarea simțitoare ce apăruse în starea ei de spirit.

Gîndindu-se mai bine, îşi spuse însă că o asemenea atitudine nu se potrivea cu nici unul din ei, aşa încît singura explicație plauzibilă rămînea aceea că sentimentele mamei lui se schimbaseră de la sine după ce cîntărise mai bine situația. Şi se văzu dator să recunoască faptul că el fusese o mare dezamăgire pentru mama lui din mai multe puncte de vedere.

Pînă la urmă îşi spuse că poate descoperi în scrisorile ei un îndemn, sau mai exact le poate atribui el însuşi o asemenea nuanță — care coincidea întru totul cu propria lui dorință, născută din nerăbdare şi curiozitate vanitoasă. Din clipa în care se despărțise de Bessie Lynde, nu mai ştia nimic de ea; ultima lor întîlnire fusese pentru ea o mare umilință, ceea ce l-ar fi neliniştit profund dacă ar fi iubit-o, dacă ar fi simțit altceva în afară de bucuria dominației ce o exercita asupra ei. Nu ştia nici unde este, nici ce face, dar pe măsură ce săptămînile treceau și Ziua Absolvenților şi oferirea diplomelor se apronia, începu să se întrebe de ce oare ea nu dă nici un semn de viață. Îşi închipuia că, dacă mersese atît de departe pentru a-l prinde în mrejele ei, nu va renunța la el cu prea multă uşurință. Prezența Cynthiei stătuse tot timpul între ei, îndepărtîndu-i mai mult sau mai puțin, dar acum, cînd amintirea ei se estompa treptat, gîndul la Bessie îl urmărea tot mai insistent, nestingherit de nici o piedică.

Totuşi Jeff nu se grăbea să o revadă, căci nu era mînat de o pasiune reală. Intenția de a relua relațiile cu Bessie Lynde îi crea un sentiment cu atît mai plăcut cu cît venea după frămîntările din ultimul timp, ceea ce îi sporea bucuria reînnoirii emoțiilor puternice de altădată. Se complăcea în această stare de spirit ce îi oferea o linişte lăuntrică cum nu mai gustase de mult. Se simțea descătuşat de povara infidelității față de Cynthia, ca şi de povara efortului de a trăi după principiile conştiinței ei. În aceeaşi măsură se simțea scăpat de grija de a anticipa și a diminua capriciile lui Bessie. Gîndurile i se întorceau adesea către întîmplările, speranțele şi dezamăgirile ce nu fuseseră legate de nici una din cele două

fete, evenimente pe care acum și le amintea cu o umbră de melancolie nepătată de regret sau umilință. Pe măsură ce Ziua Absolvenților se apropia, îl încerca tot mai des regretul pentru speranțele puse de Cynthia în el, pe care el le încurajase şi apoi le zdrobise. Cu timpul ajunsese însă să privească totul ca pe o fatalitate, iar dacă împrejurarea aşteptată i-ar fi scos-o din nou în cale pe Bessie, și-ar fi găsit liniştea cu mai multă uşurință.

Unul dintre colegi, care se gîndea la o petrecere de mari proporții, îl invită să i se alăture, dar Jeff refuză pretextînd că n-are de gînd să participe la sărbătoare; din acelaşi motiv refuză și invitația unei asociații de studenți al cărei membru era. În adîncul sufletului nădăjduia că o întîmplare norocoasă îi va scoate în cale o invitație la Beck Hall sau un bilet de acces la sala de sport care, deşi nu-şi mai păstra statutul de altă dată, nu era totuşi un loc unde putea pătrunde orice bădăran. Speranțele lui nu se împliniră și, cum dimineața de iunie îi dădea o bucurie tinerească, se consolă fără prea mare efort cu participarea la petrecerea ce se desfăşura într-o altă clădire, unde în anul acela societatea era alcătuită aproape exclusiv din lume de proastă calitate. Jeff se bucura de oarecare reputație printre colegii de seama lui, care aflaseră cu invidie de succesele lui și mai cu seamă că îi făcea curte lui Bessie Lynde. În mulțimea adunată se aflau cîteva fete drăguțe şi elegante, ce se remarcau printre celelalte pe care nici ținuta și nici natura nu le avantaja. Veniseră din cele mai îndepărtate colțuri ale țării, însoțite de persoane care nu aveau nici cea mai vagă idee despre diferențele de clasă atît de evidente pentru un cunoscător. Jeff se mişca în voie printre aceşti oameni și invită la dans surorile și verişoarele unor colegi care păreau cu mult superiori umilelor lor rubedenii. Aceşti tineri, înzestrați de natură cu însuşiri ce i-ar fi îndreptățit să ocupe un loc mai avantajos pe scara socială, erau condamnați să rămînă pe treptele de jos fie din pricină că nu aveau, fie din pricină că nu se pricepeau să folosească relații mondene. Jeff se distra minunat, ocupîndu-se în exclusivitate de o brunetă plină de vioiciune pe care o înveselea cu glume la adresa celorlalți; deodată îi atrase atenția un grup de doamne ce înaintau cu curaj printre cei de față, fiecare în parte avînd însă

întipărită pe chip teama celor ce se aventurează într-o mahala sordidă. Toate aveau aerul că nu-şi dau seama ce li se poate întîmpla, dar curajoasa conducătoare a grupului îşi păstra expresia neînfricată în timp ce studia cu atenție prin lornion ciudata adunare în mijlocul căreia nimerise; grupul înaintă astfel printre cei care circulau prin fața perechilor ce se odihneau pe scaunele înşirate de-a lungul zidului. În clipa cînd îl zări pe Jeff, această doamnă avu un moment de ezitare, după care cedă, neținînd seama de risc, plăcerii de a vedea în sfîrşit o figură familiară printre atîția necunoscuți.

— Ia te uită, domnul Durgin! Bessie, iată-l pe domnul Durgin! exclamă ea, adresîndu-se unei tinere din grup a cărei prezență Jeff o sesizase printr-o comunicare mult mai subtilă decît cea realizată prin intermediul simțurilor.

Se ridică de lîngă bruneta lui, al cărei frate se afla undeva în apropiere, și dădu mîna cu conducătoarea grupului (care acum părea că îl cunoaşte mai bine decît îşi imaginase vreodată), apoi cu Bessie Lynde; după care fu prezentat celorlalte domnişoare, care erau din New York.

— Veniți cu noi? întrebă curajoasa doamnă al cărei zîmbet îmbietor ascundea o provocare și totodată o invitație.

— Cum să nu! răspunse Jeff și se întoarse să-şi ia rămas bun de la bruneta care între timp dispăruse împreună cu fratele ei, fiind scutit de efortul de a se descotorosi de ea.

Ar fi fost gata la orice gest pentru plăcerea de a se afla din nou în compania domnişoarei Lynde, ai cărei ochi strălucitori oglindeau cu fidelitate emoția prin care trecea, dar al cărui ten mat nu se îmbujoră și nici nu păli. Jeff nu ştia prea bine ce fel de emoție era, dar spuse cu îndrăzneală:

— E cam mult de cînd nu ne-am văzut! și înțelese imediat că tonul adoptat îl avantaja.

— Oare? replică ea.

Îşi făcu loc alături de ea și nu se mai depărtă pînă ce nu veni momentul să plece ca să se îmbrace pentru lupta de la stîlp. Constată că fusese adoptat cu destulă uşurință de ceilalți. Deşi nu se putea lăuda cu eleganța tinerilor mai înalți și mai zvelți, îmbrăcați în roba tradițională, bereta îi venea bine pe chipul său cu trăsături frumoase. Relațiile cu Bessie Lynde îi sporiseră încrederea în sine, iar doamna cea curajoasă,

părînd dispusă să facă abstracție de convențiile sociale, îl acceptă printre cei din grupul ei. Nu aveau cum să ştie că prezența lui alături de Bessie era o gravă insultă, iar aceasta nu-i dădu de înțeles în nici un fel cum stăteau lucrurile în realitate. Atențiile lui se îndreptau spre ea mai insistent decît spre celelalte domnişoare, iar Bessie le primea cu seninătate: dansă cu el ori de cîte ori o invită și acceptă fără nici un fel de scrupule ca relațiile lor să fie cunoscute de toată lumea. Jeff ar fi putut spune că se distrează minunat dacă prin atitudinea ei Bessie nu i-ar fi creat un sentiment de jenă pe care nu-l putea ignora. Nici unul din ei nu făcu vreo aluzie la ceea ce se petrecuse între ei; conversația ei era mai sclipitoare ca oricînd, îndemnîndu-l la răspunsuri de o îndrăzneală vecină cu obrăznicia, care era dealtfel nota specifică a replicilor sale. Jeff o găsea fermecătoare şi plină de tact: faptul că îl acceptase în preajma ei cu atîta simplitate, fără să facă mofturi, îi stîrni admirația mai degrabă decît disprețul. Fără îndoială, atitudinea ei era foarte *chic* — după cum s-ar fi exprimat ea însăşi. Ce rost mai avea să se frămînte? În adîncul sufletului, Jeff luă hotărîrea definitivă.

Cînd se despărți de grup pentru a merge să se schimbe, îşi luă rămas bun mai întîi de la ea şi băgă de seamă că e profund emoționată ca și cum îi părea rău că îl vede plecînd. Întrebă insistent dacă chiar *trebuie* să plece şi Jeff rămase cu impresia că ar fi vrut să mai adauge ceva; observă chiar că, în timp ce îşi lua rămas bun de la ceilalți, Bessie fusese pe punctul de a spune ceva, dar pînă la urmă îl întrebă doar dacă nu cumva îl văzuse pe fratele ei. Jeff se desprinse de grup şi după cîțiva paşi privi înapoi: fata îl urmărea cu o privire în care avu impresia că citeşte nelinişte, îngrijorare și chiar teamă.

Festivitatea din jurul stîlpului se desfăşură conform ritualului, în mijlocul obişnuitelor strigăte de bucurie. Grupurile de studenți pătrunseră pe teren unul după altul și se aşezară pe iarbă în fața tribunelor; băncile aşezate în jurul terenului erau înțesate de doamne şi domnişoare în rochii viu colorate. Absolvenții din seriile anterioare se îngrămădiră lîngă zidul capelei Holden. În sfîrşit îşi făcură apariția proaspeții absolvenți, îmbrăcați în tricouri viu colorate sau în haine de

sărbătoare, gata să ia parte la lupta ce avea să se desfăşoare în jurul stîlpului. Din piepturile celor prezenți se înălțau valuri de urale, din ce în ce mai răguşite, menite să salute prezența fiecărei facultăți și a fiecărei celebrități. Apoi se dădu semnalul aşteptat și începu asaltul asupra stîlpului, trofeul luptei fiind cununa de flori ce îl împodobea în vîrf.

Din pricina staturii, Jeff nu se încumeta să spere că va cuceri cununa, ci rămase în grupul care, cu spatele sprijinit de stîlp, îi ridicau pe colegii care se cățărau spre vîrf, şi în acelaşi timp îi țineau la distanță sau îi trăgeau în jos pe adversarii lor. Cîştigătorul fu în cele din urmă un absolvent din rîndul bădăranilor care, reuşind să smulgă cununa, o aruncă celor de jos. În clipa în care cununa atinse pămîntul, Jeff se repezi, rupse un mănunchi de flori și porni grăbit în direcția unde o văzuse pe Bessie împreună cu grupul ei. Croindu-și drum cu greu prin mulțime, ajunse în cele din urmă la locul dorit, dar Bessie nu mai era acolo: îi zări pălăria ceva mai departe, printre alte capete, dar nu se încumetă să se ducă la ea. Puse florile la piept, convins că va reuşi să o întîlnească mai tîrziu şi să i le dea. Dacă nu o va revedea în seara aceea, i le va oferi la prima vizită ce i-o va face acasă, sau în cel mai rău caz i le va trimite și va aştepta confirmarea ei ca pe o încurajare.

Se duse să se spele, se schimbă, iar apoi porni să facă o plimbare în atmosfera calmă și plăcută a serii. Era încă încins de lupta ce se dăduse în jurul și pe umerii lui și la care participase cu toată vigoarea; parcă nu reuşea să se răcorească deloc. Cu pălăria în mînă, cu capul plecat, merse pe Concord Avenue pînă ce ieşi din oraş, trecu dincolo de terenurile virane și depozitele de gheață de lîngă Fresh Pond, de-a lungul cîmpiei ce se întindea spre Belmont. Sufletul îi era plin de o bucurie ce îl facea să zîmbească amintindu-şi cu cîtă uşurință reînnodase prietenia cu Bessie şi încerca să îşi imagineze cum vor evolua relațiile lor în această nouă etapă.

Auzi din spate zgomotul unui vehicul ce se apropia în goană și se trase mai la margine să-i facă loc fără a întoarce capul. În secunda următoare simți o durere ascuțită în frunte, iar apoi o avalanşă de asemenea înțepături se abătu asupra lui, arzîndu-i fața şi capul. În clipa aceea îşi aminti că în copilărie se împiedicase şi căzuse peste un cuib de viespi care

se năpustiseră asupra lui, fiecare înțepătură arzîndu-i pielea ca un grăunte de foc. Îşi dădu seama cu certitudine că din docarul oprit lîngă el cineva îl plesneşte cu biciul. Puse capul în piept şi se repezi cu ochii închişi asupra celui ce îl maltrata astfel, sperînd să pună mîna pe el.

Dar calul zvîcni într-o parte şi se depărta în goană pe şosea. Jeff deschise ochii și, printre şuvițele de sînge ce-i şiroiau din rănile de pe frunte, reuşi să vadă chipul schimonosit de răutate al lui Alan Lynde privind în urmă peste marginea docarului. Flutură biciul rupt şi îl aruncă între tufişuri. Jeff făcu cîțiva paşi, culese de jos biciul frînt și se îndreptă spre bălțile ce se întindeau de o parte și de alta a şoselei, încercînd să oprească sîngele și să-şi dreagă înfățişarea pentru a se putea întoarce în oraş. Trebui să aştepte înserarea, iar apoi să pîndească momentul prielnic pentru a se strecura în casă neobservat.

XLVIII

Colegul căruia Jeff îi relată întîmplarea mulțumi lui Dumnezeu că nu el este cel care i-a pricinuit acest rău, căci îşi dădea seama perfect că persoana al cărei nume Jeff îl păstră sub tăcere va trebui să plătească într-o zi cu prețul pe care Jeff va fi dispus să-l ceară. Îl îngriji cu atenție, dovedind aceeaşi discreție ca și Jeff chiar și față de tînărul doctor pe care îl chemase şi care păstră pentru sine presupunerile cu privire la natura rănilor de pe fața lui Jeff.

În camera întunecoasă, Jeff zăcea chinuit de durere şi în aceeaşi măsură de gîndurile, bănuielile și planurile ce-i răvăşeau mintea. Oare ştiuse ea ce avea de gînd să facă fratele ei? Oare îşi dorise ca gîndul lui să se întoarcă spre ea în clipa cînd îşi va lua pedeapsa? Întrebarea privitoare la fratele ei fusese oare o încercare nereuşită de a-l avertiza, sau doar o modalitate de a-l face să-şi amintească de ea?

Zăcea neputincios, frămîntat de bănuieli, făurindu-şi zeci de planuri de a se răzbuna pe Lynde.

Spre sfîrşitul săptămînii, cînd rănile erau încă prea vizibile pentru a-i îngădui să iasă din casă, primi un bilet de la Westover prin care îl chema să vină la el imediat

„Fratele tău Jackson“, îi scria pictorul, „a sosit azi dimineață de la New York și se află acum la mine. Trebuie să-ți spun că starea lui e deosebit de gravă, lucru de care el nu-şi dă seama, dar de care trebuie să te previn. Vrea să plece acasă, dar sînt convins că nu e bine să facă drumul singur. Trebuie să îl însoțească cineva. Îți scriu neştiind dacă mai eşti la Cambridge şi dacă, în caz că eşti, poți pleca în momentul de față. Cred însă că ar trebui să vii să-l vezi pe Jackson și te rog să o faci fără întîrziere. Astfel vom putea hotărî împreună ce e de făeut.“

Jeff răspunse că suferă de o criză puternică de erizipel şi că doctorul i-a interzis deocamdată să iasă din casă; deşi îi dădu această explicație, Jeff intenționa să-i spună ulterior lui Westover că luase parte la o încăierare. Promițînd că va veni

cît va putea de curînd, îi sugeră să îl trimită pe Jackson însoțit de o infirmieră, dacă era convins că trebuia să plece imediat și că nu putea să călătorească singur.

Prin acelaşi curier Westover îi răspunse că prezența unei infirmiere l-ar speria şi îngrijora pe Jackson și că se hotărîse să îl însoțească chiar el a doua zi de dimineață. Îl îndemnă din nou să vină să-şi vadă fratele, dacă situația nu era deosebit de gravă; în caz că nu va putea, pictorul îi promitea că va găsi o explicație plauzibilă care să nu o alarmeze pe mama lui.

Doamna Durgin nu se alarmă deloc în privința bolii care îl împiedicase pe fiul ei să-şi însoțească fratele, ci spuse doar cu multă ironie că e convinsă că e vorba de ceva foarte serios. Apoi se dedică trup şi suflet îngrijirii lui Jackson. Bolnavul îşi reveni în atmosfera de acasă, aşa cum se aşteptase, și lăudă cu generozitate înțelepciunea și priceperea doctorului pe care îl consultase în Europa, care îi spusese că starea lui e mult ameliorată şi că e cazul să se întoarcă acasă cît mai curînd, căci profitase din plin de avantajele călătoriei făcute, iar acum aerul- de acasă era cel mai recomandabil.

Era greu de dedus în ce măsură credea el însuşi ceea ce spunea, dar era clar că dădea dovadă de optimismul specific bolii sale. Mama lui însă credea tot ce îi spunea şi îl îngrijea plină de încredere că se va însănătoşi. Whitwell îi mărturisi lui Westover că era tare curios „s-o vadă şi pe-asta“. Preocupată de grija pentru Jackson, doamna Durgin parcă întineri și prinse puteri, căci supărarea pe care i-o pricinuise comportarea lui Jeff o îmbătrînise şi o istovise în mod vizibil. Îi povesti lui Jackson toată întîm- plarea, dar acesta o ascultă cu indiferența cu care privesc frămîntările lumeşti cei aflați în pragul morții. Indiferența lui o determină și pe ea să vadă lucrurile într-o lumină mai favorabilă și se simți mult mai liniştită cînd Jackson îi spuse că poate e mai bine aşa; şi tare se mai bucura văzînd cît de bine se înțelege el cu Cynthia, de parcă ea uitase cu totul ceea ce se petrecuse. Îi explică lui Jackson cît de greu îi fusese să o convingă pe Cynthia să nu plece și cum ea acceptase totuşi să rămînă numai pînă cînd va veni el. Acum însă, dacă el se întorsese, poate o va face să se răzgîndească și pînă la urmă lucrurile se vor aranja. Îi ceru părerea în privința intenției lui Jeff de a pleca în străinătate,

iar Jackson îi spuse că nu e o idee rea; el îşi va reveni curînd, iar în absența lui Jeff poate că Cynthia va reuşi să accepte situația. În definitiv, sugeră doamna Durgin, alți tineri făcuseră lucruri mult mai grave și totuşi ajunseseră să se împace cu logodnicele lor; Jackson o ascultă şi o aprobă cu blîndețe.

Jackson nu discută cu Cynthia despre Jeff, reținut de acea delicatețe, sau rezervă, care le era caracteristică amîndurora. Poate că nici nu era nevoie să vorbească despre el, poate că în comunicarea lor atît de profundă înțelegeau la fel de bine natura firii lui Jeff.

Zilele treceau, iar Westover continua să rămînă pe loc, simțind că are datoria să stea pînă ce va veni Jeff. Erau puțini oaspeți la hotel, în general oameni liniştiți pe care prezența unui bolnav aflat în pragul morții nu-i deranja, cum s-ar fi întîmplat poate cu alții mai dornici de distracții.

La rîndul său, Jackson nu părea stingherit de prezența lor. Stătea cu ei pe terasă, ajunse chiar să se împrietenească cu ei. Oamenii îşi dădeau toată silința să îl liniştească cînd îl vedeau frămîntat de dorința de a-și asuma din nou îndatoririle obişnuite ce-i reveneau în conducerea hotelului. Toți membrii familiei Whitwell se îngrijeau de mersul hotelului, iar Jackson ajunse să arate atît de bine, încît Westover îi trimise lui Jeff o scrisoare plină de veşti bune despre el.

Scrisoarea îl linişti în aşa măsură pe Jeff încît nu-şi făcu nici un fel de griji în privința lui. Totuşi, la două săptămîni după întoarcerea acasă, starea lui Jackson se agravă brusc, iar Westover îşi asumă răspundderea de a-i trimite lui Jeff o telegramă despre ultimele evenimente.

Cînd îi spuse lui Whitwell, constată cu satisfacție că bătrînul e întru totul de acord cu ceea ce făcuse.

— Fără îndoială, Jackson n-o mai duce mult. Numai el şi maică-sa nu-și dau seama de asta. Se topeşte ca o lumînare, cum se spune. De la-nceput nu mi-a plăcut că n-a vrut nici măcar să pună mîna pe planşetă. Parcă ştia că nu mai merită să se ostenească, să afle cîte ceva despre o lume pe care oricum o va cunoaşte în curînd foarte bine. Ați băgat de seamă că nu se mai sinchiseşte nici de Marte? Am încercat eu de vreo două ori să-l stîrnesc, dar nu mai are nici un dram de interes.

Jeff ar cam trebui să se grăbească să vină, de dragul lui Jackson. Dar cred că oricum va veni prea tîrziu. Dacă aş putea, i-aş zbura capul!

Westover se bucurase de încrederea lui Whitwell încă din clipa cînd se cunoscuseră, aşa că îi spuse:

— Îmi dau seama că o să vă fie foarte greu să-l vedeți în preajmă din cauza…

— Vă gîndiți la Cynthy? Să vă spun ceva: cînd Cynthy n-o să-l mai poată suferi pe Jeff Durgin, o să fie alt om. Dar dacă trebuie totuşi să dea ochii cu scîrba aia, acum e momentul potrivit.

Westover se duse să îl întîmpine pe Jeff la gară, după ce află cu ce tren va veni; tînărul arăta mai bine și mai viguros ca oricînd.

După ce se salutară şi Jeff întrebă de starea lui Jackson, îşi continuară drumul în tăcere. Jeff mîna caii și, apucînd hățurile și biciul în aceeaşi mînă, îşi dădu pălăria pe ceafă cu cealaltă și îşi ridică părul de pe frunte.

— Observați ceva deosebit? întrebă el.

— Nu, adică da, nişte semne foarte uşoare.

— Cred că doctorul ăla m-a reparat destul de bine: face să dispară vînătăile și tot felul de treburi din astea. M-am încăierat de Ziua Absolvenților cu un tip cu care aveam de încheiat nişte socoteli și m-am ales cu cîteva semne. Aveam de gînd să vă spun adevărul cînd ne-om întîlni. Dar în scrisoare trebuia să vă spun că am erizipel şi am sa vă rog să rămînă aşa pentru ceilalți.

— N-aş fi avut nimic împotrivă dacă rămîneam și eu cu aceeaşi convingere, spuse Westover.

— Ah, vă mulțumesc! replică Jeff.

Întîlnirea sa cu Jackson nu fu însoțită de nici un fel de demonstrație de dragoste; nici chiar dacă acest sentiment ar fi existat între cei doi frați, asemenea manifestări nu se obişnuiau în familie. Între firea răutăcioasă şi nesupusă a lui Jeff şi cea calmă și stăpînită a lui Jackson nu se stabilise nici o apropiere sufletească: diferența de vîrstă fusese prea mare pentru a avea preocupări comune şi în acelaşi timp prea mică pentru a trezi în sufletul lui Jeff un oarecare respect filial. Momentul întîlnirii fu marcat doar de o strîngere de mînă și

cîteva întrebări banale. După ce dădu mîna cu el, doamna Durgin îl sărută, fiind însă tot timpul preocupată de Jackson. Îl întrebă apoi dacă s-a grăbit să vină acasă din pricina lui Jackson, iar Jeff îi răspunse cu o minciună menită să-i liniştească temerile.

Jeff dădu mîna și cu Cynthia, dar gestul nu micşoră cu nimic distanta care se aşternuse între ei de la ultima întîinire. A doua zi Jackson spuse că se simte deosebit de bine și cei doi frați ieşiră să se plimbe în livadă. Din cînd în cînd Jeff îi oferea brațul ca să se sprijine, iar cînd Jackson îşi exprimă dorința de a se odihni, alese un colț însorit şi întinse pe jos pătura pe care o luase anume pentru el. Abia atunci îi vorbi Jeff despre Cynthia.

— Cred că ți-a spus mama despre mine și Cynthy, nu-i aşa? întrebă Jeff.

— Da, răspunse Jackson cu privirea stinsă. Ce s-a întîmplat cu cealaltă fată? întrebă el după aceea.

— Dă-o-ncolo! Nu ştiu ce s-a întîmplat cu ea și nici nu mă interesează! răspunse Jeff furios.

— Nu mai ții la ea? continuă Jackson cu aceeaşi voce vlăguită.

— *Niciodată* n-am ținut la ea!

Jackson rămase tăcut, părînd că a uitat complet despre ce e vorba, dar mintea lui Jeff era frămîntată în continuare de acelaşi gînd; totodată simțea nevoia, specifică celor sănătoşi și viguroşi, de a cere sfatul fratelui aflat în pragul morții, ca și cum părerea lui ar fi fost încărcată de autoritatea înțelepciunii necunoscutului în care avea să păşească în curînd.

— Un lucru vreau să ştiu: ce să fac cu Cynthy?

— Nu ştiu, spuse Jackson, iar răspunsul său imprecis și ocolit dovedea că, într-o oarecare măsură, îşi dădea seama de soarta sa necruțătoare. Nu ştiu deloc ce o să facă și ea, şi mama.

— Aşa e, și mă gîndesc întruna la asta. Aş face tot ce-mi stă în puteri… tot ce crezi tu că e bine.

Jackson făcu un efort să se concentreze asupra problemei.

— Încă mai ții la Cynthy cum țineai odată?

— Da, răspunse Jeff după o scurtă pauză, la fel ca

întotdeauna, poate chiar mai mult. Dar de cînd s-a întîmplat povestea aia, m-am tot gîndit şi am înţeles că, dacă ţineam la ea cum ţine ea la mine, nu se putea întîmpla. Ascultă, Jackson, ştii că n-am pretins niciodată că sînt ca alţii, ca domnul Westover, de pildă, care caută totdeauna să vadă ce e bine şi ce e rău. Nu eu m-am creat aşa cum sînt. Şi dacă Dumnezeu nu m-a făcut să merg pe calea cea dreaptă, probabil că n-a vrut. Dar în ceea ce o priveşte pe Cynthia, mă doare sufletul şi tare aş vrea să pot îndrepta lucrurile într-un fel, dacă aş şti cum. Adevărul este însă că mi s-a făcut frică. Nu spun că nu sînt destul de bun pentru ea. Orice bărbat e bun pentru orice femeie dacă ţine neapărat să o cîştige. Dar mă tem că n-am să ajung niciodată să o iubesc aşa cum trebuie. Ăsta-i adevărul! Dacă înţeleg bine cum stau lucrurile, n-am iubit cu adevărat decît o singură fată şi aceea nu a fost Cynthy. Acum am pierdut-o, dar cred că aş putea s-o fac pe Cynthy să se întoarcă la mine şi aş putea să mă port aşa cum vrea ea.

Jackson stătea întins pe pătură privind întinderea albastră a cerului, presărată de norişori pufoşi. Mult timp nu spuse nimic, iar Jeff îşi închipui că nu-l ascultase: nu i se auzea nici măcar respiraţia şi Jeff se ridică de lîngă copacul sub care stătuse la umbră.

— Ce spui? întrebă Jeff cînd Jackson întoarse ochii spre el.

— Cred că ar fi mai bine sa laşi totul baltă, răspunse, Jackson în şoaptă.

— E-n ordine! Aşa cred şi eu.

XLIX

O săptămînă mai tîrziu, Jackson muri și fu îngropat alături de ceilalți, în cel mai îndepărtat colț al livezii. Doamna Durgin şi Cynthia îşi puseră haine cernite și stătură la marginea mormîntului deschis, prima sprijinită de brațul fiului ei, cealaltă de al tatălui ei. Mama plîngea înfundat, dar ochii lui Jeff rămaseră uscați, cu toate că de pe chipul lui pierise obişnuita expresie sfidătoare. Aflat de cealaltă parte a mormîntului, Westover privea cu atenție cicatricele de pe fruntea lui și se întreba care o fi adevărata lor cauză, cu toate că Jeff îi spusese că le căpătase într-o încăierare. Îşi dădu seama că se aflau chiar în locul unde copilul de altădată, mînat de firea sa, se răzbunase pentru constrîngerea la care fusese supus de a face ceea ce se cuvenea. Chiar deasupra pietrei funerare a mormîntului alăturat se ivise chipul său, radiind de bucuria răutăcioasă ce i-o dăduse atacul cu mere asupra pictorului. Gîndurile i se învălmăşiră într-un vîrtej de bănuieli și presupuneri, aşa încît aproape că nu auzi nimic din slujba de înmormîntare pe care o oficia preotul de la biserica din Huddle.

Unii dintre oaspeți luară parte la înmormîntare, alții, care nu se simțeau tocmai bine, rămaseră în hotel; toată lumea era parcă încercată de sentimentul — care nu-i era străin nici lui Westover — că moartea lui Jackson la începutul sezonului era de rău augur.

În aceeaşi după-amiază, Jeff tocmai stătea de vorbă cu Westover pe terasă într-un colț, cînd apăru Frank Whitwell şi îi spuse că sosise un grup de turişti care nu găsiseră locuri la alt hotel şi care ar fi vrut să rămînă aici, dar auziseră de boala de la hotel.

— Vor să stea de vorbă cu tine.

— Nu vin, spuse Jeff.

— Nu sînt mulțumiți de ceea ce le-am spus, insistă Frank. Ce să le mai spun?

— Spune-le să se ducă dracului! strigă Jeff. Iar cînd Frank

plecă să transmită acest mesaj în termeni cît mai civilizați, Jeff rosti mai mult pentru sine decît pentru Westover:

— Nu prea văd cum o să reuşim să mai ținem hotelul pe picioare în vecinătatea cimitirului din colțul livezii.

Din clipa în care plecase de lîngă mormîntul lui Jackson, Jeff abordase un aer de totală autoritate asupra hotelului, iar Westover avu o presimțire sumbră cu privire la soarta celor din familia Whitwell.

Imediat după sosirea lui Jeff, Cynthia şi tatăl ei se mutaseră în casa lor; deşi după înmormîntare fata o însoți pe doamna Durgin şi o ajută să ducă la îndeplinire îndatoririle obişnuite ale după-amiezii. Cînd îşi termină treaba coborî dealul alături de fratele ei. Jeff se afla împreună cu Westover în uşa biroului: fumau şi stăteau de vorbă şi amîndoi îi văzură pe cei doi frați plecînd.

— Cred că n-or să vrea să rămînă, spuse Jeff, şi nici nu pot să le-o cer, dar mă întreb cum o să se descurce mama.

În aceeaşi clipă Whitwell se ivi de după colțul hotelului, venind dinspre grajd, și se apropie de ei.

— Ascultă, Jeff, cred că e mai bine să-ți spun de pe-acum că noi plecăm, eu şi copiii.

— Foarte bine, domnule Whitwell, răspunse Jeff grav şi respectuos, mă aşteptam la asta.

Westover vru să se ridice, dar Whitwell îl opri punîndu-i o mînă pe genunchi.

— N-avem nici un secret, după cîte ştiu.

— Nu plecați, domnule Westover, spuse şi Jeff, aşa că pictorul rămase pe loc

— N-o să vă lăsăm încurcați, aveți tot timpul să vedeți ce-i de făcut, mai ales doamna Durgin. Dar cu cît rezolvați mai curînd, cu atît mai bine. De acord?

— Desigur, vă înțeleg perfect, domnule Whitwell. Sînt convins că mama o să vă ducă grozav lipsa dar dacă sînteți hotărît să plecați, nimeni nu vă poate opri.

Cei doi bărbați rămaseră cîteva clipe tăcuți, apoi Jeff se ridică brusc, azvîrli țigara și exclamă:

— Tare aş vrea să plec *eu,* nu voi! Cred că și mamei i-ar conveni de minune. Nu ştiți cum s-ar putea rezolva?

Puse piciorul pe scaun și îşi sprijini cotul pe genunchi și

bărbia în palmă. Westover îşi dădu seama că vorbeşte cît se poate de sincer.

— Dacă aş şti cum să fac, n-aş sta pe gînduri nici o clipă. Ştiu ce gîndiți despre mine și în locul dumneavoastră aş judeca la fel. Nu mă simt bine deloc cînd ştiu că plecați din pricina mea, domnule Whitwell, dar îmi dau seama că, dacă rămîn, va trebui să o faceți. De ce oare nu pot să plec eu?

— Nu poți, răspunse Whitwell, și cu asta basta. Şi chiar dacă ai putea, nu te-am lăsa. Dar nu mă mir că simți ceea ce simți, continuă el fără cruțare. Întocmai cum spuneai, dacă aş fi în locul tău, și eu aş simți la fel. Ei, mă duc. Noapte bună, domnule Westover!

Whitwell se întoarse şi o porni la vale, iar Westover îşi dădu seama că nu mai trecuse niciodată printr-un moment atît de dureros în prezența lui Jeff Durgin şi niciodată nu îl compătimise ca acum.

— Are dreptate, rosti Jeff, n-am ce să-i reproşez.

Jeff se cufundă într-o tăcere încordată, din care îşi reveni brusc în clipa în care îl văzu pe Jombateeste venind de după colț, ca şi cum aşteptase plecarea lui Whitwell pentru a se apropia şi a-i spune lui Jeff că va trebui să-şi caute alt om care să vadă de cai.

— Dar de ce nu aştepți să iei cu tine și caii, Jombateeste? întrebă Jeff cu o veselie batjocoritoare. Cred că și ei îşi vor da demisia în curînd. De ce nu plecați împreună?

Canadianul cel mărunțel nu răspunse imediat ci rămase nehotărît, incapabil să înțeleagă dacă este luat peste picior, şi privi spre Westover cerînd parcă ajutor. În cele din urmă se hotărî să dea un răspuns cît se poate de tăios:

— Caii n-are încotro, dom'le Durgin. Trebuie să stea. Da' nu poți fi 'mneata ăl mai mare peste toți!

— Ai dreptate, Jombateeste. Aici mi-ai zis-o. M-ai făcut praf. Ia o țigară! Nu mai fumezi? întrebă Jeff văzînd gestul de refuz al canadianului. Ah. Înțeleg! Nu-ți place tutunul meu. Ia spune, ce s-a întîmplat, Jombateeste? De ce pleci?

Îşi aprinse țigara pe care canadianul o refuzase cu multă demnitate și trimise fumul spre omulețul din fața lui.

— Domnu' Whitwell pleacă, răspunse Jombateeste puțin încurcat și nedumerit.

— De ce pleacă domnul Whitwell?

— Întreabă-l pe el.

— Foarte bine. Dar dacă îl conving să mai stea, stai și tu, Jombateeste? Nu-mi place cînd văd şobolanul părăsind corabia, fiindcă ştiu că atunci corabia se scufundă. Cum crezi că am să reuşesc să conduc hotelul dacă n-ai să fii tu aici să dai fîn cailor? Mă împingi la pierzanie, Jombateeste. Toată lumea ştie ce treabă grozavă faci tu acolo, cu furca, și cînd o să audă că m-ai părăsit, or să-mi plece toți oaspeții deodată. Dacă mai rămîi, îți promit că-ți reduc salariul la jumătate chiar în clipa asta.

Jombateeste nu mai aşteptă să fie jignit în continuare.

— N-ai dumneata destui bani, dom'le Durgin. Să-mi reduci salariul, spuse el și porni spre căsuța lui Whitwell, cu toată demnitatea de care era în stare un om de statura lui care merge la vale.

— Ei, după cum vedeți, domnule Westover, sînt răsplătit pentru toate. Cred că sînteți pe deplin mulțumit. Nu ştiu cum se face, dar parcă încep să cred și eu că există un Dumnezeu în ceruri.

Plecă fără să-i spună noapte bună, iar Westover se duse la culcare fără a avea posibilitatea de a se revanşa. Dimineața, cînd coborî la masă, se opri mai întîi pe la birou pentru a stabili cu Frank Whitwell posibilitățile de transport la gară; băiatul îl întîmpină cu o expresie gravă:

— N-ați aflat de doamna Durgin?

— Nu. Ce s-a întîmplat?

— Nu ştim nici noi prea bine. Tata crede că a avut un atac. Jombateeste s-a dus la Lovewell să aducă un doctor. Cynthia stă cu ea. Cred că s-a întîmplat peste-noapte.

Vorbea încet ca să nu-l audă nimeni, dar pînă în prînz toată lumea aflase că doamna Durgin paralizase. Atmosfera apăsătoare, creată chiar la început de sezon de moartea lui Jackson, fu și mai mult resimțită de oaspeți. Cîțiva, care intenționaseră să stea toată luna iulie, plecară chiar în ziua aceea. Totuşi, prin grija Cynthiei, treburile casei nu avură de suferit, iar oaspeții care rămaseră pe loc se bucurară de aceleaşi condiții minunate. Jeff preluă conducerea treburilor în totalitate, iar în virtutea împrejurărilor era mereu alături de

Cynthia. Acum nici nu se mai punea problema plecării familiei Whitwell, și chiar Jombateeste fu lămurit să nu plece. Westover consideră de datoria lui să rămînă pînă ce va vedea că doamna Durgin e în afară de orice pericol.

Cmd îşi mai reveni puțin, doamna Durgin îşi exprimă dorința de a ieşi din casă, încercînd astfel să recîştige ceea ce pierduse în timpul bolii. Oaspeții care se obişnuiseră cu situația rămaseră în hotel, iar pe măsură ce starea doamnei Durgin se îmbunătățea numărul lor crescu; dar nici chiar prezența ei nu reuşi să readucă prosperitatea de altă dată. Instalată într-un scaun pe rotile, perfect conştientă de urmările bolii sale, doamna Durgin se plîngea întruna de pierderile suferite, legînd în chip confuz această problemă de viitorul comun al Cynthiei și al lui Jeff.

Într-o zi cînd doamna Durgin se frămînta din nou întrebîndu-se ce vor face dacă lucrurile vor merge tot aşa, Whitwell îi ceru fiicei sale părerea:

— Crezi că îşi închipuie că v-ați împăcat?

— Nu-mi dau seama, răspunse fata cu o nuanță de nelinişte în glas, şi nu ştiu ce să fac. Nu-mi vine să-i spun adevărul, dar nici nu cred că e bine să o lăsăm cu impresia asta.

— De ce nu-i spune el? întrebă tatăl. Nu e normal să lase lucrurile în seama ta. Dar aşa e Jeff!

Bolnava părea să fie şi mai puțin conştientă de situația reală cînd era obosită. Dar cînd se simțea mai bine, îşi amintea exact cum stau lucrurile. De obicei seara, după ce Cynthia o ducea la culcare, mama îşi chema fiul și îl întreba ce are de gînd să tacă.

— Nu-ți dai seama că Cynthy nu poate sta aici la iarnă să te ajute dacă Jackson nu mai e. Ori o iei cu tine acolo, ori vii și tu încoace. De ce nu renunți la ultimul an de studii? Eu nu țin neapărat să termini și probabil că nici ceilalți. Dacă aş fi în locul Cynthiei, te-aş lăsa să-ți bați singur capul cu restanțele, dacă tot ai renunțat la avocatură. O să-şi dea sufletul trăgînd întruna de tine!

Uneori exprimarea ei devenea aşa de greoaie, încît numai Cynthia reuşea să desluşească ce spune. Adoptînd o expresie lipsită de obişnuita sa veselie batjocoritoare, Jeff se bizuia pe

Cynthia să repete cuvîntul pe care nu-l înțelegea nimeni, în timp ce bolnava, cu ochii țintă la buzele fetei, aştepta să îl audă rostit. Jeff se arăta plin de atenție față de mama lui: venea ori de cîte ori îi cerea și accepta calm să fie dojenit pentru toate răutățile din trecut.

— Acum pe cine ai mai necăjit, aş vrea să ştiu, îi spuse într-o seară, imediat ce Jeff intră chemat de ea. Din pricina ta şi a lui Fox n-am o clipă de liniște. Unde Dumnezeu e cîinele ăla?

— Nu-ți face griji din pricina lui Fox, mamă, spuse Jeff. Astă-seară te simți mai bine, nu-i aşa?

— Nu ştiu, nu-mi dau seama, răspunse bolnava părînd să îşi revină o clipă. Nu înțeleg de ce stau tot timpul numai cu străinii, spuse apoi.

— Doar nu vrei să spui că Cynthy e străină, mamă? întrebă el ironic.

— Oh, Cynthy! exclamă duamna Durgin, parcă uimită că o vede. Nu, n-am nimic cu Cynthy. Dar unde or fi Jackson și taică-tu? Dacă nu le-am spus de sute de ori să nu iasă din casă cînd e umezeală! Cynthy mai bine și-ar vedea de gospodărie dacă nu vrea să ne plece toată lumea și să se ducă totul de rîpă. În ce lună sîntem?

— La sfîrşitul lui august, mamă.

— Of, Doamne! Credeam că sîntem la începutul lui mai. N-ai venit în mai?

— Ba da.

— Atunci... Sau poate-i tot un vis? Grozav mă chinuie visele! De ce-ai venit?

Pe una din laturile patului stătea Jeff, pe cealaltă Cynthia. Fata îşi ținea privirea ațintită asupra bolnavei și nu văzu expresia amuzată care apăru pe chipul lui Jeff cînd se văzu prins la strîmtoare.

— Ştiu şi eu? răspunse el. M-am gîndit că-ți face plăcere să mă vezi.

— De ce-a venit? întrebă doamna Durgin adresîndu-se Cynthiei.

— Mai bine i-ai spune, îl îndemnă fata cu răceală în glas, altfel n-o să se liniştească. O să întrebe mereu acelaşi lucru.

— Ştii, mamă, nu prea m-am purtat cum trebuie şi am

venit să-i mărturisesc Cynthiei, spuse Jeff, ironic şi îndrăzneț ca întotdeauna.

— Mai bine ai lăsa copila în pace. Dacă te mai prind vreodată că necăjeşti copiii, o să-i spun lui Jackson să împuşte cîinele.

— Bine mamă.

Doamna Durgin se mişcă în pat neliniştită și îşi întrebă fiul:

— Ce-mi tot spune Whitwell că te-ai certat eu Cynthy?

— Ei, s-a întîmplat și asta odată, răspunse Jeff trecîndu-şi o clipă mîna peste față pentru a-și ascunde un zîmbet imperceptibil.

— De la cine a pornit?

Cynthia îl privea insistent, iar Jeff îşi plecă ochii spre ehipul mamei sale.

— De la Cynthy, dar cred că i-am dat destule motive să o facă.

— Din pricina stricatei ăleia din Boston? A fost doar vina ei, nu a ta. Nu pricep de ce-a făcut Cynthy atîta caz pentru una ca asta.

— Cred că Cynthy avea dreptate.

Vorbirea doamnei Durgin devenea tot mai încîlcită. Rosti cîteva cuvinte pe care Jeff nu reuşi să le distingă şi se întoarse automat spre Cynthia, care îi tălmăci vorbele mamei:

— E de părere că m-am cam pripit.

Răspunzîndu-i mamei sale, Jeff continua totuşi să privească în ochii fetei.

— Nu mai mult decît meritam. N-aveam nici un drept să-i cer să treacă totul cu vederea.

Din nou bolnava încercă să spună ceva, dar Jeff desluşi numai cîteva silabe; mama lui tot repeta ceea ce spusese, iar Jeff fu nevoit să-i ceară iarăşi ajutorul Cynthiei.

— Vrea să ştie dacă acum ne-am împăcat.

— Ce să-i spun? întrebă Jeff morocănos.

— Spune-i adevărul?

— Care-i adevărul?

— Că nu ne-am împăcat.

Jeff şovăi o clipă, apoi spuse:

— Nu, mamă, nu ne-am împăcat încă.

Spunînd acestea, îndreptă asupra Cynthiei o privire rugătoare, prin care fata simți că-i cere îndurare, dar nu numai pentru el.

— Cred... cred că am putea să ne împăcăm. M-am purtat foarte urît cu Cynthia.

— Nu, nu cu mine! replică fata cu indignare.

— Doar nu cu neruşinata aia! strigă Jeff. Dacă n-am greşit față de tine, înseamnă că n-am greşit față de nimeni!

— Ai greşit față de *tine*! ripostă Cynthia.

— Ei, la mine nu contează, spuse Jeff și expresia ironică îi reapăru în zîmbet și în priviri.

Doamna Durgin urmărise din ochi acest schimb rapid de replici, încercînd totodată să-l urmărească și cu mintea și să priceapă ce se petrece între ei. Făcu astfel un efort peste puterile ei, iar cînd încercă din nou să vorbească, totul era aşa de neclar încît nici Cynthia nu reuşi să-i înțeleagă spusele decît după ce biata femeie le repetă de mai multe ori.

Fata nu rosti însă cu glas tare ceea ce îi spuse doamna Durgin, deşi aceasta o privea insistent; părea că îşi dă seama că nu vrea să-i transmită lui Jeff dorința ei și ochii i se umplură de lacrimi.

— Nu vrei să aflu și eu ce-a zis? întrebă Jeff cu seriozitate, aproape cu respect.

Cynthia răspunse cu glas blînd:

— A zis că trebuie să dovedeşti că n-ai vrut să te porți urît cu mine, că ai ținut tot timpul numai la mine și nu la altcineva.

— Mulțumesc, spuse Jeff. Am să fac tot posibilul, continuă el adresîndu-se mamei sale, să o conving pe Cynthy că acesta e adevărul.

Fata izbucni în lacrimi și ieşi din cameră. Trimise infirmiera de noapte, și atunci Jeff îşi luă rămas bun de la mama lui sărutînd-o, ceea ce nu se întîmpla în mod obişnuit.

În întunericul nopții, Jeff zări silueta celei pe care o aştepta ieşind din hotelul strălucitor luminat. Porni în urma ei pe şosea, o strigă iar cînd o ajunse din urmă o întrebă:

— Cynthia, de ce nu putem face ca vorbele mamei să se adeverească? De ce nu crezi ceea ce ar vrea mama ca să-ți dovedesc?

Cynthia se opri, aşa cum făcea totdeauna cînd vroia să

dea mai multă greutate spuselor ei:

— Mi-o ceri de dragul ei sau al meu?

— De dragul amîndurora.

— Mi-am închipuit eu. Dacă mi-ai fi cerut-o de dragul tău, Jeff, poate aş fi fost destul de proastă ca să ta cred. Dar aşa...

Porni din nou repede la vale și de data aceasta Jeff nu mai încercă să o urmeze.

L

Vorbele doamnei Durgin nu mai aveau acum claritatea de altădată; nimeni în afară de Cynthia nu putea să o înțeleagă și uneori nici chiar ea nu reuşea. Doctorul din Lovewell presupunea că mai avusese încă un atac, la fel de imperceptibil ca și celălalt, iar în urma acestuia îşi pierduse aproape complet capacitatea de a vorbi. Probabil că paralizia îi afectase creierul și îi rupse firul gîndurilor, aşa cum îi încurcase şi şirul vorbelor. Fie că îşi închipuia că Jeff şi Cynthia se împăcaseră, fie că nu mai era în stare să se frămînte pentru asta, cert este că nu-i mai întrebă nimic. Puterile îi scăzură de la o zi la alta, iar pe la sfîrşitul lui septembrie avu cel de al treilea atac în urma căruia muri.

A doua zi după înmonnîntare, Jeff stătu de vorbă cu Whitwell şi îi arătă interițiile sale.

— Am de gînd să plec peste ocean și să mă întorc tocmai la începutul primăverii, înainte de deschiderea sezonului. Vreau să ştiu dacă sînteți de acord să rămîneți aici și să aveți grijă de hotel peste iarnă, cît timp am să fiu plecat, mai ales că n-am să mă întorc curînd. N-am avut o vară prea grozavă, dar cred că am să vă pot plăti pentru osteneală, dacă e să discutăm şi aspectul acesta.

Whitwell se aplecă și trase un pai auriu din maldărul de snopi de ovăz aflat în grajd, unde se desfăşura discuția. Foşnetul molcom ce se auzea de undeva din pod trăda prezența obscură a lui Jombateeste, care aduna fînul şi îl aducea în dreptul gurilor prin care urma să cadă apoi în jgheaburi.

— Aş vrea să mă mai gîndesc, răspunse Whitwell; mă tem că Cynthy şi Frank n-or să vrea să rămînă.

— Cît timp vă trebuie să vă hotărîți? întrebă Jeff fără a lua în seamă aluzia la dorințele celorlalți doi.

— Cred că pot să-ți dau răspunsul diseară.

— Foarte bine, spuse Jeff.

Se pregătea să plece, cînd Whitwell adăugă:

— Nu prea cred că am să rămîn dacă nu mai am pe cineva de încredere care să vadă de cai. Frank n-o să vrea să facă asta.

— De cine ai nevoie?

— De Jombateeste.

— Întreabă-l

Whitwell î1 strigă pe Jombateeste, care îşi făcu apariția la gura podului cu furca în mînă şi privi spre cei de jos.

— Vrei să rămîi aici la iarnă şi să vezi de cai, Jombateeste? întrebă Whitwell.

— Nu! răspunse canadianul uitîndu-se urît la Jeff.

— Vreau să spun, îi explica Whitwell, dacă eu mă hotărăsc să rămîn, stai și tu cu mine? Jeff pleacă din țară.

— Cred că da, spuse Jombateeste.

— Vezi să nu te osteneşti prea tare, Jombateeste, spuse Jeff cu ironie răutăcioasă.

— Nu pentru tine, Jeff Durgin, ripostă canadianul. Dacă vreau eu, mă ostenesc pînă crăp.

— Deci ce-i mai important am stabilit, rosti Jeff zîmbind cu dispreț. Cînd cădeți de acord asupra amănuntelor, dați-mi de ştire!

— Foarte bine.

În aceeaşi seară, la cină, Whitwell discută problema cu copiii lui. Jeff îi făcuse o ofertă avantajoasă, care îi rezolva problema hranei pe toată iarna.

— Nu-mi dau seama ce drăcovenie mai pune la cale, spuse el în încheiere.

Frank privi spre sora lui, ca să adopte un punct de vedere comun.

— Am să caut să obțin un post la vreo şcoală, spuse Cynthia calm. E cam tîrziu, dar poate tot găsesc ceva. Voi doi ar fi bine să rămîneți.

— Nu crezi că e oarecum înjositor să-i primim oferta după tot ce...?

Whitwell lăsă întrebarea la jumătate încercînd să-şi menajeze fiica.

— *Tu* eşti cel care îi faci un serviciu, tată, spuse fata, iar el îşi dă seama de asta. Dacă l-ai refuza, nu ştiu unde ar putea găsi pe altcineva. La urma urmei, ceea ce s-a întîmplat este în

egală măsură şi din vina mea.

— Poate că ai și tu dreptate, spuse Whitwell răsuflînd uşurat. Mă bucur că poți lua lucrurile aşa, Cynthy. Ăsta e felul lui și n-ai ce-i face.

Fiica lui arătă printr-un gest că nu mai vrea să reia discuția şi spuse:

— Nu m-aş simți cu inima împăcată dacă n-ar rămîne nici unul din noi aici. Aş avea parcă impresia că toți îi întoarcem doamnei Durgin spatele.

— Asta cam aşa e, dacă stau să mă gîndesc bine. În ultimul an ea a fost ca o mamă pentru tine, nu-i aşa? Cred că nu i-a fost uşor să fie de partea ta, împotriva lui Jeff, și totuşi a făcut-o.

Fata întoarse capul şi ochii i se umplură de lacrimi. Erau adunați toți în sufrageria scundă din căsuța veche, iar Whitwell rămăsese cu pălăria pe cap. Pe fereastră se zărea lumina de la intrarea în biroul hotelului, iar dincolo de ea se putea bănui clădirea masivă pierdută în beznă. Liniştea desăvîrşită a nopții stăpînea totul în jur.

— Ei, Doamne, exclamă Whitwell gînditor, tare aş vrea să fie şi domnul Westover aici!

Cynthia tresări dar spuse doar atît:

— Să te ajut la latină, Frank?

Cînd Whitwell se întoarse peste o oră îi găsi pe amîndoi cu manualele în față. Le spuse că stabiliseră ca Durgin să-i predea hotelul peste o săptămînă, iar el, la rîndul lui, să i-l dea în primire la primăvară cînd Jeff se va întoarce. Între timp totul avea să rămînă ca înainte; după plecarea lui Jeff, puteau merge toți să locuiască în hotel dacă vroiau.

— O să vedem, spuse Cynthia; la urma urmei, poate că asta e calea cea mai bună. S-ar putea să nu capăt post la şcoală, e cam tîrziu.

— Aşa e. Trebuie să vă spun, declară tatăl lor după o pauză, că mi-a făcut rău cînd am văzut cum stă băiatul ăla singur acolo. N-are pe nimeni să-i poarte de grijă, în afară de bătrîna pe care a angajat-o şi care nu ştie să gătească nici cît o... Se opri, căutîndu-și termenul de comparație potrivit: Şi ce masă mizerabilă! adăugă el după o clipă.

— Crezi că ar fi bine să mă duc și să pun puțin lucrurile la

punct? întrebă Cynthia.

— Oricum, nu e datoria ta, răspunse tatăl.

Îşi luă apoi planşeta şi se apucă să o manevreze, iar copiii se întoarseră la cărțile lor.

— Să fiu al naibii dacă reuşesc să fac ceva, bombăni după un timp Whitwell ca pentru sine. Dacă era Jackson…!

De trei ori pe zi Cynthia se ducea pînă la hotel şi supraveghea pregătirea mesei pentru Jeff, punînd și puțină ordine în treburi. Bătrîna irlandeză care făcea gospodăria rămăsese pe loc după închiderea hotelului, dar se plingea că în felul ăsta pierduse orice posibilitate de a mai căpăta o slujbă peste iarnă. Se supuse autorității Cynthiei și, dînd dovadă de mai mult zel şi hărnicie, încercă să-şi pregătească terenul pentru o şedere pe termen nelimitat; astfel ultimele zile pe care Jeff le petrecu în hotel se dovediră a fi mult mai plăcute decît era dispus să recunoască.

Lăsă grija clădirii în întregime în seama lui Whitwell, iar el se închise în vechiul salon, preocupat de planurile unui nou hotel pe care intenționa — după spusele sale — să îl ridice dacă va reuşi să scape într-o zi de cel vechi. Făcu un drum la Lovewell, unde reînnoi asigurarea şi izbuti chiar să o sporească, şi puse o mică ipotecă asupra întregii proprietăți. Ştiind că veştile despre măsurile pe care le luase se vor răspîndi încet dar sigur, asa cum se întîmplă totdeauna la țară, îi spuse chiar el lui Whitwell ce făcuse; îi mai spuse că banii pe ipotecă îi trebuiesc pentru călătorie, iar banii de asigurare pentru reconstrucție, dacă va avea norocul să-i încaseze după un incendiu prielnic.

Rareori se înt mpla ca Cynthia să îl întîlnească în drumurile ei, iar cînd totuşi se vedeau îşi vorbeau ca în copilărie, fără a face vreo aluzie, plăcută sau neplăcută la ceea ce fusese între ei, iar acum se sfîrşise… În aceste zile pleca mai des ca oricînd după-amiezile să facă plimbări lungi prin pădure. Era totdeauna singur și, după toate aparențele, nu avea nici un alt scop decît să îşi umple timpul care îi trecea anevoie. Era ciudat că, deşi lăsase în seama lui Whitwell grija hotelului, rămăsese totuşi la „Capul Leului” cele două săptămîni după moartea mamei înainte de a se îmbarca. După părerea lui Whitwell, făcuse asta doar în speranța că va reuşi

pînă la urmă să se împace cu Cynthia.

Într-una din ultimele zile, Durgin ajunse obosit în poiana unde altădată Whitwell tăia copaci pentru fabrica de cherestea şi se aşeză pe un buştean putrezit să se odihnească. Terenul, aflat mai jos de Capul Leului, pe unul din versanți, îi aparținea şi acum lui Whitwell şi fusese locul unde se organizau de obicei mesele la iarbă verde. Sezonul care tocmai se încheiase, fusese puțin prielnic unor asemenea serbări, aşa încît nu se vedeau decît urmele petrecerilor din anii anteriori — conserve de peşte ruginite, cioburi de farfurii şi pahare aruncate la marginea poienii, acoperită acum aproape complet cu muşchi albicios. Jeff îşi aminti de ziua cînd se ascunsese sub un mal, împreună cu Fox, în timp ce Westover stătea de vorbă cu Whitwell. Îşi aminti de picnicul la care fusese atît de amarnic umilit de doamna Marven, îşi aminti că ultima dată cînd fusese aici discutase cu Westover despre doamna şi domnişoara Vostrand.

Pînă în clipa de față viata lui nu se desfăşurase aşa cum intenționase şi îşi spuse că poate nu era singur răspunzător de drumul pe care îl urmase. Îşi dădu seama că o serie întreagă de oameni interveniseră pentru a-i îndruma viața pe cursul pe care îl apucase, iar dacă la rîndul său se amestecase în viața lor mai mult decît îşi doriseră, putea spune că erau chit. După cîte înțelegea, el însuşi nu era decît un element într-o structură generală. Deşi prezența lui influențase structura, ea nu era opera lui. Dealtfel problema putea fi privită din mai multe puncte de vedere. Jeff ştia că Westover acorda prea multă importanță elementelor componente şi prea puțină puterii care dirija combinarea lor. Era convins că îşi putea pleda cu succes cauza în fata unei instanțe finale, dar deocamdată nu avea nici un motiv să se plîngă. Din punctul său de vedere lucrurile se aranjaseră întocmai cum îşi dorise. Ajunsese în sfîrşit Stăpînul de la „Capul Leului“, avînd dreptul să facă tot ce vroia şi avînd la dispoziție un interval de şase luni în care să chibzuiască ce are de făcut. Nu intenționa să-şi piardă timpul în țările către care pornea: era hotărît să învețe tot ce se putea învăța în privința organizării unui hotel de vară, era hotărît să urmărească activitatea hotelurilor pe perioada iernii în țările din sudul Europei cu climă mai blîndă. Avea de

gînd să pornească în căutarea familiilor de americani care evadau către aceste zone, să caute să le înțeleagă firea şi să le cunoască gusturile.

În mod automat o includea pe Cynthia în planurile sale; era aşa de obişnuit să conteze pe părerea și intuiția ei, pe ajutorul ei, încît în clipa cînd îşi aminti că ea nu-şi mai are locul în viața lui trăi o experiență asemănătoare celor care încearcă să se folosească de un braț pe care l-au pierdut şi a cărui absență fizică nu a devenit încă un fapt de conştiință. Totuşi, nici în acest moment dureros nu regretă despărțirea de ea. Îşi dădea seama că în realitate nu ținuse niciodată la ea aşa cum îşi închipuise şi îşi spuse că ruperea logodnei fusese spre binele ei, deşi nu în totalitate în avantajul lui. Propria sa dezamăgire născu în sufletul lui o tristețe duioasă cu privire la Cynthia. Îi părea rău pentru durerea ce i-o pricinuise, dar în acelaşi timp o admira și o respecta din toată inima. Îl cuprinse un sentiment de îngăduință față de toată lumea, fiind înclinat să acorde în gînd iertare duşmanilor săi, sau cel puțin celor cărora el însuşi le făcuse rău. Auzi un foşnet la marginea poienii și cînd se ridică îl văzu pe Jombateeste apărînd printre pinii tineri și înaintînd cu puşca pe umăr. Îl întîmpină cu voioşie

— Ce faci, John? Ți-a picat ceva?

Jombateeste clătină din cap, şovăi o clipă și spuse:

— Nimic.

— Ce cauți?

— Potîrnichî, răspunse Jombateeste.

Jeff nu-şi putu stăpîni dorința de a-l batjocori pe canadian, asa cum i se întîmpla ori de cîte ori îl vedea.

— Ei, dar de ce nu-ți încerci norocul la marmote? Zboară pe jos și le poți împuşca în aripă dacă nu reuşeşti să le prinzi cînd stau pe loc.

Jombateeste îi primi ironiile cu o tăcere plină de demnitate, se întoarse şi intră din nou în pădure. Durgin se simți și mai mulțumit de el însuşi și de lumea înconjurătoare, care se adaptase atît de fidel dorințelor și năzuințelor sale

Privind în urma celui ce se depărta supărat, Jeff zîmbi ironic, se întinse pe muşchiul moale și uscat pe care stătuse şi urmări cu privirea mişcarea norilor pe întinderea albastră de

deasupra poienii. În aceeaşi clipă îşi aminti de ziua cînd Jackson stătuse întins în livadă privind cerul. Se simți în mod inexplicabil legat de el şi îl cuprinse un val de dragoste fața de fratele său cum nu mai simțise niciodată. Jackson fusese un om bun. Constatarea aceasta era nouă şi ciudată. Se întrebă atunci ce țeluri și idealuri îi animă pe cei ca Jackson și Westover. Îl cuprinse un fel de regret pentru fratele pierdut, nu de genul celui pe care îl simțise — fără a-l exterioriza — la moartea mamei sale, ci regretul de a nu-i fi arătat, cînd încă trăia, că era capabil să-i aprecieze lipsa de egoism, deşi nu-i înțelegea nici sensul nici rațiunea. Şi deşi erau despărțiți pentru totdeauna, Jeff îşi spuse că ar dori să poată face ceva pentru Jackson. Se întrebă dacă în decursul anilor va ajunge să semene întrucîtva cu fratele său și încercă să îşi închipuie cum ar fi dacă ar încerca.

Auzi din nou zgomot la marginea poienii și se gîndi că trebuie să fie tot prostul de Jombateeste care se întorcea. Cînd îşi dădu seama că paşii se apropie încet şi nesigur pe covorul de muşchi, nu se osteni să-şi ia ochii de la cer; îl supără însă faptul că îi tulbură astfel clipele de visare.

Auzi apoi o voce care nu era a lui Jombateeste:

— Ascultă! Poți să-mi arăți drumul spre Institutul Brooker, sau pe unde s-o apuc ca să ies la şosea?

Jeff se ridică brusc; nu trecu decît o clipă și sări drept în picioare. Institutul Brooker era o filială a clinicii Keeley de curînd înființate lîngă Huddle. Privindu-l pe cel din fața lui, Jeff îşi spuse că trebuie să fie vreun bolnav care se rătăcise sau se depărtase de însoțitorii în compania cărora pacienții făceau excursii în împrejurimi. Gîndul acesta nu dură decît o secundă; în secunda următoare îşi dădu seama că stă față în față cu Alan Lynde.

— Ah, tu eşti! rosti el simplu.

I se păru o adevărată cruzime ca, exact în clipa cînd se hotărîse să se facă mai bun, să-i iasă în cale duşmanul său cel mai înverşunat şi ochii i se umplură de lacrimi. Apoi simți cum îl cuprinde furia ca un val de flăcări.

— Te omor! răcni el şi se repezi asupra lui Lynde, care rămăsese complet uluit.

Numai că ceea ce intenționa Jeff nu era uşor de realizat.

Deşi trăit în lene şi decădere, Lynde nu era complet străin de tehnica autoapărării ce se consideră a fi bărbătească. Primi atacul lui Jeff cu îndemînare şi cu vigoare, căci cele trei luni petrecute în regimul de viață al Institutului Brooker îi sporiseră forțele împuținate. Venise aici nu trimis de doctorul Lacy, ci de propria sa disperare, iar tratamentul dăduse roade. Se simțea puternic şi sigur, iar ura pe care o citea pe chipul lui Jeff îi oțeli nervii zdruncinați și muşchii vlăguiți.

Dîndu-şi seama că nu poate spera la nici un dram de milă, lupta din răsputeri să nu se lase prins de puternicul său adversar. Deşi nu îl putea doborî, încerca să-l țină la distanță. Jeff nu ținea cont de loviturile primite. Avea și e1 tehnica lui, dar nu vroia să o folosească; vroia doar să înfrîngă apărarea lui Lynde, să pună mîna pe el şi să înăbuşe în el suflarea vieții.

Înfruntarea nu putea dura mult, dar înainte ca puterile lui Lynde să se istovească, piciorul i se agăță într-o rădăcină uscată și, în clipa cînd se răsuci să-şi regăsească echilibrul, Jeff se repezi asupra lui, îl prinse de mijloc, îl trînti la pămînt, îi puse genunchiul în piept şi îi încercui grumazul cu ambele mîini.

Privi radios spre chipul duşmanului lui și dintr-o dată îi păru mic şi neputincios, ca chipul unui copil sau al unei fetițe.

Mai tîrziu îşi spunea uneori că renunțase pentru că în clipa aceea îl văzu pe Jombateeste la marginea poienii apropiindu-se în fugă. Alteori îşi închipuia că gestul fusese făcut intenționat și că, contrar obiceiului său și imboldului dat de ura clocotitoare, se lăsase înduplecat de milă față de duşmanul său. Nu se mîndrea cu fapta sa, ci mai degrabă o considera o umilință, căci o împlinise prin intermediul voinței sale, dar nu prin exercitarea ei, şi rămase pentru el o enigmă pe care nu încerca s-o dezlege. Îşi luă mîinile de pe gîtul lui Lynde și îşi ridică genunchiul de pe pieptul lui.

— Scoală-te! îi porunci, iar cînd Lynde se ridică tremurînd, îi spuse lui Jombatseste: Arată-i acestui om drumul spre Institutul Brooker! Îți duc eu puşca acasă, — și luă uşor puşca din mîinile canadianului uluit. Mişcă! Dacă te opreşti sau dacă îl laşi să arunce o privire înapoi, îl împuşc. Haide!

LI

A doua zi după Ziua Gratitudinii, Westover încerca să-şi revină după un prînz prea sățios unde fusese invitat şi unde fusese servit, conform tradiției, cu curcan, afine și cidru, pe care însă pictorul nu reuşea să le digere cum trebuie. Tocmai atunci, spre marea lui surprindere primi vizita lui Whitwell.

Fără a-i da răgazul să caute explicația prezenței sale în Boston, care i-ar fi făcut plăcere pictorului în orice alt moment, Whitwell spuse:

— Ei bine, domnule, s-a sfîrşit cu Capul Leului!

— Cum adică? întrebă Westover, încercînd să îşi imagineze într-o clipă prăbuşirea catastrofală a muntelui.

— A ars. A ars alaltăieri de n-a mai rămas nici o surcică. Dumnezeu ştie cum a luat foc de la coşul bucătăriei, şi cum vîntul bătea tare dinspre nord, a dus scînteile spre grajd şi a luat şi grajdul foc. Caii s-au prăpădit, n-am putut să ajungem pînă la ei. Eram doar noi trei și aşa ne-am zăpăcit, că pînă să ne dăm seama ce se petrece, era prea tîrziu şi bietele dobitoace n-au mai putut scăpa. Oamenii au văzut tocmai de la Huddle vîlvătaia şi au încercat să ne ajute, dar nu s-a putut face nimic. Tot ce-am reuşit salvăm, după cîte înțeleg, a fost portdrapelul.

— Dar voi sînteți bine cu toții? Cynthia…

— Păi asta a fost nenorocirea, spuse Whitwell, iar inima lui Westover se opri o clipă, cuprinsă de temeri îngrozitoare. Dacă era ea acasă, era cu totul altceva. Poate aveam mai mult cap. Sau avea ea și pentru noi. Dar era plecată la Lovewell după cumpărături și a trebuit să mă descurc cu Frank şi cu Jombateeste. Doamne, canadianul ăla n-are minte nici cît o găină. M-a scîrbit de tot, dar Cynthy nu mi-a dat voie să-i zic nimic şi la urma urmei nici nu cîştigam mare lucru. De-atunci am tot sucit şi învîrtit lucrurile pe toate părțile, cred că nici n-am făcut altceva, și Cynthy nu m-a lăsat să fac nici un pas pînă nu vin să vorbesc cu dumneavoastră…

— Cum… ce fel de pas? întrebă Westover, nemulțumit de

gîndul că avea să fie implicat în afacerea asta și totuşi conştient de faptul că Cynthia era cea care îl solicita.

— Să vedeți, diavolul ăla — și Westover înțelese că Whitwell se referă la Jeff — înainte de a pleca a umflat asigurarea cît a putut, și eu nu ştiu acum ce să fac.

— Cred că cel mai bun lucru ar fi să ridicați banii de asigurare, sugeră Westover absent.

— Nu-i chiar aşa de uşor cum credeți, spuse Whitwell. N-am cum să ridic banii. Tocmai aici e buba. Cînd afacerile unui hotel au mers prost pe timpul verii, te poți aştepta oricînd să ia foc în timpul iernii. Toată lumea ştia că diavolul ăla împielițat nu-și dorea decît să vadă „Capul Leului" arzînd pînă în temelii că să-l poată construi din nou, aşa că toți cei din preajmă, femei, bărbați și copii, sînt convinşi ca eu i-am dat foc, că Jeff m-a plătit să o fac. Nu-ți dai seama? Jeff e în Europa, totul s-a petrecut ziua, n-a murit nimeni, proprietatea e complet distrusă. Limpede ca lumina zilei. Ce ziceți? Mă tem că am intrat în mare bucluc.

Westover încercă să îl contrazică, sau să-i potolească temerile printr-un răspuns glumeț ori ironic, dar era el însuşi aşa de speriat, încît pînă la urmă îşi puse pălăria şi paltonul şi îi spuse lui Whitwell, care rămăsese îmbrăcat:

— Să mergem la un avocat, un prieten de-al meu. N-o să vă coste nici un ban, adăugă el văzînd îngrijorarea de pe chipul lui Whitwell.

Acesta îşi reveni imediat și privi vesel în jur, pin atelierul pictorului.

— Cine ar fi crezut că totul se va duce aşa de repede?! exclamă el oprindu-se în dreptul tabloului pe care Westover îl pictase în iarna trecută.

Dar gîndul său se îndrepta nu spre muntele din imagine, ci spre hotel, și Westover îşi dădu seama pentru prima oară că pentru el Capul Leului era hotelul, şi nu muntele.

Westover îl întrebă apoi unde îşi lăsase familia, iar Whitwell îi spuse că Frank și Cynthia erau acasă, împreună cu Jombateeste, şi îşi exprimă teama că nu se va putea întoarce la ei a doua zi. Nu arătă nici cel mai mic interes față de monumentele oraşului pe care Westover i le arăta în treacăt, dar după ce stătu de vorbă cu avocatul deveni cu totul alt om,

curios să vadă tot ce era de văzut. Avocatul îi spuse că, deşi compania de asigurări va cerceta îndeaproape cauzele incendiului, era puțin probabil, aproape imposibil, ca el să fie implicat şi că deci nu avea nici un motiv serios de îngrijorare.

— Mai e ceva, spuse Whitwell cînd ieşiră în stradă. N-ar fi bine să-i dau de ştire lui Jeff?

— Desigur, cît mai curînd. Ar trebui să-i telegrafiați. Aveți adresa lui?

Whitwell avea adresa şi trăi din plin evenimentul emoționant al transmiterii mesajului, pe care Jeff avea să-l primească în Florența la numai o oră după expedierea lui din Boston.

— Tot timpul am dorit să-i trimit lui Jackson o telegramă cînd era plecat, spuse el cu sufletul plin de regret, iar acum cred că n-am să mai reuşesc s-o fac decît dacă s-o instala vreun fir de legătură cu lumea cealaltă. Îmi închipui că Jackson încă mai dă tîrcoale prin jurul planetei Marte.

În drum spre biserica Sfînta Treime și spre Muzeul de Artă, Westover îi arătă Templul Spiritual, iar Whitwell îi admiră mîndru liniile frumoase şi îşi exprimă părerea de rău că nu poate participa la o slujbă. Dar se consolă curînd luînd masa la un restaurant împreună cu Westover, unde felurile ce alcătuiau prînzul erau servite pe rînd.

— Cred că aşa o să le servească și Jeff la „Capul Leului" cînd o pune iarăşi hotelul pe roate.

— Cum se face că e în Florența? întrebă Westover în treacăt. Credeam că are de gînd să-şi petreacă iarna la Nisa.

— Nu ştiu. Asta-i adresa pe care mi-a dat-o în ultima scrisoare, răspunse Whitwell. O să mă simt grozav de uşurat cînd n-o să mai am de-a face cu el deloc. E un diavol afurisit.

Westover ar fi vrut să spună ca i-ar fi plăcut ca toți cei din familia Whitwell să nu mai aibă nimic de-a face cu Durgin după moartea mamei sale. Faptul că acceptaseră să rămînă în slujba lui fusese socotit de pictor un gest lipsit de demnitate, de pe urma căruia chipul desăvîrşit al Cynthiei avusese de suferit. S-ar fi aşteptat ca fata să ia o altă hotărîre, ca mîndria ei, respectul de sine să o îndemne să acționeze altfel. Dar nu rosti decît:

— Da, şi eu am să fiu bucuros. Am impresia că e soi rău.

Aprecierea lui păru să stîrnească în Whitwell simț îi echității.

— Ei, parcă n-aş zice că e întru totul *rău.* E o combinație.

— E o *combinație* de soi rău, spuse Westover.

— Ei, s-ar putea să aveți dreptate, recunoscu Whitwell rîzînd. Mai ştiți ceva de fata de aici din Boston? întrebă după o clipă de gîndire.

Westover înțelese că se refera la Bessie Lynde.

— E undeva în străinătate, cu mătuşa ei.

Whitwell nu comandase vin, temîndu-se parcă să nu cadă în patima beției în clipa cînd va pune gura pe băutură dar nu se arătă contrariat de paharul cu vin roşu al pictorului și, pe măsură ce băutura dispărea, părea că sporeşte şi încrederea lui în Westover.

— Am să vă spun ceva ce nici Cynthiei nu i-am spus încă. Jombateeste mi-a povestit totul abia după plecarea lui Jeff. Apoi mi-am zis că n-are nici un rost să-i spun. Dar cred că dumneavoastră trebuie să ştiți.

Se aplecă peste masă şi îi relată tot ce-i povestise Jombateeste despre întîlnirea dintre Jeff şi Alan Lynde din poiană.

— Ei, acum de ce credeți că i-o fi dat drumul Jeff individului ăla? E clar că avea de gînd să-l strîngă de gît pînă și-o da sufletul. Credeți că simplul fapt că l-a văzut pe Jombateeste a putut să-l oprească, odată ce se pornise la o asemenea treabă? De ce s-o fi oprit?

În timp ce urmărea povestirea, gîndurile pictorului se îndreptau mai cu seamă spre un alt aspect asupra căruia cele auzite aruncau o lumină nouă. Înțelegea acum că în încăierarea din Ziua Absolvenților care îşi lăsase urmele pe fața lui Jeff fusese implicat Lynde; era deci firesc ca, atunci cînd a pus mîna pe el, Jeff să fie cuprins de o dorință de răzbunare atît de aprigă încît să treacă peste orice măsuri de precauție. În ambele împrejurări motivul conflictului fusese cu siguranța Bessie Lynde. Dar ce îl oprise oare pe Jeff de la împlinirea planului său de răzbunare?

— Cum adică, chiar l-a lăsat să se ridice și să plece? îl întrebă pe Whitwell.

Whitwell răspunse printr-un gest de confirmare.

— Aşa a spus Jombateeste. Jeff i-a zi că dacă îl lasă să arunce o privire înapoi îl împuşcă. Dar n-a fost nevoie.

— Nu înțeleg, oftă Westover.

— Nici eu, spuse Whitwell. I-am zis lui Jombateeste să nu mai povestească la nimeni şi cred că m-a ascultat. Poate că Jeff încă mai ține la fata aia.

— Nu ştiu, poate, consimți Westover.

Deodată Whitwell izbucni într-un hohot de rîs care dădu la iveală toată arta dentistului său.

— Ei, să ştii că s-o fi dus la Florența după ea! Numai Jeff ar fi în stare de o asemenea glumă bună!

— Jeff ar fi într-adevăr în stare de aşa ceva, dar mă îndoiesc că ar fi o glumă. Oricum, dacă aşa stau lucrurile, să sperăm că nu le ia deloc în glumă, spuse Westover posomorît.

Îi trecu prin gînd o bănuială năstruşnică și o clipă îşi dori să se adeverească, dar în clipa următoare îl cuprinse spaima la gîndul că împrejurarea ar putea totuşi să o aducă pe Bessie Lynde în calea acelui individ.

Whitwell ar fi preferat să îşi petreacă seara ascultînd o conferință dar, cum nu era nimic anunțat, se învoi să meargă cu Westover la teatru. Se întoarse la pictor la vremea cinei, după ce vizitase cu multă precauție Bostonul, ajungînd nu numai să cunoască monumentele mai importante, dar trăgînd totodată concluzia că este complet imun față de ispitele și primejdiile oraşului, ambele realizări umplîndu-l de admirație față de propria sa persoană. Văzuse Faneuil Hall, vechea primărie, Bunker Hill, biblioteca publică și biserica cea mai veche; pe drum nu fusese nici atacat, nici prădat şi nici ispitit să cadă în păcat. Văzînd că a scăpat teafăr din această aventură, se simțea acum înclinat să filozofeze pe tema civilizației citadine, cu care dealtfel dădea ochii pentru prima dată, iar în pauzele dintre actele piesei nu contenea să comenteze primejdiile și greutățile inevitabile ale unui tînăr ce vine să locuiască în Boston. Piesa însăşi, *Casa bătrînească,* i se păru destul de reuşită dar personajele erau lipsite de originalitatea la care se aşteptase. Ascultîndu-l Westover fu nevoit să admită că îl găseşte mult mai puțin amuzant decît i se părea la el acasă, că părerile sale sînt destul de banale şi că, probabil, mare parte din farmecul lui de altădată se datora

mediului său specific. Se despărțiră însă în termeni de respect reciproc, exprimîndu-şi speranța de a se revedea. Whitwell îi promise că îl va ține la curent dacă va primi veşti de la Jeff. După ce îl conduse la hotel, Westover se întoarse la atelier unde îl aştepta o telegramă sosită direct de la Jeff:

„Primit telegramă Whitwell. Urmează scrisoare. Durgin."

Westover se înfurie cumplit văzînd exprimarea laconică a telegramei și înțelegînd implicațiile ei: nu numai că Jeff ştia exact la ce se referise telegrama lui Whitwell, ci și faptul că el însuşi păstra legătura cu Whitwell şi că îşi va da osteneala să îi transmită mesajul său. În mod firesc Durgin îşi închipuise că Whitwell va veni să-i ceară sfatul şi că, indiferent dacă mai era sau nu în Boston, va ține legătura cu el. Adresîndu-se direct pictorului, Jeff scăpase mai ieftin, căci l-ar fi costat mult mai mult să-i trimită telegrama lui Whitwell la Capul Leului, obligîndu-l de asemenea să participe și în continuare la rezolvarea problemei. Ceea ce îl supără cel mai tare era propria sa atitudine, incapacitatea sa de a contrazice calculul neruşinat pe care şi-l făcuse Jeff. Făcu un efort să îşi impună să nu plece imediat cu telegrama la hotelul unde locuia Whitwell, se culcă şi dormi prost, frămîntat de grija de a ajunge la timp, înainte ca acesta să plece din oraş.

Scrisoarea lui Jeff care sosi în curînd, adresată lui Westover şi nu lui Whitwell, cuprindea rugămintea de a lua legătura cu un avocat în numele său, de a-i încredința polițele de asigurare și de a-l investi cu autoritatea deplină de a-i apăra interesele. Totodată îl informa pe Westover unde se găsesc polițele de asigurare, îi trimitea cheia seifului și documentul care îl împuternicea să o folosească. Trimise scrisoarea recomandat și îi promise pictorului, în bătaie de joc, să îi răspundă cîndva printr-un serviciu asemănător, subliniind că el e singura persoană la care poate apela. Cu alte cuvinte trecea totul pe umerii lui, iar Westover căută să scape cît mai curînd, încredințînd documentele aceluiaşi avocat pe care îl consultase împreună cu Whitwell.

— E tot un act de caritate? îl întrebă prietenul său, zîmbind.

— Nu, replică Westover. Pe insul ăsta îl taxezi pentru fiecare serviciu.

Cum însă i se trezi în minte o serie de temeri, înainte de a pleca îi spuse avocatului:

— Totuşi, n-aş vrea ca ticălosul ăsta să creadă că un prieten de-al meu s-a îmbogățit pe spinarea lui.

— Bine, am să-i cer tariful obişnuit, răspunse avocatul rîzînd. Aşadar îl consideri un ticălos.

— Îmi pare rău că nu găsesc un cuvînt mai dur.

— Unul care să poată spune că individul ar fi fost în stare să dea foc proprietății sale?

— Nu pot să spun asta. Mă bucur însă că nu era aici cînd a luat foc.

— Deci îi faci favoarea de a te îndoi de el.

— Exact. Şi chiar mă îndoiesc foarte mult.

LII

Westover îşi făgădui din nou că nu va mai avea de-a face absolut deloc cu Jeff Durgin şi afacerile lui. Dar nu era prea convins că va reuşi să-şi țină promisiunea și instinctiv era pregătit să se aştepte la noi complicații. Nu înțelegea de ce Jeff nu venea să se intereseze de banii de asigurare și ajunse la concluzia că probabil era preocupat de vreo femeie care îl făcea să uite de propriul său interes, îl credea capabil să se lase prins într-o legătură în aşa măsură încît să rămînă în pagubă, dar era mai degrabă înclinat să creadă că se îndrăgostise de o femeie pe care, dacă ar fi cucerit-o, nu ar fi avut nimic de pierdut. Nu i se părea deloc imposibil să se fi reîntîlnit cu Bessie Lynde şi să se fi împăcat cu ea. Jeff putea considera că îşi făcuse pe deplin datoria față de Cynthia şt că era liber să reia relațiile cu Bessie, iar aceasta, după cîte o cunoştea Westover, nu era înzestrată cu tăria de caracter care să o împiedice să îl accepte din nou pe Jeff după o scurtă demonstrație de căință, dacă era nevoie de paravanul sentimentelor. Aproape ajunse la concluzia că nu putea fi vorba decît despre Bessie, cînd primi o scrisoare de la doamna Vostrand. Era trimisă din Florența și începea cu o serie de fraze convenționale despre vechea lor prietenie, pe care și-o amintea cu aceeaşi plăcere cu care nădăjduia că și-o aminteşte și el. În continuare, doamna Vostrand scria:

„Mă adresez dumneavoastră, întrucît mă văd pusă într-o situație *deosebit de delicată,* dar sînt convinsă că nu aş apela la dumneavoastră nici chiar acum — deşi ştiu cît sînteți de *generos* — dacă nu aş îndeplini astfel rugămintea altcuiva.

Cred că nu ne-am mai scris de la *căsătoria* sărmanei mele Genevieve din zilele fericite cînd totul părea desăvîrşit şi cînd nici nu bănuiam ce *nori* negri vor veni să îi întunece fericirea. Este o poveste lungă și n-am de gînd să v-o relatez în întregime. Adevărul este că

bietul Gigi nu se purta cu ea cum se cuvine, iar ea n-a mai trăit alături de el de la naşterea fetiței lor care are acum doi ani și care este *cea mai dulce* făptură din lume. Aş dori din suflet să o puteți vedea, căci sînt sigură că v-ar inspira în crearea unui portret de copil cu chip de *înger.* La început am crezut că despărțirea va fi temporară și că, atunci cînd îşi va recăpăta forțele, Genevieve va fi dornică să se întoarcă la soțul ei; dar nimic nu a putut-o convinge să facă acest pas. De fapt, bietul Gigi îi cheltuise toată averea și nu avea altă sursă de venit decît solda lui care, după cum ştiți, e foarte mică pentru ofițerii din armata italiană.

Gigi a făcut cîteva încercări de a o revedea şi a amenințat-o că îi ia copilul, dar era gata oricînd să cedeze în schimbul unei sume de bani. Mă tem că nu a iubit-o niciodată sincer și că de fapt ne-am lăsat amîndouă amăgite de *protestele* sale fierbinți. Am reuşit să plecăm din Florența fără ştirea lui și am stat doi ani la Lausanne, unde ne simțeam *minunat* deşi trăiam foarte retrase. Dragul nostru Checco este student la universitatea de aici, întrucît tatăl său a renunțat să îl mai trimită la Harvard, și ne-a fost, tot timpul alături pînă cind am obținut divorțul. Cu toate ca trăiam aşa de simplu, Genevieve s-a făcut remarcată pretutindeni, ca de obicei, şi ar fi primit o mulțime de propuneri din partea unor tineri *cît* se *poate de bine situați* dacă ar fi fost divorțată şi dacă inima ei nu ar fi fost dăruită altcuiva, lucru pe care nu îl ştiam la vremea aceea.

Trăiam în această stare de nesiguranță cînd, pe la mijlocul verii, am primit vestea morții neaşteptate a bietului Gigi. Cu regret trebuie să vă spun că avea unele obiceiuri cam proaste, care îl obligaseră să iasă din rîndurile armatei și care probabil i-au grăbit sfîrşitul. Genevieve a considerat că nu este de datoria ei să se îmbrace în doliu, și nici eu nu am insistat, împrejurările fiind *atît de deosebite*; la urma urmei totul nu este decît o simplă formalitate. Dar ne-am întors imediat la Florența, ca să încercăm să recuperăm cîteva din lucrurile pe care pusese mîna familia lui. Am oroare de

procese şi fac tot posibilul să le evit. Aşa încît am aranjat cu familia bietului Gigi să păstreze mobila fiicei mele, cu condiția să nu o mai necăjească niciodată în privința copilului. Trebuie să recunosc ca s-au comportat *minunat* şi am rămas în cele mai bune relații cu ei; astfel am putut recupera la un preț foarte rezonabil o serie de lucruri pe care Genevieve le îndrăgise în mod deosebit.

Acum ajung la partea *romantică* a scrisorii mele şi am să vă spun de la început că la Florența, exact la hotelul unde am tras, l-am întîlnit pe prietenul dumneavoastră, domnul Durgin. Ne-am întîlnit într-o seară la cină, iar cei doi tineri *s-au îndrăgostit* pe loc unul de celălalt. Domnul Durgin şi-a petrecut seara împreună cu noi, în salonul apartamentului nostru, iar după plecarea lui, Genevieve mi-a mărturisit că de ani de zile nu s-a mai simțit atît de *reconfortată.* Se pare că, de fapt, ea îi păstrase tot timpul o afecțiune secretă și că cedase insistențelor mele de a se căsători cu bietul Gigi pentru că ştia că țin la această căsătorie şi pentru că nu fusese prea sigură de propriile ei sentimente cînd domnul D. îi ceruse mîna la Boston, dar după ce s-a căsătorit cu Gigi a fost *din ce în ce mai sigură* că a făcut o greşeală.

Presupun, domnule Westover, că v-ați dat seama că domnul Durgin şi-a *reînnoit propunerea* iar Genevieve l-a acceptat cu o condiție. Avem convingerea că, nefiind o văduvă ca toate celelalte — întrucît a trăit *aşa de mult* despărțită de Gigi — nu este cazul să aşteptăm împlinirea perioadei de doliu. Domnul Durgin o îndrăgeşte pe micuța noastră Bice ca un tată adevărat, şi sînt *tot timpul* împreună. Numele ei este Beatrice de Popolani Grassi. Nu-i aşa că e *adorabil?* Are ochii negri ai bietului Gigi și un păr auriu de toată frumusețea, moştenit de la mama ei. Vă amintiți ce păr minunat avea Genevieve în *vremurile fericite de-altădată* cînd nu dăduseră necazurile peste noi și cînd eram cu toții atît de liniştiți. Ajung acum la ceea ce vroiam de fapt să vă scriu. Sînteți *cel mai vechi* prieten al nostru şi, printr-o coincidență ciudată, cel mai vechi prieten al domnului

Durgin. Nu vreau să risc fericirea, copilului meu pentru a doua oară şi, deşi domnul Vostrand este întru totul de acord cu căsătoria şi şi-a dat consimțământul într-o telegramă trimisă de la Seattle, Washington, inima unei mame nu-şi poate găsi liniştea pînă ce nu are *toate asigurările.* I-am mărturisit domnului Durgin îndoielile mele şi a fost de acord că, după cele întîmplate cu bietul Gigi, trebuie să fim deosebit de prudenți și m-a autorizat să vă scriu şi să aflu *tot ce ştiți* în legătură cu el. Ne-a spus că îl cunoaşteți din copilărie şi că, dacă există vreo faptă *urîtă* în trecutul său, ne-o veți aduce la cunoştință, căci nu vrea *să ascundeți adevărul.* El ştie că sînteți un om drept și că veți relata *faptele* aşa cum le-ați cunoscut la momentul respectiv.

Am să stau *ca pe ace,* cum se spune, pînă voi primi scrisoarea dumneavoastră şi cred că vă imaginați și singur cu ce sentimente o aşteaptă Genevieve şi domnul D. Fiica mea este hotărîtă să nu se căsătorească fără *girul* dumneavoastră, iar el este gata să se supună hotărîrii dumneavoastră. Aproape că mi-aş dori să primesc doar o telegramă, cuprinzînd un singur cuvînt *Bun* sau *Rău,* dar ştiu că nu ar fi înțelept din partea mea, aşa că *am să aştept scrisoarea* dumneavoastră şi părerea dumneavoastră exprimată pe larg.

Vă trimitem cu toții cele mai calde salutări. În timp ce vă scriu, domnul D. stă de vorbă cu Genevieve, ținînd-o pe micuța noastră Bice pe genunchi. Nici nu vă puteți imagina ce *tablou* încîntător alcătuiesc şi cum se armonizează frăgezimea ei de copil cu forța și robustețea lui. Fetița vă trimite un *baciettino* — păcat că nu sînteți aici să îl primiți direct de pe *buzele ei de îngeraş.*

A dumneavoastră prietenă devotată,
Medora Vestrand

P.S. Domnul D. spune că s-a îndrăgostit de Genevieve *peste parapetul* ce despărțea cabinele de clasa întîi de cele de a doua, acum patru ani, cînd am traversat oceanul pe bordul aceluiaşi vas, şi că de atunci

n-a încetat o clipă să o iubească, deşi la un moment dat i s-a părut că ține la altă fată, fiind convins că *a pierdut-o* pentru totdeauna pe Genevieve şi că totul este în zadar. A ținut cu adevărat la fata cu care a fost logodit şi a luat această afecțiune sinceră drept un sentiment *mult mai profund*. Spune că era demnă de dragostea oricărui bărbat şi de *cel mai înalt respect.* L-am atras atenția fiicei mele că sinceritatea lui merită toată stima și că nu trebuie să fie niciodată geloasă pe o *amintire.* Sîntem foarte fericiți că domnul Vostrand şi-a dat consimțămîntul pentru căsătorie. Este foarte încîntat de faptul că domnul D. este un *om de afaceri.* Telegrama trimisă de la Seattle a fost cît se poate de călduroasă.

M V.

Citind scrisoarea care se întindea pe mai multe pagini, Westover nu se putea hotărî dacă e cazul să rîdî sau să plîngă. În fața rîndurilor aşternute în dezordine, încrucişate în toate direcțiile, vechiul său ideal tineresc în privința doamnei Vostrand se nărui, deşi nu o putea condamna pentru dorința de a-și vedea fiica încheind o căsătorie fericită după eşecul primei căsătorii. Se întreba, fără a reuşi să-şi dea un răspuns prea clar, dacă doamna Vostrand fusese tot timpul la fel, sau ajunsese aşa tot recurgînd la diferite tertipuri cerute de planurile-i ciudate de realizare în viață. Îşi aminti că se referise la Cynthia cu un ton de îngăduință plină de superioritate și, cu toate că fu revoltat de acest fel de a o trata, se simți în acelaşi timp fericit ştiind că fata a scăpat de soarta pe care doamna Vostrand o dorea cu atîta ardoare pentru fiica ei. Se gîndea la cele două fete cu aceeaşi căldură, dar față de Genevieve încercă un deosebit sentiment de compătimire. Era convins că este o victimă ce urma să fie sacrificată pentru a doua oară şi îşi dădea seama că are față de ea o datorie de la care nu are dreptul să se eschiveze. Singura problemă era cum să-şi facă această datorie şi îşi pierdu cîteva ceasuri bune căutînd soluția cea mai nimerită. Tocmai cînd era pe punctul de a renunța pentru moment și de a-și sacrifica odihna unei nopți din pricina frrmîntării, îi veni o idee minunată pe care o puse imediat în practică. Îşi dădu seama că, în realitate, nu are

datoria de a răspunde minciunilor sentimentale din scrisoarea doamnei Vostrand şi se hotărî să-i scrie direct lui Durgin şi să-l lase astfel pe el să rezolve cazul. Dacă el va hotărî să îi arate doamnei Vostrand ceea ce îi scrisese, va fi foarte bine; dacă nu, atunci tacerea lui va fi un răspuns destul de concludent la scrisoarea ei.

„Prefer să mă adresez direct ție“, îşi începu el scrisoarea, pentru că nu vreau să rămîi cu impresia că am vreun resentiment față de tine și pentru că sccot că nu am nici un drept să te eliberez de responsabilitatea asupra propriei tale persoane. Dacă aş face-o, ai trece sub responsabilitatea mea — lucru care nu doresc să se întîmple, nu numai pentru că ar fi o povară nedorită pentru mine, ci mai ales pentru că ar însemna să-ți fac o mare nedreptate.

Las la latitudinea ta să răspunzi scrisorii doamnei Vostrand, fie arătîndu-i-o pe aceasta, fie în alt fel. Doamna Vostrand îmi spune că doreşti să nu te menajez ci să spun tot adevărul în privința ta. Ca să fiu cinstit, n-am reuşit nici pînă acum să aflu care este adevărul. Lucrul acesta îl ştii mai bine decît mine și nu am de gînd să îți prezint aici biografia, ci doar să îți amintesc cîteva momente din viața ta.

În ziua cînd te-am cunoscut, te-am prins distrîndu-te pe seama groazei a doi copii și am avut plăcerea să te pedepsesc pentru fapta ta. Dar pe atunci erai doar un copil, iar mai tîrziu te-ai purtat aşa de frumos, încît mi-am spus că nu ai fost mînat de cruzime ci doar de o pornire răutăcioasă necugetată. După ce te-ai străduit din răsputeri să îmi creezi această impresie favorabilă, te-ai întors împotriva mea și te-ai răzbunat cum ai putut mai bine pentru ajutorul ce îl dădusem celor doi copii. Nu te-am acuzat niciodată prea tare pentru această faptă, căci mi-am spus că ai un temperament răzbunător și că nu poți fi făcut răspunzător pentru temperamentul tău, ci doar pentru caracterul tău.

În primul an de studii la Harvard, ți-ai făcut prieteni printre oameni de proastă calitate, iar comportarea ta a lăsat de dorit în aşa măsură încît ai fost eliminat. Ai fost arestat împreună cu alți studenți turbulenți și a trebuit să îți petreci o noapte la postul de poliție. Sînt sigur că ai fost pe drept scos de sub acuzație şi am avut totdeauna convingerea că, dacă te-

ai fi bucurat de un climat social mai favorabil în timpul acestui prim an de studenție, ai fi ajuns un om mai bun.

După cum văd, i-ai vorbit doamnei Vostrand despre logodna ta, aşa că n-am să mă mai refer la ea. Faptul că o fată atît de bună şi de înțeleaptă ca Cynthia ți-a acordat încrederea ei nu poate fi decît spre lauda ta, dar mă îndoiesc că este la fel de lăudabil faptul că în acelaşi timp te-ai bucurat de încrederea altei fete care nu era nici bună, nici înțeleaptă. Te-ai despărțit de cea de a doua cînd ți-ai dat seama că trebuie să alegi între ele și, din cîte ştiu, ai acceptat să fii respins de cea dintîi, considerînd-o răsplata firească a infidelității tale. Aş vrea să îți mai amintesc că, în timp ce făceai tot posibilul să îi dovedeşti celei de a doua logodnice că o iubeşti, l-ai îmbătat pe fratele ei — un bețiv incurabil — făcîndu-te astfel instrumentul nimicirii eforturilor sale neputincioase de a lupta contra propriei sale slăbiciuni. Ar fi cinstit să adaug că m-ai convins că n-ai făcut decît să îl îmbeți ceva mai mult decît o făcuse el însuşi și că, deşi aveai de gînd să ai grijă de el, ai uitat cu totul furat de interesul pentru sora lui.

Nu ştiu ce s-a petrecut ulterior între tine și oamenii aceştia — adică de la ruperea logodnei și pînă la întîlnirea din poiana lui Whitwell — iar despre acest episod nu am decît informații indirecte. Îmi dau seama perfect că ai avut de răzbunat o insultă, reală sau imaginară; sînt gata să îți acord credit pentru orice justificare vei găsi în favoarea comportării tale de atunci. Pentru un om cu un temperament răzbunător ca al tău, cred că nu a fost tocmai uşor să îşi cruțe adversarul în ultima clipă.

Ți-am amintit numai cîteva din faptele tale urîte și chiar și pe acestea nu le cunosc decît superficial. Nu sînt chemat să te judec și deci nu o voi face. Va trebui să fii propriul tău judecător. Va trebui să hotărăşti singur dacă aceste fapte, şi altele, sînt faptele unui om destul de bun ca să i se poată încredința fericirea unei femei care a avut parte şi aşa de destulă nefericire.

Dar, întrucît ai venit să-mi ceri sfatul de multe ori — de mai multe ori decît aş fi dorit — de data aceasta am să îți ofer de bunăvoie un sfat. Să nu crezi că simplul fapt că o iubeşti pe această femeie — aşa cum îți închipui — îți atribuie calitățile

necesare pentru a o ocroti în viitor. Cercetează-ți conştiința şi încearcă să îți dai seama cum te-ai purtat pînă acum cu cele care te-au iubit şi pe care într-un fel sau altul le-ai iubit; și nu face nici un pas decît dacă răspunsul pe care ți-l vei da va fi de aşa natură încît să îl poți repeta în întregime şi cu toată sinceritatea în prezența celei cu care vrei să te însori. Aşa cum te-ai făurit pînă acum, aşa vei rămîne pînă la sfîrşitul vieții. Cîndva mi-ai spus că sînt idealist şi poate vei considera și atitudinea mea de acum idealism. Voi adauga doar, lăsînd ca ultimul meu cuvînt să fie astfel în favoarea ta, că numai tu singur ştii cine eşti.“

LIII

De îndată ce expedie scrisoarea, Westover începu să-şi facă reproşuri pentru felul cum procedase. Îşi spuse că răspunsul cu adevărat cinstit şi bărbătesc la scrisoarea doamnei Vostrand ar fi fost să i se adreseze ei direct și să-i spună deschis ce crede despre Jeff Durgin. Prostia ei, vulgaritatea şi lipsa de sinceritate nu aveau nici o legătură cu poziția lui în această împrejurare. Dacă îl tratase cîndva cu atîta amabilitate încît din pricina recunoştinței nu reuşise să-i vadă adevărata fire, avea totodată dreptul prietenesc de a apela la serviciile lui. În realitate avea de împlinit o datorie față de ea, nu față de Durgin. N-ar fi fost nevoit să scrie nişte lucruri rele numai pentru că erau în defavoarea lui Jeff ci pentru că erau adevărate, iar dacă ar fi scris nu ar fi trebuit să prezinte nimic altceva decît adevărul.

Ar fi putut să nu-i răspundă deloc. Ar fi putut să-i răspundă că prefăcătoria ei dulceagă întrecuse orice limită, că ceea ce aşteptase de la el de fapt era un portret desăvîrşit al lui Durgin din dorința de a trece asupra lui responsabilitatea unei intenții pe care era deja hotărîtă să o pună în practică. Ar fi putut adopta oricare din aceste rezolvări cu conştiința împăcată. Dar prin soluția aleasă nu făcuse altceva decît să se eschiveze. Scriindu-i lui Durgin şi pretinzînd că lasă problema în întregime în mîinile lui în mod justificat, se complăcuse într-o postură sentimentală mai înjositoare chiar decît pretinsa nevoie de ajutor a doamnei Vostrand.

Pe măsură, ce trecea timpul îşi dădea seama că doamna Vostrand nu îi scrisese din proprie inițiativă ci la rugămintea fiicei sale. De fapt înşelase încrederea acestei sărmane făpturi care în mod sigur va ajunge să sufere din pricina lui Durgin; cu toate acestea nu făcuse tot posibilul să o scape din mîinile lui. Dăduse curs imboldului de a dovedi o falsă mărinimie, față de un ticălos lipsit de scrupule cum îl considera pe Durgin, sacrificînd poate o femeie ale cărei speranțe şi îndoieli forțaseră probabil mîna mamei sale.

La început consideră fapta sa iremediabilă și îşi făcu amarnice mustrări de conştiință pentru că nu s-a sfătuit cu Cynthia cu privire la scrisoarea doamnei Vostrand. Deşi se gîndise la asta renunțase pînă la urmă spunîndu-şi că ar fi însemnat să îi producă fetei o suferință la care nu avea nici un drept să o supună. Acum însă îşi dădea seama că va trece prin aceeaşi suferință dacă evenimentul se va produce și ca în felul acesta pierduse unica şansă de a alege calea cea mai bună. Sufletul ei curat și mintea ei limpede ar fi fost cei mai buni judecători în această împrejurare iar el urmase îndemnul minții sale confuze.

Începu apoi alte scrisori, către Durgin, către doamna Vostrand, către Genevieve dar nici una nu-i păru satisfăcătoare, iar zilele treceau fără a reuşi să întreprindă ceva pentru a-şi îndrepta greşeala sau pentru a-şi face datoria. În cele din urmă făcu ceea ce ar fi trebuit să facă de la început: puse scrisoarea doamnei Vostrand într-un plic, o trimise Cynthiei și o întrebă cum ar fi trebuit să procedeze. În timp ce aştepta răspunsul Cynthiei, sosi o telegramă de la Florența:

Primit scrisoarea amabilă. Căsătoria astăzi. Urmează scrisoarea. VOSTRAND

Cu poşta următoare primi și răspunsul laconic al Cynthiei:

Îmi pare rău că totuşi ați fost nevoit să scrieți. Nimic nu ar fi putut opri lucrurile. Poate dacă ține la ea va fi bun cu ea.

Întrucît nu mai era nimic de făcut Westover aşteptă cu inima ceva mai uşoară decît se aşteptase sosirea scrisorii promise în telegrama doamnei Vostrand. Scrisoarea suna astfel:

Dragă domnule Westover,

Am primit ieri scrisoarea dumneavoastră generoasă şi satisfăcătoare. Ați dat dovadă de atîta delicatețe și *noblețe* scriindu-i domnului Durgin şi încredințîndu-i lui *toată* problema; și fără să piardă *nici o clipă,* el ne-a arătat minunata dumneavoastră scrisoare și a declarat că sînteți un om întru totul pe placul inimii sale — păcat că nu ați auzit cum vă *lăuda!* Aproape că a reuşit să o

facă pe Genevieve *geloasă,* sau ar fi reuşit dacă ar fi fost vorba de *altcineva.* Dar este atît de fericită că sînteți de acord cu căsătoria care urmează să aibă loc mîine. Nu vom face decît *căsătoria civilă.* Genevieve e de părere că acesta este stilul specific american, după care vom veni cu toții acasă, la „Capul Leului", să trăim şi să murim ca nişte adevărați americani. Mi-ar face plăcere să vă petreceți vara acolo, împreună cu noi, dar pînă ce nu reconstruim „Capul Leului" nu vă putem invita. Nu ştiu exact ce vom face nici *noi,* dar domnul Durgin are *atîtea* planuri încît lăsăm totul în seama lui. Acum e cu noi, glumeşte și rîde cu Genevieve, încît de-abia reuşesc să scriu. Vă transmite, odată cu noi, toată dragostea şi mii de mulțumiri, iar draga noastră Bice vă trimite o sărutare.

MEDORA VOSTRAND

P.S. Domnul D. Re-a povestit *totul* despre legăturile la care ați făcut aluzie. Nu putem să îl *acuzăm* de nimic în privința domnişoarei L., dar *el însuşi* se consideră foarte vinovat față de domnişoara W. Spune că *singura sa scuză* a fost aceea că a iubit-o mereu doar pe Genevieve, și cred că este un motiv cît se poate de întemeiat.

M. V.

Cît dură iarna Westover îi tot scrise Cynthiei și primi la rîndul său scrisori, găsind în ele cu încîntare acea timiditate care constituia una din calitățile fermecătoare ale fetei. Exista fără îndoială ceva ce descoperea printre rînduri; în aparență scrisorile erau doar relatări simple și directe ale vieții în căsuța veche de la Capul Leului, în umbra ruinelor mohorîte de pe deal. Westover îşi luase obiceiul de a-i trimite cărți și reviste și, mulțumindu-i pentru ele, fata îşi exprima uneori păreri asupra celor citite. Impresiile ei se refereau mai mult la conținut decît la formă și pictorul constată cu plăcere că, deşi înzestrată cu o minte pătrunzătoare, Cynthia nu se putea lăuda cu prea mult simț artistic. În lumea în care trăia, Westover întîlnea atîtea femei ce pretindeau a avea simț artistic în toate privințele, încît ajunsese să se cam sature de aşa ceva.

Scrisorile ei nu cuprindeau nici o aluzie la Durgin, și această tăcere îl tulbura și totodată îl liniștea. Explicația cea mai plauzibilă era fără îndoială stăpînirea de sine; o altă explicație mai putea fi indiferența. În cel mai rău caz era o formă de a-şi ascunde durerea cu o demnitate la care nici o aluzie din partea lui nu o putea convinge să renunțe. Cea mai directă referire la persoana lui Jeff o făcu Cynthia atunci cînd îl anunță că Jombateeste urma să se angajeze în primăvară la fabrica de cărămidă din Cambridge şi că deci nu va mai locui la Capul Leului. Îl mai informă că fratele ei Frank obținuse o slujbă cu program redus la o drogherie din Lovewell, astfel încît va putea să își vadă în continuare de studii; se hotărîse să se pregătească pentru a intra în rîndurile clerului bisericii episcopaliene, din care își dorise totdeauna să facă parte.

Într-o zi, spre sfîrşitul lui aprilie, după ce trecuseră cîteva săptămîni în care Westover nu primise nici o veste de la Cynthia, tatăl ei își făcu apariția pe neașteptate și observă cu mare plăcere că pictorul îl privea ca și cum ar fi picat din nori. Îi povesti despre toți ai săi și în încheiere îi spuse referitor la Jombateeste:

— Ştii că acum e la Cărămidă, cum îi spune el, în Cambridge.

— Mi-a scris Cynthia că are de gînd să se angajeze, dar nu ştiam că a şi venit, răspunse pictorul. Trebuie să mă duc să-l caut, dacă credeți că am să reuşesc să îl deosebesc printre ceilalți canadieni.

— Ştiu şi eu, poate că ar fi mai bine să încercați să ne căutați pe *noi,* replică Whitwell, gustînd din plin surpriza sporită ce se oglindea pe chipul pictorului. Şi *noi* sîntem în Cambridge, adăugă el mai înainte ca Westover să formuleze întrebarea. Sîntem în vizită la nişte prieteni, oaspeți de-ai noştri, cum s-ar spune. Va amintiți de domnişoara Fredericks?

— De ce oare nu mi-ați spus de la început? întrebă Westover înfuriat.

— Păi, n-am apucat să vă spun, răspunse Whitwell încîntat.

— E şi Cynthia aici?

— Nu cred că le-ar fi făcut prea mare plăcere să vin doar *eu* în vizită.

Whitwell profită de nedumerirea pictorului pentru a-i spune că primise o scrisoare de la Jeff din Italia, prin care îi oferea o chirie generoasă pentru căsuța lui, în care avea de gînd să locuiască cît timp va reconstrui „Capul Leului". Urma să înceapă lucrările chiar în vară, ca să fie gata pînă la începutul sezonului viitor. Whitwell trăsese singur concluzia ca familia lui Jeff urma să stea la Lovewell, dar el însuşi vroia să fie la fața locului zi și noapte.

— Aşa că ne-a dat pe uşă afară, am putea spune. Cynthia se gîndea mai de mult să vină la Boston şi, cum nu avea cu cine să se sfătuiască, i-a scris domnişoarei Fredericks care a poftit-o să vina imediat și să vadă ce se poate face.

Westover trecu printr-un moment dureros constatînd că Cynthia nu-i ceruse lui sfatul, dar nu spuse nimic şi Whitwell continuă:

— Zicea că nu îndrăzneşte să vă scrie dumneavoastră, că v-a bătut destul capul cu noi toți, aşa că i-a scris domnişoarei Fredericks.

Ascultîndu-l pe Whitwell, Westover încercă un sentiment neplăcut, la început mai tulbure, apoi înțelese treptat că ceea ce îl nemulțumea era faptul că familia Whitwell acceptase să îi cedeze lui Durgin casa — indiferent de condițiile și scopul acțiunii —, ca și hotărîrea Cynthiei de a apela la ajutorul altcuiva. Deşi acționase astfel din delicatețe, Westover nu putea trece peste durerea ce o simțise în prima clipă.

Seara se duse să o viziteze pe Cynthia la doamna Fredericks, a cărei locuință o descoperi în zona portului. În primele clipe fata se arătă copleşită de sfială. Pictorul se temuse să dea ochii cu ea, gîndindu-se că, dincolo de mîndria pentru care o admirase întotdeauna, va descoperi în înfățişarea ei semnele suferinței pricinuite de Durgin. Constată însă că arăta minunat, avînd întipărită pe chip o expresie de linişte şi fericire, mai ales după primul moment de sfială. Westover rămase cu impresia că Cynthia păşise într-o viață nouă, din care dispăruse un element pînă atunci permanent și apăsător, şi că odată cu dispariția lui începuse să se bucure de o pace adîncă şi durabilă. El însuşi se bucură împreună cu ea, iar comunicarea lor fu de data asta mai simplă și mai sinceră ca oricînd. Nici unul nu aminti de Jeff și nu făcu vreo aluzie la

el, iar Westover bănui că atitudinea ei nu pornea dintr-o durere ascunsă, ci dintr-o indiferență totală și definitivă.

Erau singuri în momentul întîlnirii, căci doamna Fredericks și fiica ei erau plecate la un concert, iar Cynthia îi mărturisi pictorului că s-ar fi dus și ea dacă n-ar fi fost anunțată de vizita lui. Westover încercă să glumească pe seama sacrificiului pe care bănuise că l-a făcut de dragul lui, dar fata îl opri cu seriozitate, iar el înțelese cu o ușoară strîngere de inima că această întîlnire era pentru ea tot ceea ce viața îi putea oferi mai bun și mai frumos. Cynthia îi povesti apoi că se gîndea să-şi caute post la o şcoală lîngă Boston, iar apoi să găsească ceva de lucru și pentru fratele ei, pînă cînd îşi va începe stadiile la seminarul teologic din Harvard. Deocamdată Frank era încă la Lovewell.

La sfîrşitul vizitei neobişnuit de lungi, în clipa cînd se ridică să plece, Westover îi spuse pe neaşteptate:

— Aş vrea să-ți fac portretul.

— Cui? Mie? întrebă ea ca și cum auzea un lucru extraordinar, iar obrajii i se îmbujorară de bucurie.

— Da. Înainte de a-ți începe activitatea la şcoală, n-ai putea să vii din cînd în cînd, cu tatăl tău, şi să-mi pozezi?

— De ce-o fi avînd nevoie de mine? întrebă Whitwell cînd i se aduse la cunoştință acest plan.

Ocupația căreia îi dedica timpul său liber nelimitat era explorarea Bostonului; atît cuvintele cît şi tonul întrebării exprimau o nuanță de jignire, acesta fiind dealtfel singura sa obiecție în privința întreruperii activității sale.

— Nu poți să te duci singură, Cynthy?

Cynthia răspunse că nu ştie cum e bine, iar cînd dilema fu prezentată doamnei Fredericks, aceasta declară că Cynthia nu putea merge singură şi astfel îi iniție, pe măsura priceperii sale, în arta respectării convențiilor, cu care nu avuseseră de-a face pînă acum. Whitwell crezuse că fiica sa va renunța la idee, și poate că ea chiar ar fi făcut-o, deşi nu din toată inima, dar doamna Fredericks îi lămuri că era cea mai înaltă cinste pe care le-o putea face Westover, adăugînd că dacă pictorul i-ar fi făcut această ofertă fiicei sale, ar fi acceptat pe loc să meargă și să stea la el cît va dura executarea tabloului.

Whitwell găsi oarecare compensare pentru a fi întrerupt

vizitarea Bostonului în conversația cu pictorul care, după spusele lui, făcea toate paralele, deşi nu era axată pe interpretarea metafizică a ultimelor descoperiri ştiințifice în măsura în care i-ar fi plăcut filozofului. Cert este că nu punea prea mare preț pe tablou, mai ales că acesta progresa capricios, cu multe reveniri la stadiul inițial de schiță. Îl considera o reprezentare palidă și inexpresivă a fiicei sale, deşi nu îşi arăta deschis dezamăgirea, căci îl reținea o politețe înnăscută. Mărturisea că e convins de reuşita finală a pictorului și îl îndemna să persevereze şi să nu se grăbească deloc.

Cu timpul ajunse să se simtă mai în largul său decît la început, căci între timp găsise o căsuță mobilată aşezată în partea de nord, la marginea oraşului, aproape de pădure; cum proprietarul rămăsese văduv de curînd, le închiriase casa la un preț convenabil şi se gospodăreau singuri. Jombateeste lucra la fabrica de cărămidă și locuia cu ei. Cînd era liber îi ajuta Cynthiei să dea căsuței modeste o înfățişare curată şi îngrijită, astfel încît Whitwell putea să-şi facă plimbările în mijlocul naturii, peste dealurile dinspre Belmont, de îndată ce sosi primăvara. Nu ducea dorul casei, cum se temuse Cynthia; gîndurile îi erau preocupate de problemele multiple şi variate pe care le ridicau în fața lui activitățile materiale şi spirituale ale oraşului din vecinătate. Resursele sale fizice îşi găseau ample posibilități de utilizare făcînd cumpărături pentru Cynthia şi căutînd să cunoască flora neobişnuită a ținutului. Era ferm convins că urcase o treaptă importantă pe scara socială. Uneori, în entuziasmul primelor zile, îşi exprima părerea de rău că Jackson nu a putut vedea măcar o dată pînă unde ajunsese. Preocupat de alte lucruri, nu mai încerca să dezlege misterele veşniciei cu ajutorul planşetei, aşa că instrumentul cel ingrat, abandonat într-un colț al salonului, se prăfuia la un loc cu celelalte obiecte — atît cît îi îngăduia Cynthia. După ce făcu cîteva vizite la Templul Spiritual din Boston, îşi pierdu cu totul interesul pentru lumea de dincolo, interes care se hrănise probabil numai din lipsa unor subiecte cu adevărat pasionante în viața pămîntească.

Cînd Westover îl anunță că îşi încheiase lucrul la tabloul Cynthiei, Whitwell făcu un mare efort să îşi ascundă

dezamăgirea.

— Ce să zic, domnule, spuse el cu o veselie plină de îngăduință, probabil că fiecare arată altfel în ochii celui ce-l priveşte. Nu privim toți aceleaşi stele, cum se spune.

— Vreți să spuneți că dumneavoastră nu o vedeți aşa? spuse pictorul care nu părea deloc surprins.

— Ştiu şi eu... cum să spun... seamănă cu ea, nici în poză n-ar semăna mai bine... dar cînd mă uit la ea mă duce gîndul la o pasăre peste care ai dat fără să vrei și care se apleacă gata să-şi ia zborul...

— Ah! exclamă Westover. Asta vă sugerează?

LIV

La început Westover nu reuşea să-şi dea seama dacă Cynthiei îi plăcea sau nu tabloul şi din pricina nesiguranței nu se putu hotărî să i-l dăruiască imediat, aşa cum intenționase. Mult mai tîrziu înțelese cu totul întîmplător că fata se simțea profund onorată de atenția lui. Constată acest lucru cînd se întoarse de la Paris, unde plecase la scurt timp după ce familia Whitwell se stabilise la nord de Cambridge. Lăsase tabloul la înrămat, urmînd ca apoi să-i fie trimis Cynthiei împreună cu o scrisoare prin care o ruga să îl păstreze pînă la întoarcerea lui. Ajungînd la Paris, primi din partea ei o scrisoare scurtă şi destul de rece, iar după aceasta nu mai continuă corespondența cu ea. Dar îndată ce reveni în țară, se duse să-i viziteze lîngă Cambridge. Locuiau în aceeaşi căsuță. Proprietarul se recăsătorise şi nici unul din soți nu se arătase dornic să îşi înceapă noua viață în căminul primei lui căsnicii; găsind în Whitwell un chiriaş minunat, nu dorise nici măcar să-i mărească chiria. Frank locuia acum împreună cu ai lui şi avea o slujbă care îi permitea să îşi dedice parte din timp studiilor teologice. Cynthia lucra ca învățătoare încă din toamna de după plecarea lui Westover. Trăiau împărăteşte după cum se exprimă Whitwell, pe care îl găsi singur acasă în după-amiaza fierbinte de vară cînd trecu să-i vadă.

Whitwell îl delectă cu relatarea amănunțită a ultimei vizite făcute la Capul Leului la începutul verii.

— Da, domnule, spuse el ca şi cum i-ar fi comunicat mai demult faptul, i-am vîndut diavolului ăluia vechea căsuță.

Rosti cuvîntul „diavol“ fără nici un pic de ură, ba chiar cu o nuanță de bunăvoință, şi savură din plin uimirea care răzbătu în întrebarea pictorului:

— I-ați vîndut lui Durgin casa?

— Da. Vedeți tot nu mai aveam de gînd să ne întoarcem acolo, aşa că m-am dus, am făcut actele şi am terminat povestea. Ca să fiu cinstit, mai primisem o ofertă de la un ins care voia să deschidă o pensiune şi să profite de îmbunătățirile

făcute de Jeff. N-am putut să iau o hotărîre pînă ce nu m-am dus la fața locului. Mai întîi m-am gîndit s-o vînd celuilalt, căci mi-am dat seama dintr-o privire că i-ar sta ca un ghimpe în coastă lui Jeff. Dar, să fiu al naibii, cînd l-am întîlnit pe diavolul ăla, parcă mi-a pierit tot cheful să-l necăjesc! Ce m-am gîndit, dacă tot am scăpat de el — şi sînt convins că am scăpat pentru totdeauna — ce mai am de împărțit cu el? N-am de ce să-i port pică, aşa că mi-am biruit mînia şi m-am purtat ca un om cumsecade. Are el un fel de-a fi care te face, cînd eşti cu el, să nu-i porți pică. Chiar dacă-ți pune cuțitul în coaste, dacă nu-l răsuceşte parcă nici nu-l bagi în seamă și, vrînd-nevrînd, ajungi să zici ca el. Nici nu stătusem cinci minute de vorbă, și mă și hotărîsem să-i vînd casa. I-am zis și de cealaltă ofertă — m-am simțit dator s-o fac — și a sărit ca ars. „Vreau locul ăsta, domnule Whitwell", a zis. „Cît ceri?" N-am vrut să-l sărăcesc de tot și cred că a priceput şi el. „Mi-ai oferit trei mii", zic, „şi nu vreau să mă crezi meschin. Dă-mi cinci mii și ți-l vînd." „Al meu e!" a zis el fără să clipească. Cred că şi-a dat seama că are de-a face cu un om de onoare și am încheiat tîrgul pe loc. Credeți că n-am făcut bine că i l-am vîndut? De la celălalt nu scoteam mai mult de trei mii cinci sute, iar înainte să facă Jeff toate îmbunătățirile, toată proprietatea nu făcea nici o mie de dolari.

— Cred că ați făcut bine că i l-ați vîndut, spuse Westover, profund îndurerat de această dovadă de mărinimie din partea lui Whitwell.

— Mă bucur că o spuneți. Nu-mi place să scot sufletul dintr-un om cînd îl prind la înghesuia1 ă. N-am făcut asta niciodată. I-am cerut exact cît valora locul, pentru el. Pentru mire nu mai însemna nimic. I-am dat casa şi zece acri de pămînt în jur, și căsuța de sub Capul Leului cu poiana, care e cel mai grozav loc pentru petreceri la iarbă verde. O să treceți pe-acolo în vara asta?

— Nu, răspunse Westover scurt.

— Păcat, mi-ar plăcea să vă duceți și să-mi spuneți ce credeți de schimbările pe care le-a făcut Jeff. Eu nu prea mă pricep, dar cred că a făcut o treabă grozavă. Mi-a spus că a angajat pe unul din cei mai mari arhitecți din Boston să-i facă planurile. Ascultați-mă pe mine, a făcut o treabă grozavă! Nu-i

aşa de mare cum era vechiul hotel, şi Jeff îşi serveşte oaspeţii în alt stil. Clădirea e mai mult lungă decît lată, întinsă, aşa ca să se vadă muntele din cît mai multe camere. Ştiţi ce-i aia „rinaştere“? Aşa zice Jeff că se cheamă stilul ăsta. E toată numai stîlpi şi proptele, şi ca să ajungi la birou treci pe sub un şir de coloane, ca un fel de pridvor. E vopsită toată în castaniu şi alb, cum sînt vechile case coloniale din Brattle Street. Cînd am văzut-o, m-am dus cu gîndul la vechile temple păgîne. A aşezat-o ceva mai la sud, a mai golit o palmă de loc ca să aibă pe ce sta, aşa că păduricea aia din deal vine chiar în spate. Parcă se sprijină de copaci. E o adevărată minune. Ascultaţi-mă pe mine, Jeff are cap, nu glumă! Merită să vezi sufrageria: toată numai coloane albe, cu faţa spre munte. Şi în spatele sufrageriei şi-a făcut ticălosul un „tiatru“ mic, pentru cei tineri, dacă vor să joace piese, sau pentru alţii care vin să joace, şi mai are şi o sală de bal. Saloane nu prea are — afacerile se discută la birou — dar o mulţime de camere sînt făcute „apartimente“, fiecare cu salonul lui. Vă spun, e *mare, c*um zic ei! Dimineaţa comanzi ce-ţi pofteşte inima, dar la prînz şi seara mănînci ce-ţi dă Jeff, dar te serveşte cum se cuvine. Cînd e vorba de asta, e un adevărat Durgin. Toate felurile servite pe rînd, şi cina e la ora şapte. Nu-mi dau eu seama de unde a făcut rost de bani pentru treaba asta, dar cred că a pus la bătaie banii de asigurare şi a pus şi ipotecă pe clădire. Era ca şi a lui. Zicea că i-a mers grozav anul trecut şi dacă îi merge la fel încă doi-trei ani, cred că o să scape cu totul de datorii.

Ascultîndu-l, Westover îşi dădea seama că prosperitatea celui necinstit înflăcărase imaginaţia şi alterase conştiinţa omului simplu care îi urmărise ascensiunea. Sperînd să oprească o clipă valul laudelor, îl întrebă:

— Ce-a făcut cu vechiul cimitir de familie din livadă?

— Ei, asta-i! exclamă Westover. Asta mi-a plăcut mai mult ca toate! Mă aşteptam desigur să-i mute de-acolo, căci ştiţi şi dumneavoastră, domnule Westover, ca şi mine, că nu putea fi pe gustul celor ce vin vara să se distreze; oamenii nu vor să vadă nimic care să-i întristeze, cum se zice. Dar diavolul ăla a adus un arhitect să aranjeze locul, cum spunea el, şi l-a înconjurat cu un zid înalt de piatră, a săpat brazi şi tufişuri în jur şi acum arată ca un colţ vechi de grădină la capătul livezii

și dacă nu cauți cu tot dinadinsul să dai de el, habar n-ai ce e acolo. Jeff mi-a spus că dacă se întîmplă uneori să dea oaspeții peste el, aproape că le și place. Zic că e vechi și frumos. Unii i-au dat chiar ideea să ridice o bisericuță alături, unde să se țină slujbele. Jeff zicea că poate o face şi p-asta. A ridicat pietre de mormînt la căpătîiul doamnei Durgin şi al lui Jackson și le-a făcut de aceeaşi culoare să pară la fel de vechi. Ascultați-mă pe mine, omul ăsta ştie să se descurce!

— Aşa se pare, spuse Westover cu o nuanță de amărăciune, pe care optimistul filozof nu o prinse.

— Da, domnule, toate s-au aranjat cum nu se poate mai bine. Dacă nu s-a însurat cu Cynthy, nu-mi pasă cu cine s-a însurat. Vorba e că i-a ieşit bine, şi se poartă frumos cu nevastă-sa şi cu soacră-sa. Nici nu zici că sînt în casă, aşa sînt de liniştite. Dacă vreunul din oaspeți vrea să stea de vorbă cu Jeff, trebuie să-l cheme, se duce feciorul și-i spune. Dar eu cred că Jeff e mereu cu ochii-n patru și ştie tot. Are un „apartiment“ elegant și locuieşte separat, ca la el acasă, el şi nevastă-sa. Dar cum e nevoie de o mînă care să conducă treburile, ies amîndoi la lumină.

Nici n-o lasă pe nevastă-sa să se omoare prea tare cu treaba, au o îngrijitoare grozavă, numai că eu cred că bătrîna doamnă Vostrand îngrijeşte de îngrijitoare, cum s-ar zice. I-am auzit pe cei de-acolo vorbind între ei, ziceau că cel mai grozav lucru la „Capul Leului” e că, oriunde te-ntorci, simți că eşti în casa unei adevărate doamne. Cred că Jeff se simte minunat şi că totul îi prieşte. Cînd pleacă toți la plimbare cu trăsura, Jeff apare îmbrăcat ca un vizitiu englez, cu cizme peste pantaloni și haină lungă și pălărie cu pene, să mori de rîs, nu alta! Iarna nu stă la Capul Leului; toamna, cum se închide hotelul, pleacă în Europa și de fiecare dată se întoarce cu alte şmecherii. Nu mai poți să stai acolo cu şapte dolari pe săptămînă! Ei da, Jeff e un domn acum, iar nevastă-sa e cea mai frumoasă femeie pe care am văzut-o în viața mea. Maică-sa nu prea-mi place, deşi, să vă spun drept, n-am nimic cu ea. Dar fetița, Beechy, cum îi spun ei, e o frumusețe! Şi tot timpul nu se dezlipeşte de Jeff! Şi el ține la ea parcă la fel ca maică-sa. Diavolul ăsta care cînd era mic nu se mai sătura chinuind copiii e blînd cu ea și ban ca… pîinea caldă!

Văzînd că Whitwell şi-a încheiat şirul laudelor la adresa reuşitei lui Jeff, Westover întrebă:

— Şi atunci cum rămîne cu prezicerea planşetei despre cîrma frîntă? Sau nu mai credeți în planşetă?

Chipul radios al lui Whitwell se întunecă.

— Sa vă spun drept, domnule, asta n-am lămurit-o nici pînă în ziua de azi. Dacă nu era Jackson cel care o mînuia, poate că nu puneam preț pe spusele ei. Dacă nici el nu se pricepea să scoată adevărul de la ea, înseamnă că nimeni nu se pricepe. De cînd am fost şi-am văzut cum trăieşte el, am tălmăcit-o aşa: cîrma frîntă este ruptura dintre Jeff cel de odinioară și...

Whitwell lăsă fraza neterminată cerînd din ochi confirmarea pictorului, care îl întreba:

— Credeți că Jeff nu mai e cel de odinioară?

— Ce să zic, cu asta m-ați dat gata! recunoscu filozoful. N-am văzut nimic schimbat, dar dacă mă gîndesc bine...

— De ce n-ar fi cîrma frîntă destinul lui de odinioară care n-a ajuns să se împlinească? Ce vă face să credeți că nu mai e cel care a fost toată viața?

— Păi, dacă mă gîndesc bine...

— Oamenii nu se schimbă într-o zi sau într-un an, continuă Westover. Nici în trei sau patru. Uneori mă gîndesc că nu se schimbă niciodată.

— Vroiam să spun doar, insistă Whitwell cam neconvingător, încercînd să țină piept scepticismului dur al acestui om de obicei atît de îngăduitor, că trebuie să existe un principiu de ordine morală *undeva* în univers, şi dacă un ticălos reuşeşte să răzbească în viață şi-i merge din ce în ce mai bine, înseamnă...

— ... că nu există nici o ordine morală în univers? Eu nu văd lucrurile aşa, spuse Westover. Orice copac îşi dă propriile sale roade. Orice om culege ceea ce a semănat. E cît se poate de limpede, e un principiu sigur şi nemilos. Jeff Durgin a semănat reuşită și în felul său culege reuşită. Mi-a spus odată, cînd am vrut să trezesc în el conştiința, că va ajunge acolo unde îşi doreşte dacă va fi destul de tare şi că bunătatea n-are nici o legătură cu reuşita. Acum cred că avea dreptate. Dar îmi dau seama și de greşeala lui, greşeala oricărui om de felul lui.

Copacul pe care l-a semănat rodeşte pînă la urmă mere otrăvite. A semănat distrugere şi va culege distrugere. Poate că nu-şi va da seama de asta niciodată, dar va culege ce a semănat. Partea cea mai cumplită este că vor gusta şi alţii din recolta lui. Ce părere aveţi?

Whitwell se scărpină în creştet.

— Ştiu şi eu, s-ar putea să aveţi dreptate. Dar de ce să credem că omul nu se poate schimba? Oare tot ce se spune despre schimbarea inimii e o minciună? Ce credeţi că l-a făcut pe Jeff să-i dea drumul tînărului ăla pe care Jombateeste l-a văzut trîntit la pămînt? În mod normal, Jeff ar fi trebuit să-l zgîlţîie pînă şi-o da sufletul. Şi totuşi n-a făcut-o, l-a lăsat să se ridice şi să plece. Poate că atunci a fost începutul unei vieţi noi pentru el.

— Nu ştim amănunţit cum s-au petrecut lucrurile atunci, spuse Westover după o clipă de gîndire. M-am gîndit mult la întîmplarea de atunci. Acela era fratele fetei căreia Jeff îi făcuse ochi dulci la Boston. De asta sînt sigur. Nu ştiu exact ce fel de răfuială era între ei. S-ar putea însă ca Jeff să-şi fi dat seama că, de fapt, îşi încheiase mai de mult socotelile cu duşmanul său. Sau poate că s-a gîndit că, dacă îşi duce răzbunarea pînă la capăt cu Jombateeste de faţă...

— Aşa o fi, se învoi Whitwell, părînd însă profund nedumerit, ca după un timp să se refugieze în obişnuita sa cugetare: V-am mai spus, e un drac împielițat!

Pierdut în gînduri, Westover spuse:

— Poate că toţi cei de aici avem cîrma frîntă. Poate că vechea idee a existenţei unei alte vieţi, a unei lumi unde e destul loc şi timp pentru a duce la bun sfîrşit ce am început pe lumea asta...

— Ei, Doamne, acum o luaţi dumneavoastră razna, spuse Whitwell. Şi dacă planşeta...

Westover se ridică.

— Ce, nu staţi s-o vedeţi pe Cynthy? Trebuie să pice din clipă-n clipă. S-a dus numai pînă în Harvard Square. Grozav o să se minuneze cînd o să audă că aţi venit.

— Am să mai vin, zise Westover. Spuneţi-i...

— Ei, staţi măcar să vă vedeţi tabloul! L-am pus în salon. Doamne, ce m-ar mai certa dacă ar şti că v-am ţinut în

sufragerie.

Trecînd prin holul întunecos de la intrare, Whitwel îl conduse în salonul care ar fi fost mult mai întunecos dacă soarele amiezii n-ar fi căzut din plin pe obloane. Portretul era atîrnat deasupra căminului, într-o lumină proastă, dar pictorul simți în el tot ce nu reuşea să vadă.

— Într-adevăr, îți dă aceeaşi impresie.

— Încă nu şi-a luat zborul și asta mă bucură nespus, rosti Whitwell, destăinuindu-şi cu generozitate gîndul în fața vechiului său prieten care, prin înțelegerea sa, aproape că era capabil să îi împărtăşească sentimentele paterne.

LV

Westover ieşi de pe străduța încinsă unde locuia familia Whitwell şi coti pe bulevardul umbrit de ulmi ce ducea spre partea de nord a oraşului; îşi scoase pălăria şi porni cu capul gol în atmosfera ceva mai răcoroasă, încercînd un sentiment de regret că nu a găsit-o pe Cynthia. Totodată simțea nevoia să plece cît mai repede, ca şi cum ar fi scăpat de o primejdie sau ar fi cîştigat un nou răgaz de linişte.

Ceea ce intenționase să spună și să facă era rezultatul unei experiențe îndelungate și al multor ceasuri de meditație. Venise vremea cînd nu se mai putea amăgi cu gîndul că sentimentele sale față de Cynthia nu erau cele ale unui îndrăgostit, dar se temuse tot timpul că fata nu şi-l va putea închipui în această postură și că mărturisirea lui ar putea să o surprindă şi să o întristeze, ceea ce l-ar îndurera profund.

În timpul şederii sale la Paris, se gîndise mereu la ea şi ajunsese să-şi spună că viața nu merita să fie trăită decît alături de ea. Era artist, înclinat spre o viață de boem, fiind totuşi în adîncul sufletului un burghez obişnuit. Îşi dorea să se stabilească undeva definitiv, să ducă o viață liniştită, să lucreze într-o atmosferă de armonie, să contribuie din toate puterile la realizarea unei vieți de familie fericite. Visul său era simplu și curat, poate chiar banal, dar acesta era idealul său. Poate pentru că era de preferință peisagist, nu se căsătorise cu nici una din fetele ce-i serviseră drept model; nu îşi alese de soție pe nici una din elevele sale, cu toate că unele îi păruseră bune, frumoase şi atrăgătoare. În ultimul timp ajunsese să înțeleagă de ce alegerea lui nu se oprise asupra nici uneia din ele: îşi dăduse seama că o alesese şi că probabil o alesese de mult.

Nu putea ignora faptul că îi deosebeau o mulțime de lucruri și că se vor ivi dificultăți ce nu vor putea fi depăşite niciodată. Constatase acest lucru cu și mai multă pregnanță în timpul discuției cu tatăl ei. Înțelesese astfel că, în ciuda unui oarecare grad de elevație în gîndire și simțire, Whitwell era şi va

rămîne în esență un tip rudimentar, dominat de simț practic şi mercantil. Westover era lipsit de asemenea trăsături și nu avea nici un fel de stimă pentru reprezentanții acestei categorii, cu toate că privea cu satisfacție şi amuzament eforturile lor de a-şi depăşi condiția. Urmărise oarecum scîrbit relatarea lui Whitwell: felul în care profitase de nevoia lui Durgin şi o exploatase din plin, cu lăcomie, fiind în acelaşi timp perfect conştient şi foarte încîntat de ceea ce face, ca și felul cum îi admirase prosperitatea, părînd în acelaşi timp că se îndoieşte de necinstea din care izvora. O clipă considerase atitudinea lui mai meschină chiar decît duritatea voită a lui Durgin, diametral opusă egoismului lipsit de scrupule al lui Whitwell. În momentul acela îşi spusese că probabil Cynthia aparține aceleiaşi categorii și şi-o închipui la fel de rustică și de materialistă ca şi tatăl ei. Chiar dacă acum nu era aşa, va deveni cu timpul, căci trecerea anilor estompează în fiecare om trăsăturile individuale şi le accentuează pe cele ancestrale.

Amintindu-şi de chipul ei aşa cum îl înfățişase în tablou şi de sufletul pe care i-l atribuise, se liniști puțin, dar simți nevoia să se elibereze de impresia lăsată de discuția cu tatăl ei și să mai reflecteze asupra hotărîrii sale. Poate că niciodată nu va mai reveni la convingerea care acum, simțea el, îl părăsea. Îşi umplu plămînii cu aer şi oftă uşurat. Poate că această căsătorie ar fi fost o greşeală pentru viața sa spirituală şi materială; poate că ar fi fost o piedică în realizarea sa profesională. Aceste îndoieli mergeau mînă în mînă cu un alt gînd, care îl neliniştea și mai profund, şi care era de fapt preocuparea sa principală. Era foarte probabil ca, în timpul care trecuse de la ultima lor întîlnire, o fată tînără şi drăguță ca ea să fi cunoscut şi îndrăgit vreun tînăr. Chiar și în eventualitatea că nu se întîmplase aşa ceva, tot nu putea fi sigur că se bucurase vreodată de afecțiunea ei. Nu avea nici o dovadă că ținea la el sau că ar putea ține la el, comportarea ei fiind totdeauna plină de recunoştință, respect și admirație, un amestec ciudat de grijă filială şi maternă; acestea fuseseră pînă acum manifestările sentimentelor ei. Încercă să îşi alunge îndoielile, dar nu reuşi. Îl cuprinse atunci o nemulțumire amarnică: dacă ar fî întîlnit-o, ar fi ştiut la ce se poate aştepta, ce nădejdi mai poate avea. Deodată, se simți bătrîn, împovărat

de cei treizeci și şase de ani ai săi, şi îşi trecu mîna peste creştetul capului unde părul i se rărea, începuse să-i cadă părul de timpuriu, dar pînă în clipa de față nu avusese motiv să îşi regrete chelia. Ajunse astfel să facă o comparație între vîrsta sa şi a Cynthiei și trase concluzia că ea trebuie să aibă douăzeci și cinci de ani.

Aproape în aceeaşi clipă o văzu apropiindu-se de-a lungul aleii. Îndemnat de un motiv sau o scuză cunoscută numai de el, îşi spuse că nu este ea, deşi nu se îndoia în sinea sa, și îşi puse pălăria pe cap. Îşi dădu seama că nu-l recunoscuse, iar schimbarea treptată a expresiei ei, pe trăsură ce îl recunoştea, îi oferi un spectacol încîntător.

Cînd se convinse de ceea ce vedea, fata se opri o clipă cutremurată parcă de un fior și porni apoi spre el, iar el grăbi pasul, dornic să privească de aproape frumusețea chipului ei îmbujorat.

Aceste trăsături oglindeau în întregime esența spiritului ei, aşa cum ajunsese să îl descopere în intimitatea pe care o stabilise cu ființa ei în perioada cît o privise îndeaproape pentru a-i face portretul pe care tocmai îl revăzuse. De multe ori se întrebase daca ceea ce ilustrase în portret se găsea cu adevărat în sufletul ei, sau era doar rodul imaginației sale. În clipa aceasta se convingea însă că nu se înşelase. Înaintă cu bucurie şi prinse mîna pe care fata i-o întindea. Ar fi vrut să-i spună gîndul lui din prima clipă, dar era, fără îndoială, imposibil. Trebuiau să fie schimbate mai întîi întrebări și răspunsuri banale privitoare la sănătate şi alte nimicuri. Se întoarse şi porni alături de ea spre casă, iar cînd ajunseră la poarta căsuței, Cynthia îl invită să intre și să ia ceaiul cu ei.

În timp ce ea pregătea ceaiul, Westover stătu de vorbă cu tatăl ei; apoi apăru și Frank care se întorcea de la Cambridge şi care îşi ajută sora să pună masa. Se făcuse mai înalt decît Westover şi, după părerea pictorului, avea o înfățişare mult mai austeră decît ar fi avut chiar dacă ar fi fost episcop. Întrucît activitatea la fabrica de cărămidă era suspendată pentru un timp, Jombateeste plecase în Canada să-şi viziteze rudele, aşa că nu era prezent la cină.

În timp ce stăteau la masă şi vorbeau, Westover îşi dădu seama că cei doi ani de despărțire stabiliseră între ei o distanță

care făcea posibilă reluarea relațiilor într-o lumină nouă. Cu trecerea timpului ajunsese să se scuture de groaza, de repulsia pe care i-o crea altădată logodna ei cu Jeff Durgin. Era ca şi cum ea fusese căsătorită cu un bărbat rău şi grosolan, avusese o căsătorie nefericită și acum umbra acelui om nu mai putea interveni să-i întunece bucuria. Se simțea acum mai apropiat de ea ca vîrstă, căci Cynthia se maturizase mult în aceşti doi ani; Westover scăpă astfel de îndoiala ce i se strecurase în suflet găsindu-l pe tatăl ei neschimbat, căci văzu cît de mult se transformase fata.

Trăind într-un alt mediu reuşise să se adapteze lui, dar firea ei rămăsese aceeaşi. Nici înfățişarea nu i se schimbase şi Westover îi spuse cum, în clipa cînd o întîlnise, regăsise în trăsăturile ei propriul său tablou. Se duseră toți să mai privească o dată tabloul şi să-şi verifice impresia.

— Într-adevăr, aşa arătai!

— Cred că aşa mă simțeam, recunoscu fata.

Frank se duse să vadă de treburile casei; Whitwell plecă pînă la poştă şi se întoarse curînd, dar nu mai reveni în salon unde Cynthia rămăsese singură cu oaspetele.

Uşa salonului era închisă; Westover îi mărturisise intențiile sale, iar acum încercau amîndoi să descifreze tainele destinului. Cynthia nu era sigură de sentimentele ei; singurul lucru neîndoielnic pentru ea era că nu exista nimeni pe lume la care să țină atît de mult. Dar nu putea spune cu certitudine dacă atît era de ajuns. Recunoscu cinstit că se aşteptase la asta și nu se arătă surprinsă; doar momentul ales era o surpriză pentru ea.

Westover nu îi făcu reproşuri pentru incertitudinea sentimentelor ei; el însuşi avusese nevoie de cincisprezece ani pentru a-şi înțelege pe deplin propriile sentimente. Îi lăsă timp să se convingă de ceea ce simte. Iar dacă, în cele din urmă, tot nu va reuşi să afle cu certitudine, el va fi mereu încredințat de bunătatea şi înțelepciunea ei.

Mai tîrziu ieşiră să se plimbe împreună pe aleea mărginită de ulmi unde se întîlniseră, în căldura plăcută a nopții de vară, sub lumina lunii.

— Am impresia, spuse Cynthia pe cînd se apropiau din nou de casă, că în general oamenii nu vorbesc aşa cum am

vorbit noi.

— Nu putem şti decît din cărți, răspunse el. Poate că vorbesc mai des decît ne închipuim. Nu văd de ce n-ar face-o.

— Nu.

— Parcă niciodată n-am dorit să fiu aşa de sigur de tine cum îmi doresc din clipa cînd ai început să-ți doreşti să fii sigură de tine.

— Iar eu n-am fost niciodată atît de sigură cum sînt din clipa cînd am înțeles că sînteți gata să-mi dați timp să mă cunosc, răspunse Cynthia,

— Mă bucur că-mi spui asta. Încearcă să te gîndeşti la mine ca la cineva pe care l-ai ştiut cum mă ştii acum, dacă asta te poate ajuta. De fapt, nu ne cunoaştem prea bine. Sînt mult mai în vîrstă decît tine, dar nu sînt cu adevărat bătrîn.

— Asta nu mă supără. Singurul lucru de care vreau să mă conving este că ceea ce simt, este… ceea ce trebuie să simt.

— Înțeleg, draga mea, spuse Westover, iar sufletul lui tresări impresionat de puritatea conştiinței ei, de înțelepciunea minții ei. Nu te grăbi! Fii liniştită! Uită ce ți-am spus… sau nu… Ce prostie! Gîndeşte-te la ce ți-am spus și nu lua nici o hotărîre pînă ce nu afli adevărul! Noapte bună, Cynthia!

— Noapte bună… domnule Westover!

— Domnule Westover?! repetă el cu reproş în glas.

Cynthia rămase pe gînduri, ca și cum s-ar fi aflat în fața unei întrebări hotărîtoare; apoi vorbi fără şovăire:

— Cred că totdeauna vă voi spune „domnule Westover”.

— Foarte bine, dacă aşa simți.

Lector: MARIA VONGHIZAS
Tehnoredactor: V.R. UNGUREANU
Bun de tipar: *29.02.1984.* Coli tipar 22

Comanda nr. 30 629
Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii”
Bucureşti — Piaţa Scînteii nr. 1,
Republica Socialistă România

«Howells a refuzat să flateze rasa umană. El n-a transfigurat slăbiciunea în ticăloșie, bunul simț în înțelepciune ori prostia în viciu și nu a ridicat eroarea omenească la dimensiunile unei fatalități.»

E.M. Tilton

ei 17,50

Editura Univers